DİJİTAL KÜTÜPHANE KANALI

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

https://rantey.org

Yedek ve Duyuru Kanallarımız
Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

• Telegram: https://t.me/birkitapbir

• WhatsApp Kanalımız : https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4IvMoc0Y

Deutschland 2.00 EUR / Österrich 2.10 EUR / Schweiz 3.10 SFR / Nederland 2.10 EUR / England 1.50 GBP / KKTC 3.000.000 TL.

1 Ocak 2006 Pazar Sayı: 90 - 2 YTL KDV Dahil

Bol dumanlı,

Yeni Harman

hususi kokulu, filtresiz gazeteniz

yeniharman@leman.com.tr

Evo Morales

BOLİVYA'NIN SEÇİMİ
"AMERİKA'NIN KABUSU"

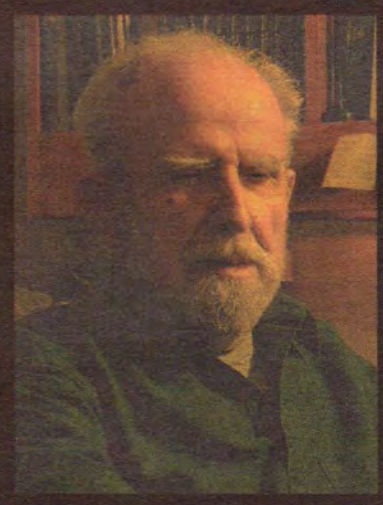

Mihri Belli yazdı

Castro konuştu!

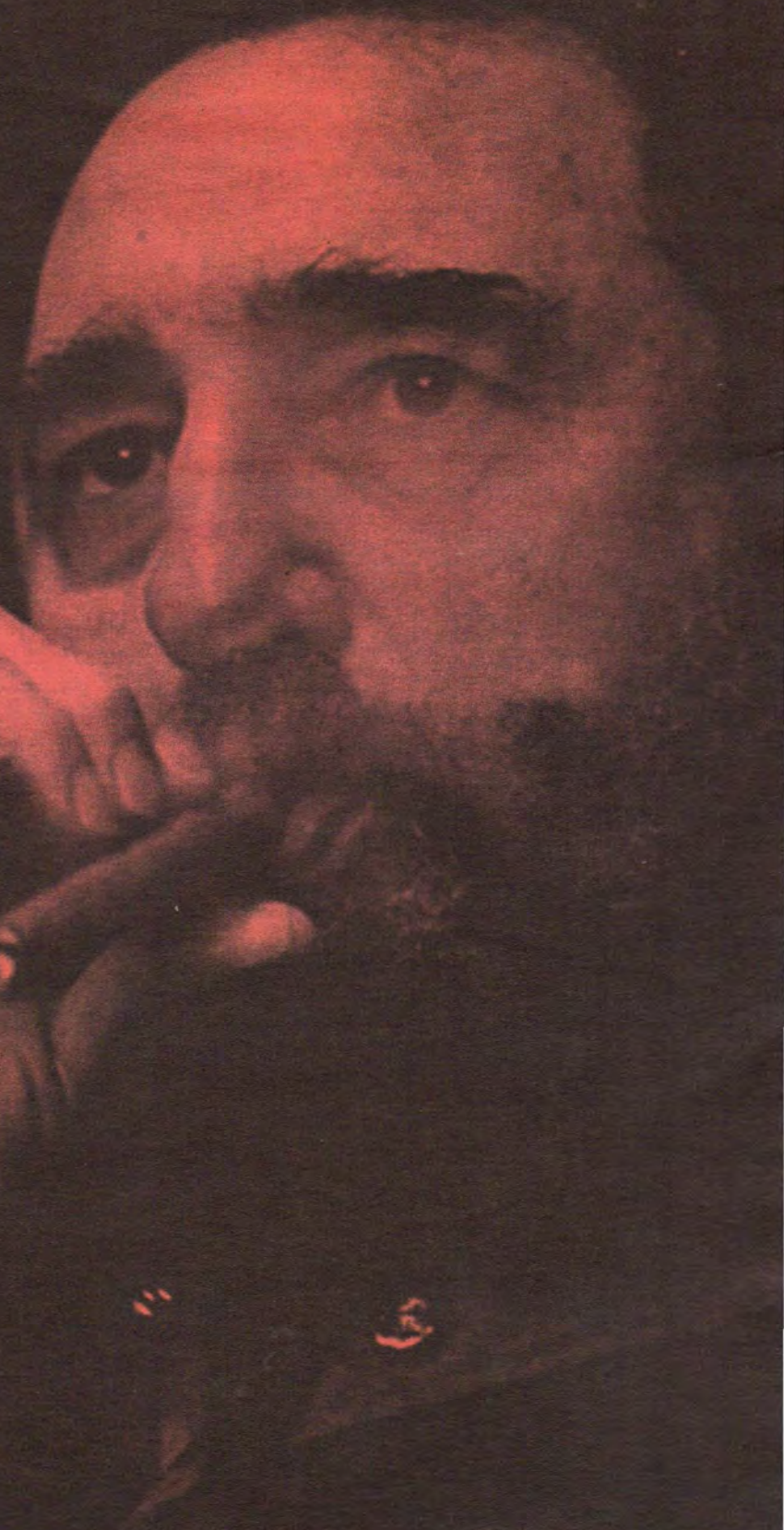

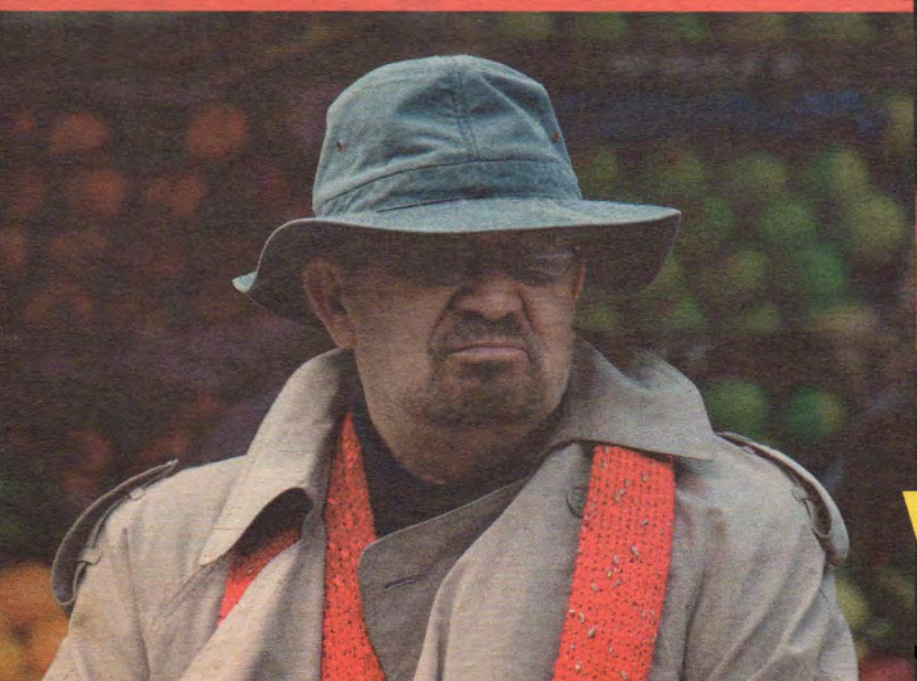

Yalçın Küçük bombaladı

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Oktay Taftalı

yerli bir düşünce arayışı

CADDE

Vay be! Yaşar Kemal'in de ya

Konuştuğu her söz değil Türkiye'de bütün dünyada yankı bulan, kaleme aldığı her satır, her hikay bir edebiyat klasiğine dönüşen Yaşar Kemal'in yazılarına Vatan Gazetesi'nde son verilmiş. Büyük televizyon reklamı kampanyaları yapılarak okurlarıyla buluşan Kemal, 'Vatan' tarafından haklı bir övgüyle 'Dünya Edebiyatı'nın dev ismi' olarak gazete okurlarına sunulmuştu. Gazete kaynaklarında Medyatava'ya sızan, Yaşar Kemal'in yazılarına son ver ildi, açıklaması son derece manidar. Buna karşılık Yaşar Kemal cephesinden, yeniHarman'a gelen duyum lar aslında kopan tarafın ünlü yazar olduğu yönünde

Dünya edebiyatının dev ismi
Yaşar Kemal
her hafta yazılarıyla PAZAR VATAN'da...
Yazısı sayfa14'te
Uçan salıncakta sabaha kadar dönmekten ilen iki gece bekçiyle tanıştırıyor
5 CEM MUMCU
Afganistan savaşından kaçıp Türkiye'de eline silah verilen Kırgızlar'ın dünyasına giriyor
12 COŞKUN ARAL
Sizi, Duygu Asena'nın Sezen Aksu'lu Yılmaz Erdoğan'lı 'yirli' dost yemeğine götürüyor
15 ARDA USKAN
Neden bu yıl 6-7 Eylül Olayları'nın medyayı işgal ettiğinin cevabını veriyor
12 YİĞİTER ULUĞ
'Hiliya Avşar mı, Pavaye mi?' referandumu yaparak ortamda dalgınını geçiyor
11 DİLEK ÖNDER
Boyinizağınız 'memleketin'nin formülünü' veriyor. Asıl boyutları yağmuş
10 ENGİN AKIN
ATAN GAZETESİNİN ÜCRETSİZ EKİDİR
11 EYLÜL 2005
PAZAR VATAN

Shang Up

HASİP KAPLAN
DİLEKÇESİ HÜZÜN

"Ateşi söndürmek için, bir kırlangıcın gagasında taşıdığı bir damla su gibi, her birey kendince kendi gücü oranında sembolik de olsa bir damla katkıda bulunduğu zaman, damlalardan bir göl oluştuğunu; nehir olup denizlere aktığını görecek, bundan da öte, bireyler ne denli büyük bir güç ve çözüm kaynağı olduklarının farkına vararak, eşit ve özgür bir yurttaş olmanın doyumuna erişeceklerdir. Kardeşliğe, barışa, güvenliğe, huzura giden yol, bir kırlangıcın çabası kadar bir katkı ve fedakarlık gerektiriyor."

Yolu İngilizce öğretmeni olarak Türkiye'yle kesişen Amerikalı Mark Petrovich LeMan Kültür'de Mr. Meddah isimli Türkçe gösteriyi yapıyor. Argoyu çözmüş, bırakın Türkçeyi vücut dilimizi bile kapmış olan Mark Petrovich sahneye gerçek ten renk getiriyor. Bu arada Türkiye'de yaşayan yabancılar ve dil okulu öğrencileri ısrar eder se Mark'tan yarı İngilizce, yarı Türkçe bir gösteri izlemekte hiç fena olmaz.

Avrupa'da kapalı gişe oynayan ve Almanya'daki kritiklerde politik kabareyi yeniden geri getirdiği belir tilen Muhsin Omurca 12 Şubat'da Beyoğlu LeMan Kültür'de. yeniHarm der ki şimdiden yerlerinizi ayırtın.

LeMan Kültür İmam Adnan Sok. No:20 Beyoğlu Tel: 0212 - 249 91

yeniHarman

Sahibi LM Basın Yayın Ltd. Şti. adına Tuncay Akgün | Sayı: 90 - 1 Ocak 2006 Pazar Aylık Yerel Süreli Yayındır

Yayın Yönetmeni Tuncay AKGÜN
Yazışleri Müdürü Ayhan ERDOĞAN
Haber Merkezi Pelin GÖKMEN
Tasarım Tanzer ERCANPOLAT
Fotoğraf Editörü Sinan GÖKSEL
Müessese Müdürü Ali YAVUZ

Tel: 0212 292 94 50 - 0212 292 94 51
Adres: Firuzağa Mah. Defterdar Yokuşu No:47 Beyoğlu/İstanbul
E-mail: yeniharman@leman.com.tr
Baskı: LeMan Matbaası Tel: 0212 858 00 93 (Pbx)
Dağıtım: M.D.P. Avrupa Distrbution: ASV

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

ılarına son verilirmiş

MEDYATAVA
Yazmadıysa doğru değildir!
Nasıl ödeyeceğinizi dert etmeyin.

GÜNDEM
- Ana Sayfa
- Dünyanın Derdi
- Enteresan Haber
- Tava Gelenler
- Haber
- Media Link
- İş İlanları

VERİLER
- Rating
- Tiraj
- Dergi Satışları

GÖZLEM
- TV Yorum
- Polemik

Haber

TÜRKEL FUARCILIK A.Ş. ayna, Polonya, Almanya, İspanya

VATAN EKLERDEN İKİ YAZAR AYRILDI

31.12.2005 14:03

Vatan'ın cumartesi-pazar eklerinde yazan Cem Mumcu ile Yaşar Kemal, gazete ile yollarını ayırdı.

Medyatava başlığa daha özenli yaklaşmış

Vatan eklerin kadrosunda değişiklikler oldu. Cem Mumcu ve Yaşar Kemal'in yazılarına son verildi. Ekler Yayın Müdürü Yeşim Akdoğan (Ergin) da Vatan'la yollarını ayırdı.

harmanti

SON DAKİKA:

Medyada Noel Baba kimine güldü, kimini üzdü

2005'in son saatleri, Sabah Grubu'nda taşların yer değiştirdiği anlar oldu. Turgay Ciner'in gelişiyle grup içinde yıldızı parlayıp, gazete künyesine dahi giren ve ATV'de de nüfuzunu arttıran Savaş Ay, grubun ikinci önemli ismi Kenan Tekdağ tarafından binadan uğurlanarak Kanal D Haber'in patronu Mehmet Ali Birand ile el sıkıştı. Ciner, 2005'in son günü, Savaş Ay'ı Sabah grubuna geri çevirdi. 31 Aralık günü ise Noel Baba en büyük hediyeyi Fatih Altaylı'ya getirdi. Altaylı, 1 Ocak 2006 sabahı Ergun Babahan'ın yerine Sabah Gazetesi Genel Yayın Yönetmenliği koltuğuna oturtuldu.

Geçen Temmuz ayında Hürriyet'ten Sabah Grubu'na geçen Altaylı'nın transfer ücreti olarak Turgay Ciner'den daha ilk görüşmede ve hediye nisbetinde 110 bin euroluk bir kol saati, Kanal 1 televizyonundan hisse, 1 milyon dolar transfer ücreti aldığı ve eğer Ciner Grubu, Star Tv ihalesini alırsa oradan da rakamını öğrenilemeyen miktarda hisse alacağı konuşuluyordu. Ancak Altaylı'nın gazetede geçirdiği ilk günler bile, grup içindeki kariyerinin ilk sinyallerini verdi.Yazı işleri toplantılarında Altaylı'dan duyulan rahatsızlık medya sitelerine not edilirken, Altaylı'nın Kanal 1 Tv'deki operasyonu sürüyor ve kendi ekibini topluyordu. Ancak Star ihalesinin CanWest ile kapışan Doğan Grubu'na bırakılması Altaylı'nın Ciner grubundaki hedefini bir başka yöne çevirdi.

Hürriyet

SABAH

Uzun süreden bu yana ortaya atılan erken seçim söylentileri, bunun yanında partilerin olası baskın bir erken seçim hazırlıkları, hatta CHP Lideri Deniz Baykal'ın bu nedenle fotoğraf stüdyosuna girmesi Sabah koridorlarındaki trafiğin ipuçları olabilirdi. Olası bir erken seçimde bir tarafta AKP, diğer tarafta oluşacak olası bir CHP-DYP-MHP koalisyonu cephesinde yeni bir kaptan arayışının paniği olabilir miydi? Bir yanıyla diplomat ve laik kimliği ile tanınan hukukçu Ergun Babahan, diğer yanda ise pekçok kesimle kavga içerisinde bulunan ve Başbakan Tayyip Erdoğan'ın en yakın adlarından Fatih Altaylı.

Genel Yayın Yönetmeni olarak Altaylı'nın işi çok kolay da değil. Çünkü daha ilk başta neredeyse savaş cephesi açtığı isimler arasında Sabah gazetesinin ağır isimleri Reha Muhtar, İlker Sarıer, Mehmet Barlas ve eleştri dozajını belli bir ayarta tuttuğu Hıncal Uluç gibi kişiler var. Bunun yanında Galatasaraylı olan Altaylı'nın en büyük handikaplarından biri de Fenerbahçe Başkanı Aziz Yıldırım ve Galatasaray Başkanı Özhan Canaydın ile olan kavgası. Bakalım Aziz Yıldırım'ın bu işe tep-

kisi ne olacak? Ancak Yıldırım'ın işi hiç kolay değil. Çünkü Altaylı'nın en yakın ve taktir ettiği spor yöneticilerinden biri de, Aziz Yıldırım'ın hedefindeki Vatan Gazetesi Spor Müdürü İbrahim Seten. Seten'in Sabah'a transferi de pek sürpriz olmasa gerek. Aynı şey, Altaylı'nın eski çalışma arkadaşı NTV'den Sonay Dikkaya Yıldırım ve onun yakın dostlarından Banu Güven ve Mirgün Cabas için de geçerli.

Gelelim Savaş Ay olayına: Altaylı'nın Sabah yolculuğu sırasında, Aydın Doğan ve kızı Hanzade Doğan'ın yoğun baskıları ile CNN Türk'ten Kanal D Haber'in başına geçen Mehmet Ali Birand izlenme oranları açısından sıkıntılı günler, haftalar geçiriyordu. Savaş Ay da nitekim öyle. Sabah gazetesinde grubun en önemli ismi Kenan Tekdağ'a övgüler düzmesi A Takımı'nın yayından kalkmasına yetmiyor, kaptan elbisesi giyip yaptığı magazin formatı ise 2-3 hafta sonra yine Tekdağ tarafından yayından kaldırılıyordu. Oysa Ay, Ciner'in gelişiyle grup tarafından Sabah'ın ve ATV'nin yüzü olarak halkla iletişim kurma konusundaki aurası keşfedilmiş, bu yönde de hayli önü açılmıştı. Öyle ki, Güneydoğu'daki ve yurt sathındaki okul açılışlarında yöre halklarıyla nefis bir şekilde kaynaşıyor ve Sabah'ın imajına katkıda bulunuyordu. Hatta adına bir okul bile yapılmıştı. Sabah'ın imajı ile gittikçe bütünleşen Ay, sonunda grubun yıllardır arayıp da bulamadığı yüz haline geliyordu. Bu yönüyle bakıldığında Savaş Ay'ın Ciner Grubu'nu terk edip Birand ekibine katılması gerçekten çok şaşırtıcıydı. Birand tarafından bakıldığında da öyle. Burada banalite ile yükselen Savaş Ay tarzıyla, snobe ederek Kanal D'nin en önemli silahı olma noktasına varan Mehmet Ali Birand'ın yollarının kesişmesi medyadaki son yıllarda en ucube zirveydi. Ama biz fanilere bunu yaşatmaları kısmet olmadı. Nelerin devreye girdiği ise açık. Savaş Ay medyatava.net'e yaptığı taze taze açıklamada "Ben (Sabah'a) veda yazısını yazdım, burada veda konuşmaları yapıldı ancak Turgay Ciner beni odama kadar getirip, 'Senin yerin burası' dedi. Ne para ne pul bir gazeteci için en büyük ödül buydu. Bunun üzerine Mehmet Ali Birand'ı aradım. Kararımı çok büyük bir olgunlukla karşıladı. 'Senin orayı sevdiğin belli. Orada kal' dedi. Bunun üzerine atv'de kaldım" diyordu.

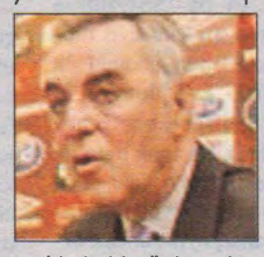

Birand'a ise hüzün ve pişmanlık kalmıştı. Bir yandan 32. Gün'de daha geçen haftalarda çok da yerinde medya eleştirileri yapılırken o tutup, "Tarkan mı, Sezen Aksu mu?", "İbrahim Tatlıses mi, İbrahim Erkal mı" tartışmaları yaptıran eski talebesi için en büyük ödülün "patronla konuşmuş olmak" olduğunu anlamıştı.

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

adnanozer57@hotmail.com **Adnan ÖZER**

BOLİVYA'NIN SEÇİMİ "AMERİKA'NIN KABUSU"* EVO MORALES

"Kulak asma sen olan bitene/Coca-cola cana can katar" diyordu 1970'li yılların başında bestelediği bir şarkısında **Nilo Soruca**. Protest şarkıcı Nilo'nun kapkara bir *humour* yüklü bu şarkısı bugünlerde Bolivya'da başka sözlerle söyleniyor olmalı, daha doğrudan bir ifadeyle, yeni başkanının ağzından. "Coca demokrasiye can katar!" demişti **Evo Morales**. Seçim bildirgelerinde ve konuşmalarında bu ve benzeri ifadelere sıklıkla yer vermiştir. 18 Aralık Bolivya başkanlık seçimlerinden % 51.1 oranında oyla büyük bir zafer kazanarak çıkan sosyalist lider için "coca" sözcüğü çok şey ifade ediyor, ancak hiçbirinin Kuzey Amerika emperyalizminin ve onun kültürünün sembolu olmuş "coca-cola" ile ilgisi yok. Bu coca başka, o, Bolivya köylüsünün başlıca geçim kaynağı bitkinin adı. İşlenmesi dolayısıyla da geniş bir işçi kesiminin geçim kapısı. Bolivya'daki Morales zaferine bir anlamda "coca zaferi" de denilebilir. Ne diyordu seçim meydanlarında Morales; **Causachun Coca! Wanuchun yanquis!** (Yaşasın Coca! Defolsun yankiler! Aymara dilinde.) Seçim sonuçlarını veren dünya basınına göz atanlar için bu tür başlıklar yabancı gelmeyecektir. "Coca işçileri liderinin seçim zaferi" ortak bir başlık gibiydi.

Bugün Bolivya'da yeni bir devlet başkanı var; Coca İşçileri Sendikası (Federacion de Cocaleros del Tropico) ve **MAS** (Movimiento al Sosyalismo- "Sosyalist Hareket" ya da "Sosyalizme Doğru Hareket") adlı partinin başkanı Evo Morales. ABD ve Avrupa basını onun ülkenin ilk yerli başkanı olduğunu duyurdu. Evo Morales, fiziğinden de hemen anlaşılacağı üzere, bir Güney Amerika yerlisidir, *Aymara*dır, hem anne hem de baba tarafından Bolivya'nın *otokton* halklarından biri olan *Aymara*lardan. Batı basınının bunu miladi zamanlara göre söylediği anlaşılıyor, ancak orda da yanılıyor, zira İsa'dan sonra I. ile II. yüzyılı birbirine bağlayan dönemde **Tawantinsuyu** adlı yerli başkan unutulmuş. Oysa önemli, bu topraklarda İnka Konfederasyonu'nu kurup, seçim sonucu başkan olan Tawantinsuyu Bolivya kaynaklarında tazeliğini koruyor, özellikle yerliler arasında önemli bir referans kaynağı olmayı sürdürüyor. Evo Morales'in bugün sahip çıktığı "yerli" sosyalistik öğretinin geleneği ona kadar uzanıyor. Morales, ondan öncekiler de, nüfusun çoğunluğunun her zaman yerlilerden oluştuğu bu ülkede -şimdilerde %63- etnisist davranmayacaklarını söyleyegelmiştir. Bu Tawantinsuyu'nun felsefesidir. Taban olarak ülke yoksullarına dayanan -ki bunların ezici çoğunluğu yerlilerdir, bir kısım da sömürgecilik döneminde getirilmiş zenciler de olmak üzere- MAS, etnik politikalardan uzak durmuştur. Ülkedeki 3.7 milyon seçmenin (yaklaşık olarak, *El Pais*, 19. 12. 2005) %51.1'inin oyunu almasında bu politikası ve söylemlerinin de payı vardır.

Bolivya'daki bu son başkanlık seçimlerine partiler ve rakamlar açısından bakalım. Seçimler ağırlıklı olarak üç parti arasında geçti; MAS, Partido Demokratico Social (kısa adı Podemos- 'güçlüyüz', 'yapabiliriz' anlamında ve Unidad Nacional (Ulusal Birlik). *El Tuto* lakabıyla bilinen İspanyol kökenli aristokrat bir aileden gelen endüstri mühendisi Jorge Quiroga'nın Podemos'u Evo Morales'in en güçlü rakibi olarak gösteriliyordu. Ancak 45 yaşındaki bu genç liberalin partisi oyların %36.3'ü ile yetinmek zorunda kaldı. Samuel Doria'nın Unidad Nacional'inin payına düşen ise % 12.1 oldu.

Güney Amerika'nın modern zamanlardaki ilk yerli başkanının eski İnka Konfederasyonu'nun varolduğu topraklardan çıkması tarihin bir iletisi olsa gerek. Bolivya halkının bu seçimi mitosları akla getirmiyor değil; malum bu kıta mitoslar diyarı. Eski çağlardakilerini geçelim, onlar Amerikanistlerin konusu, XIX. Yüzyılda **Simon Bolivar**, Joaquin Murieta, **Emiliano Zapata**, XX. Yüzyılda Jose Marti, **Camillo Torres**, Augusto Cesar Sandino, **Ernesto Che Guevara** ve Salvador Allende mücadeleleri ve ölümleriyle mitoslaştılar. Yakın yıllardan beri sürüp gelen bir Sub-

Juan Evo Morales Ayma

26 Kasım 1959 tarihinde Oruro bölgesindeki İsallavi köyünde doğdu. Ailesi tarım işçisiydi. Kendisi de küçük yaşta coca tarlalarında çalıştı. 17 yaşındayken ailecek Cochabamba kenti sınırındaki Chapare kasabasına göçtüler. Burada fırıncı çıraklığı yaptı, tuğla fabrikalarında çalıştı; kasaba bandosunda trompet çaldı. Aynı zamanda iyi bir futbolcu olan Evo Morales, bir dönem Chapare'deki Fraternidad (Kardeşlik) futbol kulübünün kaptanlığını yaptı. 90'lı yılların başında sendikacılığa atıldı; bir dönem Spor Federasyonu (Federacion Deportes) sendikasının genel sekreterliğini yürüttü, daha sonra Coca İşçileri Sendikası'na (Federacion de Cocaleros del Tropico) başkan oldu. 1997 seçimlerinde MAS (Movimiento al Socialismo) partisinden Chapare milletvekili seçildi. MAS'ın 2000 yılındaki genel kongresinde ozamanki başkan Gonzalo Sanchez Lozada'nın karşısında adaylığını koydu ve başkanlığı kazandı.

Yerli düşünceye dayalı bir sosyalist model arayışında olan Morales, Fidel Castro ve Hugo Chavez'e hayranlık duymasına rağmen, özellikle Fausto Reinago ve Quiroga Santa Cruz adlı Bolivyalı yazarlardan etkilendiğini söylemiştir. Sosyal aktivist olarak da Guetamalı Rigoberta Manchu'nun "Guetamala Ulusal Dullar Kongresi" hareketinin kendisine iyi bir örnek oluşturduğunu belirtmiştir.

comandante Marcos örneğini duymayan yok Mitoslar halkın belleğinde yaşamaya devam yor, duvar resimlerinde de, 70'li yılların ate ğiyle olmasa da öyle.

Türkiye-Güney Amerika analojisi üzerine

Kıtaya son iki yılda üç ziyarette bulundum bu ziyaretlerimde toplam 6 ülkeyi gezdim: lombiya, El Salvador, Guetamala, Hondu Meksika ve Venezüella. Venezüella'da yerel çimler sırasıydı, böylece bir seçim ortamı da şadım. Orada Devlet Başkanı **Hugo Chavez** de tanıştım. İlk ziyaretim 1978 yılında olmu (21 yaşında deneyimsiz bir sendikacı ve der yöneticisiydim). İspanya'da ve oralarda say Güney Amerikalı edebiyatçı ile konuşma fırs

Evo, Chapare'deki gençlik yıllarında Fraterni takımının kaptanlığını yaptığı dönemde.

*** Morales'in kendi deyişiyle**

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Causachun Coca! Wanuchun yanquis!

buldum. Aralarında yakın dostlarım var. Venezüella'da **Ernesto Cardenal** ile tanıştığımı belirtmeden edemeyeceğim; Nikaragua Sandinist Devrimi'nin efsanevi şairi, devrim hükümetinin kültür bakanı, 80 yaşındaki sosyalist, bilge papaz. Üniversiteler, fabrikalar, barlar, cafeler, batakhaneler, gecekondu mahalleleri; dergi, gazete ortamları cabası. Güney Amerika gerçeği üzerine fikir sahibi olduğumu iddia etmekten uzağım yine de. Bunun nedeni tevazu değil, orada kültür bir yana, sosyal, ekonomik süreçlerin, ve tabii ki siyasal dönüşümlerin analizinin kolaylıkla yapılamayacağıdır.

Bolivya seçimleri böyle sonuçlanınca bazılarımız ajite olduk; Chavez pratiği, Lula pragmatizmi, Uruguay seçimleri, Şili'deki adeta demiri büker gibi, hesaplaşma, normalleşme, sektörlerin gelişimi vb., yine Arjantin ve Brezilya'da IMF borçlarının erken ödenmeye başlanması... Bu arada Meksika seçimleri de yakın, solun ayak sesleri geliyormuş... Şimdi Güney Amerika üzerinde uzmanlaşma zamanı değil midir?

Geçtiğimiz yıllarda Türkiye'de umut atfedilen bir sosyalist partinin o zamanki başkanı bir söz

etmişti: "Güney Amerikalılaşacağız". Bu bir alegoriydi tabii. Bu alegoriden murad olunanın anlaşılması için, bırakınız halkımızda, solcu aksiyonerler ve entellektüeller arasında dahi asgari şartlar yoktu. Politika açısından ifadedeki semantik yanlışa da dikkat çekmemiz gerekiyor; "Türkiyelileşeceğiz" denilmesi gerekiyordu. Bunu, "yerlileşeceğiz" diye okumak fazlaca itiraz konusu olmayacaktır sanırım.

Gelelim 'asgari şartlar' meselesine. Kitlelere yönelik alegorik söyleyişler o toplumda bunu anlayabilecek "asgari bir deha" olması halinde bir işe yararlar ancak. Güney Amerika'nın bu bakımdan bizden farklı olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim, türlü çeşitli geriliğe ve yoksulluğa karşın orada bu "asgari deha" var; Kolomb öncesi dillerin ve kültürlerin aşırı sembolizmi, melezlenme, greko-latin (Avrupa) etki (özümseme-yabancılaşma-sentezler), Kara Afrikalı, Çin, Japon, Hint, Arap, Yahudi vb. sayısız halklar, topluluklar... Ve sonunda, XX. yüzyılda müthiş bir edebiyat, hatta bu yüzyılın en önemli fenomeni olarak. Bizde ve Ortadoğu'da, ya da Uzak Asya'da niye böyle bir edebi gelişim olmadı acaba!? Modern Kolombiya edebiyatından söz edilemezken **Garcia Marquez**'in "bir edebiyat Tanrısı" halinde ortaya çıkışına ne demeli? Metafor, imge, alegori... ta Chulambalam destanlarından bu yana. Halkta bu asgari deha yerleşmiş.

Bütün halklarda yazılı edebiyatı, politikayı anlayabilecek bir asgari deha vardır. Zekanın ve güven duygusunun sapkınlaşması bu deha'nın ortaya çıkmasına engel olur. Siyasette pedagoji ve sanat böyle incelikli bir işlev görmeli. Sanat, edebiyat biliniyor; Güney Amerika ayrıca bir kültür antropologları, etno-psikiyatrisler, eleştirel pedagoji denemecileri cennetidir, daha da niceleri.

Sonuçta herkesin kültürü kendine, renkleri de. Türkiye'nin nasıl bir varlığa sahip olduğu sır değil. Hiçbir yerle kıyaslanamayacak özgünlüğümüz bizi yukardaki gibi anolojilerden alıkoymalı. Yakın geçmişte yapılan bazı anolojiler sonucunda nasıl bir zihinsel karmaşaya girdiğimiz ortada. Bu bakımdan, özelde Bolivya olmak üzere, Güney Amerika'daki solun gelişimine de böyle bakmalıyız. Sosyo-ekonomik şartlar, en azından bir kısmıyla bize benzeyebilir, ama bu Türkiye'de de solun toparlanacağı anlamına gelmemeli.

Bize göre dünyanın uzak köşelerinden birinde yer alan bu küçük ülkeye; tarihine, sosyal yapısına, politik yapısına, nihayetinde onun seçimlerine eğilmeye neden gerek gördük?! Seçimler ve Morales'in çıkışı olmasaydı Bolivya haritada bir nokta olarak kalacaktı bizim için. Son gelişmenin basınımızda haber olarak yer alış biçimine bakarsak bu kanının hiçte boşuna dile getirilmediği anlaşılacaktır. Oysa 2006 yılının hükümet tarafından dış politikada 'Güney Amerika yılı' ilan edildiği biliniyor. Uzman gazeteciliğin ülkemizdeki hali bu deyip geçelim...

Geçelim mi gerçekten?! Bence hayır. Burada bir mesele var. Mesele, iletişime bağlı bir eyyamcılıktan kaynaklanmıyor. Eyyamcılık var olmasına var da, onun altında yatan önemli. Medyamız tarafından desteklenen dominant kültürün bir gereği olarak böyle yapılıyor. 'Demokrasi var, kimse aktif olmasın'dır bunun adı. Haber geçelim, e biraz da yorum; veriler, klişeler... Liberaller: Chavez tipi populist bir gelişme, solcular: Latin Amerika'da *neoliberal* politikaların iflası ve ABD karşıtlığı. 'Aktif' olmayı lafın gelişi kullanmadık, bununla duyarlı, araştırmacı, empati kurmayı kastettiğimiz açık, lakin meramımız bununla sınırlı değil, asıl mesele 'eğitim'de. Eğitim denilince, tabii geniş bir kavram, konuyu bu noktada bu denli bilimsel ve felsefi boyutlara taşımanın alemi nedir denilecek. Sonuçta bu iletişime dair bir sorun; hadi açalım, iletişimin küresel pazar mantığı içinde politik-kültürel yapılanması, çizgisi, bu da bir sır değil, yakıcı olan böyle bir iletişim anlayışıyla verilen her -birim- haberin insanı daha da eğitilemez kıldığıdır. Okuyanların eğitilemezliğinden bahsediyoruz!

Simon Bolivar

Joaquin Murieta

Jose Marti

Emiliano Zapata

Augusto Cesar Sandino

Yani, enformatik cehalet (kavram Nabi Avcı'nın) içeri, eleştirel pedagoji dışarı. Bu teknikle siyaset de dışsallaştırılıyor; bütün sosyal gruplar, dert edindikleri/edindirildikleri ne kadar ayrımcılık varsa onları siyasetin kendisinden biliyorlar, sömürüden değil.

Bu anlamda aktif olmadığımız için Güney Amerika'daki sosyal, politik gelişmeler hakkında işe yarar hiçbir bilgi edinemeyiz. Edilgen kalırız. İlgilensek de öyle. Yel üfürür, sel götürür. Eleştirel pedagojiye karşı direnen, post-modernci kültüre de sadece çizgi halinde karşı çıkan solcu paradigmalar ile post-modernci kültür eleştirisiyle şekillenmiş solcu paradigmaların yel ile seli.

Bolivya ekonomisinin son 8 yılı ve sosyal, siyasal çalkantılar

Evo Morales'in seçim zaferinin ardında 2000-2005 döneminin toplumsal ve ekonomik çalkantıları bulunuyor. Hemen 2000 Nisan'ından başlayalım: Ülkenin önemli şehirlerinden Cochabamba'da çıkan "Aguas del Tunari" suyunun Bechtel adlı uluslar arası bir şirkete peşkeş çekilmesi söz konusu oluyor. Buna karşı protestolar örgütleniyor. Neoliberal politikalara karşı ilk güçlü çıkış gerçekleşiyor. 2003 Şubat'ında ise, dört yılı bulan ekonomik çöküş (recession) özellikle yerlileri canından bezdirmiş olduğundan, etnik tansiyon bir hayli yükselmiştir. Başkan Sanchez de Lozada dönemidir; çeşitli günlerdeki protestolarda 30 kişi yaşamını yitiriyor. Ekim ayında adeta iç savaş koşullarını andıran bir kargaşa ortamı vardır artık. Başkent La Paz'daki gösterilerde ölü sayısı 80 kişidir. İpler başkan yardımcısı Carlos Mesa'nın eline geçer. Carlos Mesa, Bolivya doğal gazının ihracını kendi kontrolüne almak için, bir özelleştirme referandumuna gider. Sonuçları hile ile lehine çevirir. Ardından kendini seçim-dışı yolla kendini başkan seçtirir, Kongre darbesi yapar. Doğal gaz yolsuzluğu alır yürür. 2005 Haziran'ında artık Bolivya halkının gözünde tüm popülaritesini yitirmiş bir başkan Mesa vardır; başkanlık sarayının karşısında 80.000 protestocu Bolivya gaz endüstrisinin ulusallaştırılmasını istemektedir. Mesa Murillo Meydanı'ndaki başka bir saraya kaçar. Protestocular La Paz'ın sokaklarına hakim olur. Parlamento ve Senato'nun olduğu binaya girilir. Eduardo Rodriguez başkanlığa getirilir. Rodriguez iç savaşı önler ve Aralık ayında seçimlerin yapılacağını ilan eder.

Bolivya'daki ekonomik çöküntü dönemi aslında 8 yılı kapsar, 1997-2005. Bu dönemde 3.9 büyüme görülse de bu, Mesa'nın doğal gaz ihracından gelir daha çok. Bu büyümeye rağmen ülkede kişi başına düşen gelir, 2004 rakamıyla, 2.600 USD'dir. El Pais'in seçimlerden bir gün sonraki değerlendirmelerinde ilan ettiği bu rakam 'iyimserlik' kokuyor. Dünya Bankasına göre ise yerlilerin %74'ü ile, beyaz ve yerlilerin %53'ü için bu rakam 740 Euro'dur.

Kıtanın ikinci doğal gaz rezervinin Bolivya'da olduğunu da belirtelim. Bolivya'da *Repsol* (İspanya-Arjantin), *Total* (Fransa), *Petrobras* (Brezilya), *British Potroleum* (Ingiltere), *Exxon Mobil* (ABD), *Pluspetrol* (Arjantin) adlı petrol şirketleri faaliyet göstermekte. Bunlardan *Repsol* Bolivya'nın doğal gaz ihracında en büyük paya sahiptir. Şirketin başkanı Antoni Brufau'nun Evo Morales'i gecikmeden kutlaması dikkate değer.

Bir de *coca* meselesi var. ABD'in öteden beri uyuşturucuya karşı mücadele için binlerce hektarlık *coca* tarımını engellemeye çalıştığı biliniyor. Coca bitkilerinin sökülmesini istiyor. Buna karşı Morales "Sökmeden uyuşturucuya karşı mücadele" sloganıyla hareket etti. Legal ve illegal coca ekicilerinin desteğini kazandı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Sayfa 6-7 2/1/06 9:32 Page 1

mbelli@leman.com.tr

Mihri BELLİ

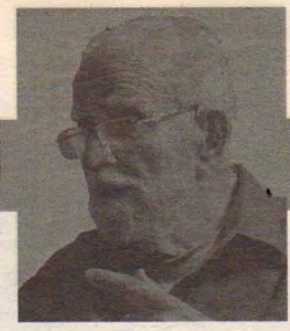

Castro konuştu!

Kasım ayında **Havana Üniversitesi**'nin büyük anfisinde, beşyüz küsur öğrenci ve akademik kariyer mensubu önünde **Küba** halkının lideri **Fidel Castro** konuştu. Castro konuştu mu ne dediğini dikkatle izlemek gerek. Onun sesi, başta ABD, emperyalizme karşı direnen büyük insanlığın sesidir. Yalan söylemez, boş laf da etmez.

Bundan birkaç yıl önce **Sevim Belli** ile birlikte Küba'ya gittiğimizde bizim de misafir olarak üniversite salonlarına yolumuz düşmüştü. Konuşmamı akademik kariyerden kimselerin önünde yapmıştım. Öğrenci gençlerle karşılaşmamız **Cienfuegos Üniversitesi**'nde olmuştu. Mekanları tanımak daha bir yakınlık duygusu veriyor insana.

Castro boş laf etmez demiştim. Ben her konuşmasını okuduğumda bilmediğim ya da tam olarak bilmediğim yeni şeyler öğrendim ondan. Bu sefer de öyle oldu. Örneğin **Çin Halk Cumhuriyeti**'nin büyük bir ekonomik güç olarak dünyada yerini almasının Küba gibi abluka altında olan bir sosyalist ülke için ne büyük önem taşıdığını iyice kavramamı sağladı. **İran** gibi emperyalizmin saldırı hedeflerinden biri olan bir ülke ile Küba gibi bir sosyalist ülke arasında neredeyse ittifaka kadar varan bir işbirliğinin gerçekleşmesi için ideolojide birliğin mutlaka gerekli olmadığını da ondan öğrendim. Düne kadar sosyalist blokta yer alan bazı Avrupa ülkelerinin, bir yandan kendi topraklarında **CIA**'in mahpuslara rahatça işkence yapabilecekleri gizli hapishaneler kurmalarına izin verirken, öte yandan aynı ülkeler temsilcilerinin **Birleşmiş Milletler** toplantılarında işkencenin mevcut olmadığı, olmasını da onursuzluk sayan bir ülke olan Küba'yı insan haklarını çiğnediği isnadı ile kınayan kararlara oy vermelerindeki ikiyüzlülüğü Castro'nun konuşmasını okurken çok daha açık seçik gördük.

Castro uzun konuşur. Onun bundan yıllar önce **New York**'ta Birleşmiş Milletler toplantı salonunda tam dört saat süren konuşması ünlüdür. Castro'nun o New York gezisinin yıllarca anlatılan başka yanları da var... İlk kaldığı otelde bütün konuklar beyaz tenliymiş. Ayrıca konukların kravat takması da kuralmış. Castro o kurala uyacak değil ya. Otelden ayrılıyor. Üstü açık bir arabaya biniyor. New York caddelerinden geçerek **Harlem**'e, zenci mahallesine gidip bir otele yerleşiyor. O otelde kural mural yok, bütün öteki konuklar ise karaderili.

Castro'nun bu son konuşması önceki konuşmalarından bile daha uzun. Bilgisayarda tam altmış altı sayfa tutuyor. Konuşma eski dostlar arası bir sohbet havasında. Castro belli başlı bütün konuları ele almış. "Düşmanı uyarmamak için söylenmemesi gereken şeyleri söylemedim. Ama anlatılması mutlaka gerekli olan konuları ayrıntılı şekilde anlattım" diyor.

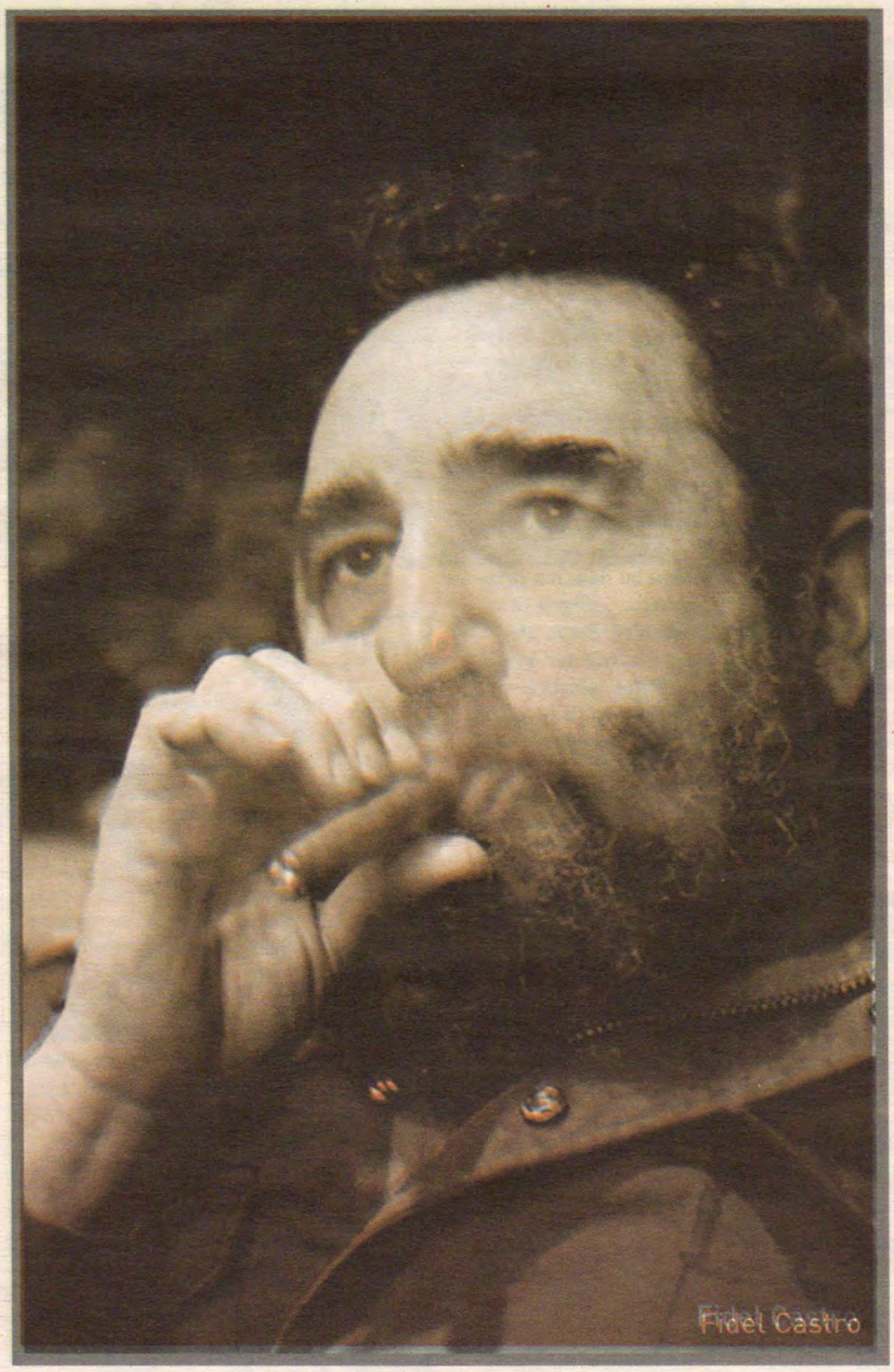

Örneğin o, hepsi de Çin malı olan ve ülkeye ithal edilen kamyonlar, traktörler, motorlu tarım ve inşaat araçları; otomobilleri elektrikli mutfak eşyaları, vantilatörler, lambaları, televizyonlar çağımız sosyalizminin vazgeçilmez araçları sayılıyor. Ismarlanan bir milyon televizyonun dörtyüzbini ülkeye gelmiş bile. Aletler az kilovat tüketen çok iş yapan cinsten. Bir sosyalist ülke için gerektiği gibi elektriğe kavuşmanın, tümüyle elektriklenmenin ne demek olduğu bilinir. Traktör ve kamyonlar da olabildiğince az yakıt tüketerek çalışıyor. Şu anda enerji tasarrufu gündemde. Bunun için onbinlerce, yüzbinlerce genç insan seferber olmuş durumda, en yoksul belediyelerden işe başlayarak halka gidiyor ve yeni cihazların kullanımını öğretiyorlar. Cereyanı, motoru işleten yakıtı çar çur etmek yok. Bu gençlere "Toplum için çalışanlar" deniyor. Toplum için çalışanlar Küba sosyalizminin bir özelliği: en fedakar kesim olan gençliği harekete geçirerek bütün halkın seferber edilmesi.

Konuşmada çok önemli sorunlar ele alınıyor, fakat konuşmada dostlar arası muhabbet havası korunuyor. Konuşmacılardan üniversiteli bir kıza soruyor Castro: "Sizin evde kaç lamba devamlı yanar?" İki lamba yanarmış biri en az dört saat öteki bütün gece. Biri yedilikmiş, öteki onbeşlik. İki lamba da eski cinstenmiş çok kilovat tüketirmiş. Castro lamba dağıtımından sorumlu toplum-için-çalışan bir görevliye söylüyor ve kıza ikisi de onbeşlik iki lamba veriliyor.

İyimserlik devrimcinin erdemidir derler. Castro'da o erdemden bol bol var. Onun lugatında korku sözcüğü eksik. Tam tersine bugün ABD'yi yöneten **Bush** ve çevresinden küçümseme ile karışık bir öfkeyle, bağışlamaz bir eleştiriyle söz ediyor. Ömür boyu ancak soylu düşünce ve duyguları kendine yakıştırmış bir aydının dini imanı dolar olan işadamına karşı küçümseme tavrı onunkisi. Bush takımının başında bulunduğu askeri gücün etkinlik sınırlarını da iyi biliyor. ABD konusunda "Vietnam'daki insan kaybıyla bile karşımızda dayanamazlar, bu bize az gelir, ondan da fazlasını göze almadan "İmparatorluk" bize saldıramaz, bunun da ABD içinde koşulları yok" diyor. Yakın gelecekte bir emperyalist saldırı olasılığını defterden siliyor. "Gün gelecek Bush gibilerin imparatorluğu sona erecek ve Amerikan halkı her zamankinden daha özgür olarak ilerici insanlığın saflarına katılacak ve adil bir dünyanın kurulmasında kendine düşeni yapacak" diye ekliyor.

Castro nükleer ve biyolojik silahlara karşı. Yasaklama büyük devlet küçük devlet herkesi kapsamalı diyor. Küba'nın kendi nükleer silahını yapmasını da reddediyor. "Birkaç bomba yapmışsın ne yazar?" diyor, "Karşındaki devlette binlercesi var". Elektrik cereyanı üreten nükleer santrallerin kurulmasının İran gibi bir Üçüncü Dünya ülkesine yasaklanmasına karşı çıkıyor. Üçüncü Dünya'yı bu uğurda mücadeleye çağırıyor. Otuz seneye varmaz petrol kaynakları tükenecek diyor. Bu durumda yeni enerji üretim kaynaklarının sağlanması gereğini savunuyor.

Kendi ülkesi Küba için hayal ettiği gelecek bambaşka. "Küba'yı dünya ölçüsünde tıp merkezi yapacağız" diyor Ve bu, geleceğe ait bir hayalden, bir umuttan ibaret değil. Bu işe sıfırdan başlanmıyor. Küba şimdiden tıp eğitiminde örnek gösterilen bir ülke. Üçüncü Dünya'dan gelen binlerce tıp öğrencisini en iyi koşullarda eğitiyor ve ülkelerine yolluyor. İyi bir eğitim görmüş bilinçli, genç tıp doktorları Küba'nın şu andaki önde gelen ihraç malı.

Castro konuşmasını bir çağrı ile bitiriyor: "Bilim ve tekniğin insanlığın yararına kullanıldığı , adaletin hüküm sürdüğü bir dünya. Böyle bir dünya için olanca gücümüzle savaşalım. Öyle ki yarın ne mutlu bize ki böyle bir dünyada doğduk, böyle bir dünyada yaşadık diyebilelim."

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

gurkan@leman.com.tr **Gürkan HACIR**

Muhalefetin 2006 Hazırlığı, Hükümetin 2007 İnadı... Baraj İndirme Kavgaları, Meşruiyet Tartışmaları...

Koşar Adım Sandığa Giden Türkiye'de...

SEÇİMLERİN KISA TARİHİ

Önümüzdeki Temmuz ayında çok partili yaşamımızın 60'ncı yılını kutlayacağız. İrili ufaklı denemelerden sonra demokrasimizin filizlendiği çok partili seçimler, ilk kez 1946 yılının 21 Temmuz günü yapılmıştı. Yarım asrı aşkın bu önemli demokrasi deneyiminde Türk seçmeni kimlerle ve nelerle karşılaşmadı ki? Ama genelde içeriğini pek anlamasa da her daim iki tartışma bu altmış yıl boyunca ona sandık başında hep eşlik etti.

Bir inip bir çıkan "seçim barajları" ve kime göre ne şekilde kazanıldığı pek belli olmayan "meşrutiyet" tartışmaları...

Aslında seçim barajlarıyla iktidarların meşrutiyet sorunu hep birbiriyle ilişkili oldu. Çünkü seçim sistemimiz bu 60 yıl boyunca birçok kez değişikliğe uğradı ve yapılan her yeni düzenleme beraberinde bambaşka tartışmaları getirdi. Demokrasinin kesintiye uğradığı dönemlerin hemen sonrasında yapılan seçimler için hep askerin gölgesinden söz edildi. Ancak parlamenter demokrasinin oturduğu, seçimlerin ivme kazandığı yıllarda da meşrutiyet tartışması hiç bitmedi. Seçimin yapıldığı yıldan tutun da katılan seçmen oranının düşüklüğüne, aldığı oydan daha fazla bir oranda meclisteki temsil edilme durumundan, Cumhurbaşkanlığı seçimlerine kadar hemen her siyasi liderin bir baraj ve meşruiyet meselesi oldu. Şaka gibi ama 1954 seçimlerinde **İsmet Paşa**'lı **CHP** yüzde 35.4 oy oranıyla sadece 31 milletvekili çıkarabildi. Yüzde 35 oya karşın meclisteki temsili yüzde 5.7 de kalmıştı. İktidardaki **Demokrat Parti** ise aynı seçimlerde aldığı yüzde 57.6 ile Türk seçim tarihinin rekor oy oranını yakalasa da asıl rekor parlamentodaki yüzde 92.8'lik temsil oranıydı.

Bir taşla iki kuş düşürmek tam böyle bir şey herhalde.

Menderes ve arkadaşları 1950'deki fırtına gibi seçimlerin ardından 1954'de de CHP'yi yerle bir etmişlerdi. Ama çok partili seçimlerin üçüncüsü olan bu seçim beraberinde "aşkın temsil" tartışmasını getirmişti. Aşkın temsil alınan oy oranının üstünde bir oranla mecliste temsil edilmek anlamına geliyor idi. Örneğin bir parti yüzde 30 oy almasına karşın baraj dışında kalanların, boş ve geçersiz oyların, meclise giremeyen bağımsız adayların boşa giden oyları sayesinde aldığı oyun çok üstünde bir çoğunluğu meclise sokabiliyordu. Buna aşkın temsil veya aşkın oy oranı deniyor. Haliyle "aşkının" olduğu yerde bir de muhakkak "eksik temsil" oluyor. O da tam tersi aldığı oyun altında bir sandalyeye kavuşuyor.

Düşünsenize yüzde 34 oy alıp sahip olduğu 368 milletvekiliyle yere göğe sığamayan bir Tayyip Erdoğan ve yüzde 35 ile sadece 31 milletvekili çıkaran ve kabuğuna çekilen bir İsmet Paşa.

Aşkın ve eksik temsilin nelere kadir olduğunu siz hesaplayın.

Süleyman Demirel için söylenen "barajlar kralı" lafı sadece abartmadan ibarettir. Çünkü Demirel asıl "sandıkların kralı"dır. Hadi günümüzün popüler deyimiyle söyleyelim; "Sandıkların Efendisi"dir.

Demirel, Menderes'lerin idamından sonra **Adalet Partisi** genel başkanı olarak girdiği 1965 seçimlerinde sandığı silindir niyetine kullanmış, barajın uygulanmadığı "milli bakiye" gibi en gerçekçi ama en zor seçim sisteminde tam yüzde 52.9 oy ile sandığın üzerine ismini altın harflerle kazımıştı. Aldığı oyların neredeyse tamamı meclise yansımış ve Adalet Partisi mecliste yüzde 53 ile temsil edilmişti. Ne aşkın ne de eksik temsil! Seçmenin kullandığı oyun olduğu gibi meclise yansıması bakımından en adil seçim olarak hala 1965 seçimleri gösterilir.

Seçimler üzerine yaptığı üç ciltlik eşsiz çalışmasıyla tanıdığımız, aynı zamanda sıkı bir Cumhuriyet Halk Partili olan **Erol Tuncer**'e Türk seçim tarihinin en başarılı lideri kimdir diye sordum. "Demirel'in 1965'te yaptığını daha kimse yapamadı" dedi ve ekledi. "Hem milli bakiye sistemi hem de yüzde 52.9 oy. Bunun adı mucizedir."

Demirel'in sandıkların efendiliği durumu 1969'ta da sürmüştü. Aldığı yüzde 46.5 oy ile girdiği ikinci genel seçimden de zaferle çıkmasını bilmişti. 60'lı ve 70'li yıllarda Demirel'in sandıktaki havası o denli yüksekti ki; 1973'de iktidarı kaptırdığı Karaoğlan Ecevit yüzde 33.3 ile hükümet kurmayı başarınca, aylarca ondan "hükümetin başı" veya "Başbakanlık koltuğuna oturtulmuş kişi" diye söz etmiş, küçümsemişti. Demirel'e göre bu tartışılır bir sonuçtu.

Ama aynı Demirel partilerin çoğaldığı, siyasetin çok parçalı bir yapıya büründüğü 90'larda yüzde 27'ye "Allah bereket versin" diyecek ve güle oynaya koalisyon hükümetini kuracaktı. Yine de sandıkların kralına haksızlık etmeyelim. Çünkü koalisyon ortağı **SHP** ile beraber toplam oy oranları yüzde 50'lere yakındı.

Turgut Özal'ın 1987'de yüzde 36.3'lle geldiği seçimler sonrası tek başına hükümet olmanın verdiği avantajla köşke çıkması meşrutiyet tartışmalarının en ateşlisi olmuştu. Tişörtüne yazdığı yazıyla ordudan atılan üsteğmenin "sindirememesi" gibi, toplumun büyük çoğunluğa da yüzde 36.3'lük bir Cumhurbaşkanı'nı içine sindirememişti. Bunda Turgut Özal'ın çok tartışılan ailesi ve yolsuzluklarla anılan kadrolarının da hakkını yemeyelim. Cumhurbaşkanı Özal belki o zamana kadar hiçbir Cumhurbaşkanı'nın uğramadığı eleştirilere ve sözlü saldırılara uğramıştı hatırlarsınız.

Çankaya'nın şişmanı işçi düşmanı!

Seçim tarihimizin en hüzünlü gecesi 14 Mayıs 1950 gecesidir. Türk sağ ekolü için milat kabul edilen ve her yıl törenlerle kutlanan 14 Mayıs, Türk demokrasisi için tam bir kırılma noktasıdır. İsmet Paşa 27 yıllık CHP iktidarının sona geldiğini fark etmiş ve sandıklar daha tam açılmadan en yakın çalışma arkadaşlarını köşkte yemeğe davet etmişti. Sandıklar açıldığında görüldü ki;1946 seçimlerine bulaşan şaibe Demokratların iktidara gelişini dört yıllığına ertelemekle kalmamış bir de oy oranlarını patlatmıştı.

Fırtınayı önceden sezen İnönü, sadece ne kadar farkla yenildiklerini öğrenmek istiyordu. Masa ise oldukça ağır misafirlerle doluydu. Başbakan **Şemsettin Günaltay**, CHP Genel Başkanvekili **Hilmi Uran**, Meclis Başkanı **Şükrü Saracoğlu**. Masada kimsenin ağzını bıçak açmıyordu. Başbakan Günaltay seçimin kaybedildiği belli olduğunda masadakileri güldüren bir söz söylemişti. "Birkaç aya kalmaz çeker giderler!" Kimsenin bu söze inanacak hali yoktu. Herkes yolun sonuna geldiklerini biliyordu. CHP'liler silahla aldıkları iktidarı sandıkla teslim ediyorlardı. Herkesin aklı karışmış, duyguları düğümlenmişti. Meclis Başkanı Saracoğlu yeni dönemde milletvekili bile seçilememişti. İnönü gecenin ilerleyen saatlerinde ayağa kalktı ve "Bütün mesuliyet benimdir, yolumuza devam edeceğiz" dedi. CHP çevrelerinde seçim sonuçlarının ters çıkması durumunda iktidarın Demokrat Parti'ye teslim edilmeyebileceği ve İsmet Paşa'nın yeniden çizmelerini giyeceği rivayetleri konuşulsa da Paşa'nın niyeti ne pahasına olursa olsun ülkeye demokrasiyi yerleştirmekti. Yemekte daha fazla konuşma olmadı. Misafirlerini uğurlarken "kısmet buraya kadarmış, bu durumu da sindireceğiz." sözleri duyuldu.

Atatürk'ten sonra CHP'nin en büyük sahiplenicisi olan İsmet Paşa'nın partisinin içinden çıkan ve muhalefet bayrağı açanlara iktidarı usulünce bırakıp gitmesi kadar hüzünlü bir veda olabilir mi?

Daha da ilginci İsmet Paşa, Demokrat Parti'ye iktidarı devrederken yüzde 39.4 oyu vardı. Ve meclise sadece yüzde 14.2 temsil edilecekti. Bütün bunları içine sindirerek indi 14 Mayıs 1950 akşamı **Çankaya Köşkü**'nden.

Sırtına giydiği gri kırçıllı paltosu, başında kuşaklı fötr şapkası ve elinde siyasi terbiye, demokrasi ve hoşgörü dersleriyle dolu çantası...

Bu kısa tarihte de görüldüğü gibi sadece çoğunluğu sağlamak, iktidara ulaşmak, tartışmaları bitirmiyor.

Mühim olan halkın nezdinde güvenoyu alabilmek ve onunla uzlaşmak.

Mühim olan tüm demokratik kurumlarla bir uyum temin edebilmek.

Mühim olan toplumun yaralarını kaşımadan dönüşümler yaratabilmek.

Mühim olan çuval çuval oy alarak kazandığın bir seçim sonrasında bile muhalefete kulaklarını tıkamamak.

Mühim olan demokrasinin temsil gücünü dört yılda bir sandığa atılan oyla sınırlı görüp arkandaki meclis kalabalığına güvenmemek.

Bu yazı;

Anayasa profesörü **Erdoğan Teziç**'in "Meşrutiyetin temsil yeri sadece meclis değildir" sözünü komik bulup kahkahayla cevap veren Meclis Başkanı **Bülent Arınç**'a,

Son yirmi yılın en düşük katılımlı seçimlerinden aldığı % 34 oy ile Türkiye seçim tarihinin ikinci en "aşkın temsil" şansını yakalayan ve buna rağmen "ben yetkimi halktan aldım kardeşim, dilediğim yere atama yaparım" dayılanmasıyla dizginsiz bir şekilde kadrolaşan **Başbakan Erdoğan**'a,

Genelkurul görüşmeleri sırasında CHP'li üyenin konuşma talebine; iç tüzüğün 69. maddesini müstehzi bir tebessümle hatırlatarak 'oylama yapalım isterseniz' kurnazlığıyla söz hakkı tanımayan AKP'li Meclis Başkanvekili **İsmail Alptekin**'e ithaf olunur.

Seçime Katılma Oranları

1950	% 89.3
1954	% 88.6
1957	% 76.6
1961	% 81.0
1965	% 71.3
1969	% 64.3
1973	% 66.8
1977	% 72.4
1983	% 92.3
1987	% 93.3
1991	% 83.9
1995	% 85.2
1999	% 87.1
2002	% 74.1

Seçim Oy Oranları

1950	DP	% 52.7	CHP	% 39.4
1954	DP	% 57.6	CHP	% 35.4
1957	DP	% 47.9	CHP	% 41.1
1961	CHP	% 36.7	AP	% 34.8
1965	AP	% 52.9	CHP	% 28.7
1969	AP	% 46.5	CHP	% 27.4
1973	CHP	% 33.3	AP	% 29.8
1977	CHP	% 41.4	AP	% 36.9
1983	ANAP	% 45.1	HP	% 30.5
1987	ANAP	% 36.3	SHP	% 24.8
1991	DYP	% 27.0	ANAP	% 24.0
1995	RP	% 21.4	ANAP	% 19.7
1999	DSP	% 22.2	MHP	% 18.0

Akşam Gazetesi
Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rahtey.org

otaftali@hotmail.com Oktay TAFTALI

Siyasi özgürlük ve toplumsal güvence

Platon'un diyalogları, çoğunluğun, tarih boyunca duymak istediklerinin tam tersini içeren önerme ve fikirlerle doludur. **Sokrates**'in ağzından kaleme alınan bu metinlerde genellikle **Platon**, çoğunluğun, akla yatkın, makul, ideal ve doğru bulacağı görüşleri dile getirir. Ancak özellikle, o dönem Sofist adı verilen bilgelerle yürütülen diyaloglar, başlangıçta bize son derece yadırgatıcı gelen düşünceleri yansıtırlar. Sofist **Trasymachos** ile **Sokrates** arasında, "adalet" kavramı üzerine gelişen diyalog bu anlamda çarpıcı bir örnektir. **Trasymachos**'a göre: "adalet, güçlünün yararına olan şeydir." Yani adalet, güçlüye, yöneticiye hizmet ettiği, güçlüden yana olduğu sürece adalet olabilir. Bu yadırgatıcı iddia karşısında, Sokrates'in ağzından ifade edilen Platon'un fikri, son derece akılcı ve makuldür. Ona göre her sanatın (veya zenaatın) amacı, kendi içindedir; sanat kendisi için, kendi içindeki en iyiyi uygulamak zorundadır. Dolayısıyla nasıl ki, çobanlık sanatı, amacı olan gütme işlemini en iyi şekilde yapmak zorundaysa, yöneticilik de, yönetimden kaynaklanan gücü, en iyi şekilde yönetmek için kullanan bir sanattır. En iyi yönetim ise adaletle mümkündür... Diyalog böylece sürüp gider.

Bu tartışma, bir anlamda olması gerekenle, verili olan arasındaki tartışmadır. Olması gereken açısından Platon haklıdır. Ancak verili olan dikkate alındığında Trasymachos'un haklılığı su götürmez. Toplumların tarihi boyunca, belki bir kaç istisna dışında, adalet her zaman güçlünün yanında yer alan ve güçlünün işine yarayan bir mekanizma olagelmiştir. Yukardaki tartışmanın üzerinden ikibin beşyüz yıl geçmesine rağmen, toplumların hâlâ adalet araması bunu kanıtlıyor.

Özgürlük ve güvence gibi birbirlerini hem içeren ve hem de dışlayan kavramlara, adalet ilgisi içinde yaklaşmak zorunludur. Çünkü özgürlük ve güvence arasındaki uyumun (eşitliğin veya dengenin değil) sağlanabilmesinin yolu adaletten geçiyor. Gerek bireylerin, gerekse toplumların özgürlük ve güvenceden adil biçimde pay almaları, birbirlerini hem içeren, hem de dışlayan söz konusu kavramlar arasında, uyumu ve sürekliliği sağlayabilir. Somuta inerek, meseleye yakın çekimde bakmaya çalışalım:

Sovyet kolektivizminin dağılmasından sonra, dünyada ve ülkemizde kopartılan neo-liberal, sol-liberal, küreselleşmeci, etno-milliyetçi, vb. gürültüler arasında, bu tarihi deneyimden çıkartılan ve çıkartılması gereken asıl dersler adeta güme gitti. Sonucunun başarısız olacağı, bazı çevrelerce çok önceden bilinmekle birlikte, tarihte uygulamaya konulmuş bir kaç batılı ütopyadan birisi olarak sovyet deneyimi, bize, geleceğin olası ütopyaları için zengin bir malzeme sunuyor. Özürlük ve güvence kavramlarını ve bunların gerçekleşme imkanı olarak adaleti, söz gelimi bir kez de bu kapsamda irdeleyebiliriz.

ÖZGÜRLÜK VE GÜVENCENİN İNDİRGENMESİ

Batı sınıflı toplumlarında, özgürlüğünün "mülkiyet" e indirgenmesi ve bütün diğer özgürlüklerin, mülk edinme özgürlüğüne tabi kılınması tarihi bir veri-durumdur. Kapitalizmin ortaya çıkışıyla birlikte, sermaye birikimiyle ilgi içerisinde, üretim araçlarının da birer mülk olarak bu kapsama girmesi, özgürlüğü, sadece sermayeyi ve üretim araçlarını elinde bulunduran sınıflara ait bir imkan haline dönüştürmüştür. Bilindiği gibi sonraları (1871-1900) endüstri ve yatırım sermayesinin içiçe geçmesiyle tekelleşen kapitalizm, özgürlüğü de olabilecek en dar çerçeveye indirgemiştir. Güvenlik için de aynı durum söz konusudur. Bütün bir toplumun güvenliği, sadece sermayenin ve üretim araçlarının özel mülkiyetinin güvenliğine indirgenerek, bu kavramlara tarihlerinin en dar anlamları yüklenmiştir. Bu bağlamda adalet, yukarda **Trasymachos**'un değindiği gibi sadece güçlü olanın, yani tekellerin çıkarlarına ve ilişkilerinin düzenlenmesine hizmet ederek (olması gereken değil) **tarihi reel** anlamını bulmuştur.

Kapitalist Batı medeniyeti içinde alternatif bir çözüm olarak ortaya çıkan Marksist düşünce, kısaca: üretim araçlarının özel mülkiyetiyle, üretimin toplumsallığı arasındaki **temel** çelişkiyi çözerek, geniş kitlelerin özgürleşmesini öngörüyordu. Nitekim sovyetik uygulama kapsamında, bu temel çelişki çözülmesine rağmen, eski Doğu Blok'unda özgürlük ide'si bir türlü hayata geçemediği gibi, güvence tarafından olağanüstü bir disipline tabi tutulmuştu. Sistemin çözülmesinde bu nokta oldukça önemlidir.

Ancak anılan deneyden edindiğimiz başka önemli bir bilgi: üretim araçlarının özel mülkiyetten alınarak kamu mülkiyetine devredilmesiyle, toplumsal artı değerin kontrolünün de kamuya devredilmesinin aynı şey olmadığıdır. Sonuçta, toplumsal artı değeri kontol eden bürokratik azınlık, üretim araçlarının mülkiyeti kamuda olmasına rağmen, bu kontrolü sürekli kılmak için, güvence ide'sini abartılı biçimde hayata geçirmiş ve ülkeyi, siyah-beyaz, karanlık çekimli bir fim sahnesine dönüştürmüştü. Görünürde özgürlük ide'si "mülk edinme özgürlüğü"nden uzaklaştırılmış olmasına rağmen, sadece **indirgendiği alan değişime uğramıştı**. Bu toplumlarda, insanlar için artık mülk sahibi olmak belki o kadar önemli değildi, bu burjuva ve küçük burjuva tutku belki bir yere kadar aşılmıştı. Ama ne var ki, özgürlüğün indirgendiği bir başka yanlış alan, toplumun bütün tinsel-ahlâki yapısını tehdit ediyordu. Ve yönetici elit kendi yaşam tercihini de bu alana kaydırmıştı. Tüketim...

ÖZGÜRLÜĞÜN TÜKETİM ETKİNLİĞİNE İNDİRGENMESİ

Herhangi tür kolektivist bir toplumda, mülk edinmek, biriktirmek ve özellikle üretim araçlarının özel mülkiyeti, ister zor yoluyla, isterse ahlâki olarak aşılmış olsa dahi, kitlesel "tüketim kültürü" aşılmadığı sürece, her şeyin boşuna olduğunu görüyoruz. İnsanlığın en ciddi ahlâki sorunu olarak "tüketim kültür ve tutkusu"nun yeşerdiği zemin ise **"ekonomik büyüme"** politikaları ve bu doğrultuda yürütülen propagandalardır. Burada mülkiyet biçimleri tayin edici hiçbir önem taşımıyor. İster kapitalist, isterse kolektivist anlamda **"ekonomik büyüme"**yi hedef olarak önüne koyan toplumlarda, özgürlük ide'si otomatikman tüketim etkinliğine indirgenmiş demektir. Ne miktarda ve ne çeşitlilikte tüketiyorsan, o kadar özgürsün!

Kapitalizm için gayet doğal olan bu durumun, sovyet modeli açısından da bir veri olarak ele alındığı ve adeta "ekonomik büyüme" göstergelerinde kapitalist dünyayla anlamsız bir rekabete girişildiği hâlâ anımsanabilir. Oysa ekonomik büyüme öykünmesi, kolektivist bir toplumda dahi "kitlesel üretim ve kitlesel tüketim" kültürünün teşvik edilmesinden başka ne anlam içerebilirdi ki? İşte adaletin güçlüye hizmet ettiği, yüce özgürlük ide'sinin daraltılıp indirgendiği ve ahlâkın işlevsiz kaldığı nokta burasıdır.

Kapitalizm için gayet doğal olan bu durumun, sovyet modeli açısından da bir veri olarak ele alındığı ve adeta **"ekonomik büyüme"** göstergelerinde kapitalist dünyayla anlamsız bir rekabete girişildiği hâlâ anımsanabilir. Oysa **ekonomik büyüme** öykünmesi, kolektivist bir toplumda dahi "kitlesel üretim ve kitlesel tüketim" kültürünün teşvik edilmesinden başka ne anlam içerebilirdi ki? İşte adaletin güçlüye hizmet ettiği, yüce özgürlük ide'sinin daraltılıp indirgendiği ve ahlâkın işlevsiz kaldığı nokta burasıdır.

Sovyet kolektivizminin **ekonomik büyüme**yi öngören plan hedeflerine rağmen, tüketim unsurlarında batılı kapitalist ülkelerdeki çeşitliliği tutturamaması, **indirgenmiş** ve ahlak dışına itilmiş haliyle dahi özgürlüğün! bir gerçekliğe dönüşmesini engellemiştir. Ortaya dev gibi büyüme rakamları koyan eski Doğu Bloku ülkelerinin bir anlamda, ciklet, naylon çorap, kot pantolon gibi garabet tüketim unsurları üzerinden yürütülen propagandaya yenik düşmesi acı vericidir. Duvarın yıkılmasından sonra Almanya ve Avusturya'ya günübirlik gezilerle yığınlar halinde akan Çek ve Slovaklar'ın müze gezmek yerine mikrodalga fırın satan dükkanların önünde oluşturduğu abes kuyruklar hâlâ hatırlardadır. Milyonlarca dolar ciro yapan bizim Laleli pazarı da farklı değildi. Elbette tek tek örnekler fazla önem teşkil etmez. Ancak seyahat özgürlüğünü, tapon mal alışveriş özgürlüğü olarak algılayan bir ruh, bize yoksulluğu, ama bambaşka bir yoksulluğu ifade ediyor.

Bugüne kadar **ekonomik büyüme** ve kalkınma ekonomisine fazla prim vermemiş Suriye gibi kapalı toplumlarda, (özel mülkiyeti, diktatörlüğü, **maddi** yoksulluğu pas geçmiyoruz) tüketim kültürünün "henüz" yakıcı bir özlem ve histeriye dönüşmemiş olması karşılaştırmalı bir örnek olarak değerlendirilebilir. Özal öncesi Türkiye dahi bu konuda seçkin bir örnektir. Geçelim.

GÜVENCENİN REEL ANLAMI

Büyüme hedeflerinin kaçınılmaz sonucu olarak, özgürlüğün tüketime veya mülkiyet edinmeye indirgenmesi, güvenceyi de salt kriminalite karşılığı bir anlama indirgiyor. Tüketim kültürü ahlâki bakımdan disipline edilmiş, ütopik kolektivist bir toplumda, özgürlük algısının bambaşka biçimlerde gelişmesi mümkündür. Tahayyül etmesi zor, ama sınırsız bilgi, sınırsız sanat (ve ifade), sınırsız oyun, sınırsız dinlenme, sınırsız gezme özgürlüğü karşısında, sınırlı, sadece yeteri kadar üretme ve kanaatkarca paylaşmayı hedefleyen bir toplum, güvenceye reel anlamını kazandırabilir. Burada güvence, tüketimin ve mülkiyetin değil, yukardaki özgürlüklerin teminatı olarak yücelme imkanına sahiptir. Bu hayalin, kendi **maddi** karşılığını **büyüme amaçlamayan bir ekonomide** bulması mümkündür. Ve büyüme amaçlamayan bir ekonomi de mümkündür. Doğu'da ve Batı'da kolektif toplum teori ve pratiklerinin tarihi, bu konuda yeterince ipucu barındırıyor.

Böylesi bir tahayyülün ille de bilimsellik, sistematik olmak, vb. sıfatlar ardında, kendisine meşruiyet ve güvence zemini araması gerekmiyor. Çünkü: *"taktik, strateji, yasa, düzenleme ya da evrensel sloganlar yoktur. Sadece bir dilek vardır, o da daha iyi bir dünya kurmak. İşte yeni olan budur." Astkomutan Marcos*

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Ankara Kulisleri

Osman Teyer

Lütfen yanınızda böyle adamları çalıştırmayın!

Meclis'te Bütçe maratonu tamamlandı. Ateşli tartışmalara sahne olan Meclis Genel Kurulu'nda asıl tartışmalar oylamanın yapılacağı son gün yaşandı. Önce muhalefet liderleri iktidara yüklendi ardından Başbakan Erdoğan muhalefete sert salvolar gönderdi. Ama Başbakan'ın her sözü Meclis Genel Kurulu'nu hareketlendirmeye yetti. Başbakan'ın hemen her sözünü kesme başarısını(!) gösteren CHP'li Mustafa Özyürek'e Erdoğan'ın bir sürprizi vardı. "Bak Sayın Özyürek, çok ileri gidiyorsun, senin ettiği sözü burada açıklarım kimsenin yüzüne bakamazsın" dedi ve Özyürek'in komisyonda Türk milleti için sarf ettiği "mazoşist" sözünü yüzüne çarptı. Başbakan Erdoğan taşı gediğine koymanın verdiği sarhoşlukla bu kez Baykal'a dönüp aklınca yüklendi. "Sayın Baykal lütfen yanınızda böyle adamları çalıştırmayın!!!" Ancak Başbakan Erdoğan bir şeyi unutmuştu. Milletvekilleri liderlerinin yanında çalışan görevliler değillerdir. Halkın oyuyla meclise gelmiş, tıpkı Başbakan gibi "seçilmiş"lerdir. Bu durum akıllara Başbakan'ın kendi milletvekillerini yanında çalışan memur gibi görüp görmediği sorusunu akıllara getirdi.

"Egemen dosyayı getir!!!"

"Ömer çantamı topla!!!"

"Cüneyt bunlar beceremiyor, bir dahaki seçime seni alacağım"

Haberciliğin okulu: ANKA Ajans

Ankara'da geçen hafta Türk gazeteciliğinin en önemli okullarından kabul edilen Anka Ajans'da kan değişikliği konuşuldu. Vatan gazetesinin Ankara istihbarat şefi Veli Özdemir görevinden ayrılarak Anka Ajans'ın başına geçti. Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapacak Veli Özdemir'in aynı zamanda hissedar da olduğu konuşuluyor. Ancak merak edilen Özdemir'in bu denli yüksek bir yatırıma nasıl kalkıştığı. Yoksa sağda solda konuşulanlar doğru mu? Hangi Power grubunun asıl hissedar olduğu ve Mustafa Sarıgül'ün de gizli ortak olarak bulunduğu... Bilemeyiz ama bilinen o ki Altan Öymen'in kurduğu ve onlarca gazeteci yetiştiren bir okul olan ANKA Haber Ajansı kısa sürede İstanbul'un yolunu tutacak görünüyor. Taşınma hazırlıkları şimdiden başlamış.

Topuz'un sapı!

CHP'nin hiç Kurultay kaybetmeyen ve bu yüzden adı Hokus Pokus Ali Topuz'a çıkan usta siyasetçisi Ali Topuz jübileye hazırlanıyor. CHP Grup Başkanvekili Topuz önümüzdeki dönemde artık aktif siyaset yapmayacak. Biz de yılların eskitemediği bu deneyimli siyaset adamını bize anlattığı küçük bir anektodla uğurlayalım:

Ortanın solu hareketi başladığında İstanbul CHP İl örgütünde bir Ali Topuz fırtınası esiyor. Herkes ondan söz ediyor, o olmadan kimsenin İstanbul'da kongre kazanamayacağını konuşuyor. Bu sözler partinin o dönemdeki Genel Başkanı İsmet İnönü'nün de kulağına gidiyor. İsmet Paşa bir gün İstanbul'a geldiğinde "getirin bakalım şu Topuz'u bir de ben göreyim" diyor. Ali Topuz ufak tefek haliyle Paşa'nın yanına gelip "Paşam ben Ali Topuz" deyince Paşa da cevap veriyor: "Ne Topuz'u sen olsa olsa topuzun sapı olursun"

Başkentin efendisi:

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek 3.dönem Belediye Başkanlığı'ndan sıkılmış olacak ki Ankara'nın her yerine nüfuz etme peşinde. Özellikle esnaf odalarına operasyona kalkışan Gökçek'e ilk tepki Ankara Esnaf Odaları Başkanı Ali Rıza Ercan'dan geldi. Esnaf Başkanı Ercan Gökçek'in yönetim kurulu üyelerini "ayarttığını" ve asıl amacının TESK Başkanı Derviş Günday'ı devirmek olduğunu söyleyiverdi. Ercan oda seçimlerine bir hafta kala istifa etti ve Melih Gökçek'i açıktan suçladı. Eğer iddialar doğruysa Melih Gökçek Ankara'yı tamamen ele geçirmeyi kafasına koymuş demektir. Oğlu Osman Gökçek'i Gençlik Federasyonu başkanı yapan karısı Nevin Gökçek'i bir dahaki dönem Keçiören Belediye Başkanlığına hazırlayan Gökçek sivil toplum kuruluşlarını da ele geçirirse tam anlamıyla "Başkent'in efendisi" olur.

Osman Teyer hep haklı çıktı!..

Biraz da övünme sırası bizde. Ankara Kulisi ve Medya Kulislerinden verdiğimiz haberler birer ikişer doğrulanınca doğrusu biz de gururlanıyoruz. İki sayı önce hatırlarsınız, CNNTürk'ün yakışıklı ekonomisti Yiğit Bulut'un Aydın Doğan'ın yeni kanalı Star'da program yapacağını duyurmuştuk. Bulut'un Star'a gidişi kesinleşti. Biz haklı çıktık. Hadi şimdi bir adım daha ileri gidip programın adını verelim: Kırmızı Koltuk. Bulut henüz programı kiminle birlikte sunacağına karar vermedi. Bu isim Star Haber'in yeni Ankara temsilcisi Nuray Başaran da olabilir başka bir isim de. Bizden söylemesi. Ayrıca yine geçen sayılarda Fatih Çekirge'nin Hürriyet'e gideceğini duyurmuştuk. Bu bilgimizde de doğrulandık.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Prof. Yalçın Küçük:

İran Devlet Başkanı Ahmedinecat'ın önce İslam Konferansı Örgütünde ardından da ülkesinde yaptığı bir takım açıklamalar çok tartışma yarattı. İkinci Dünya Savaşının sonuçlarını tartışmaya açmaya davet etti Ahmedinecat ve dedi ki "İkinci dünya savaşında böyle bir Yahudi soykırımı olmamıştır , bir an için olduğunu farzetsek bile o zaman neden Filistinlileri topraklarından ediyor madem Yahudiler Avrupa'dan sökülüp atılmışlar Avrupa devletleri toprak versin" dedi ve kızılca kıyamet de koptu. Ahmedinecat'ın bu değerlendirmesini nasıl karşılıyorsunuz?

Efendim, İran Devlet Başkanı Ahmedinecat'ın Yahudilerle ilgili bir soykırım olmadığı iddiasına bütünüyle katılmam mümkün değil; ancak böyle bir soykırımın olmadığını ileri süren çok ciddi Yahudi yazarlar da var. Dolayısıyla Ahmedinecat bu dünyada o kadar yalnız bir düşünceyi ileri sürmüyor. Şunu söyleyebiliyoruz, var ve abartılmıştır. Hatta kutsandığını biliyoruz. Hitler'in yaptıkları, semitimizm'i ve bu yolla da siyonizmi güçlendirdi; semitik ve siyonist politikaların üzerine bir şal örttü. Semitimizm ve siyonizm şimdi "untouchable" haldedir.

Ne demek?

Bu sözcüğün, Amerikan İngilizcesi'nde iki anlamı var; untouchable, birisi, Hindistan'daki kutsal inektir, dokunulmuyor. İkincisi, otuzlu yıllar Amerika'sında mafya babası'dır ve yine dokunulamıyor. Siyonistler, yaparlar ve birisi işaret ederse, "vay, seni gidi seni, anti-semit" yaygaraları başlıyor. Gizleniyor.

Kimden?

Hitler öncesinde daha özgürdük. Yahudi'ye "yahudi" denebiliyordu, şimdi denmiyor. Sis perdesi var. Yah.... derseniz, biber bombası fışkırtıyorlar...

Hocam ama bu biberler sizi pek etkilemiyor anlaşılan...

Yendik. Bunu da kazandık.

Ama izin verirseniz, Ahmedinecat ile başlayan sorunuza devam etmek istiyorum, bunun, bir de bizimle ilgili bir tarafı var; ikinci dünya savaşı sırasında ve hemen öncesinde Almanya'da Hitler'in şansölye olmasından itibaren Yahudilere karşı toplama, kamplara gönderme, politikası vardı. Alelıtlak yahudilere uygulanıyordu, jenosit tarifi buradan çıkıyor, bu tarife göre, bizim Ermeniler'e ve Kürtler'e yaptığımız jenosit değildir. Çünkü "iyi ermeni-kötü ermeni" veya "iyi kürt-kötü kürt" ayrımı yapıyoruz. Demek ki bir tek Kürt veya Ermeni'yi ayırıyorsak, çok ayırdık, jeneosit yoktur. Hitler döneminde böyle bir ayrım olmadı.

Gerçekleştirilenlere bakarak Almanya'nın bütünüyle ve her zaman antisemitik ve antisiyonist olduğunu düşünmek çok yanlış olur. Çok yanlıştır ve bu nedenle de tarihimizi yanlış okuyoruz. Çünkü yirminci yüz yılın başında Almanya, semitizmin ve siyonizmin bayrağını elinde tutuyordu. Kayzer Wilhem, sadece İstanbul'a gelmedi, Kudüs'e de gitti. Hem Sultan Abdülhamit ve hem Jön Türkler, Kayzer'i stratejik müttefik ve kurtarıcı sayıyordu. Bunun anlamı, hem Hamid ve hem de Jön Türk dönemlerinde, Türkiye, siyonizme meylediyordu..

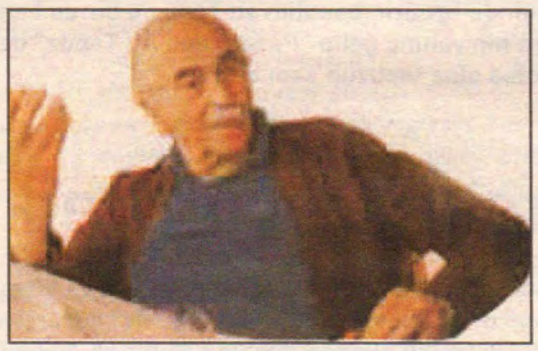

Geceleri Necla'dan ve gündüzleri İlhan Selçuk'tan korkardı. Doğan Avcıoğlu, İlhan'ı görmek istemezdi, Doğan veya Gülseli, "Hasan, öğleyin geldi, bir duble içti, gitti" derlerdi. Bu yazdıklarını o zaman aklından bile geçirmediğinden eminim...

Abdülhamit derken nasıl formüle ediyorsunuz bunu? Kitaplarınızda Abdülhamit'in siyonizme çoğu zaman karşı geldiğini yazıyorsunuz.

Hayır tam tersi. Yarın dergisiyle yaptığımız mülakatta "bütün islami düşünce Abdülhamit'i anti-semitik gösterir" dedim. Hiç alakası yok. Filistin'de Yahudilerin yerleşme tarihi Abdülhamit'in dönemidir. İsrael'in kurucuları, Osmanlı toprağı Filistin'e, en çok Hamid ve Jön Türk iktidarlarında yerleştiler. Kesin rakam yok, 1882-1903 döneminde, 20 binle 30 bin arası Yahudi Osmanlı toprağı Filistin'e göç etmiş..1904-1914'de 40 bin, asıl kurucular bunlardır.

Ben Gurion kimdir?

İsrail'in kuruluşunu ilan eden ilk başbakandır. Kimin zamanında Filistin'e gitmiştir? Rusya topraklarından ve Abdülhamit zamanındadır. Jabotinsky de önemli bir siyonisttir bu da Abdülhamit zamanında Rusya'dan kalkıp oraya gitmiştir. Jabotinsky'i yeni kitaplarımda bulacaklar, Sion Katır Birliği'ni kurmuş ve Gelibolu'da Türkler'e karşı savaştırmıştır.

Gürkan Dostum, bu Hitler'in hediyesidir, bakın benden başka kimse yazamaz, Osmanlı toprağı Filistin Yahudileri'nden, itibari olarak Mısır'da kurulan bir "Sion Katır Birliği", Gelibolu'da, milli kahramanlarımızın karşısında cephe tuttular, bunu yazamazsınız. Yazarsanız, "anti-semitik" olursunuz. Korktukları için olabilir, kahramanlarımız ne kadar kahraman olurlarsa olsunlar, korkarlar. Söyleyemiyorlar.

Dürüst tarih yazma özgürlüğümüz kalmadı.

Yamuk tarih yazanlar, İbrani asıllılardır.

Demek ki, İsrail'in kuruluşunun temelleri Sultan Abdülhamit zamanında atılmıştır. Sultan Abdülhamit bunu istiyor muydu? Hayır, sanırım yorum. Benim demin söylediğim noktalarla ilgilidir. Alman ittifakı kesinlikle o kapıyı açmıştır.

Şimdi Amerikan ittifakı, Barzani ittifakı da aynıdır.

Sultan Hamid-Jön Türk dönminde Osmanlı Filistin'inine yerleştiler.

Recep Tayyip-Hilmi Özkök döneminde, şimdilerde, taksit taksit Anadolu'ya yerleşiyorlar. Taksit taksit alıyorlar.

Orgeneral Hilmi Özkök neden

Tarih yazıyoruz, tarih böyle yazılacaktır. Ülke bütünlüğünü, vatan topraklarını, tehdit eden bir duru varsa, görevli genel kurmay başkanını ihmal edemeyiz. İhmal edersek saygısızlık etmiş oluruz, yapmayız.

Aslında sadece "Hilmi Özkök Dönemi" dememiz daha doğru olurdu, demiyoruz.

Ve buradan devam ediyoruz, tarihte, anti-siyonist politika izleyen İngiltere'nin, İsraeloğullarının "home" olarak, yurt olarak, tek ettiği yer Uganda'dır. Demek oraya dışarıdan geldiler bu doğrudur. İsrail devletini kuranlar Filistin'de doğmadılar, Filistinli değiller, o toprakların çocukları değiller. Hem Sultan Abdülhamit'in uzun hükümdarlığı döneminde hem de İttihat-Terakki döneminde hem de ondan sonraki hemen izleyen dönemde gittiler, kurdular. Dolayısıyla İsrail devletini dışarıdan gelenler Osmanlı topraklarında kurdular. Ahmedinecat bunu kastediyorsa, bu doğrudur.

Peki "Avrupa'dan sökülüp geldiklerine göre Avrupa devletleri toprak[ları]ndan versin" teorisine nasıl bakıyorsunuz?

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

gurkanhacir@yahoo.com Gürkan HACIR

CIA ve FBI Başkanlarının Türkiye Çıkarması...
Eymür'ün Yıllar Sonra MİT'i Ziyareti...
Ortadoğu'da İlginç Pazarlıklar...

CIA Başkanı'ndan birkaç pkk-başı "başı" istediler

Ben bunu söylemiyorum ama Ahmedinecat bunu söylüyorsa o aynı zamanda benim fikrimdir. Şimdi yazıyorum, "gizli tarih" yazarken de bunu yazıyorum,1947'de Truman Doktrini oldu.Amerika Türkiye'ye geldi.Bu, bu demektir.

Marshall Yardımı!

Evet Marshall Yardımı, ilk okullar, süt tozunu öğrendiler, Amerikan tarımcılarının satamadıkları cheddar peynirini tattılar. Daha önce Missuri Donanması gelmişti, nasıl geldiği, Tezler'de var, Truman Doktrini izledi ve Türkiye, Amerikan himayesine girdi, bir tür manda olduk. 1947 yılındadır. 1948 yılında ise Truman, İngiltere'nin muhalefetine rağmen, İsrael Devleti'ni ilan etti. Türkiye'yi himaye etti ve İsrael'de devlet kurdu.

Türkiye'ye yardım ve İsrael'e devlet; bunların ikisi bir karakol oluyorlar.

Bugün aynı yerdeyiz.

İsrael'i yaşatmak, Amerika'yı yerleştirmek için , "Büyük Orta Doğu" ortaya çıkıyor. Truman Doktrini-Marshall Planı'nın devamıdır. "Recep Tayyip-Hilmi Özkök Dönemi" demek zorundayız.

Ahmedinecat, sözcükleri ve cümleleri kendisine aittir, bunu görüyorsa, sadece "bravo" diyebiliriz.

Artık, bölgemizi özgürleştirmek, Amerika'yı atmak demektir. Bu ise, İsrael'i çıkarmakla mümkündür. C'est simple.

Barzani eklemlenmektedir.

Ahmedinecat'ın bu çıkışları Amerika'nın İran'a olası saldırı konusunda elini güçlendirmiyor mu? Gerekçe vermiyor mu daha doğrusu?

Bunları yüreksizlerin ve işbirlikçilerin itirazı olarak görüyorum.

Eğer, "seni yiyeceğim" diyorsa, gerekçesi vardır ve hiç de önemli olmadığını gördük. Şimdi ortaya çıktı, Irak'taki bütün gerekçeler yanlıştı; ne oldu, "affedersiniz" mi dediler, işgal bütün acımasızlığıyla gidiyor. Ahmedinecat bunu söylese de söylemese de yapacaksa yapar, yapmayacaksa yapmaz. Yaparsa da sonucuna katlanır. Yorgun Irak'ta dahi katlanmaktadır.

Münich'i de gerekçe vermemek için verdiler.

Bana göre Türkiye Genelkurmay Başkanı Ahmedinecat'ın sözlerini not etmelidir; giysisini beğenmiyoruz, sakalını beğenmiyoruz, küçümsüyoruz ama Amerika'ya eşit düzeyde hitap edebiliyor, "al adamlarını buradan, git diyebiliyor" diyor. Ama Türkiye Genelkurmay Başkanı, "peşmergelerle savaşamayız, peşmergelerle savaşmak Amerika ile savaşmaktır" diyebilmektedir. Amerika ile savaşmak günah mı? Böyle diyorsak, seksen yıllık discours'umuzu, Arapları ve İranileri küçümseyen dilimizi, tartışmaya açmak zorundayız.

Dünyanın şamar oğlanı olduk.

Övünmeyi hiç bırakmıyoruz.

Bakın, Gürkan Dostum, bir avuç baas'lı, bir avuç sunni, Bush'un tahtını sallıyor , kravatsız, traşsız, çok zaman taraksız, Ahmedinecat, "adamlarını da al git" çağırıyor, bizim Kara Kuvvetleri komutanımız, Amerika'daki muadillerinden madalya alıyor. Ne yaptı, nasıl hak etti, bu nedir, neden alıyor, neden reddetmiyor, eşitler arasında madalya oluyor mu? Bir de sürekli övünüyoruz. Neyimiz var, Tarkan mı, Yaşar Kemal mı? Tarkan da onlardan, Paris sokaklarında tümen tümen var. Pigalle'e yakın geziyorlar. Yaşar Kemal'i de artık turşu markası sanıyorlar..

Neye yarayacak? Yarın emekli olacak, kuş uçmaz kervan geçmez ve çok iyi korunan bir askeri lojmanda oturacak, ne yapacak bu madalyayı, belki torunları gelirse, belki bu madalyalarla oynar. İyi olması lazım, renkli olması lazım; mümkünse pilli olmalıdır.

Gürkan Dostum,

Şimdi sorma sırası bendedir.

Bu Amerikalılar henüz pilli madalya keşfetmediler mi?

Sonra bana niye vermiyorlar, şimdi öğreniyoruz, yazmak günah mı, Nixon'un ayağını kaydıran gazeteci Yahudi çıktı, "watergate" skandalını patlatmıştı, Clinton'u rezil eden de Yahudi idi, ilerde yazabilirim, Kennedy'i düşüren parmağı çıkarabiliriz, Nixon paralize olmuştu, Nixon'un Yahudileri hiç sevmediği kayıtlıdır, Kissinger ile denge tuttuğunu anlıyoruz, Kissinger sadece Dışişleri bakanı değil de facto başkan idi ve Yahudi'dir, işte bu zamanda biz Kıbrıs'ı aldık, ben gazi oldum, bana neden vermiyorlar? Yaşar Paşa gazi değil ki...

Amerikalılar hala pilli madalya icat etmediler ve hala bana bir madalya vermediler...

Hasan Cemal bir itirafçıdır. Bütün hücumları kendi kendinedir. Kendinden nefret ediyor, bunu anladım. Kime ne söylediyse, kendi kendisini hedef almaktadır. İtirafçı kimdir; ölümle yargılanandır, itirafa başlar. Sonra hücresine döner, düşünür, kurtulmam, der, tekrar dilekçe verir, tekrar itiraf eder ve böyle devam eder. Sonra polisi de bıktırır, Hasan budur.

Askerin kafasının karışık olduğunu düşündüğüm bir konu da "kimlik tartışmaları" Türkiyelilik mi, yoksa Türklük mü? 1926'nın en kritik tartışmalarından bir tanesiydi bu. Özellikle bazı Kürt gruplar Mustafa Kemal' in 1920'de yaptığı konuşmalara atfen "bu parlamentoyu biz Türk ve Kürt kardeşlerim beraber kuruyoruz" şeklindeki açıklamalarını öne sürüyorlar ancak göz ardı ettikleri bir şey var 1930'larda, Mustafa Kemal'in Türk milletine gönderme yaptığı çok sayıda açıklaması, değerlendirmesi var.

Bir defa artık bu noktaya geldik. Türkiye Cumhuriyeti çöküyor. Çöktüğü zaman da daha soran ve tartışan olmak zorundayız ve dolayısıyla, Mustafa Kemal Paşa Hazretleri'nin her sözünü bir hadis kabul edemeyiz. Senin de söylediğin gibi Mustafa Kemal Paşa Hazretlerinin birbirini naks eden pek çok sözü vardır. Kurtuluş savaşının ilk belgelerinde bu savaşın hilafetin ve saltanatın esaretten kurtulması için yapıldığına dair yüzlerce hitabe bulabiliyoruz. Aynı Mustafa Kemal Paşa Hazretleri, saltanatı ve hilafeti, yıkmıştır. Demek ki, Nutuk'tan her nabza şerbet bulabiliyoruz. İmam ve hatip Tayyip Bey de o nutuktan kendine uygun sözler buluyor. Ahkam kesiyor, demek istiyoruz.

Peki bu kimlik tartışması için ne diyeceksiniz?

Efendim, bu Süleyman Bey'in siyasi lügatimize soktuğu cümle ile "bu abesle iştigaldir." Bunlar çözülmüştür. Kuyuya atılmış taş mesabesinde dahi görünmüyor.

Nasıl çözülmüştür?

Efendim. Bunu özel sohbetlerimizde size de söyledim. Ben Fransa'ya sürgüne gittiğimde Başbakan Eduard Baladour'du. Paris'te Fran-

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

sızlar'la sohbetlerimizde, Baladour için "Ermeni" derdik. Anlamazlardı, "hayır, Türk" derlerdi. Bu ara not ediyoruz, Frenkler, On Dördüncü yüz yıldan beri bize "Türk" dediler, biz bize "Türk" demeye, yirminci yüz yılın başında öğrendik. Ne tesadüf, kendimize "Türk" demeyi, bize, Leon Cahun ve Herman Vambery adlı iki Yahudi öğrettiler. Bir Fransız'a göre, Bir Osmanlı, bir Türk'tür ve Baladour da Türk'tür. Ayrıca Ermeni'dir.

Burası "Kürdiye" olsa biz hepimiz "Kürt" oluruz.

İrecep İrdogan mı, öküzün altında buzağı arıyor.

Biz Washington'da iken, Temren, Devrim'i Du Pont Plaza'ya götürürdü, bebekti, Amerikalılar yaklaşırdı, çok yakında anlattığı için, hatırladım, sorduklarında, "we are turkish" dediğinde hemen soruyorlardı, "what Turk, Irish Turk, Italian Turk", nasıl Türk, ayrış Türk, italyan Türk? Demek ki, önce devletin adıyla söyleniyor, Fransız, Amerikan ve Türk; arkasından da basklı, brötan, kürt, türk, ermeni... Deveciyan Fransız'dır, ama " Ermeni asıllı Fransız". Şarkıcı Haled çok iyi bir çocuktu, Fransızlara'a çok kızardı, dışarda bana "Fransız diyorsunuz, övünüyorsunuz içerde, Cezayirli.." Bunun için daha ağır sözler var. Çok terbiyeli Zidan, Zeyneldin, Fransız'dır.

Demek ki İrecep İrdogan, Kürtleri gıdıklamaktadır.

Çok zayıflamış hissediyor kendisini, sinirleri de bozuk. Tabanını yitirmiş, Kürtleri gıdıklamak istiyor ve daha daha daha müslüman olmaya çalışıyor. Toprağı kaymış..

Gürkan Dostum, şimdi eğri oturup, doğru konuşmanının zamanıdır: Son yirmi otuz yılda gelişen mücadelede İslamcıların hiçbir katkısı yoktur, Kürtlerin de katkısı olmamıştır. Çok açık. Ne söylüyorlar. Bu ülkede "Kürt vardır" diye bir Kürt mü hapse girdi? İsmail Beşikçi girdi, Yalçın Küçük girdi, Behice Boran girdi. Türkiye İşçi Partisi'nin Dördüncü Büyük Kongresi'nde, 1970 yılının sonudur, ben oradaydım, "Türkiye'de Kürt Halkı vardır" kararı çıktı. On beş yıla mahkum oldu, Parti, kapatıldı. Kürt idiyseler, neredeydiler? Korkaklar!!! (Bağırıyor) Şimdi Amerika onlardan, Hasan Cemal yanlarında, Avrupa Birliği yanlarında, Semih İdiz önlerinde, alt-üst oynuyorlar.

Hepsini biliyorum, bir tanesi bunların Kürt türküsü söylemediler, Bilgesu söyledi. Mardin'de Kürtçe türkü söylediği için gözaltına alınmamıştır. Basın özgürlüğü imiş, şu imiş, bu imiş, Öcalan ile mülakat yaptım, Toplumsal Kurtuluş'ta yayınlayacağız, Kürt "yiğitler" ile teker teker konuştum, yazı işleri müdürü bir Kürt olsun, dedim, duyan kaçtı, duyan kaçtı ve hele birisi var, "olur olur, şimdi bir paket sigara alayım, geliiim, hemencik evrakı doldururum" dedi, adı Mustafa'dır, avukattır, soyadını vermiyorum, sonra Berlin'den çıktı. Berlin'e sigara aramaya gitmiş..O zaman İsmail Beşikçi'nin arkasında idiler ve şimdi Soli Özel'i çağırıyorlar. Bunlar mı kimlik peşindeler. Kimlik için önce yürek gerekmektedir. Öcalan mülakatının yayınlandığı Toplumsal Kurtuluş'un yazı işleri müdürü de Türktür.

Bu ders Kürtler'e yeter; bir de bizim türümüz Türkler var.

Bunları, ellerim kelepçeli götürdüğüm dgm'lerde de söyledim. "Değerli Yargıç, Turgut Beyefendi, Kürtler, benim gibi Türkler olduğu için bu topraklarda birlikte yaşayacaklar" diyordum. Beş taş oynamıyoruz Ne yaptığımızı biliyoruz.

Hele İrecep İrdogan'a gelince, ondan da emin değilim, ama biliyorsa, sadece "ümmet meselesi" biliyordur, sanmıyorum, "millet meselesi" hiç bilmemektedir. Ağzını kapaması yerindedir..

Gürkan Dostumuz, şu Türkiye'nin haline bakın, iki yüzlü, altı bomboş bir memleket, olduk. Sol parti kuruyoruz, içinde solcu yok. Sol parti kuracaklar, kırk yıldır, bu ülkede sol dernekler var, konferanslar var, partiler var, hiç birinde yoklar, şimdi sol parti kuracaklarmış, gülüyoruz. Bunların solla ne ilgileri var, hiç karakol gördüler mi, hiç hücre tanıdılar mı, hiç hapis yattılar mı; peki nasıl solcu olurlar? Sonra kuruyorlar, neden Elif Şafak yok, Elif Şafak'sız sol parti nasıl olur, hem Ermeni uzmanı, hem roman yazıyor, başında türban yok, bileziğinde "Allah" var, üstelik İzmirim, üstelik Aydın Doğan'a gelin oldu, Eyüp'lerinin birisiyle evlendirdik, sabırlıdır, yakında ayrılırlar, çilingir misali bir kız, her kapıyı açıyor, Derya Sazak'ın kapısını da açmıştır, Amerika'da hoca, Aydın Doğan'da gelin, bunsuz sol mu olur, bütün konferanslarda var, adı üstelik "Elif", New York'ta çok "Elif" var, soyadı "Şafak", neden "Tan" değil, bu memlekette çok yükselir. Bence, Ahmet Türk Dostumuz yol açtı, Parti'sine bir hanım "eş-başkan" buldu, Aydın Doğangillerden Eyüp izin verirse, bu sol Parti'ye "eş" olarak ben Elif'i öneriyorum. Üstelik de Şafak'tır.

Gürkan Dostum, Zekeriya Temizel, Maliye eski bakanı, ama asıl mesleği maliye müfettişi, Abant'taki kağıtları tetkik etmiş, sol parti toplantısı yapıyorlarmış, ama, maliye müfettişi, müfettiş misali bakmış, bir yerde "ab tarafından finanse ediliyor" notunu görünce... Şunlara bakın, sol parti deyup Abant'ta eğleniyorlar ve parayı Brüksel'den alıyorlar...

Bana göre Zekeriya Dostumuz, bu nedenle çekilmiştir. Derya Sazak, neden çekildi bilemiyorum; yerlerine Elif Kızı almak isabetlidir.

Sol parti kuracaklar solcu değil. Kürt meselesinde konuşanlar, bu işte hiç olmamışlar. Ermeni Konferansçılar'dan birisini Türk dışişleri, "para ile konferans veriyor" yollu deşifre etti, İçlerinde Ermeniliği bileni yoktur, şimdiye kadar Ermeni sorunu üzerinde kalem oynatan yoktur, böyle bir mesele olduğunu da bilmiyorlardı.

Mehmet Ali Aybar, bel kemikleri yok, derdi. Dipleri de yoktur. O kadar öyle ki Allah'lı bilezikli Elif'i bile ihmal ediyorlar...

Parti mi, konferans mı, imza mı, artık bunlar travesti mesleğidir. Kapuda, portmantoda "vesti" var, dizi dizi, "giysi" demektir, giyiyorlar, çıkıyorlar. Aslı, transvesti'dirler...

Ciddiyet planına geçecek olursak, ODTÜ'de bizim komi Satılmış kadar kendilerini bilmiyorlar, öğrenciler, "satılmış rektör, satılmış rektör.." diye bağırırken, "yapamam yapamam" yollu kıvranıyordu, bu dürüstlüğü hep hatırlıyorum ve hep anlatıyorum, "Satılmış" olup, çok mu zor Satılmış olmaları, "yapamam" demiyorlar..

Tayin edilmişler.

DİSK'in genel başkanı Süleyman Çelebi Başbakanla polemiğe giren ve hakkında soruşturma açılan Mustafa Koç için gerekirse Ankara'ya yürürüz dedi. Bugüne kadar yürünecek hiçbir şey yok muydu?

Hayır efendim, oligarşinin sendikasıdır. Bugün devlet ya da aynı anlamda oligarşi istese bir tek yetkili sendikası kalmaz, bitirdiler DİSK'i . Bunlar DİSK' in cenazesiyle idare ediyorlar. Onlar oligarşinin ve devletin merhametindedirler o olmazsa maaşlarını bile alamazlar.

Dereyi görmeden paçayı sıvadılar. Tüsiad'a yaranma imkanını kaçırdılar. Fındıkçı Zapsu'nun "yumuşattığını" öğrendik. Hem Ankara başsavcısı ve hem de DİSK havada kaldılar...

yeniHarman'daki bir söyleşimizde "önemli olan Kandil Dağı'ndaki silah susturmak değil yönünü çevirmektir. Türkiye Apo'yu bir şekilde kullanmalıdır" demiştiniz. Ardından Ertuğrul Özkök de yazdı, MİT' ten bir üst düzey yetkilinin gidip Abdullah Öcalan'la görüştüğü ve bu görüşmede Abdullah Öcalan'ın 1999'daki savunmasında da söylediği "demokratik cumhuriyet"in ne demek olduğunu Apo'dan sorduğunu biliyoruz. Bunun üzerine o güne kadar Apo'nun avukatlarına giriş izni verilmezken izin verilmeye başlanmış. Abdullah Öcalan nasıl kullanılabilir?

Şurada ve şu zamanda yeni kitaplarım için çalışırken kartlarıma bakıyorum Lazarev'den yıllar önce çıkartmış olduğum bir kart var; posuşestvu, turyetskoe pravitel'stvo vo vremya pervoy mirovoy voini sredu vojdey turetskih kurdov ne imelo ni odnogo deystvitel'no vernogo soyuznika", harika! Lazarev, Sovyetler Birliği'nde en ciddi kürdolog idi, "Kurdiy Vopros" adlı çalışması özellikle değerlidir. Birinci Dünya Savaşı sırasında, 1915 diyebiliriz, Türkiye Kürtleri arasında Türkiye'nin gerçek müttefiki bir tek Kürt lider yoktu, demektedir ve çok doğrudur. Bugün de yoktur. Parlamento'da ise hiç yoktur; sorunuzun cevabına böyle başlamamız isabetlidir.

Bu yıldan, 1915, doksan yıl geçmiş, hala aynı yerdeyiz. Atını vuran kovboylar diyarındayız. Birinci nokta, budur.

Türkiye İşçi Partisi ve sonra ben, bunu, tersine çevirmeye çalışıyoruz.

İkinci nokta biraz içimiz yanarak, Yaşar Paşa hazretleri Amerika'ya niye gitti?

Bununla ilgili çok büyük spekülasyonlar var.

Nedir o spekülasyonlar?

Türk devleti son 3-4 ay içinde yeni bir doktrine ulaştı, vahim bir doktrine ulaştı; bu spekülasyon değil vakı'a'dır. Türk Devleti, Barzani liderliğinde bağımsız bir Kürt Devleti kurulmasını, büyük gönül rahatlığı ile, kabul etmiştir. Washington, bunu çok istiyordu ve son üç-dört ay içinde istediğini almış ve çok rahatlamış görünüyor.

Bunun çok büyük işaretleri var, saymayacağım. Anayasa Mahkemesi üyeliğine seçilen diplomat Osman Korutürk'ün siyası mülakatı, son derece safiyane, bir dua idi ve bunu da açığa vuruyordu. Amma, 21 Mart tarihli Milliyet'te Sami Kohen, Rice'ın, Türk-ABD ilişkilerin "son derece önemli stratejik ortaklık" olarak tarif ettiğini yazdı "Stratejik Ortaklık" sözü muz türüdür, lezzeti ağza göre değişiyor "ilişki" oluyot, "münasebet" sayılıyor ve şimdi birden bire hem "ortaklık" oldu ve hem de otuz üçüncü dereceye çıktı ki, üstü yoktur Çünkü, Ankara, Kürdo-Jüdaik Devleti, kabul etti.

Ölümünü kabul eden bir hastaya benziyor.

Kumasını kucaklayan yaşlı Kürt kadını hatırlatıyor.

Artık İsrael daha sağlam ellerdedir.

Burada spekülasyon görmüyorum, Yaşar Paşa'nın Washington ziyaretini, madalyayı, Washington'da Likut'ın karargahı Enterprise Institute'de kapalı görüşmesi talihsizdir, iç politika ile ilgili değildir, burada spekülasyon yok. Washington, bu yeni karardan emin olmak istiyor. Çünkü Yaşar Paşa Hazretleri, bir süre önce, "Hükümet'in Irak politikası yok" demişti

Bakın, Tayyip Bey, "mehmetçik Muhammedin küçüğüdür" dedi, ne oldu? Kimse sesini çıkardı mı, doğru mu, bu ülkede üniversite yok mu? Bir; bizde "Muhammed" adı yoktur. Ne zamandan beri yoktur; bizde, Birinci Mehmed var ve beşinci Mehmed var. Bizde sultanlar, Muhammed değil, Mehmed'tir. Tayyip Bey, önce, burada uydurmaktadır. İki, "annecik" deriz, "anneciğim" diyoruz, "Küçük Anne" mi demek istiyoruz, ikinci uydurmayı kaydetmiş oluyoruz.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

bu ne demektir, bu araştırılıyor. Hilmi Paşa Hazretleri çoktan kabul etmişti..

Barzani'yi mi hocam?

Tabi, tabi.

Peki Barzani gerçekten toprak istemez mi?

O noktaya geleceğiz. Hilmi Paşa Hazretleri çok yakın bir tarihte "eskiden peşmergeydi şimdi devlet başkanıdır" dedi.Hilmi Paşa Hazretleri Barzani'yi çoktan devlet başkanı olarak kabul etti. Bunu anlıyoruz. Hal bu olunca, tam bu sırada, rüşvet veriyorlar Yaşar Paşa'ya...

Şimdi Tayyip Bey de aynı sevdaya yakalanmış görünüyor, Öcalan burada, "bir kaç baş" olabilir... O zaman Sönmez Köksal, MİT müsteşarı idi, bu tehlikeli operasyonu kabul etti, Şenkal Atasagun operasyonlar dairesi başkanı idi, imzaladı, Mehmet Eymür, operasyon şefi oldu..

Madalyayı mı kastediyorsunuz?

Evet ama Yaşar Paşa bu ülkenin değerli bir komutanıdır, bu madalyayı nezaketen kabul ettiğini düşünebiliriz. Bunlara aldıracağını sanmıyorum. Kaldı ki, Yaşar Paşa Hazretleri ile ilgili olarak, internette bir yazı okudum yakın zamanlarda, akrabalarının soyadları arasında bir de "yanç" var, Anne'min annesinin soyadı "sabuni", Teşkilat-ı Mahsusa'dan babasınınki ise "yanç" idi, CHP ve belediye başkanı olan Dayı'm da Orhan Yanç idi. Demek ailesi bizim oralara kadar gidiyor, bunlara aldıracağını sanmıyorum.

Hilmi Paşa Hazretlerinin "eskiden peşmergeydi şimdi başkan" demesine gelince, kendi tarihimizle ve kendi doktrinimizle tezaddır. Hilmi Paşa Hazretleri'nin tarihimizi ve doktrini geçersiz yaptığını tespit etmemiz yerindedir. Ülkeyi, doktrinsiz bırakıyorlar..

Neden ve Nasıl?

Çok eskiden beri, bizim doktrinimiz şuydu; Mustafa Barzani ve Mesut Barzani'nin peşmerge başı olmasında bir sakınca yok amma velakin başkan olurlarsa bir siyasi organizma olursa o zaman bölünürüz. Bütün doktrin budur. Şimdiye kadar Suriye, İran,Türkiye devlet yöneticileri hep bu doktrine sahiplendiler. Bir çok müşahide göre, 1937 Sadabat Paktı da buna dayanıyordu. Hilmi Paşa Hazretleri, bu nazariyeden inhiraf etmiştir.

Görüyorsunuz, aslında Erdoğan'ı önemsemiyorum. Çok daha önceden bunun için o koltuğa oturtulduğunu not etmiştim. Önemli olan Erkan-ı Harbiye Reisi olarak Hilmi Paşa Hazretleri'nin doktrin değiştirmesidir. Peki Yaşar Paşa Hazretleri; işte mesele budur.

Ne demek hocam?

Şöyle! "peş" bizim peşkir'deki sözcüktür, "pişaver" sözcüğünde de var, biz "peşkir" diyoruz, "peş", Kırmanci ve Farisi, "ön" demektir, "merge, Kırmanci, "ölen" ve ikisi birden, ölmek üzere öne çıkan, anlamındadır. "Peşkir" de önütutan, anlamına geliyor ve Barzani'nin, ölmek için öne çıkanların başı olmasında sakınca yoktu. Şimdi Hilmi Paşa Hazretleri, tersini söylüyor, "başkan" olmasında mahzur yoktur, demektedir. Bunu söylemek Hilmi Paşa Hazretleri'ne nasip olmuştur.

T. Erdoğan'ın bunu anladığını sanmıyorum. A. Gül, "daha iyidir", demektedir. Üye Paksüt, haddini aşarak, teyid etmektedir. Bu ise, en kibar, sözcükle tarihi bilmemektedir. Yazık, hariciye mesleği tarihi bilmeyenlerin eline kalmıştır, kurmay okullarında kürsüler ise, önceleri, Aydınlar Ocağı'nın ve şimdi de bilgisiz "uluslararası ilişkiler" profesörü kızların tekelindedir.

Gürkan Dostum, şu kitabın yazarı, E.J. Edmonds, içinde komisyonun fotoğrafı da var, Musul Komisyonu'nda vardı, bakın, "Kurs Turks and Arabs" kitabında Sevr'in 64'ncü maddesini yazıyor. Daha önceki maddede, Kürtler'e otonomi vaadi ile, Kürtler'in, Türkiye Kürdleri'nin, bu bağımsızlığı devlet lehine reddedebileceğini not ediyor. Oldular, Sevr'e göre otonomiyi red ile bağımsız devlet oldular, Edmonds yazıyor ve 64 üncü madde şöyle devam ediyor: "If and when such renunciation takes place, no objection will be raised by the principal Allied Powers to the voluntary adhesion to such an independent Kurdish State of the Kurds inhabiting that part of Kurdistan which has hitherto been included in the Mosul Wilayet." İşte Sevr'in 64'ncü maddesi budur.

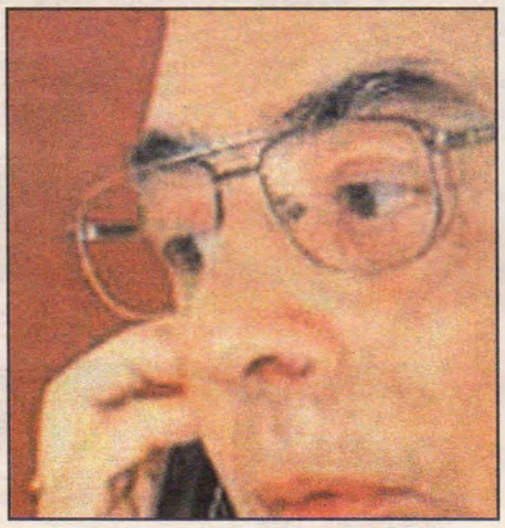

Okuyucularımız için açar mısınız?

Bakın, Gürkan Dostum, "Kuzey Irak" yok, ve benim ısrarla işaret ettiğim üzre, "The Mosul Wilayat" var. İkincisi, bir "Kurd...tan" tarif ediyor, kusura bakmayın, hiç yasa değişmedi, bir varmış bir yokmuş, ben her söyleyişimde beş yıl hapis alıyordum. Bu nedenle bu sözcüğü, "Kurd...tan" artık söyleyemiyorum.

Devam edebilir miyim;

Buyrun Hocam...

Peki "utanmaz" diyebilir miyim? Şimdi drink mi hrant mı bir çocuk buldular, pamukları vardı, Radikal, "düşünce özgürlüğü nerede" deyu sekiz sütun bağırıyor. Nerde idiniz, bir gün mahkemede, DGM'de, iddianame okunda, sevindim, çocuklar misali ellerimi çırptım, "bakın bakın, değerli yargıç, kürd...tan sömürge değildir, demişim, bakın bakın..", neresi ise sevinçten zıplıyordum, "sömürge değildir" diyordum ve iddianamede var, beş yıl istiyorlar, ters bir cümlecik monte ettiklerini sanıyordum, bu kez etmemişler. Sonra aklım başıma geldi, " Değerli Yargıç, aptalım ama o kadar da aptal değilim, Beşikçi, 'sömürgedir' diyor, beş yıl veriyorsunuz, ben 'değildir" diyorum, şimdi bana da beş yıl vereceksiniz, biliyorum, aptalım aptal olmasına ama o kadar değil"; ve hemen verdiler. Peki bu drink-pamuk özgürlükçüleri, o zaman nerede idiler, mahkumiyetlerimi gazeteler yazdılar, şimdi "sayın" diyene hüküm kesiyorlar. Bir kez bana da beş yıl kesiyorlar, "sayın Türkeş katildir-sayın Ecevit hırsızdır" tekerlemesinden dolayı "sayın" sözcüğünden tiksindiğimi, hiç kullanmadığımı söyledim de, inandılar. Bir beş yıl eksik verdiler.

Bunların, drink ve pamuk hiç aklından çıkmıyor. Bunlara avucumun içinde ne var deseniz, "pamuk" diyorlar, pamuk pamuk akıllarına geliyor. Peki, Gürkan Dostum, şimdi "utanmaz" diyebilir miyim?

Kime?

Kendime. Bunların bir kısmıyla bir zamanlar beraber olduğum için kendimden utanıyorum.

Devam ediyorum. Edmonds, Musul Komisyonu'nda çalışmıştı ve hem bir bütün Kurd...stan'dan söz ediyor ve hem de Sevr'in bir birleşik kap formüle ettiğini hatırlatıyor; bir parça da devlet olursa, diğer parçalar ile birleşir. As simple as this; diplomasi okumuşlar, "inşallah ve maşallah" ile idare ediyorlar.

Burada asıl sorunuza dönüyoruz.

İşte Abdullah Öcalan meselesi burada ortaya çıkmaktadır.

İşte 4 Temmuz 2004-Çuval Giydirme, tam bu sırada tekrar hatırlanmaktadır.

Sezar'ın hakkını Sezar'a ve Özkök'ün hakkını Ertuğrul'a vermemiz yerindedir. Ertuğrul Özkök, Hürriyet'te, çok mühim bir iş yaptı..

Ne yaptı?

Musul'da bizim özel kuvvetler'in, Amerika'ya kendisini bildirerek iş yaptığını öğrendik. Senin elin benim cebimde, böyle oynanmış, sonra Amerikalı Albay, düdük çalmış, "oyun bitti", başta özel kuvvetler'den Aydın Binbaşı olmak üzere, Musul'daki özel Kuvvetleri, kelepçeledi ve başlarına çuval geçirdi. Hürriyet, bütün tanıklarıyla bunu ortaya çıkardı, teşekkür borçluyuz.

Türk yüksek komutanları, Amerika'nın, Musul'dan, özel kuvvetleri çıkartmasını kabul etti. Bakın, akp demiyorum, bana göre bir kıymet-i harbiyeleri yoktur.

Şimdi Öcalan meselesine gelebilir miyiz?

Evet.

Aslında, buna "Öcalan Meselesi" demek doğru değildir.

Bana Bekaa'ya neden gittin, diyenler oluyor. Ne yapacaktım, gaflet varsa, ben de mi katılacaktım, izin mi alacaktım? Biz bunları, Bekaa'da, Öcalan ile konuştuk. Beş taş oynamıyoruz.

Mesele şudur. Bir, Musul'u verirlerse Diyarbekir'i tutmak mümkün değildir. İki, iş Kandil'de silahları susturmak değil, yönünü değiştirmektir.

Öcalan Meselesi, işte buradadır ve bu Ankara'nın kabul ettiği Kürdo-Jüdaik Devlet'e karşı doktrindir.

Şimdi taraftar kazandığını görüyoruz.

Bir ara soru, bunun için mi Aydın binbaşıyı kelepçelediler...

Gürkan Bey dostum bilir misin, kelepçede bileğin ne olur? Ben yapmazdım benim yazgıdaşlarım "gardiyan bileğim koptu şu kelepçeyi aç", derlerdi, aslında jandarma takardı.Demek Binbaşı Aydın'ın kelepçesini bilerek sıkmışlar. Biz biliriz, yaşadık bunu, bilerek sıkanlar oluyordu. Kemiklerin gider. Genç çocuklar "çavuş gardiyan şunu aç" derlerdi. Aydın Binbaşı da dememiş, var gazetede resmi, "gösteriyorum kelepçemi, neler yaptılar bana" diyor. Bu devlet bizi de çok kelepçeledi. Biz de Aydın Binbaşı misali "şu kelepçemi gevşetin" demedik... Bilek kemiğimize dayandılar..

Beni kelepçeleyenlerin hep Amerika olduğuna inandım.

Beni kelepçeleyenler, Aydın Binbaşı'yı kelepçeleyenlerdir. Bize hep Amerikan malı kelepçe taktılar, tık tık, sıkılabiliyorlar.

Onun için biz yeni Harmanda tarih yazıyoruz. Demek ki Hilmi Paşa Hazretleri'nin zamanında Musul'daki özel kuvvetler başlarına çuval geçirilerek kovuldular. Niye ben Özel Kuvvetlerden bahsediyorum, ne demektir

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Özel Kuvvetler? Özel Kuvvetler sadece TC sınırları içinde solcu ve Kürtleri mi avlayacaklar? Özel Kuvvetler orada olmak durumundadır.

Bunun için kuruldular.

Bakın, şu resmi görüyor musunuz..

Tuğgeneral Kenan Çoygun.

Kenan Çoygun, Kıbrıs'taki Özel Kuvvetler Komutanı, bir gün ölüm ilanı çıktı, ama hiç haber yok, kendi kendime, "aa.. Hürriyet'teki mitçiler uyuyorlar" dedim, zavallılar, Kenan Paşa'yı bile bilmiyorlar. Herhalde Nur Batur'a kızmışlardır, hemen birinci sayfa haberler başladı. "Efsane" dediler, bir de ben yazsam, pek çok solcuyu hapse attı, daha fazlasını yaptı, despot idi ve bu yüzden 1974 yılından sonra Kıbrıs'a gidemedi. Ama özel kuvvetler komutanı idi.

Güzel, Fatin Rüştü Zorlu'yu astık, ama, Kıbrıs'ta özel kuvvetleri kurandır.

Kıbrıs'ta vardı.

1922 yılında, Musul'da da Özdemir kod adlı Özel Kuvvet vardı. Kurmay mekteplerinde okutulmadığı anlaşılıyor, ben yazarım.

Kime?

Yeni kuşaklara yazıyorum.

Bir yanlış anlama var, bana sözlü olarak da soruyorlar, hayır, bütün bunları, Hilmi Paşa Hazretleri'ne, Yaşar Paşa Hazretleri'ne yazmıyorum, söylemiyorum.

Biz şunu söylüyoruz; şu anda yapılacak iş, orada, Amerikan himayesinde, Amerikan mandasında, Kürdo-Judaik devletin kurulmasını zorlaştırmaktır. Ben, anti-Amerikan mücadelenin merkezinin Musul olduğunu ilan ediyorsam. Bunu, Türkiye soluna söylüyorum, Hilmi Paşa Hazretleri'ne hitap etmiyorum.

Hocam hangi sol?

Olmayan sola hitap ediyorum.

Her yeni dönem bir sol'dur.

Eskisini yitirdik, yenisini çıkaracağımız için, hükmü yoktur.

Tamamen yok mu sayıyorsunuz?

Mümkün mü? Hayır. Türkiye İşçi Partisi, TKP değildi. Şimdi de altmış sonrası sol olmayacaktır.

Ancak bu birikimi toptan red anlamında değildir.

Gürkan Dostumuz, size, bir Komintern Belgesi okuyabilir miyim? B.Ferdi'nin 23 Şubat 1926 tarihli konuşmasıdır ve "B.Ferdi", Şefik Hüsnü'nün adlarından birisidir.

"Dolayısıyla, İngiliz emperyalizmiyle Türk milliyetçiliği arasında çıkabilecek silahlı bir çatışma karşısında devrimci proletaryanın tutumunu saptamak, son derece acil bir görevdir. Musul meselesini devrimci proleterya nasıl değerlendirmektedir ve bu konuda Türkiye'nin işçi ve köylülerine nasıl bir tutum salık vermektedir? Her şeyden önce, bugün bir sınır meselesinden çıkabilecek bir savaşın haklılığı konusunu açıklığa kavuşturmak gerekiyor."

"..çıkacak herhangi bir çatışmanın Türkiye ve İngiltere ile sınırlı kalmaması olasılığı büyüktür. Bu durumda genel bir savaşın çıkması kaçınılmaz olur. Böyle bir durumda, mevcut emperyalistlerin çıkar çatışmasının nereye varabileceğinin üzerinde fazla durmaksızın, Sovyetler Birliği'nin ve tüm Doğu halklarının Türkiye'nin safında yer alacağını rahatlıkla söyleyebiliriz."

Demek ki, Sovyetler'in desteği görünüyordu. Peki, Türkiye Komünist Hareketi'nin kurucusu Şefik Hüsnü, Ankara'nın muhtemel tavrı hakkında ne bekliyordu? Şunları da okuyoruz; "Peki, bu durumda kemalistlerin tutumu ne olacaktır? Büyük bir olasılıkla onlar, direnişi, ilişkileri tamamen kesme ve savaş ilanı noktasına kadar vardırmayacaklardır." Öyleyse aynı noktadadırlar ve aynı noktadayız.

Sol, biter biter yeniden doğmaktadır. Toprağı ve kökü var.

Diğerleri havadadırlar.

Bakın, kimle karşı karşı otururlarsa, sadece "pkk" konuşuyorlar.

Onun için biz yeniHarman'da tarih yazıyoruz. Demek ki Hilmi Paşa Hazretleri'nin zamanında Musul'daki Özel Kuvvetler başlarına çuval geçirilerek kovuldular. Niye ben Özel Kuvvetlerden bahsediyorum, ne demektir Özel Kuvvetler? Özel Kuvvetler sadece TC sınırları içinde solcu ve Kürtleri mi avlayacaklar? Özel Kuvvetler orada olmak durumundadır. Bunun için kuruldular.

Şimd, de CIA başkanından birkaç "pkk-başı başı" istediler...

Çok ilginç hocam, kim o zaman, PKK'nın lider kadrolarından mı?

Türkiye'nin altını üstüne getirdiler, bir CIA başkanı geldi, içişleri-dışişleri bakanları konuşmadı, Tayyip Erdoğan konuştu. Böyle devlet olur mu? Ama şimdiye kadar satış konuşuyordu, bu kez sipariş verdiğini sanıyoruz. Cia başkanından hemen önce MİT'e Mehmet Eymür gitmişti..

Tam o noktaya gelmişken, Mehmet Eymür'ün MİT'e gitmesiyle CİA başkanının gelmesini ortak bir operasyon çerçevesinde mi değerlendiriyorsunuz?

Efendim, pek "ortak operasyon" diyemeyiz, ama Mehmet Eymür, adını en çok, 1995 seçimlerinden hemen önce, bozulan bir operasyon nedeniyle hatırlıyoruz.. Çiller, seçim şansını artırmak için, seçimden bir hafta önce, Suriye'den, mümkünse bir kafeste, Öcalan'ın getirilmesini istiyordu. Şimdi Tayyip Bey de aynı secdaya yakalanmış görünüyor, Öcalan burada, "bir kaç baş" olabilir.. O zaman Sönmez Köksak, MİT müsteşarı idi, bu tehlikeli operasyonu kabul etti, Şenkal Atasagun operasyonlar dairesi başkanı idi, imzaladı, Mehmet Eymür, operasyon şefi oldu..

Ve size sızdırdılar...

Belki başkalarında da..

Kim?

O konuya girmek istemiyorum. Sanıyorum, "devlet politikası" idi. Çiller hariç kimse uygun görmüyordu.

Şimdi, sipariş üzre, Eymür'ün uzmanlığına başvurulmuş olması mümkündür...

Evet ama bir de örtülü ödenek davasıyla yansıyan Abdullah Çatlı ve ekibi vardı.

Abdullah Çatlı ve ekibi daha sonra, bu 1995 projesidir. Diğeri, 1996'dır.

Eymür, Atasagun ekibinin sızdırdığına hep inandı ve husumet duydu.

Eymür mü?

Evet. Çünkü büyük kahraman olacaktı; belki de müsteşarlığı bekliyordu. Bunlar üçlü idiler, Hiram Abas, Eymür ve Atasagun; Hiram öldürüldü, Eymür tasfiye edildi ve müsteşarlık, en hazırlıksız olan Atasagun'a kaldı. Eymür, bunu, hiçbir zaman hazmedemedi. Şimdi yeni bir müsteşar var.

Emre Taner.

Yeni müsteşar Eymür'den bu operasyonu dinlemek istemiştir.

Şifreler çözüldü.

Tabi.Ne işi var? Ertuğrul'a da bu bilgi verilmiştir. İlginç konuk! Zaten Mehmet Eymür Washington'a gittiğinde MİT'e cephe almadı ve sadece Atasagun'u yıprattı.

Peki hocam. Orhan Pamuk konusu bu ay çok tartışıldı. Fakat İlber Ortaylı hocanın ilginç bir açıklaması oldu. Orhan Pamuk için "o tarihi bilmez" dedi ama Avrupa'nın da çok hoşuna giden açıklamalar yapıyor Orhan Pamuk bir yandan?

Şimdi küçük de olsa sevindirici işaretlerimiz de oluyor. Meclis Komisyonunda arazilerin yabancılara satışı konusu Milli Savunma Bakanlığını temsilen ve adını vermeyen bir Albayımız, çok ilginç ve değerli açıklamalarda bulundu. Bu yasa ile "yakında Hakkari elimizden çıkar" dediler. Gap'ta, arazinin başkasının adına alındığını da eklediler. Sizinle sohbetlerimizde hep bunu konuşuyorduk.

Artık kimin eli kimin cebinde bilmiyoruz, Tüpraş'ı, "Koç aldı" diyoruz. Öyle mi? Demir-Çelik yerli sermayede kaldı; deniyor. Bilemiyoruz. Hep söylüyoruz, İsrael, Urfa bölgesini kendi adlarına almayacak kadar akıllıdırlar. Adamları var.

Pamuk meselesine de artık "adamları" açısından bakmalıyız.

Gürkan Dostum, izin verir misiniz, ben size bir cezaevi hali anlatayım..

Cezaevinde zaman başkadır, ben kendim buldum, sanıyordum, sonra mektuplarında okudum, Nazım Hikmet de yakalamış, görüş haftada birdir, iki haftada bir olsa, zaman daha hızlı akar. Çok gariptir. Doğrudur. Pratik zaman bir ritm'dir.

Birisi hasta olunca yazılır, belki bir ve belki iki sene sonra hastahaneye giderler. Öyle olmuş, kolunda, yara varmış, iki yıl sonra sıra gelmiş, gitmiş, gelmiş, bir kolu eksik; kesmişler. Bir daha yazmış, bir yıl geçmiş, gitmiş, gelmiş, bir ayağı eksikmiş, kangren olduğu

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

için kesmişler. Bir daha, gitmiş gelmiş, kalan kolu da kalmamış, kesmişler. Zaman geçmiş, bir yazı da yazılmış, hastahane sırası gelince uyanık gardiyan anlamış, "anladiim" demiş, "ulan sen taksit taksit kaçisin".. Şimdi ben de böyle uyanık bekçiler arıyorum. Ülke topraklarını taksit taksit götürüyorlar. Böyüklerin habarları olmuyor.

Şimdi Orhan Pamuk'a geldiğimizde; ben Londra'da Paris'te olduğum zaman, çok meraklı olduğum için, o ülkelerin parlamento tartışmalarını izlerim. Bazen televizyonda canlı yayınla verirlerdi, kaçırmazdım. Londra'da çok hoş bir Lord vardı, yıllar önce, Lordlar Kamarası'nda konuşmuş ve bir tarif vermişti; "a dog lover is a dog who is in love with a dog" diyordu. Bir köpeksever, bir köpeğe aşık olmuş, bir köpektir. Çok güzel, ben de artık, "a pamuk lover is a pamuk who is in love with a pamuk" diyorum. "Bir pamuksever bir pamuk ile yatağa girmek isteyen bir pamuktur", hepsi bu kadar.

Artık bunların hepsi pamuk'turlar. Pamuklar pamuk'a aşıktırlar.

Pamuksever Doğan Hızlan, son linç denemesinden sonra, birlikte yemek yiyenleri ilan etti. Malum kimseler, eskiden bunlara "mahutlar" veya "müsecceller" deniyordu. Drinkçiler, Ermeni Konferansçılar.

Linç Denemesi mi dediniz?

Evet. Bir "Ali Kemal Vaka'ı", deneme safhasında kalmış görünüyor.

Çok üzücüdür. Aydın veya maydın, düşünür veya müşünür, yazar veya mazar, kendisini nasıl bu hale düşürüyor; nefret ediyorlar. Yazık yazık, kaç koruma? Ben sonradan haberdar oldum.

Nasıl sonradan?

Mersin'de konferans veriyordum. Beş saat sürdü, sabah gazete okumamıştım, bir tek kimse de sormadı.

Şimdi durum şudur, ben yazmasını bilmediğini yazdım. Çok acemice Yahudi tarihi çıkarıyordu, Beyaz Kale'de Yahudi "Hazar Devleti" var. Yeni Hayat'ta, Kabala ve İbni Arabi var. Kırmızı'da, devletin ortağı olan Yahudiler'e, 1600 yıllarda kıyam ile Kira Ester'in parçalanması var. Edebiyat yoktur. Türkçe ve yazmasını bilmemektedir.

İlber Hocam da şimdi tarih bilmiyor ve gevezelik var, demektedir.

Bizim müslümanlarımız, Kabala, tasavvuf olarak sunulduğu için, anlayamasalar da alıyorlardı, Şebeke'den sonra artık almıyorlar, Konya, anti-pamuk flamalar açtı. Pamuk, "konyalılar okumasın, koreliler var" deyince ipler tümden koptu. İpi kopmuş görünüyor.

Üzerimize yığılan sömürge'dir.

Ve artık Pamuk hiç önemli değildir.

Peki ne önemli?

Bakın, Profesör İlber Ortaylı, şu anda şeyh-ül müverrihin mertebesindedir, başta tarihçimizdir. "Tarih bilmez, gevezelik yazar" diyor; Topkapı'da yabancı prensesleri karşılarsa haber oluyor, ama şimdi hiç ses çıkmıyor. Küçük bir haber Milliyet'te var, ama, İlber Hoca Milliyet'in yazarıdır, bu kadar da yapmasalar çok çok ayıp olurdu.

Gürkan Dostum, sizin yanılgınız buradadır, siz bunları hala gazete sanıyorsunuz. Bunlar en kötü parti gazetesinden daha partizandırlar. Bakın, Amerika'da çok önemli iki eleştiri dergisi, Pamuk ile ilgili çok ağır yazılar çıkardılar. Yazmazlar.

Çünkü sömürgecidirler ve bir avuç kompradorları var.

Gürkan Dostum, bu Pamuk Meselesi kabak tadı verdi. Ben aynı planda başka bir konudan bahsedebilir miyim?

Peki, buyrun.

Bakın, Tayyip Bey, "mehmetçik Muhammedin küçüğüdür" dedi, ne oldu? Kimse sesini çıkardı mı, doğru mu, bu ülkede üniversite yok mu? Kemal Paşa Hazretleri'nin en önemli kurumu, Dil-Tarih ve Coğrafya'dır, dilini seven bir tek kimse yok mu? Hakkı Devrim mi? Kendisi, kızı ve belki torunu, Aydın Doğan'dan maaş alıyor, Aydın Doğan, Hilton'u alıyor, Star'ı alıyor ve Dış Bank'ı kim alıyor, bunu pek bilmiyoruz, bu ne korkudur? Hakkı Devrim'i özellikle anıyorum, Türkçe meraklısı ve bileni olduğu iddiasındadır. Peki, "atma recep, din kardaşıyız" neden diyemiyor; Aydın Doğan, Hilton'u, Star'ı alamaz, Dış Bank'ı kim aldı, sorarlar ve sonunda Hakkı Devrim, kızı ve sülalesi maaşından olur, hepsi budur.

Üniversite yok mu, üniversiteler yasasına göre, halkı bilgilendirmedeki yanlış olanı düzeltmek, üniversite öğretim üyelerin sorumluluğudur; yok mu, bir tek, dürüst, dilini ve ülkesini seven profesör kalmadı mı? Atma Hatip, din kardaşıyız. Atmam imam, din kardaşıyız.

Bir; bizde "Muhammed" adı yoktur. Ne zamandan beri yoktur; bizde, Birinci Mehmed var ve beşinci Mehmed var. Bizde sultanlar, Muhammed değil, Mehmed'tir. Tayyip Bey, önce, burada uydurmaktadır.

İki, "annecik" deriz, "anneciğim" diyoruz, "Küçük Anne" mi demek istiyoruz, ikinci uydurmayı kaydetmiş oluyoruz.

Üçüncüsüne gelince, dilimiz denince, Deny'ye bakarız, ilk baskısı 1920 yılındadır, Gramaire de La Lanque Turque-Dialecte Osmanlı, mükemmeldir. Hem eski karakterde var, hem de "petit Osman" dedikten sonra, "c'est le nom que donnet les historiens turcs a Osman, fondateur de l'Empire" ekleniyor; peki Osmanlı İmparatorluğu'nun kurucusuna Osmanlı tarihçileri, "Osmancık" diyorlarsa, bu gerçekten "Küçük Osman" mı demek oluyor, büyüğü var mı? Hayır, Deny, buradaki "cik" veya "cek" ekinin, "sevdiceğim" anlamında olduğunu açıkça yazıyor ve "terme de caresse" anlamında olduğunda ise hiç kuşku bırakmıyor. Buradaki "-cik" ve "-cek" şefkat ve sevgi anlatmaktadır. "Mehmetçik" de Küçük Muhammed veya Küçük Mehmet anlamında değil, "Mehmetimiz" veya "Sevdiceğim Mehmet" demektir. Hepsi bu kadar.

Bir bilgisiz konuştukça konuşuyor. Hiç kimse "atma recep, din kardaşıyız" demiyor.

Buna obscurantisme diyoruz.

İşte Orta Çağ'a dönüş budur.

Bütün matbuat ve bütün ekranlar, bitmez tükenmez para hırslarıyla, sonsuz tamahkarlıklarıyla bağlanmışlar.

Pamuk'a gelince, bize, zorla kakmak istiyorlar. Artık deşifre edilmiştir.

Yalnız yanlış anlaşılmak istemem, hiç kimsenin ceza almasını istemiyorum. Hapis insan tabiatına aykırıdır. Hiç kimse linç edilmemelidir.

Ve çürük domates ile yumurta yeterlidir ve medenidir. Avrupai'dir, demek istiyorum. Gerçi Avrupa'da bu işi pasta ile yapıyorlar, ama, biz yoksul bir ülkeyiz. Avrupa, tarımcılarımızın belini kırdı. Domates ve yumurta ucuzladı, bol bol atılabilir; hiç sakınca görmüyorum.

Elif Şafak'sız sol parti nasıl olur, hem Ermeni uzmanı, hem roman yazıyor, başında türban yok, bileziğinde "Allah" var, üstelik İzmirim, üstelik Aydın Doğan'a gelin oldu, Eyüp'lerinin birisiyle evlendirdik, sabırlıdır, yakında ayrılırlar, çilingir misali bir kız, her kapıyı açıyor, Derya Sazak'ın kapısını da açmıştır, Amerika'da hoca, Aydın Doğan'da gelin, bunsuz sol mu olur, bütün konferanslarda var, adı üstelik "Elif", New York'ta çok "Elif" var, soyadı "Şafak", neden "Tan" değil, bu memlekette çok yükselir.

Hasan Cemal yeni kitabında ortalığı tarıadı. Daha da ilginci Cumhuriyet'i doğrudan hedef aldı. Burada Hasan Cemal'e Doğan grubundan muazzam bir destek geldi. Doğan grubu başta olmak üzere medyamızın bu Cumhuriyet ilgisine ne diyeceksiniz?

Bir itirafçıdır.

Bütün hücumları kendi kendinedir.

Kendinden nefret ediyor, bunu anladım.

Kime ne söylediyse, kendi kendisini hedef almaktadır.

İtirafçı kimdir; ölümle yargılanandır, itirafa başlar. Sonra hücresine döner, düşünür, kurtulmam, der, tekrar dilekçe verir, tekrar itiraf eder ve böyle devam eder. Sonra polisi de bıktırır, Hasan budur.

Bakın, Gürkan Dostum, Uluç Gürkan ile birlikte, Devrim Gazetesi'nde, Doğan Avcıoğlu'nun yardımcısı idiler, Avcıoğlu, ihtilal yapmak istiyordu. 9 Mart 1971 tarihinde yenildiler. Kaya Hasan, 1970 yılında, Avcıoğlu'nun yardımcısı olarak bana geldiğinde, o zaman odtü'de hoca idim, adını böyle söylemişti, ben de "Kıbrıslımısn" dediğimi hatırlıyorum. Demek, "juntacı" deyip kötülerken, hedefi kendisidir.

Gürkan Dostum, Doğan tutuklanınca, o baskı döneminde, Uluç'un ve Hasan'ın ellerinden ben tuttum, Kemal Bisalman'ın dergisinde çalşıyordu, her hafta buluşurduk, yazılarını birlikte yazardık, sonra ANKA'da ve sonra Cumhuriyet'te beraber olduk. Ne kendisnden ne de ölümüne kadar gizli gizli ziyaret ettiği Doğan kanalıyla, biz Doğan ile her şeyi konuşurduk, bunların imasını bile duymadım...

Gizli gizli ne demek?

Geceleri Necla'dan ve gündüzleri İlhan Selçuk'tan korkardı. Doğan, İlhan'ı görmek istemezdi, Doğan veya Gülseli, "Hasan, öğleyin geldi, bir duble içti, gitti" derlerdi. Bu yazdıklarını o zaman aklından bile geçirmediğinden eminim..

Avcıoğlu ne derdi?

Doğan çok kibardır. Ayrıca hem Uluç'a ve hem Hasan'a toz kondurmazdı. Nazmiye'nin Uluç'u ve Necla'nın Hasan'ı ezdiğini düşünürdü. "Hasan'ı tanımasam, Cumhuriyet, CIA'in eline geçti, diyeceğim" diyordu. Bu sözü,sanıyorsum, beni kaynak göstererek, Emin Karaca'nın "Cumhuriyet" kitabında var. İnternet'lerde de yayılıyor. Bu Hasan Cemal'in Cumhuriyet'in başında olduğu zamanlarla ilgilidir. Hasan, Cumhuriyet'i çok sağa çekti..

Uğur Mumcu'nun MİT'le işbirliği...

Hasan'ın yazdıklarında yeni görmüyorum.

Yeni varsa güzel değil, güzel varsa yeni değil; eskici bir hali var.

Bu çok yazıldı; ben önemsemiyorum. Sabahattin Ali de Uğur da, gizli servisleri etkileyebileceklerini düşündüler. Yanlış idi, ama, Uğur, kimseyi MİT'e söylemedi. Beş parası olmadı, Hasan Cemal misali milyon dolarlık villa almadı. "Mossad ve Barzani" ilişkisi üzerine yazdıktan 17 gün sonra öldürüldü. Hasan, Öcalan dahil her kime gidiyorsa önce servislere uğruyor ve dönüşünde bilgi veriyordu.

Cumhuriyet için "cia'nin eline geçti" sözü Avcıoğlu'nundur. Ben "tüsiad gazetesi" olarak tarif ediyordum. Cengiz Çandar, Kenan Mortan, Hasan'ın takımıdır.

Bu arada ilginç bir not. Koca kitapta sizden hiç bahsetmemiş.

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Doğal, benden çok korkar. Korkarlar.

Çok güvensizdir.

Biz Doğan'la, Hasan'a, "eskici" derdik..

Ne demek?

Ünlü aydınların eski sevgilileri ile yatağa girmek isteyen adamdır.

Necla, dahi hukukçumuz, Muammer Aksoy'un yeğeni ve büyük doktorumuz Profesör Muzaffer Aksoy'un kızı idi. Evli iken, Teşvikiye'deki evde kalmıştım. Hasan da Cumhuriyet'te yönetici iken, Ankara'da olduğunda, bize yemeğe gelirdi. Yakınlığımız budur. İnsanın, eski de olsa eşine, kızının annesine, "alkolik" demesini anlayamam. Bu çocuk, ölçüleri tümden kaybetmiş; tanıyamıyorum.

Şimdiki karısı da çok sevdiğimiz müsteşarımız Osman Nuri Torun'un, daha sonra Cumhuriyet'te yönetim kurulu başkanı oldu, gelini idi. Hasan budur, eziktir, güzel'i bilmez; seçimi budur. Babasından hiç söz etmez, Cemal Paşa'nın oğlu olarak çok silik kalmıştır.

Artık itirafçıdır. Eskidedir ve eski Hasan'dan nefret etmektedir. Bu bir nefret kitabıdır.

Hasan, bizim sevdiğimiz Hasan'ı kusmaktadır.

Gazetelerde okuduğum kadarıyla uydurmaktadır.

Nasıl?

Sami Karaören'in bir gün geldiğini ve MİT'in Bahriye Üçok'un yazısını üç gün öne alınmasını istediğini ve bunu Hasan'a haber verdiğini yazıyormuş, kitabını ilginç yapabilmek için icat ediyor. Hayır, gazetelerde okudum, yazıişleri müdürü Bülent Dikmener'den de söz ediyor, Bülent ile Çeto, Çetin Özbayrak, diğer yazı işleri müdürü, Sami Karaören ile konuşmazlardı, "mitçi" derlerdi. Gazete'nin ikinci sayfa yazılarının MİT tarafından denetlendiğini herkes biliyordu; kimse karışamazdı. Karaören, karısının MİT'den emekli olduğu ileri sürülüyor, Cumhuriyet'te her darbede darbecilere katılır, sonra yerine dönerdi. Bunu bilmeyen yoktur; MİT'in Karaören'den ricada bulunduğu ciddiyetten uzaktır. Cumhuriyet'in ikinci sayfa yazıları, mit'e göre düzenlenirdi. Ben İlhan Selçuk'un bile müdahale edemediğini sanıyorum. Bildiklerim bu yöndedir. Cumhuriyet'te herkes, ikinci sayfanın MİT'in elinde olduğunu biliyordu.

Satacağını sanmıyorum.

Hocam satmaz diyorsunuz ama 20 bin baskıyla girdi. Yani belki satar ama okunmaz!..

Hayır efendim buna hiç inanmam. Hiçbir tartışma olmadı.

Ne yazık, bunlara ilgi duyan bir okuyucu kalmadı. Siz sormasanız, beni de pek ilgilendirmiyor.

Bundan dolayı Cumhuriyet'in tiraj aldığı iddiası da bana makul gelmiyor. Bir uyanma var. Bir kıpırdanma var. AKP, cami duvarına ..di, bu artık anlaşıldı; bundan dolayı Cumhuriyet'in okuyucusunun artmasını bekleyebiliriz. Arttı ise, seviniyorum.

Hocam neyse... Atatürk Galatasaraylı mıdır diye bir tartışma başladı. Sizce biraz tuhaf değil mi Atatürk'ün tuttuğu takımla uğraşmak veya bir kulübe mal etmeye çalışmak?

Çok açık olarak söyleyecek olursak bu tartışma utanç vericidir. Bu tartışma, Mustafa Kemal Paşa Hazretleri "Kapani midir Karakaşi midir" tartışmasıdır. Aralarında tartışıyorlar.

Sabetayizme mi bağlıyorsunuz?

Vehbi Koç'un damadı olmak bir kimseye böyle bir iddia ile ortaya çıkma hakkını veriyor mu? Tarihçi mi, o dönemi yaşadı mı; peki nereye bağlayacağız; günlerce sürdürdüklerine göre bir maksad-ı mahsus olmalıdır.

Dayanak noktaları da çok ilginç. Fransızca konuşuyormuş, Harbiye'den mezun, bir kimse ne kadar Fransızca biliyor ki? Fikret'i seviyormuş; Fikret, 1915 yılında öldü ve biz hepimiz seviyoruz. Biz hepimiz Galatasaraylı mıyız? Bunu ciddiye alıp programlar yaptılar, demek aralarında tartışma var.

Galatasaray Lisesi'ndan üç başbakan çıkmış; bunun Kemal Paşa Hazretleri'nin Galatasaraylı olmasıyla bağlantısını kuramıyorum. Bağlantı şudur, Fenerbahçe, "İzmirim" de denilen Kapani'lerin egemenliğindedir. Galatasaray'da ise Karakaşi egemenliği var. Alp Yalman istisnadır.

Alp Yalman ne hocam?

Yalmanlar Yakubidir. Esas itibariyle onların Beşiktaşlı olması gerekir. Bize en yakın olanlar, Yakubi'ler, "arabacı" takımına denktir. Karakaşi'ler, "aristokrat" sayılıyor, Galatasaray'ı veriyoruz. Arada bir yerde olanlar, Kapaniler, tamıtamamına, Fener'i seçiyorlar.

Anlamsız bir tartışmadır.

Ama ben tartışmayı tatlıya bağlamak için Fikret'ten bir şiir okumak istiyorum.

HAN-I YAĞMA

Bu sofracık, efendiler, -ki iltikaama muntazır
Huzurunuzda titriyor –şu milletin hayatıdır;
Şu milletin ki muztarib, şu milletin ki muhtazar!
Fakat sakın çekinmeyin, yiyin, yutun hapır hapır..

Yiyin efendiler, yiyin; bu han-ı iştaha sizin;
Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar yiyin!

Bütün bu nazlı beylerin ne varsa ortalıkta, say:
Haseb, neseb, şeref, şataf, oyun, düğün, konak, saray;
Bütün sizin, efendiler, konak, saray, gelin, alay;
Bütün sizin, bütün sizin hazır hazır, kolay kolay..

Yiyin, efendiler, yiyin, bu han-ı iştiha sizin;
Doyunca, tıksırınca, çatlayıncaya kadar yiyin!

Hocam son soru. Ne olur kusura bakmayın sormadan edemeyeceğim. Sizin özel portföyünüzde bulunan Hülya Avşar ilginç bir açıklamada bulundu. Ve Kaya'dan bir çocuk daha yapabilirim dedi. Ama bir şartla fiziksel temas olmadan?

Bu demektir ki renkli gözlü beyaz tenli birisinden çocuk yapmaya karar verdi. Anlaşılır bir durumdur. Bunu anlamayacak ne var; ancak, "böyük" gazeteciler bunu anlayamıyorlar. Durmuşlar.

Gürkan Dostum, izin verirseniz, son soruyu ben sormak istiyorum.

Peki Helin, kızı mı kardeşi mi? Bunu "böyük" gazetecilerin aptallaşma sürecine girdiklerini gördüğüm için soruyorum. Belki zihinleri açılır...

Teşekkürler Hocam

İran Devlet Başkanı Ahmedinecat'ın Yahudilerle ilgili bir soykırım olmadığı iddiasına bütünüyle katılmam mümkün değil; böyle bir soykırım var fakat abartılmıştır. Hatta kutsandığını biliyoruz. Hitler'in yaptıkları, semitimizm'i ve bu yolla da siyonizmi güçlendirdi; semitik ve siyonist politikaların üzerine bir şal örttü. Semitimizm ve siyonizm şimdi "untouchable" haldedir.

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yavuzyusuf@superposta.com

Çeşitli İşler Komisyonu

Yusuf YAVUZ

"Türk rivierasında yalan rüzgarları..."

AKP'nin, partili belediyeleri aracılığıyla kamuoyuna sunduğu son tartışmalardan biri de içki yasakları ve "kırmızı bölge- sokak" konusu oldu. AB süreci ve dış politika konularında çuvallayan AKP hükümeti, kamuoyu yoklamalarına göre hızla eriyordu. Parti tabanına ve seçmenine "biz değişmedik, davamızın arkasındayız" mesajı vermek ve hızla irtifa kaybeden partinin çıtasını yeniden yukarı çekmek gerekiyordu. Önce **AİHM**'in türban davasıyla ilgili olarak **Leyla Şahin** hakkında verdiği karara "taraf" olunduğu partinin en yetkili ağzından, başbakan tarafından bir yurt dışı gezisinde dile getirildi. Böylece "Ulema" tartışması da başlamış oldu. Ardından kimlik tartışmaları geldi. Alt kimlik – üst kimlik tartışmalarına paralel olarak bu kez de içki yasağı ve kırmızı sokak tartışmaları, tartışmaktan akıl sağlığını yitirmiş olan plaza kalemşörlerine can simidi olarak sunuluyordu.

AKP bunu hep yapıyor. Bir adım ileri, iki adım geri. Takiyye yapıyorlar, değiştiler, ülkeye çağ atlatıyorlar, reformistler, Müslüman demokratlar derken; sık sık beslendiği köklerine dönen ve partiye yakın akademisyenlerin, akıl hocalarının Osmanlıcılık soslu referanslarıyla, ayakları yerden kesilen siyasi anlayış, tıkandığı yerde hırçınlaşarak ülkeyi gerilimin eşiğine getiren gündem kazalarına yol açıyor. Başbakan televizyonlarda içki yasağını dile getiren sorulara muhatap olunca "Biz Anayasayı uyguluyoruz. Bir tane mağdur olan yok" diyor. Anlaşılan halkın gözü önünde konuştuklarıyla, partililerine kapalı kapılar ardında söyledikleri farklı şeyler. İşgüzar belediye başkanları, meclis üyeleri sırnaşık açıklamalarla hiçbir şey olmamış havasında konuşurlarken, başbakan "yok öyle şey!" diye kestirip atıyor.

İçki yasağı ve kırmızı bölgeler konusunda en çok tartışılan illerden biri de Antalya olmuştu. Tartışmanın ülke gündemine sıçramasıyla birlikte "şimdilik" geri adım atıldı ve karar rafa kaldırıldı. Ancak bu geri adım daha sonra atılacak başka "ileri" adımların sıçrama tahtası olacak. Asıl tartışılması gereken konu da bu. Antalya ve ilçelerinde ekonomik ve sosyal yaşamın neredeyse tek belirleyicisi olan turizm ve " buna turistler ne der? Avrupa'ya rezil olacağız!" anlayışı, bu kararda da en önemli kriter oldu. Ve medya, içinden turizm geçen her konuda olduğu gibi bu konuda da işin sadece bu kısmıyla ilgilendi. Oysa Antalya'da yaşananları sadece turistlerin gözüyle bakarak anlamak mümkün değildir. Seksenli yıllarda Alanya'nın gözden uzak kumsallarında "cevazı alınmış" siyah donlarıyla denize giren cemaat gençlerinin bir çoğu bu gün Antalya turizminin " efsane" işadamları oldular. Turizmin getirdiği- getireceği nimetleri bölüşmenin fetvaları alındı. Buna göre; turistlerin yaşadığı bölgelerde her türlü ticaret yapılır, her türlü dolap çevrilir ve asla günaha girilmez. Bir maskeli balo havasında yaşanır her şey.

Gündüzleri Ray-Ban, Versace, Gucci arası "cool" takılan, Faust'tan pasajlar alıntılayan cemaat abileri, geceleri mahallenin başı açık kızının cep telefonuna küfürlü tehditler savururlar. Her yanı kırmızı bölge ilan edilen kentin, artık her yanı açık alandır. Çünkü cemaat evlerinde, sohbet dergahlarında icazet alınmıştır. Her yer "Dar-ül harptır" artık. Siyasetin kuralı da buna göre işler. Ortadaki turizm pastasından pay almanın yolu budur. Antalya'da kazanılacak, Aksaray'da, Konya'da "hizmet"e harcanacaktır. Kırıkkale'den, Yozgat'tan, Ankara'dan ihaleci yandaşlar gelir; örneğin büyük bir hastanenin ya da bir kamu binasının temizlik, inşaat, hafriyat işleri dışarıdan gelen bu ihalecilere bırakılır. Her ihaleci ne kadar yemesi gerektiğini bilir. Ne kadar yedirmesi gerektiğini de. Cemaat okullarına, yurtlarına, hücre evlere diyet ödenir, konu kapanır. Yapılan ticaret, "domuzdan bir tüy koparmak"la eşdeğerdir.

Antalya, AKP'nin vadesi uzun kredi kartı gibidir. Sahilleri yabancı yatırımcılara kiralayıp, bu alışveriş karşılığında biriktirdikleri "Bonus" larını sınırsızca harcayan bürokratlar kentidir. Kentle yolu kesişmeyen bürokrat neredeyse yok gibidir. Kaş'ın dağ köylerinden, Alanya kıyılarına kadar bütün coğrafyayı parselleyen bürokrat ve yeni yetme siyasetçi tayfası, dünyanın bu en kışkırtıcı güneşine kavuşmak ya da mülkünü elden çıkarmak için emekliliğini bekler. İnsana "Waoooovvv!" dedirtecek türden yatırımların başkenti, yaşanılanları anlamakta "Ta(h)mince" zorlanacağınız, semalarında Moskova- Antalya arası uçan halıların süzüldüğü binbir gece masalları diyarıdır Antalya! İç bölge kentlerinin kurduğu turizm düşlerinin Akdeniz'e uzanan verandasıdır. Turizm sadece turist için yapılmaz burada. Siyaset de siyaset için... Kapısından içeriye devletin değil ama hükümetlerin girebildiği dev otel lobilerinde gösterişli bir fon ve masalsı sofralar eşliğinde; akıl almaz siyaset pazarlıkları ve ülkenin en büyük özelleştirme ihalelerinin kulisleri yapılır. Başbakan'ın dış gezilerine işadamı taşıyan uçakların tılsımlı kontenjanına her zaman en az beş kişilik bir ekiple eşlik eder kentin işadamları. Bu güneşli kentin koynuna kurulan hamakta salınan iç bölge kentlerinin yöneticileri Antalya'nın "arka bahçesi" olma düşleriyle uyanırlar. İstisnasız bütün iç kentlerde yüzlerce proje üretilir. Turizm büyülü bir sözcüktür. Öyle büyülüdür ki, Burdur valisi aynı anda yirmi bin kişiye "teke zortlatması" oynatarak, aklını oynatmaya ramak kalmış kitleleri turizm beşiğinde sallayıp uyutmuştur. Küçük ilçelerin, beldelerin sokaklarında, kahvelerinde, hükümet konaklarında ve muhasebeci bürosundan bozma parti merkezlerinde; hiç bir cümle turizm cümlesinin yarattığı etkiyle boy ölçüşemez. Akla gelen, gelmeyen her şey; din ya da seks, bu devasa turizm sepetinde yan yana sunulur. Bu yüzden, dinler bahçesiyle, egzotik Uzakdoğu'nun masajcı kızları ve simetrik Rus güzelleri zaten her şeyin dahil olduğu bu rüyaya ekstradan ilave olurlar.

Antalya, bir "komisyonlar" kentidir. Kentte her gün "işgüzar" komisyonlar kurulur. Sokaklarda başı açık, mini etekli kadınlara, üniversite kentlerinde öğrencilerin yaşam biçimlerine, içki servisi yapan mekanlara, komşu gözetlemelerine, jurnalciliğe ve ahlak zabıtalığına kadar uzanan bir çok konuda muğlak ifadeler ve dolaylı yaptırımlarla sokak kabadayılığının yasallaştırılması üzerine saatlerce tartışılır. Yerel yönetimlerin yetkilerini genişleten yeni yönetmelikler de bu düzenlemeleri biçimlendirecek olan zihniyetin elinde zamansız gelen bir iktidar gücü olarak sosyal dayatma aracı haline gelir. İçki yasağı tartışmalarının sürdüğü dönemde Antalya İl Genel Meclisi bünyesinde kurulan ve içki yasağının da aralarında olduğu çeşitli düzenlemeler hakkında rapor hazırlayan komisyonun adı: "Çeşitli İşler Komisyonu" ydu. İl Genel Meclisi Başkanının adı da; "Antalya'nın Başbakanı!" Bu yüzden Antalya; Türk turizminin başkenti ve üretmeden kalkınma düşleriyle kavrulmuş yurdum neferlerinin "çeşitli işlerinin" rivierasıdır!

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Özgür ATAK

Ortadoğu'da silahlanma yarışı

HEGAMON GÜÇLER BASTIRIYOR, ŞER EKSENİNDEKİLER DİRENİYOR

Soğuk savaş döneminde tepe noktasına ulaşan silahlanma yarışı, hiçbir zaman filmlerde anlatıldığı gibi gerçekleşmeyecek bir savaşa yapılan yatırımdı. Her ne kadar dünyanın sonunu getiren bir savaş olmadıysa da kaybeden yine insanlık oldu. Kimilerine göre karşılıklı artan silahlanma, bu savaşı engellemedeki tek belirleyici etkendi. Fakat gerek Sovyet cephesinde insanların, dünyalarını renklendirecek ve onları daha da mutlu edecek yatırımların yapılmasını engellemesi gerekse de batı cephesinde gündelik hayattaki yozlaşmaya sebep olması nedeniyle az önce de değindiğim gibi kaybeden yine insanlık olmuştu. Tabi bu yarışın üretim sürecinde yaşanan kazalar, hızla tüketilen dünya kaynakları, karşılıklı yapılan onlarca askeri tatbikat ve nükleer deneme, iki tarafın da bölgesel savaşlara açık ya da kapalı şekilde destek vermelerinin sonuçları; kısa sürede ve çarpıcı biçimde görülen diğer kayıplardı.

Peki, soğuk savaşın bitmesiyle ne değişti?

Nerdeyse hiçbir şey. Bölgesel çatışmalar, yeni kaynak arayışları ve güç gösterileri artarak devam ediyor. Zamanımızın popüler kalemlerinin dile getirdikler; *"tek kutuplu dünya, savaşsız ve gerilimsiz olur!"* tezlerinin mesnetsizliği ortada. Amerika Birleşik Devletleri merkezinde tüm batılı güçler, ki buna İsrail'i de dahil edebiliriz, silahlanmaya devam ettikçe karşısında yer alan yada en azından onlarla aynı safta olmayan ülkeler de silahlanmaya devam etmekteler. Çin'in arayışları ve her gün envanterine yeni teknolojiler ve araçlar katması, Rusya'nın yeni silahlar geliştirmesi, Hindistan'ın sahip olduğu nükleer güç, bu durumun baş unsurları. Bir de ABD'nin şer eksenindeki ülkeler var tabi.

Uzunca bir süredir Ortadoğu'da da dünyadakinin küçük ölçeklisi bir silahlanma yarışı devam ediyor. Irak'ta yaşanan karmaşanın ardından Suriye ve İran merkezli yeni karışıklıklar da silahlanma yarışının gölgesinde sürüyor. İran'a saldırı, birçok analiste göre kesinleşmiş fakat tarihi belirlenmemiş bir karar. Bu nedenle İsrail'in de bu süreçte büyük rol oynayacağı ve hatta Amerika Birleşik Devletleri'nin Türkiye ile birlikte İsrail'e aktif görevler biçeceği konuşuluyor.

1 Milyon Dolarlık silah anlaşması

İran'ın Kuzey Koreli mühendislerle birlikte geliştirdiği uzun menzilli Şahap-3 füzeleri bölge ülkelerinin dikkatlerini çeken bir füze sistemi. İsrail de geçen ay, kendisi için en büyük tehdit olarak gördüğü bu füze sistemine karşı Arrow-2 sistemini kullanıma soktuğunu açıkladı. İlk olarak 1988 yılında dönemin ABD başkanı Regan tarafından uygulamaya konulan Arrow sistemi İsrail'e 1.Körfez savaşında verilmişti. O da savaş sırasında Irak'a tam 39 adet fırlatmıştı **[BBC]**. Daha sonra geliştirilmesine katkıda bulunduğu, nükleer başlık taşıyabilen Cruise füzeleriyle de kimi kaynaklara göre ABD ve Rusya'dan sonra üçüncü büyük güç.

Yanı başında süren savaşın bir sonraki durağı olma riskini taşıyan İran, ordusunu geliştirecek her türlü yatırıma hız vermiş durumda. Özellikle İsrail'i çok ciddi bir tehlike olarak gören İran yıllardır petrole bağımlı olan enerji ekonomisini çeşitlendirmek ve güçlendirmek için giriştiği nükleer enerji projelerinde batılı ülkelerle çok ciddi sıkıntılar yaşamaktaydı. Diplomatik tartışmalar devam ederken Bakanlar Kurulu ikinci bir nükleer santral inşa edilmesi planını onayladı **[IRNA]**. Aynı kaynaktan daha önce yapılan açıklamaya göre enerji ihtiyacını karşılamak için İran toplam yirmi nükleer santral yapmayı planlıyor.

Şaron'un her fırsatta dile getirdiği *"Nükleer silaha sahip bir İran'ı kabul edemeyiz. Gerekirse nükleer tesisleri ve diğer hedefleri vururuz"* sözlerine karşılık İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad; *"Biz de sizin nükleer faaliyetlerinizden endişe duyuyoruz. Faaliyetlerinizin insanlık dışı olduğunu düşünüyoruz."* **[Tahran Radyosu]** dedi. Öte yandan 11 Aralık günü, Dış İşleri Bakanı Sözcüsü Hamid Rıza Asefi, niyetlerinin ne kadar açık olduğunu göstermek için; Amerikan şirketlerinin gerekli şartlara ve standartlara uymaları durumunda İran'ın nükleer projelerine katılabileceklerini duyurdu.

En büyük destekçisi ve teknoloji kaynağı Rusya, İran'ı sadece nükleer alanda değil, çeşitli savunma silahları ve teknolojileriyle de besliyor. Geçtiğimiz aralık ayında iki ülke arasında mali değeri 700 milyon doları aşan AFP ve BBC gibi kaynaklara göre 1 milyar dolarlık yeni bir silah anlaşması imzalandı. Kaynaklara göre İran TOR M1 füze savunma sistemiyle kendini daha güçlü bir konuma getirdi. İran'ın geçmişte hiçbir ülkeyle böyle bir anlaşma yapmadığı biliniyor, dahası Rusya'nın da 2000 yılından beri yaptığı en büyük anlaşma. İran'ın bu anlaşmayla elde ettiği; 6100 metre irtifalı, 48 değişik hedefi aynı anda tanımlayabilen ve her birine mermi gönderebilen, çok alçak irtifada uçan uçak ve füzeleri bulabilen TOR M1 füze savunma sistemi özellikle nükleer başlık taşıyabilen ve bölgedeki tüm Amerikan üsleriyle İsrail'de bulunan, akıllı füze, Cruise'leri durdurmak açısından oldukça önemli. Bu sayede tahrip gücü yüksek ve yine uzun menzilli olan Scud füzelerine karşı da nükleer tesisler korunmuş olacak. Bazı Rus gazeteciler geçmişte Suriye'nin almak istediği İskender-E tipi hava savunma sistemlerinin satışının bir türlü gerçekleşmediğini hatırlatarak bu satışın da engellenebileceği uyarısında bulunuyorlar. Fakat Rusya ile İran'ın şu sıralar başka bir dizi anlaşmayı hayata geçirmiş olmaları ve yapılması düşünülen TOR M1 satışının mali boyutu bu tarz bir engellemeyi geçersiz kılacak gibi görünüyor.

Yapılan anlaşmalar füze sistemleriyle sınırlı değil. Onlarca devriye botları, hava kuvvetlerinin modernizasyonu ve teknoloji geliştirme planları da var. Öte yandan geçtiğimiz ekim ayında Rus fırlatıcıları sayesinde Sinah-1 isimli uyduyu yörüngeye yerleştiren İran **[The Sunday Times]**, bu anlaşmaların hemen ertesinde, aralık başında, saniyede 290 kilometrelik hıza çıkabilen ve 110 km menzili olan Silkworm isimli füzelerle yapılan karadan denize füze denemesinin başarıyla sonuçlandığını duyurdu. Bu gelişme üzerine İranlı yetkililer kimin kime ne kadar gözdağı verebileceğinin bir kere daha düşünülmesi gerektiğine vurgu yapıyorlardı.

Suriye cephesi

Bütün bu koşuşturmanın içinde Suriye önemsiz bir faktör gibi görünse de silah geliştirmek konusunda boş durmuyor. Kendi savunma mekanizmasını yenileme telaşında olan ülke özellikle yine Kuzey Kore teknolojisiyle Scud-D tipi füzeler üzerinde çalışıyor. Çalıştığı asıl konu füzelerin yol tanımlama kapasitelerinin arttırılması. Bu bilgiler, Suriye'nin geçtiğimiz aylarda yaptığı bir denemede füzelerden birinin yörüngeden çıkıp Türkiye'nin güneyine düşmesinin ardından elde edilen parçalarla yapılan araştırmalara dayanıyor.

"İsrail haritadan silinmeli." sözlerinin dünya kamuoyunda tepki toplaması üzerine *"Peki öyleyse, İsrail Alaska'ya taşınsın."* diyerek, adeta dalgasını geçen Ahmedinejad attığı her adımla, her ne kadar bu adımlar tehlikeli olsalar da, tüm dünyaya yeni binyılın egemen güçlerine karşı durulabileceğini gösteriyor. Tıpkı kararlı ve ulusal politikalarını belirleyen Venezuela, Bolivya ve tabi ki Küba gibi.

timurdan@yahoo.com

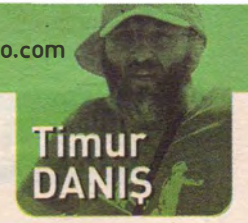

HİÇ BİTMEYEN TARTIŞMA: **KÜRESEL ISINMA**

Küresel Isınma konusu, 28 Kasım-9 Aralık 2005 tarihlerinde Montreal'de yapılan Kyoto BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 11. Taraflar Konferansı dolayısı ile yeniden gündeme geldi.

Kyoto Protokolü'nün görüşüldüğü tarihlerden 3 Aralık'da Küresel ısınmanın yıkıcı etkisini vurgulamak için dünyanın bir çok şehrinin yanısıra İstanbul, Ankara ve İzmir'de de Küresel ısınma karşıtları mitingler düzenlediler. Küresel ısınma konusunda Amerika'nın çalışmalara set çekmesi ilerlemelerin önünü tıkıyor. Montreal'deki çalışmaları da tıkamaya çalışan Amerika'nın Küresel ısınma karşısındaki tavrına bir destek de 2002 yılında Türkiye'den gelmişti. Atlas Dergisi'nin misafiri olarak Türkiye'ye gelen Fransız bilim adamı Yves Lenoir 'İnsan kaynaklı küresel ısınmanın' iddia edilenler boyutunda olmadığını savunmuştu. Aynı tarihlerde Gelenek Dergisi'nde Lenoir'i de destekleyen çok uzun bir makale Küresel Isınma: Hararetli Tartışma başlığı ile yayınlanmıştı.

Kyoto da bizi kurtaramaz.

Küresel ısınmanın önlenmesi için Kyoto Protokolü bir eylem planı içeriyor, yani 2010 yılına kadar sera gazı emisyonlarının yüzde 5 oranında azaltılması öngörülüyor. Ama bu planın yeterli olmadığını düşünenler de var. Açık Radyo web sayfasında Mark Hertsgraard şöyle yazmış, "Kyoto küresel ısınmanın nasıl önlenebileceği meselesinde odaklandı. Oysa artık önlemek yeterli değil. Kyoto ne kadar 'yeşil' araba ya da güneş paneli getirirse getirsin, acı gerçek şu ki belli bir miktar Küresel ısınmanın artık önüne geçmek mümkün değil.

Hertsgraard Kyoto'ya içerden bir eleştiri getirip, yetersiz kaldığını söylerken, öteden beri Küresel ısınmanın mevcudiyetine de eleştiriler yapıldı. Özellikle, küresel ısınmanın insan kaynaklı etkileri, George Bush'dan Uğur Yamaç'a kadar uzanan bir çizgide tartışma konusu yapıldı. George Bush'u tanıyorsunuz. Uğur Yamaç'ın ismi ise Uğur Uluocak. Ne yazık ki kendisi artık yaşamıyor. Uğur Uluocak ünlü bir dağcıydı. Aynı zamanda Atlas Dergisi'nin yazarıydı. 8000'lik dağlarda tırmanış denemeleri ve yüksek irtifa başarıları vardı. Bir dağ kazasında yaşamını yitirdi. Uluocak'ı Küresel ısınma meselesi ile ilişkilendiren ise 2002 yılı Nisanında Gelenek Dergisi'nin 73 sayısında yayınlanan "Küresel Isınma: Hararetli Tartışma" başlıklı makalesi. 36 sayfalık bu kapsamlı makalede Uluocak, Küresel ısınma meselesinin aslına ve ayrıntılarına değinerek eleştiriler yapıyor.

Uluocak'ın eleştirilerine fikir olsun diye, uzunca makalenin girişinden bir bölümü aşağıya aldık. Yazının tümü ile ilgilenenler Gelenek Yayınları'ndan 73. Sayıyı edinebilirler.

Uğur Uluocak'ın yazısını yayınlanmasından yaklaşık bir yıl sonra okumuş, bazı notlar almıştım. Bu arada çeşitli vesilelerle Küresel ısınma karşıtlarının toplantılarında Uluocak'ın eleştirilerini gündeme getirip bu makalenin okunup okunmadığını sormuştum. Bu toplantıların hiç birinde bu makalenin okunduğunu görmedim. Meselenin bu yönünden Küresel Isınma Karşıtları'na bir eleştiri gönderiyorum. Öte yandan meseleyi tartışmak isteyip de dergiyi bulamayan olursa konuyu internet ortamına taşıyabileceğimizi de belirtmek isteriz.

NÜKLEER SANTRAL SÖYLENTİLERİ SIKLAŞTI

Geçtiğimiz yıl Türkiye'ye nükleer santral kurulacak söylentileri çok sıklıkla dile getirildi. Yılın son günlerinde Zorlu Holding Yönetim Kurulu Başkanı Nazif Zorlu "2006'da nükleer santral kurma projelerinde yer almak istiyoruz" dedi.

Gene aynı günlerde, Açık Radyo, Reuters'in haberine dayanarak Başbakan Tayyip Erdoğan'ın 2006'nın ilk günlerinde nükleer santral konusunda bir açıklama yapacağını duyurdu.

Anadolu Ajansı'nın 18. Aralık tarihli haberine göre, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı yetkilileri ileriye dönük sağlıklı bir enerji dengesini kurmak için nükleer enerji konusunun gündemde olduğunu ve bu konudaki çalışmaların sürdürüldüğünü belirtiliyorlar. Enerji Bakanlığı'nda 2020 yılına ilişkin yapılan projeksiyonda, 4 bin 500 MW'lık bir nükleer santrale ihtiyaç gözüktüğü belirtiliyor.

Bakanlık yetkilileri, Türkiye kamuoyunun nükleer santrallara karşı çok önyargılı olduğunu belirtirken "2006 yılında nükleer santralları önce kamuoyunun tartışması ve özümsemesini istiyoruz. Ondan sonra projeksiyonlara geçilecek" dedi.

Bakanlık yetkilileri Türkiye kamuoyunu pek önyargılı bulurken, Sinop kamuoyu ise son günlerde hayli hareketli. Sinoplu nükleer karşıtları şehirlerinde gezen Türkiye Atom Enerjisi Kurumu-TAEK'e ait iki Ankara plakalı aracı tesbit etmişler. Aynı günlerde TAEK yetkililerinin, Sinop yakınlarında nükleer santral kurulması düşünülen İnceburun'daki alan ile ilgili istimlak çalışmaları da yoğunlaşmış.

Bir haber de EkoTürk'den. "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi Güler, nükleer projeye ilgi duyan firmaların temsilcileri ile görüşmeye başladı. Bakan Güler, 21 Kasım Pazartesi akşamı projeye talip olan bir firmanın temsilcisi ile görüşerek gelinen son durum ve bundan sonra izlenecek yöntem konusunda bilgilendirmiş.

Aslında nükleer santral ile ilgili ilk kıpırtıları 2002 yılında yeniHarman duyurmuştu. O dönemde, sonradan sanayi bakanı olan Ak Parti'li Ali Coşkun nükleer santral yapacaklarını söylerken, hükümet de nükleer santral ihalesine çıkacaklarını söylüyordu. Aynı günlerde Aksiyon Dergisi'nde nükleer konuyu kapağına taşıyarak meselenin ciddiyetine işaret ediyordu.

Nükleerciler santral kurmaya hazırlanırken, "Nükleersiz bir dünya için Akkuyu Gençlik Kampı" 2-6 Kasım tarihlerinde Büyükeceli'de

yeniHarman'dan genç eylemcilerimizden Yunus o günlerde ilk protestosunu nükleer santrale karşı yapmıştı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Küresel Isınma: Hararetli Tartışma

Felaketçi söylem medyada düzenli ve abartılı bir şekilde yeniden üretiliyor. Diğer çevre sorunlarını farketmeyen, sadece "ısınma"ya endeksli bir dikkatle hazırlanmış haberler, kitle iletişim araçlarının tüm mecralarında aynı üslupta kullanılıyor. Felaket senaryosunun başrol oyuncuları ise hep aynı. Güney kutbu kıyılarından kopan dev buzul parçaları yavaşlatılmış çekimlerle tekrar tekrar ekrana getiriliyor. Yeryüzünün en soğuk dönemlerinin yaşandığı Büyük Buzul Dönemi'nde dahi bu sahnenin aynı sıklıkta oluştuğu gerçeğinin pek önemi yok. Fırtınalar gösteriliyor tüm canlılığıyla. Dünyada her gün 50 bin fırtınanın yaşandığı ve bunun doğal bir şey olduğunun da önemi yok. Bunları bile bilse birkaç bilim adamı ve konunun meraklısı kişiler biliyor zaten.

Bilinen ve kesinliği kabul edilen bir gerçeği göstermede kullanılan meşru ve masum yalanlara çok kızmamak gerekir. Evet, kesin bir olgu bu: Topyekun ısınıyoruz.

Uğur Yamaç, Gelenek, Nisan 2002 73. Sayı.

Greenpeace: Kyoto Protokolü'nde müthiş ilerleme, Bush'un yıkıcı taktikleri başarısız oldu.

Greenpeace Uluslararası Çevre Vakfı'nın Montreal'deki Politik Danışmanı Bill Gare'e göre "Kyoto Protokolü bugün, iki hafta öncesine göre çok daha güçlü. Tarafların ilk tarihi toplantısı (MOP1) iklim değişikliğinin, dünyanın en fakir insanlarına ve neticede de hepimize yönelik tehtidinin büyüklüğünü onaylamak açısından önemliydi. Burada alınan kararlar ise uzun dönemli tedbirler için gereken yolu açıklığa kavuşturdu."

ABD yönetimi, uluslararası karbon ticaretini öngören, çok taraflı BM iklim değişikliği rejiminden uzaklaşmaya ve kendi geliştirdiği hiçbir etkililiği olmayan kendi, gönüllü faaliyetler ve 'ortaklık' yaklaşımını benimsemeye ikna etmeye çalışarak ülkeleri tuzağa düşürmeye evam etti. Yine de, hükümetler Mayıs 2006'dan başlayarak Kyoto Protokolü'nün ikinci taahhüt periyodunu görüşmek üzere ek toplantılar koymak fikri üzerinde anlaştılar. Böylece yeni ve daha hırslı hedeflerin yolda olduğuna dair açık bir mesaj göndermiş oldular.

3 Aralık 2005 Kadıköy Mitingi Mustafa Alabora

O halde, ne yapmamız gerekiyor?

Doğayı hoyratça tahrip eden, ormanları, sulak alanları, denizleri ve atmosferi aynı pervasızlıkla çöplüğe çeviren tüketim toplumuna dur demek gerekiyor. Daha fazla yemeyi içmeyi, daha fazla atık üretmeyi ve üzerinde yaşadığı yeryüzünü umursamayıp sadece amaçsızca eğlenmeyi hayatın tek anlamı haline getiren tüketim toplumuna dur demek gerekiyor.

En büyük karbondioksit üreticileri olan, dünyada kullanılan petrol ve diğer fosil yakıtların üçte birinden fazlasını tüketen, karbondioksit üretiminden de bir o kadar sorumlu olan ABD ve Avustralya'ya dur demek gerekiyor. Türkiye'nin de her yıl biraz daha fazla karbondioksit üreten bir ülke olarak, artık küresel ısınmayı artırma hakkını savunmayı bırakması, üzerine düşeni yapması gerekiyor.

Küresel ısınmanın en önemli ikinci nedeni olan motorlu taşıtlara, yani otomobillere dayalı ulaşım politikalarından vazgeçmek gerekiyor. Daha fazla insan gücüne dayalı ulaşım biçimlerine, yürümeye ve bisiklete binmeye ve elbette raylı toplu taşımaya artık mecburuz.

Uluslararası Enerji Ajansı

Enerjiden kaynaklanan CO2 salımlarının, 1990 yılından bu yana %20 arttığını ve mevcut sürecin değişmemesi halinde 2030 yılında bu artışın %50'ye ulaşacağını bunun ise kesinlikle kabul edilemez olduğunu belirtti.

Gençlik grupları

Sanayileşmiş ülkelerin sera gazı salımlarının, 2020 yılı itibarı ile %30, 2050 yılı itibarı ile %80 azaltılmasını talep ederek, iklim değişikliği sonucunda rekabet çağının kapandığını, işbirliği çağının başladığını vurguladılar.

Yunus Arıkan

Bölgesel Çevre Merkezi Türkiye İklim Değişikliği Proje Yöneticisi

Ben ilk 2003 yılındaki 9. Taraflar Konferansı'na katılmıştım, bu ikinci taraflar konferansı katıldığım, daha önce de 20 ve 22. Yardımcı Organlar Toplantısı'nı izlemiştim, KOP 9'da Milano'da çok düşük bir tempo vardı, hiç kimse hiçbir beklenti içerisinde değildi, çünkü daha henüz Rusya'nın bir adımı ortada yoktu ve herkes "Kyoto öldü" diye bakıyordu. Hatta sözleşme sekreteri, "Kyoto yürürlüğe girdiğinde bir belirsizlik dönemi kapandı" demişti. 2003 yılında hâlâ o belirsizlik vardı. 2003 yılında da Cumartesi eylemi oldu Milano'da, Milano'daki çevreciler, oradaki kitle örgütleri buna katıldı ama Montreal'le karşılaştırıldığında tempo çok düşüktü. Montreal'de ben bu kadar büyük bir katılımı, bu kadar coşkulu bir katılımı ve bu kadar somut, Montreal'i titreten bir eylemi hiç beklemiyordum. Yaklaşık 2 km'lik bir güzergahta ve -5 derecelik bir soğukta, dondurucu bir soğukta...

yapıldı. Beşi konuşmacı, üçü uluslararası katılımcı toplam 30 kişinin katıldığı kamp, yoğun "güvenlik" önlemleri altında başladı. Üç minibüs dolusu jandarma eşliğinde süren etkinlik karşılıklı olarak (Yeşiller ve Jandarma) kameralarla görüntülendi. Kampta, Oktay Konyar Bergama-Akkuyu Elele Hareketindeki, Ertuğrul Akçaoğlu Akkuyu Yeşil Ev'deki, Melda Keskin nükleer karşıtı hareketteki deneyimlerini aktardılar. Özgür Gürbüz ve Ümit Şahin ise nükleersiz bir dünya için alternatif enerjiler üzerine bilgi paylaşımında bulundular.

Etkinlik süresince köye ziyaretler ve köylülerin kampı ziyaretleri gerçekleşti. Köyün ekonomisinin bozukluğu ve nüfusunun azalması çarpıcı boyutlardaydı. Sonuç olarak, yeni Nükleer Karşıtı Platformun kurulu-

şundan sonra ilk kez bölgeye gidildi, hükümete ve kamuoyuna eskisiyle yenisiyle biz hala bu işin peşindeyiz ve bu mücadeleyi bırakmadık mesajı verildi. Bu mesaj eskiler ve yeniler, Yeşiller ve Genç Yeşiller olarak verildi. En önemli sonuçlardan biri köylülerle ilişki tekrar kuruldu, onlara moral verildi ve sıkıntıları paylaşıldı. Genç Yeşiller olarak ilk kez böyle bir proje gerçekleştirildi, bu bize gelecek için güven ve vizyon sağladı. Bu kampın kendi aramızdaki dostluğa, birbirimizi tanımaya ve ilerideki ortak hareket yöntemlerimizi anlamamıza büyük katkısı oldu.

Ayrıca eğer bu nükleer işi devam ettirilmek istenirse, anti-nükleer hareketin de, eskiler ve yeni gelenlerle beraber bir anlamda kendini yenilediğini söyleyebiliriz.

4. Yeşil Dialog Toplantısı 17 Aralık 2005 tarihinde Taksim Hill Oteli'nde yapıldı. Toplantı kamuoyunda, Hollanda Yeşil Sol Partisi Avrupa Milletvekili, Avrupa Parlamentosu TBMM Karma Komisyonu Eş Başkanı Joost Lagendijk'in "Avrupa-AB-Yeşiller" başlıklı konferansında söyledikleri dolayısı ile ilgi gördü. İlerleyen günlerde Lagendij hakkında konferansda söyledikleri hakkında suç duyurusu da yapıldı.

Kamuoyunun dikkatini çekmese de bir başka Hollandalı Micheal Van Hulten'in söylediklerinden çok yaklaşımı ilgi çekiciydi. Dialog toplantısının öğleden sonraki oturumunda konuşan UNDP gibi bir çok uluslararası kuruluşta çeşitli konularda çalışmalar yürüten Micheal Van Hulten, yolsuzluklara karşı sivil toplum örgütlerinin mücadelesinin de büyük önem taşıdığını, küresel çapta yolsuzluklara karşı çalışan International Transparency adlı kuruluşla işbirliği yapılabileceğini dile getirdi. Hulten'e bir katılımcı "Sivil toplum kuruluşlarında yapılabilecek yolsuzluklar hakkında ne düşünüyorsunuz?" diye sordu. Hulten için sivil toplum kuruluşları aracılığı ile yolsuzluk yapılması söz konusu bile olamazdı.

Yolsuzluk demeyelim ama en azından çevreyi kullanarak insanları istismar etmenin Türkiye'de çok yaygın olduğunu, bunun bir çok örneğinin bulunduğunu söyleyecek ilk anda aklımıza gelen Çevko ve istisrmarı hakkında bilgi verecektik ama ne yazık ki anında çeviri yapan personelin çalışma süresi dolmuştu ve ne yazık ki salonda gözle görülebilen tepkiler Hulten'e yansıyamamıştı.

Micheal Van Hunten

Hulten'e ulaşamayan tepkilerden biri de şu oldu. Hulten, konuşmasından sonra diğer konuşmacıları ve izleyicileri dinledi. Diğer konuşmacılar ve izleyicilerin konuşmaları Hunten'e göre yereldi ve meseleye uluslar üstü bir bakışla bakmak gerekiyordu. Hunten'in bu yaklaşımına karşı, içimizde isyan sözcükleri birikti ama ne yazık ki bunları da kendisine iletemedik. Söylemek istediğim şuydu; Türkiye'yi etkileyen ve ülkeyi kirleten sanayi projelerinin bir çoğu yabancı kaynaklıdır yani ulus ötesidir. Örneğin Türkiye'nin 500'den çok yerinde yabancı şirketler altın aramak için ruhsat almıştır. Bergama'da, Havran'da, Artvin'de, Efemçuku'nda, Uşak'da yabancı şirketler siyanür ile altın çıkarmak için çalışmaktadır.

Joost Lagendijk

Nükleer santral yapmak içinde uluslarası şirketler sıradadır. Bir çok hidrolik santral yabancı şirket tarafından yapılmıştır. Türkiye'yi kirleten ve hatta küresel ısınmanın kaynaklarından olan termik santraller de yabancı şirketler tarafından kurulmuştur.

Türkiyeli insanlar ülkeyi yaşanmaz kılacak bu projelere karşı çıkmış ve bu alanda ileri başarılar kazanmışlardır. Nükleer santral iki kez engellenmiş, siyanürle altın çıkarma çalışmaları engellenmiş, yavaşlatılmıştır. Bay Hunten'e bir de önerim olacaktı "Evrensel Düşün Yerel Hareket Et."

Yeşiller, Hollandalı dostlarına meramlarını anlatamadılar ama 4. Dialog Toplantısı'nda, 2006 yılında parti kurarak ilk genel seçimlere katılma kararı alırken "Yeşillerin yerellik üzerinden siyaset yapma gerekliliğinin öne çıkarılması için, yerel dinamiklerin, aktivistlerin kendi duruşlarının genel siyasi eğilimle örtüşmeleri için koordinasyonla ilişkilerin oluşması ile bölge toplantıları yapılması"nı kararlaştırmışlar.

Aksamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

timurdan@yahoo.com Kutlu ESENDEMİR

Türkiye, 40 yaş üstü "Güzel"ini sonunda buldu

Yerli *Rita Hayu*

Güzellik yarışmaları geçen yıla da damgasını vurdu. Ebadı, ölçüleri, yaşları birbirinin klonu gibi medyanın karşısına dizilen güzellerin katıldığı bu yarışmalara katılanlar her biçimde tüketildi, tüketiliyor. Bu yarışmalara nispet yaparcasına düzenlenen "40 yaş ve üzeri kadınlar için Güzellik Yarışması" ise neredeyse hiç duyulmadı. Nükhet Duru, Oya Özyılmazel, İlhan Şeşen, Yonca Evcimik, Ediz Hun ve Dr.Osman Oymak gibi isimlerin jüri üyeliğini yaptığı yarışmanın finalinde, 54 yaşındaki iş kadını Hatice İshakoğlu Türkiye'nin "altın kraliçesi" seçilmişti. İshakoğlu, tekstil sektöründe çalışıyor. 2 çocuk annesi ve 2 torun anneannesi. Romen bir anne ile Türk bir babanın çocuğu.

Yarışmaya katılmaya nasıl karar verdiniz?

Arkadaşlarımdan biri, Cem Ceminay'ın radyodaki programında bu yarışmayı duymuş. O da bana "Sen de katıl" dedi. Ben de önce "vaktim çok kısıtlı" dedim. Ondan sonra ısrar edince de "Deneyelim. Bir değişiklik olsun hayatımda. Hep böyle çalışma, çalışma; mesuliyet" diye düşündüm. Sonra katılmaya karar verdim.

Türkiye güzeli seçileceğinizi tahmin ediyor muydunuz?

Hiç ummuyordum. Çok şık hanımlar vardı çünkü. Artık çirkin hanım yok. Herkes bakımlı, herkes güzel. Eskiden naylon çorap giymek bir ayrıcalıktı. Artık günde beş tane değiştirebiliyorlar.

Yarışmaya başvurmanızın ardından ne gelişmiler oldu?

Sonra telefon geldi. İlk yüze girmişiz. Prenses Otel'e davet edildik. Girdik; allah! Bir podyum... Hiç görmemişsiniz, şaşırıyorsunuz. Yürüyorsunuz, size sorular soruluyor. Orada estetik arandığı için fiziğinize bakıyorlar tabii. Sonra ilk otuz kişi arasına kaldığımı söylediler. Çok sevindim. Çocuklarıma haber verdim. Onlar da, "Sen 54 yaşındasın anne. Dilediğini yapmakta serbestsin. Zaten sen şimdiye kadar seviyeni düşürmedin. Bundan sonra da aynı şekilde devam edersin" dediler. Öyle bir değişiklik oldu.

Finale nasıl hazırlandınız?

Orgazinizasyonu yapan proc medya bizim 4 günlük bir kampa aldı ve sosyal hayatımız

İşte yarışmacılardan bazıları

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

vorth

kesildi. Ben kampa girmeden bütün işlerimi hazırladım. 4 günümü boşalttım. Sonra çantamızı hazırlayıp otele gittik... Yeniden onsekiz yaşında olduk.

Disiplinli miydi bu kamp?

Çokk. VIP koruma... Afedersiniz; tuvalete bile tek başına gitmek yok. Ben orada Banu Noyan'ı çok taktir ettim. Genç, yetenekli ve güzel. Çok iyi bir organizasyon hazırlamıştı. Yürüyüşlerimize, duruşumuza, bakışlarımıza, manken zerafetimize katkısı oldu.

Zorlandınız mı?

Zorlanmadım tabii ama 50 senedir alışmışım aynı şekilde yürümeye. Şimdi gel; bunu değiştir. Hatta Banu Hanım, "Ben bu yarışmayı çocuklarla da yaptım. Çocuklar daha çabuk kavradılar" dedi. Ama çocuklar kavrayacak yaşta, taklitçilikleri var. Bizim artık kimseyi taklit edecek halimiz kalmamış. İnsanlar bizi taklit ediyor... Çok güzel bir şekilde çalıştık.

Çalışmalarda sizi en zorlayan neydi?

Sola dönmemiz gereken yerde sağa dönüyorduk. Prova bu yüzden baştan alınıyordu. Şimdi tabii ki arkadaşlar, "senin yüzünden oluyor" diyordu. Tabii mahçup oluyorduk. "Aman! Toparlayacağım" diyorsun. Ama bunlar tatlı şeyler. Onsekiz yaşındasınız. Kendinizi podyumlara atacaksınız.

Final günü neler yaşadınız?

Okul müsameresinden sonra ilk defa sahneye çıktım diyebilirim. Gece çok kalabalıktı. Bütün ofis geldi, bütün arkadaşlarım geldi. Çok heyecanlıydım.

Birinci olacağınızı kestirebiliyor muydunuz?

"Kestiriyordum" dersem olmaz. Bakırdum arkadaşlara; hepsi çok hoş hanımlardı. Yanlız final olmadan evvel, bütün arkadaşlarım, "Sana kraliçeliği verseler de, vermeseler de bizim kraliçemiz sensin" dediler. Bu beni çok mutlu etti, duygulandırdı.

"BİR PERİ MASALI GİBİYDİ"

Aranızda rekabet olmadı mı?

Kadınların arasında rekabet olur. Ama o zaten kaliteyi arttırır. Yani bir bakıyordum bir arkadaşa. Dönüşleri nasıl şık... "Ben böyle nasıl döneceğim?" diye düşünüyorsunuz, bakıyorsunuz.

Kraliçelik tacını taktığınız an neler hissettiniz?

O an çok güzeldi. Hep ağlayacağımı düşündüm ama ağlayamadım. Çok duygulandım ama kilitlendim o an. Bir rüyaydı, bir peri masalıydı sanki. Bulutların üzerinde geziyordum. Bu yaştan sonra herşeyden arınıp bulutların üzerinde gezmek müthiş bir duyguydu... Kızlara kampta diyordum: "Biz bu hayatta neler yaptık? Çalıştık, imtihanlara girdik, çocuklarımızı okullara soktuk, yurtdışına seyahatlara gittik, bir sürü şeyimiz oldu. Burada yürüyemeyecek miyiz yani?" Çünkü küçük bir hatada, sahnede bütün karizmamız gidecekti. Ama o sahnede hissettiğimiz apayrı birşey.

Sonra kutlama yaptınız mı dostlarınızla?

Kutlamayı ofiste yaptık. Herkes çiçekler yolladı, mesajlar yolladı, e-mailler geldi. Çok güzeldi.

Bildiğimiz kadarı ile Romanya asıllısınız ve anneannesiniz.

Evet. İki kızım ve iki torunum var. Annem Romanyalı, babam ise Türk. 1966'da Türkiye'ye göçüyorlar. Dedem vakti zamanında Romanya'ya gitmiş. Ama devamlı İstanbul'a gidip geliyormuş. Romanya'da, Tuna'nın ortasında bir Adakale diye Türkler'in yaşadığı bir ada var. Camisi olan ve Türk okulu olan tek bölge. Fakat 1965'de orada baraj yapıldı. Ve o ada suların altında kaldı. Orada oturanlara, istedikleri yere geçebileceklerini söylediler. Türk oldukları için herkes Türkiye'yi istedi ve biz özel izinle Türkiye'ye geldik.

Eğitiminiz nedir?

Ben önce Şişli Ortaokulu'nda, daha sonra Nişantaşı Kız Lisesi'nde okudum. Ardından Mimar Sinan Tatbiki Güzel Sanatlar bölümüne gittim. Sonra orayı bitirmeden evlendim. '74'de iş hayatına atıldım. Çocuk konfeksiyonu üzerine başladım. Sonra Almanya'ya ithalat yapan bir firmada imalat müdürlüğü yaptım. Oradan da emekli oldum. O arada kızım İngilizce İşletme okudu. O da bizim bünyede çalışmaya başladı. Damatla tanıştı, evlendi. O da tekstilci. Sonra biz birkaç firmanın mümessilliğini aldık, öyle devam ediyoruz.

Türkiye'de sizin yaş kuşağınız genelde kendilerini eve kapatıyor ve çok da sosyalleşmiyorlar. Siz ise tam aksine...

Benim zamanında Nişantaşı Kız Lisesi'ne giderken minileri, mini etekleri, mini pardesüleri giyerdik. Çok modern giyiniyorduk. Türkiye de çok moderndi. Hatta şöyle söyleyeyim: Romanya çok soğuk bir memleket olduğu için kışın başımıza yünden bir eşarp örterdik. O alışkanlıkla Türkiye'de kışın devam ettik. Onu gören bir Türk arkadaşım, "Sakın başını örtme, köylüler örter başını" diye uyardı. Ondan sonra başıma hiç birşey takmadım.

"GENÇKEN 'MANKEN GİBİ KIZ' DERLERDİ"

Gençliğinizde mankenlik hayaliniz var mıydı?

Ben gençken güzel bir kızdım, "manken gibi kız" derlerdi. O zaman çok uzun boylu kız yoktu. Şimdiki kızlar maşallah; boylu poslu... Boyumla dikkat çekiyordum. Ama hiçbir zaman böyle bir özentim olmadı. Her zaman işimle, aklımla, yaptığım işlerle anılmak istedim; Ama bakın; şimdi 54 yaşıma geldim. Güzelliğimle anılmaya başladım. Belki o içimde kalmıştır.

Sizin güzellik anlayışınız nedir?

Güzellik salt fiziki bir güzellik değil. Bir bütündür güzellik. Bir kadın çok güzel olmayabilir ama bir oturur konuşursunuz; hayran kalırsınız. Çok güzel bir kadın dersiniz. Ama öyle bir davranışı olur ki; söner. Bu bir bütündür. Yarışmanın formatı da oydu.

Siz kimi güzel bulursunuz?

Rita Hayworth ve Nicole Kidman'ı çok güzel buluyorum. Rolüne çok güzel adapte olabiliyor. BirBizden de Nurgül Yeşilçay'ı başarılı buluyorum.

"ANTON ÇEHOV OKURUM"

Edebiyatla aranız nasıl?

Türkiye'deki eğitim sistemiyle Romanya'daki çok farklı. Ben ondört yaşına kadar bütün klasikleri, Rus edebiyatını okudum. Romanya'da herkes okur ve eve ilk alınan şey kitaptır. Türkiye'ye geldim, baktım. Herkes fotoroman okuyor. Fotoromanlardan da Türkçe'yi öğrendim. Tünaydınlar, günaydınlar...

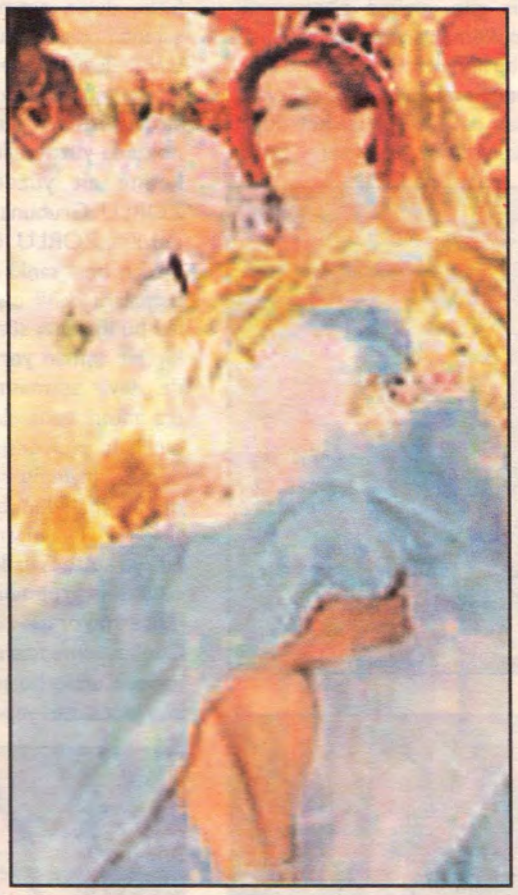

Favori yazarlarınız kimdir?

Dünya edebiyatından Anton Çehov'u, Türk edebiyatından da Orhan Pamuk'u söyleyebilirim.

Yaşlılık sizi korkutuyor mu?

Yaşlılık beni hiç korkutmuyor. Çünkü neden? Ben hayatımı hiçbir zaman fiziki bir durum üzerine kurmadım. Beni mutlu eden çok güzel şeyler yaşadım. Yaşlandım tamam, kırışıklıklarım var. Bu beni hiç rahatsız etmiyor. Hergün makyaj yapıyorum. Saçım her zaman fönlüdür. Fakat tabii çizgim de olacak, kırışıklıklarım da olacak. Mümkün olduğu kadar kendime bakmaya çalışıyorum. Ama hiçbir zaman estetik yaptırmayı düşünmedim. Benim çevrem ve yaşantı tarzıma göre buna ihtiyacım yok. Eğer kafam ve ruhum dinçse bu bana yeter. Genç kalmanın sırrı, çalışmak, okumak ve kendini geliştirmek, sürekli bir faaliyet içinde bulunmak. Bu insanı dinç tutuyor. Yoksa iş bitiyor, iş bitiyor.

Televizyonlardaki gelinli, kaynanalı gözetleme evlerine katılmayı düşünür müydünüz?

Yok, hiçbir zaman. Ben özelin özel kalması taraftarıyım. Ailem, çocuklarım hepsi benim özelim ve o benim dünyam. Belki benim yetişme tarzım, hayata bakışım ama özelimi herkesle değil, sadece kendi yakınlarımla yaşamak ve paylaşmak isterim.

Güneydoğu'da kimi kadınlar töre cinayetine kurban giderken, Batı'da sizin gibi modern kadınlar da güzellik yarışmalarına katılabiliyor. Bu uçurumu nasıl açıklıyorsunuz?

Çok acı. Ama bu bence okumamaktan kaynaklanıyor. Bir anne okumadıysa, belli bir donanımı yoksa, şefkat, sevgi verebilir ama çocuğunu hayata hazırlayamaz ki. Mesela Romanya'da bir atasözü vardır, biri bir hata yaparsa söylenir: "Bu evinde yedi yaş eğitimi almamış." Okul öncesi eğitim çok önemli. Bir çocuğu bilinçlendiren o süreçtir.

Romanyalılar hayatı hep atasözleri ile mi açıklarlar? Mircea Lucescu da Galatasaray'da teknik direktörken, "Atlar, köpekler istedi diye ölmezler" değişti.

Biliyorum biliyorum. Çok kullanırlar. O bir tecrübedir ve doğrudur.

Galatasaraylı mısınız?

Hayıır. Fenerbahçeliyim. O da şöyle: İlie Datcu (1969-1975 yılları arasında Fenerbahçe'nin kalesini koruyan efsanevi Rumen kalecisi) transfer olmuştu. O da aile dostumuzdu. Fenerbahçeliliğim de öyle. •

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Gürkan Hacır
gurkan@leman.com.tr

Özelleştirme İhalelerinin Avcısı Avukat Gökhan Candoğan

Özelleştirmeden dolayı en az dört bakan yargılanır!!!

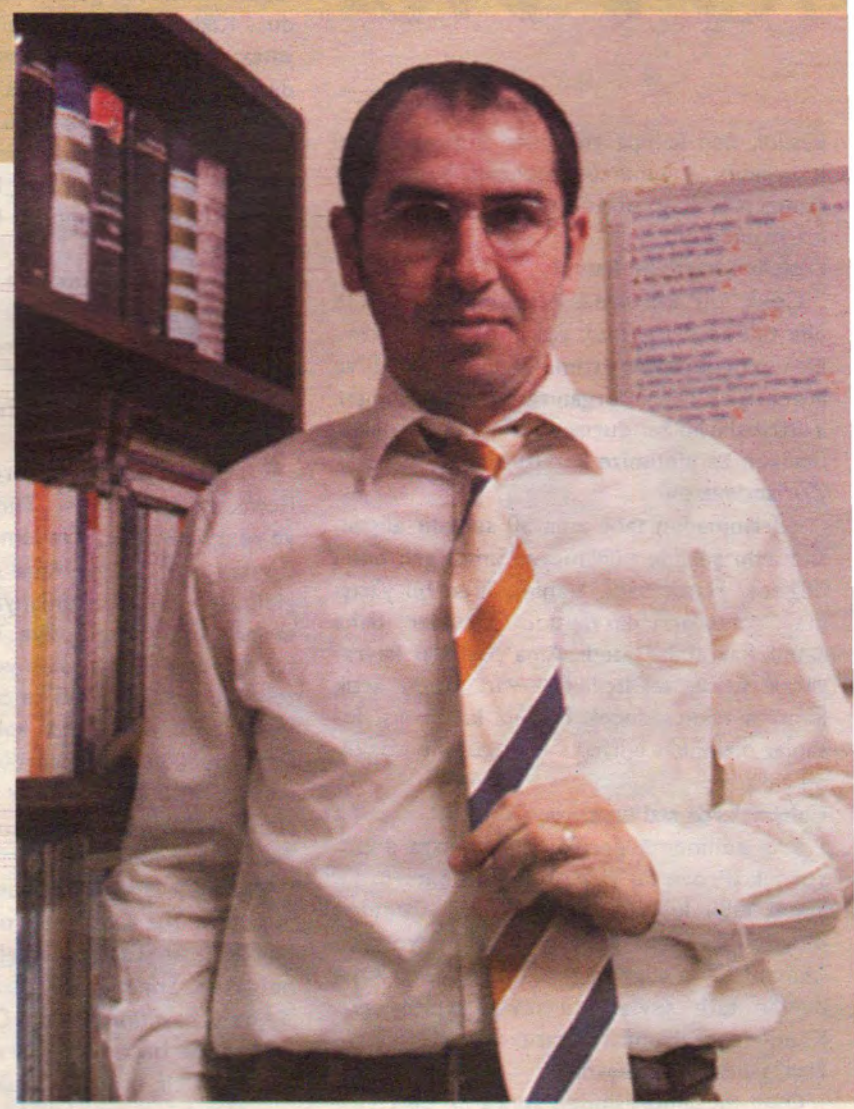

TÜPRAŞ'ın ilk iptali nasıl, hangi gerekçeyle gerçekleşti ve bugünkü TÜPRAŞ Davasını hangi gerekçeye dayanarak açtınız?

TÜPRAŞ'la ilgili ilk özelleştirme girişimi 2003 yılında yüzde altmış beş hissenin satışının ilanı işlemiyle başladı. O tarihte kamu hissesi o kadardı. Arkasından ihale gerçekleştirildi, süreç devam etti. Biz ilana çıkma aşamasından itibaren Petrol-İş Sendikası olarak idarenin bütün işlemlerine karşı ayrı, ayrı davalar açtık. Bu davalar Ankara İdare Mahkemelerinde görüldü ve oldukça heyecanlı geçen bir yargı sürecinin sonucunda yüzde altmış beşle ilgili satış iptal edildi. O satışla ilgili pek çok kaynaktan sendikaya ulaşan bilgileri sendikanın mevcut bilgileriyle derleyip hem idarenin özelleştirme yaparken dikkate almadığı hukuki argümanları hem de TÜPRAŞ'ın kendi yeterliliği üzerinden güzel bir çalışma olduğunu düşünüyorum.

İptal gerekçesi daha çok ihalenin yasal düzenlemelere aykırılığı sebebiyle iptal kararı verildi.

Neydi bunlar?

O zamanki ihaleye iki tane firma katılmıştı. Sonuçta çıkan rakam da 1 milyar 302 milyon dolarlık bir rakamdı, yüzde altmış beşi için tamamı 2 milyar dolar civarında. Rakam da oldukça düşüktü katılan firma sayısı da çok azdı. Özellikle ihaleyi kazanan firma, Almanya'da kurulu bir şirket bu ve şirketin kuruluş sermayesi 105 bin euro. Bu şirket Tataristan'da bulunan TATNET'in paravan şirket olarak kurduğu bir şirket. Biz bu şirketin mali tablolarını, alacağı, vereceğini her türlü kaydını inceledik ve bize yurt dışından bu şirketin adres olarak gösterdiği yerin fotoğrafları geldi. Şirketin adresi olarak gösterilen yer bir tane ev çıktı. Açıkçası bu tür şirketler en basit deyimiyle vergi kaçırmak için ne yazık ki son yıllarda çok sayıda kuruluyor.

Bizim Özelleştirme İdaresi bu durumu araştırmıyor mu?

Açıkçası Özelleştirme İdaresini biz özellikle bu TÜPRAŞ ihalesi sürecinde gördük, araştırması gereken hiçbir şeyi doğru dürüst değerlendirmediğini, şirketler tarafından sunulan belgeleri üstün körü bir şekilde inceleyerek ihaleyi yürüttüğünü gördük yani bize dava dosyası olarak bir tomar belge geldi. İhaleyle ilgili ne yazık ki bu belgelerin büyük çoğunluğu aynı belgenin iki, üç kez fotokopi çekilerek çoğaltılması şeklinde konulmuş belgelerdi.

Ciddi olamazsınız?

Çok ciddiyim. Çoğunda boş tablolar vardı, inanılmaz bir şeydi ve eğer biz onları incelemeseydik belki de bunlar hiç gün yüzüne çıkmayacaktı.Bütün dokümanları biz tek,tek inceledik ve bu inceleme sonucunda şirketin sunduğu tabloların güncel olmadığını zaten paravan bir şirket doğru dürüst faaliyeti de yok, vergi borcu

olduğu ortaya çıktı. Tabloları güncel değil yani şartnameye aykırı olarak eksik belge sunulması söz konusu. Özellikle ihalenin sürecine ilişkin sunulan tekliflerde şartlı teklif verdiğini gördük. Bu şirket teklifini verirken ben şu rakamı veriyorum bu rakamı şu koşullarda -o tarihlerde petrol piyasası yasası henüz çıkmamıştı, meclis gündemindeydi- Meclis gündeminde olan petrol piyasası yasası tasarısının bu haliyle yasalaşacağını işte birkaç tane daha şart ileri sürerek teklifini bu şartların gerçekleşmesi koşuluna bağladığını gördük ki, aslında şartlı teklif verilmesi de bizce mümkün değildi şartnameye göre. Bu noktalarda biz bütün itirazlarımızı yazılı olarak mahkemeye sunduk.

Türkiye'den partnerleri var mıydı?

O tarihte firma ilk katıldığında partneri yok. Bağlı olduğu grup olarak Tataristan'daki TATNET firması var son aşamada...Şimdi özelleştirme süreci bildiğimiz işlemden oluşur.İlana çıkılır, ihale yapılır,arkasından rekabet kurulunun görüşü alınır, arkasından ÖYK (Özelleştirme Yüksek Kurulu) kararı verilir ve arkasından devir aşamasına gelinir.Şimdi bütün bu süreç bitip devir aşamasına gelindiğinde, şartnamede bir hüküm var yüzde elli biri ihaleyi kazanan şirkete ait olmak üzere yeni bir firma kurulabilir ve devir bu firmaya yapılabilir deniyor, bu noktada yüzde elli biri Efremov şirketine ait yüzde kırk dokuzuysa ZORLU Grubuna ait yeni bir şirket kuruldu.ZORLU Grubu ihalenin başından beri sanki içindeymiş gibi tartışmalara dahil olsa da aslında ZORLU bu ihalenin sürecinin asli kısmında hiç bir zaman yer almadı.Son aşamada, devir aşamasında gündeme geldi, biz zaten buna da itiraz etmiştik.Siz bir ihale yapıyorsunuz ihale yapmanız demek, İhalenin sonucuna geldiğinizde bu ihaleden başarıyla çıkmış bir şirketin işi alması gerekir. Siz şimdi bir şirkette yüzde kırk dokuz payı oluşturan grubu hiç ihale sürecine dahil etmiyorsunuz. Ne bu şekilde Özelleştirme İdaresi inceliyor, ne Rekabet Kurulu bu şekilde inceliyor hiçbir inceleme yapılmıyor yüzde kırk

dokuz pat diye gelip alıyor TÜPRAŞ'ı. Bu da ihale sürecini mantıksız hale getiren bir şeydi buna da itiraz ettik biz. Zaten bu itirazlarımız doğrultusunda bu yüzde elli bir şu an gündemde olan ikinci satışla ilgili ihale şartnamesinde yine böyle bir şirket kurulmasına izin veriliyor ama ihale sürecine katılmamış üçüncü bir şirket alırsa yüzde kırk dokuz veya belli bir payı bu firmayla da ilgili Rekabet Kurulu incelemesinin ayrıca yapılacağı söylenmiş. Dolayısıyla ihalenin büyük bölümünde Türk partner yok.

Son aşamada ZORLU Grubu devreye giriyor.

Peki iptal kararı nasıl gerçekleşti?

Öncelikle Ankara 10. İdare Mahkemesi yürütmenin durdurulması ve arkasından İptal kararı verdi. Orada iki firmanın katılmış olmasının rekabet açısından yeterli olmadığı, ihaleyi kazanan firmanın teklifinin şartlı olduğu, açık arttırma yapılmaması nedeniyle fiyatın yükselmediği ve kamu zararının oluştuğu gibi tespitlerle iptal kararı verildi. Çünkü iki tane firma geldi ihale günü. İki firma son tekliflerini verdi yazılı olarak o noktadan sonra ihale komisyonunun açık artırmaya çıkma yetkisi varken açık artırma yapılmadan yazılı teklif üzerinden 1,3 milyar dolara Efremov şirketinin ihaleyi kazandığı açıklandı. 2004'te yapıldı ihale. Zaten çok yanlış bir uygulamaydı ondan sonraki hiçbir ihalede açık artırma yapılmaksızın ihale sonuçlandırılmadı. Bu da Özelleştirme İdaresinin o tarihte yaptığı işlemin çok yanlış olduğunu ortaya çıkarmış oldu. 10.İdare Mahkemesinin bu iptal kararı temyiz üzerine Danıştay 10.Dairesine gitti. 10.Daire gerekçelerden bir kısmını kabul etti, bir kısmını kabul etmedi ama iptal kararını onadı ve bu şekilde ilk ihale süreci sonuçlanmış oldu.

Bir yıl arayla iki ihale gerçekleşiyor. İptal edilen ihalede toplam bedeli 2 milyar dolara denk gelecek bir satış gerçekleşiyor, bir sene sonra yapılan ihalede 4 milyar 100 milyon dolar sadece yüzde elli biri yani şirketin toplam değeri yaklaşık 8 milyar dolar civarında. Şimdi 2 milyar dolara bu ihaleyi gerçekleştiren o günkü Özelleştirme İdaresi yetkilileri aslında bir noktada suç işlemiş olmuyorlar mı? Herhangi bir suç duyurusunda bulundunuz mu?

Kendi savunmaları şu şekilde; burada miktara bakmamak lazımmış, konjonktür sürekli değişiyormuş ve o tarihte alınacak 2 milyar dolar bu tarihte alınacak 4 milyar dolara eşitmiş. Açıklamaları bu şekilde. Tabi bunun mizahi bir savunma olduğu açık. Çünkü aradan sadece bir buçuk yıllık bir süre belki geçti. Son yıllarda TÜPRAŞ'ın lehine bir şey var çünkü TÜPRAŞ Türkiye'nin tek rafineri şirketi ve bölgenin en modern, en verimli rafineri şirketlerinden bir tanesi.

Şimdi Irak petrollerinin işlenmesi gerekli orada petrol var ama TÜP-

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

RAŞ gibi bir şirket yok, Rusya'da petrol var ama rafinerileri çok eski çok verimsiz. TÜPRAŞ bir cazibe noktası halinde. Petrolle birlikte rafineri sahibi olma avantajı yakalamak açısından da oldukça karlı bir iş ve yeni rafineri yatırımı yapılmıyor. Sıfırdan rafineri kuralım diye bir mantık yok.Bu nedenle rafinerilerin değeri gerçekten son yıllarda ciddi bir oranda arttı.Zaten biz bu sebeple TÜPRAŞ'ın satılmasının da mantıksız olduğunu söylüyoruz.TÜPRAŞ deyim yerindeyse altın yumurtlayan tavuk.

Gazete ilanınızda da yer aldı, eğer TÜPRAŞ 4 milyar dolara satılmazsa 1-2 yıl içersinde bu rakamı zaten kendisi kazanır ve belli miktarda para artırır diye.Eğer satılmazsa TÜPRAŞ'ın ekonomisine ve Türkiye'ye getirisi nedir?

TÜPRAŞ, TÜRK TELEKOM, ERDEMİR gibi birkaç tane kamu şirketi Türkiye'nin vergi dışı fazlasının yüzde üç buçuğunu sağlayan şirketlerdir bunların üçü de çok karlı çok verimli şirketler. Özellikle TÜPRAŞ verimlilik açısından da çok önemli bir yerde. Yarattığı katma değer açısından Türkiye'nin gerçekten en büyük şirketi. Rakamlara gerek yok ama biz onun hesaplarını çıkartmıştık. TÜPRAŞ Türkiye' nin olduğu müddetçe diyelim ki bir beş yılda Türkiye'nin IMF borcunu ödeyebilecek kapasitede bir şirket. TÜPRAŞ birkaç yıllık bir sürede kendisi gibi yeni bir TÜPRAŞ daha yatırımı yapabilecek bir şirket.TÜPRAŞ'ın sadece 1989'dan bu yana kendi kaynaklarıyla yaptığı yenileme yatırımlarının toplamı 1,3 milyar dolardır. 2007 yılında tamamlanacak yenileme yatırımlarıyla birlikte şirket kendi kaynaklarıyla 2,1 milyar dolarlık yatırım yapmış olacak yani bu ölçüde yatırım yapabilen bir firma dolayısıyla bu firmanın şuan 8 milyar piyasa değerine yaklaşık bir rakamdan satılmış olması, ilk ihale ile bugünkü arasında çok büyük bir fark olması bunlar karşılaştırılması pek doğru olmayan şeyler. Rakam çok yüksek çıktı satalım, onay verelim. Böyle bir şey olamaz çünkü TÜPRAŞ 1-2 yıl Türkiye'nin elinde kalsın zaten bunu Türkiye'ye fazlasıyla veren bir firma. Bir de burada hep göz ardı edilen şeyler var.Biz bu yapılmış örneklerden de yola çıkarak bunları rahatlıkla ispatlayabiliyoruz ."TÜPRAŞ'ı yerli firma aldı, KOÇ aldı" ve herkes bunu söylüyor ve buna onay verilmesi gerektiğini...

Bir bayram havası yaşanıyor değil mi, Milli sermaye diye?

Evet, arkasından bakıyorsunuz KOÇ Grubu paranın tamamını peşin vereceğini söylüyor çünkü şu anda belli değil. İhale bitti ama ne ihale sonucu, ne de hangi firmanın TÜPRAŞ'ı devir alacağı bedelin ne şekilde ödeneceği belli değil. Şimdi bütün parayı kredi yoluyla sağlayacaklar.

Yeni bir şirket kuracaklar KOÇ'un çoğunluk hissesinde olduğu, içinde SHELL'in de olduğu ve belki ihaleye hiç katılmamış başka sermaye gruplarının da yer alabileceği yeni bir firma kurulacak ve bu firma 4 milyar 180 milyon dolar kredi alacak. Tüm parayı krediyle sağlayacak, görünüş o, öz kaynak olmayacak. Bu yeni kurulan firma 4 milyar 180 milyon dolarlık bir kredi borcuna sahip olacak. Bundan sonra bu tür operasyonlar özellikle global çapta hareket eden şirketlerde çok yapılır. POAŞ'ta da yapıldı, bu firmayla belli bir süre sonra TÜPRAŞ'ı birleştirecekler bir operasyonla. Bu ne demek olacak ; karlı bir TÜPRAŞ var, borçlu bir yeni şirket var borçlu şirketi TÜPRAŞ'la birleştirecekler şirketin bütün borcu TÜPRAŞ'ın borcu haline gelecek.

Bu ne demek?

TÜPRAŞ 4 milyar dolarlık borçla belli bir süre bu borcu gider gösterdiği için kurumlar vergisi vermeyecekler. Bu bir varsayım değil çünkü bu rasyonel bir hareket tarzı şirket için. POAŞ'ta yapıldı. POAŞ'ın alımı sırasında...

Yüzde yirmi beş ama değil mi Kurumlar Vergisi?

Kurumlar Vergisi işte yeni yılla birlikte indirimli , on puanlık bir indirim var, o da ayrı bir şey...POAŞ'ta DOĞAN PETROL YATIRIMLARI almıştı POAŞ'ı yeni bir şirket üzerinden almışlardı, aldıktan bir süre sonra bu yeni şirketle POAŞ'ı birleştirdiler ve yeni şirketin POAŞ' ın alımı için kullanılan kredi borcu POAŞ'ın borç hanesine eklendi Ve vergiyi vermedi firma belli bir süre. Bizim POAŞ'la ilgili davalarımız var. Bunu ileri sürdüğümüzde " bu firmanın yasal hakkı, elbette ki yapabilir" dendi.

Şimdi tabloyu netleştirirsek, 4 milyar dolar öz kaynağından kullanmadan dış krediyle satın alınan bir şirket var. Bunun bir kısmı kurumlar vergisi yoluyla hazineye veya dolaylı yoldan bizlere yükleniyor.

Bir kısmı değil tamamı yükleniyor.

Tamamı yükleniyor ve geri kalan bölümü de aslında TÜPRAŞ'ın çok çok rahatlıkla kendi imkanlarıyla, kendi üretim kapasitesiyle, verimliliğiyle ödeyebileceği bir rakam haline dönüşüyor.

Şu anda TÜPRAŞ' ın yüzde elli biri Türkiye' nin, biz buradan para kazanıyoruz, satılması için hiçbir sebep yok ve biz bunu 4 milyar dolara satıyoruz...

Geçen yılki karı nedir?

1 milyar dolara yakın olabilir ama bu ödediği vergi falan hariç sadece net karıdır. Şimdi siz bunu satıyorsunuz gelir getiren bir firmanız var, para kazanıyorsunuz durduk yerde satıyorum diyorsunuz ve satıyorsunuz. Bu para tamamıyla kredi olduğu için siz bu satışta aslında 4 milyar dolar borçlanmış oluyorsunuz. Çünkü şirket bu 4 milyar dolar krediyi ödemek için ne yapacak? Özel bir firmanın siz şu fiyatı, bu fiyatı diye bir fiyat sınırlaması yapamazsınız ne yapacak? Herkes benzin kullanıyor bu ülkede bu 4 milyar doları benzin fiyatına yükleyecek, maliyetlere ekleyecek, o maliyetten de o ürünleri kim alacak? Biz alacağız. Bir yandan vergi kaybı oluşurken bir yandan yeni fiyat ayarlamalarıyla biz bu 4 milyar doları finanse etmiş olacağız. Ne oldu şimdi? Para kazanan bir kamu şirketi varken biz onu satarak borçlu çıkmış oluyoruz. Bu aslında komedi gibi bir olay. Buradaki 4 milyar dolar ne işe yarar? .Bu sadece bu siyasi iktidarın 3-5 ay, belki, sıcak para ihtiyacını karşılayabilir, başka hiçbir işe yaramaz. Yani bu devletin ve kamunun yararına değil ancak siyasi iktidarın yararına olabilecek bir işlem ve gerçekten çok içler acısı sonuçlara götürebilecek bir işlem.

Gökhan Bey Anadolu'da "elin taşıyla elin kuşunu avlamak" diye bir tabir vardır...

Ben manzarayı açık bir şekilde ortaya koyuyorum ve bu bir varsayım değil. Bu olacak olandır çünkü şirketin böyle bir hakkı varsa bunu neden kullanmasın?

Özelleştirmeyle ilgili açtığınız çok sayıda dava var, TELEKOM'daki durum nedir?

TELEKOM'da Habersen Sendikası olarak biz de dava açtık, diğer sendikalar da dava açtı. En son yürütmenin durdurulması istemi reddedildi. Ona itiraz sonucu Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna gitti dosya. Onda 15'e 14 oylan alınan bir karar var, bir oy farkla. Şimdi TÜRK TELEKOM'un yüzde elli beşi yani çoğunluk hissesi bir Lübnan şirketine satıldı. Bu satışın önünü açan bir yasal düzenleme yapılmıştı 2004 yılında. Yani Telekom, enerji şirketleri stratejik kamu hizmeti sayılır bizde. Dolayısıyla bunların çoğunluk hisselerinin yabancılara satışı mümkün değildir.

Yasal olarak mı, anayasal olarak mı?

Yani anayasa açısından da egemenlik hakkıyla bağlantılı sayılır, bazı sektörlerin yabancıların kontrolüne geçmemesi gerektiği gibi egemenlik hakkından kaynaklanan bir yasal durumdu bu.2004 yılında bu yasal sınırlamayı kaldırdılar. Bu sınırlamayla ilgili CHP tarafından Anayasa Mahkemesi'nde bir dava açıldı.Yarın yani 23 Aralık Cuma günü bu dava görüşülecek.Eğer Anayasa Mahkemesi sınırsız bir şekilde yabancıların alımına açık değildir derse TELEKOM'la ilgili o zaman Danıştay bu satışın yürütmesini durduracak.Anayasa Mahkemesi bu yasal düzenlemede değişiklikte hukuka aykırılık yoktur derse o zaman satışın önü açılmış olur.

Ama diğer itirazlar saklı kalmak koşuluyla mı?

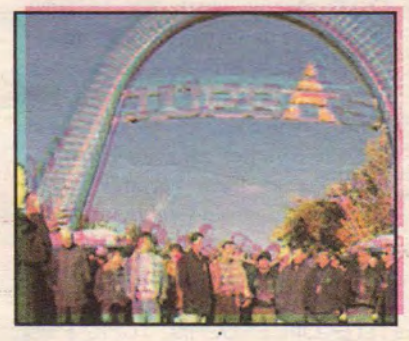

Diğer itirazlar saklı kalacak ama tabi ki Danıştay, Anayasa Mahkemesi'nin kararının beklenmesine karar verdi.Bu da şu anlama gelir; Anayasa mahkemesi iptal ederse ben de iptal ederim, iptal etmezse ben de iptal etmem gibi bir sonuca yol açar.

Orada da bu POAŞ'ta ya da TÜPRAŞ'ta yaşanan durum gibi bir durum yaşanması söz konusu mu? Orada para var mı en azından ülkeye para giriyor mu?

TÜRK TELEKOM satış bedeli 5 yılda ödenecek. Peşin ödenen tutar 1,3 milyar dolardır.Açıkçası yani TÜRK TELEKOM gibi bir firmaya sahip olduktan sonra sadece peşinat aslında bir ödemedir. Çünkü şirket tekelken sabit telefonlarda ve internet hizmeti sunumunda dolayısıyla geri kalan taksitleri kendisi şirket rahat, rahat ödeyecektir. Bunun dışında konuşulması gereken, bizce bir çok şey olduğu ; TÜRK TELEKOM ihalesinin yapıldığı günün bir öncesinde telekomünikasyon kurulu TÜRK TELEKOM'a bir lisans hakkı tanıdı.Tam ihale süreci içinde olan bir firmaya bir gün önce siz yeni bir hak tanıyorsunuz.Bu altında hiçbir şey olmasa bile etik açıdan kabul edilebilir bir şey değil.Böyle bir şeyi ya önce yaparsınız ya sonra yaparsınız.Bizim sendikanın özellikle buna dair belgeleri ortaya çıkarmasından sonra bundan geri adım atmak zorunda kaldılar o verdikleri lisansı geri aldılar.

Neydi o lisans?

CDMA lisansı dediğimiz bir şey. Bazı yerlerde özellikle dağlık alanlarda cep telefonu gibi baz istasyonuna sabit telefon hizmeti veren bir şey ve yeni bir sistem. Bu satışı yapanlar bunun CDMA lisansı olduğunu bile inkar ettiler ilk başta. Ama teknolojik tanımını yaptığınız şey yani elmaya elma demeseniz de elma, elma olarak da varlığını sürdürür. Siz onu tarif ediyorsunuz ama adını koymuyorsunuz tarif ettiğiniz şey de o zaten.

Bütün bunlar tabi çok şaibe yaratan şeyler. Bu tür ihalelerde yapacaksınız illaki bunu, son derece şeffaf son derece hesap verilebilir işlem yapmak zorundasınız ama açıkçası idarenin önünde de böyle bir şans yok. Çünkü ben burada niyetin iyi niyet olmadığını düşünüyorum. Dolayısıyla bu tür çuvala sığmayan şeyler bu tür ihalelerde ne yazık ki hep oluyor bu iktidar döneminde inanılmaz ölçüde oluyor.

Yani iş bilmezlikle izah edilemez!

Hayır, hayır. Bu sadece iş bilmezlik değil.TÜPRAŞ'ın yüzde 14,76'nın satışı var . O satış başlı başına bir kötü niyet, kötü niyete örnek olabilecek bir olaydır bu sadece iş bilmezlik değil. Biz bunların sonuçlarını bu iktidarın sonunda hep birlikte göreceğiz.

Devam eden davalar hakkında tabi ki konuşmanız pek mümkün değil ama genel olarak nasıl seyrediyor, nasıl sonuçlanacağını tahmin ediyorsunuz?

Bizim yüzde 14,76 ile ilgili bu haftanın başında duruşmamız oldu İdare Mahkemesinde, kararı bekliyoruz. Bi-

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

zim gibi sadece hukuka aykırı olmayan altında usulsüzlük şüphesi de barındıran bir satış. Mahkeme kararının bir ay içerisinde bize ulaşacağını düşünüyoruz ayrıca o satışla ilgili Ankara Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda da bulunduk. Bu suç duyurusu çerçevesinde SPK da bir soruşturma yürütüyor bu soruşturma sonucunun da yakın bir süreçte açıklanmasını bekliyoruz. Yüzde elli beşlik blok satışla ilgili açtığımız davalarda Danıştay 13. Dairesi yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verdi. Biz o ret kararını aldığımız gün hemen itiraz dilekçemizi verdik. Şu anda bu itirazlarımız da dava daireleri kurulunda görüşülmeyi bekliyor.Açıkçası bizim tek beklentimiz bu tür davalarda hukuki karar verilmesi. Yani biz hukukçuyuz bizim işimiz siyaset değil, bizim işimiz ekonomik kararlar vermek değil, bizim işimiz idarenin yaptığı işlemlerin hukuka uygun olup olmadığı noktasında tartışma yapmaktır. Biz hukuki bir tartışma yaparken sonucunun da hukuki çerçevede belirlenmesini talep etmek en doğal hakkımız ve bu yönde bir beklentimiz var. Özelleştirme ile ilgili davalarda yargı üzerine çok ciddi bir baskı yapıldığını düşünüyorum. Bu baskı aleni, böyle yapmayın şöyle yapın şeklinde olmasa da çoğu zaman artık medya üzerinden yapılan bir baskıda mı oluyor, borsa üzerinden yapılan bir baskıda mı oluyor adeta yargıçların belli kararları verdiğinde Türkiye'nin ekonomisinin kötü bir noktaya…

Sen AB'yi istemiyor musun, sen ülkenin kalkınmasını veya ülkenin para girişi yapmasını istemiyor musun, sermaye düşmanlığı, sermaye ırkçılığı gibi suçlamalara maruz kalıyorlar. Bizim acelemiz var mı bunları satmaya?

Acelemiz yok. Böyle bir şeye gerek var mı? Gerek de yok. Şimdi TÜPRAŞ ihalesi çok güzel bir ihale oldu. Masada bir sürü şirket vardı ihaleye katılan, Özelleştirme İdaresi ihaleyi yapıyor.TÜPRAŞ'ı almak isteyen firmaların biri dışında yabancı olanların tamamı devlet firması şeklinde.Yani Hindistan firmasının çok büyük çoğunluğu Hindistan hükümetine aitti. Avusturya firması yüzde otuz Avusturya devletine.Yani değişen oranlarda kamu payı var bu şirketlerin hepsinde. Dolayısıyla Avrupa özelleştirdi biz şey yaptık, böyle bir şey yok. Her sektörde bir de siz kendi ülkeniz üzerinden bir projeksiyon yapmak zorundasınız. Kaldı ki AB bence özelleştirme olmasından önce hukuk demektir, insan hakları demektir, çağdaş toplum demektir. Hukuk sistemini yerleştirememiş, hukukun, hukuk devletinin olgunlaşmamış olduğu bir toplumda istediğiniz ekonomik tercihi yaparsanız yapın hiç fark etmez yine bir AB ülkesi bu sistemlerle olamazsınız. Bu kadar yolsuzluğun yapıldığı , bu yolsuzlukların takipsiz kaldığı , hukuk sisteminin doğru dürüst işlemediği bir ülkede her şeyi satsanız ne olacak? Şaibenin üzerine şaibe eklemenin dışında bir şey yapamazsınız. Dolayısıyla ben bu davalara bu şekilde yaklaşan insanların aslında muhafazakar bir yaklaşım içinde olduklarını daha da ötesinde yolsuzluğu savunduklarını düşünüyorum çünkü biz burada dava açıyoruz iddiada bulunuyoruz bu sendikanın en doğal hakkı , hak arama özgürlüğünün bir parçasıdır bu.Ben diyorum ki, sen bir satış yapıyorsun ben dava açmasam hiç kimse bu işlemi yargıya götürmeyecek. Ben dava açıyorum bu işlemi üçüncü bir gözün Türk milleti adına karar veren yargının değerlendirmesini istiyorum. Doğru dürüst bir işlem yaptıysan bundan niye çekiniyorsun?

Böyle bir örtbas gayreti mi var?

Bunu savunmak bunu söylemektir aslında. Sen bu iş yargıya gitmesin, yargı karışmasın diyorsan eğer sen bu işin didiklenmemesini, üstünün örtülmesini istiyorsunuz demektir şimdi çok basit bir örnek , biz TÜPRAŞ'la ilgili ilk davayı açmasaydık ne olacaktı?

Paravan bir şirkete satılmış olacaktı.

Şimdi herkes ah, vah ediyor olacaktı ikinci ihaleden sonra herkes Petrol-İş Sendikasına teşekkür etti. Petrol-İş Sendikası zaten yapması gerekeni yapıyor. Aslında biz kamuoyu adına bu miktardaki bir işin doğru yapılıp yapılmadığının denetlenmesini de sağlamış oluyor.Asıl bu davalar bizim AB' ne çağdaş bir toplum olma noktasına ilerlememize katkıda bulunan davalar.Bu göz ardı ediliyor.Çünkü Bu kesimdeki aydınlar

çok ciddi bir ikiyüzlülük içindeler bu iki yüzlülüklerini en iyi bu noktalarda görebiliyoruz, bakış açıları sağlıklı değil, bilgi üzerinden tartışmıyorlar, bir ezberleri var.

Özelleştirmeye karlı kuruluşlardan başlanması da tartışmalı değil mi?

Öyle ama aslında öyle de yapmadılar pek. Türkiye'de 10 yıldan beri özelleştirme yapılıyor. İlk özelleştirmeye başlanırken zarar eden firmalar öne çıkartıldı, kamu kurumları sonra işte devlet pantolon mu dikecek, bilmem ne mi dikecek noktasına geldi.Bu, bu güne gelinene kadar büyük bir satış yapılmamıştı aslında TÜRK TELEKOM, ERDEMİR, TÜPRAŞ gibi 2005'de yapılan bu özelleştirmeler tabi ki en büyükleri ve sürecin bu şekilde başlayıp en sona bunların bırakılması açıkçası toplum özelleştirme lafına o kadar kanıksadı ki yıllardır artık büyük bir çoğunluk bununla ilgili bir şey duymak istemiyor.

En büyük şanssızlığımız bizim bu. Biz elimizden geleni yapıyoruz bilgilendirmeye çalışıyoruz, bilgi üzerinden karşı çıkmaya çalışıyoruz ama toplum bu konuda yıldırılmış durumda. Tartışmak, duymak istemiyor.Artık ne olacaksa olsun, bitsin diyen çok büyük bir kesim de oldu. Ama ona rağmen doğru bir nokta yakalandığında bu toplumda bir karşılık da bulabiliyor. Bunun en güzel örneği bizim sendikanın yaptırdığı kamuoyu araştırmasıdır. Tüm bu bilgi yetersizliğine karşın TÜPRAŞ'ın satışına çok büyük bir kesim "Hayır" diyor. Bu önemli bir noktaydı bence ama ideolojik olarak bakarsanız çünkü bu tartışma asli olarak ideolojik bir tartışma. Özelleştirme mücadelesi kaybedilmiş bir ideolojik mücadele olarak düşünüyorum ben.

Siz aslında sendikanın savunucusu olarak aslında işçilerin haklarından hareketle bir portre çiziyorsunuz ancak iş ülke hukukunu savunmaya kadar gidiyor. Peki işçilerin durumu ne olacak? Hariri'den açıklama geldi "Ben işçilere dokunmayacağım" falan dedi ama bu pek inandırıcı değil herhalde değil mi?

Bu işin doğasına aykırı bir açıklama. O zaman özelleştirme yapmak çok manasız bir şey. Ne deniyor kamu şirketleri için? İstihdam fazlası var, hantal, şudur budur. Sen bu mantıkta bir iş yapıyorsun elbette ki çalışanların önemli bir kısmını özelleştirmeden etkilenmesi gerçekleşecektir. Bu bir yılda olmayabilir, iki yılda olmayabilir ama süreç içerisinde mutlaka eleminasyon yapılacak. Ve çok ciddi sayıda özellikle TELEKOM'da personel sayısı çok ciddi oranda azalacaktır. Zaman içersinde olabilir çünkü şu anda alan firma TELEKOM'un çalışanlarına muhtaç.Yerine kendi elemanlarını yetiştirip ,koyup, yerleştirene kadar bu çalışanlarla belli bir süre gitmek zorunda ama sürenin sonunda ve süreç içerisinde çok ciddi bir ayıklanma olacaktır.

Bugüne kadar kaç tane özelleştirme davasına itiraz ettiniz?

Saymadım ama ilk enerjilerle başlamıştık 97'lerde Elektrik Mühendisleri Odası adına açtığımız davalar vardı. Aktaş Elektrik'le ilgili dava açtık olumlu sonuçlandı. Çukurova Elektrik'le ilgili davalarımız vardı, yap-işlet-devret modeli,arkasından TÜPRAŞ, POAŞ'la ilgili açtık, Şeker Fabrikalarıyla ilgili açtık, İtalüminyum ile ilgili dava hala Danıştay'da bekliyor. Bir karar çıkmış değil orada devir çok hızlı yapıldı, bu aralar Danıştay'ın onunla ilgili bir karar vermesini bekliyoruz ama devir yapılalı epey oldu tabi ki. En son Ankara'da şeker fabrikasının arazileri Büyükşehir Belediyesine bedelsiz bir şekilde devredildi uluslararası fuar alanı yapılması amacıyla ve bu karar resmi gazetede yayınlanmamış bir karar. Çok enteresan bir karar tabi çünkü Büyükşehir Belediyesinin yasal görevleri arasında fuar düzenlemek gibi bir şey yok. Bu siyasi iktidarın özelleştirme yaparken ne denli samimi olduğunu da çok iyi gösteren bir şey. Burada amaç kendi partisine mensup bir belediye başkanına onun aracılığıyla da belki birilerine rant aktarmaktan başka hiç bir şey değil bu devir. Ona karşı bir dava açtık.

Kazandığınız davalar şu an itibariyle Türkiye'ye ne kadar kazandırdı veya ne kadar kayba engel oldu?

Bu tür mücadeleler kişiler üzerinden yürümemeli, yürümüyor da zaten. Biz belki avukat olarak işin dışa dönük yüzünde göründüğümüz için ama başarıya ulaşan bütün hukuki süreçlerde ciddi bir örgütsel kararlılık ve irade olmalı. Bunlar olduğu takdirde oluyor.Örneğin Elektrik Mühendisleri Odası enerji alanında çok ciddi girişimlerde bulunmuştu ve bunun karşılığını da Aktaş Elektrik'ten bayağı bir tahsilat yapıldı hizmet geri alınana kadar. Çukurova Elektrik'te davayı belli bir noktaya getirmiştik sonraki süreçte sözleşmesi iptal edilirken o mücadeleden faydalanıldığını düşünüyoruz.

TÜPRAŞ'la ilgili durum ortada.Tabi her şeyin maddi değerini ortaya çıkartmak da çok zor ama ben bu davalardaki en büyük kazanımın, insanların yargıya güvenini sağlamaya çalışmak, hak arama özgürlüğünü genişletmek ve toplumsal bir birikim oluşturmak anlamında çok ciddi faydalarının olduğunu düşünüyorum.Türkiye bu anlamda dünyanın bir çok ülkesinden daha iyi bir deneyime sahip aslında. KİGEM çok ciddi mücadeleler verdi, belli bazı meslek örgütleri çok ciddi mücadeleler verdi, Petrol-iş Sendikası bir sendikanın nasıl etkin olabileceğini gösteriyor. Bunların hepsi toplumsal birikimdir. Bu ana davaların altında pek çok kişisel davalar da ortaya çıkıyor. Aktaş özelleştiriliyor o nedenle işsiz kalan insanlar oluyor, onların hukuki mücadeleleri oluyor yani somut şekilde ifade edilebilecek bir şey değil. Ama ben ciddi bir toplumsal birikim ve toplumsal fayda sağladığını düşünüyorum. En azından bir çok konunun tartışılmasını sağlıyor. Çok basit bir örnek gibi geliyor ama yüzde 14,76 TÜPRAŞ'ın satışında sendika ve bütün kamuoyu satışın İMKB' ye bildirildiğini öğrendi ve biz ertesi gün gidip dava açmasaydık biz bu boyutta bir şeyi hiç tartışmamış olacaktık. Bizim açtığımız dava üzerine satışın arka planı ortaya çıktı sonra yüzde 51'le ilgili yapılan ihalede ortaya çıkan rakam bu yüzde on dördün sorgulanmasına sebep oldu.Türkiye toplumu bunların hiç birisini tartışmıyor olacaktı Dolaysıyla bu kamuoyunun bilgilenmesi doğru tartışmalar yapmasını da sağlayan bir süreç. Bence o yüzden oldukça önemli.

Siyasi iktidarın bugünkü özellikle son dönemde yapılan özelleştirmelerle ilgili ciddi yanlışlar içerisinde olduğunu söylediniz. Peki iktidarın değişmesi durumunda bugünkü siyasi temsilcileri ne gibi bir süreç bekliyor sizce?

TC'nin eski bir Başbakanı Mesut Yılmaz TÜRKBANK ihalesinden dolayı yargılanıyor şu an.

Ve oradaki rakam buradakilerle kıyas götürmeyecek bir rakam değil mi?

Mesut Yılmaz o ihaleden dolayı yargılanıyorsa şu anki iktidarın en azından üç dört tane üyesi çok daha büyük rakamlı ihalelerden dolayı çok daha somut delilleriyle birlikte yargılanacaktır.Çok somut bilgiler var çünkü ortada. Şu anda sahip oldukları çoğunluğa dayalı olarak bunu engelliyorlar ama bundan ilelebed kaçamayacaklar. Yapılan gerçekten kabul edilemez şeyler var ben on yıllık bir hukukçuyum ama bu iktidarın döneminde çıkarılan yasaların biç birisi yasa tekniğine bile uygun değil yani bu iktidarın hukukçusu yok bu iktidarda anayasa hukuku bilen birisinin olduğunu düşünmüyorum.

Burhan Kuzu var !!!

Yani o hazırlıyorsa yazık! Bizde temel yasa tali yasa diye bir şey yoktur böyle bir şey çıkartmaya çalıştılar.Torba yasa çıkartıyorlar, bir yasayla otuz tane yasa değiştiriyorlar. Bu bırakın içeriğini yasama tekniği açısından doğru bile değil çünkü hukuk devletinde yurttaş yasaya veya değişikliklere, hakkındaki düzenlemelere kolayca ulaşabilmeli, yasama tekniği bunu gerektirir. Bir yasa, bazı kanunlarda değişiklik yapılması hakkında kanun, hangi kanun? Ne değişikliği? Ben yasanın adına bakarak hangi yasanın değiştiğini bilmem gerekir. Bu şeffaflığı son derece olumsuz etkileyen, hukukçusu olmayan bir siyasi iktidarın yapacağı işler bunlar. Bunun dışında pek çok şey var, bütün bunların hesabını verecekler. Vermeleri de gerekli, eğer Türkiye hukuk devletiyse, Türkiye AB gibi çağdaş bir topluma ulaşma hedefi olan bir ülkeyse bu tür şeyler hesabı verilmeden kalamaz, bunu da vereceklerdir tabi ki.

Çok teşekkür ederim.

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

TAHRAN

ataerad@yahoo.com **Ata ERAD**

Devrim dediğin ne ki?

11 Eylül 2001'den önce Türki Cumhuriyetleri ve Kafkas bölgesi süper güçler için stratejik anlamda fazla önem taşımıyordu. Bu tarihten önce de zaten bu ülkelere daha çok petrol kaynakları yüzünden önem veriliyordu. Ancak 11 Eylül olaylarından sonra herşey çok değişti. **Rusya**'nın arka bahçesi sayılan Türki Cumhuriyetleri ve Kafkas bölgesi **Amerika** için önemli bir bölge haline geldi ve jeopolitik önem kazandı. Bu jeopolitik değerler maddi petrol ve gaz kaynaklarıyla birleşince daha fazla önem kazandı ve artık bu topraklar süper güçler için önemsiz sayılamazdı.

11 Eylül'den önce Amerika için en önemli konu, bu bölgedeki ülkelerin nisbi ölçüde özgürlüğe sahip olmaları ve bir daha Rusya onlara musallat olup da yeniden Sovyet rejimi hortlamasın idi. Ancak 11 Eylül'den sonra Amerika için bu ülkelerin özgürlükleri Amerikan modeliyle tam ve noksansız örtüşmemeye başladı. Bunun için de A'dan Z'ye bu modelleri inşa etmeleri gerekiyordu.

Böylece artık küçük Türki Cumhuriyetlerin Rusya'dan ayrılması ve müstakil olarak boy göstermesi birşey ifade etmiyordu. Amerika için bölgede tam istediği ülke modelleri olması gerekiyordu ve Amerika bunu uygulama hakkını kendisinde buluyordu. Bu öyle bir haktı ki Amerika istediği gibi bu ülkelerin iç ve dış sorunlarına müdahale edebilir hatta istekleri doğrultusunda devrimlere bile liderlik yapabilirdi. Devrim dediğin neydi ki? Kolay bir olay.

Amerika için bu ülkelerin Amerika'ya derinden bağlı olmaları da gerekmiyordu. Amerika'nın amacı onları kendisine bağlı tutmaktı. Bu bağlılık ekonomik, siyasi ve kültüreldi. Amerika bu yolla bazı liderlerin karakterine ve kariyerine bile sahip olabilmişti. Bu liderlerin sayısı azımsanacak kadar az değildir ve aralarında **Eduard Shevardnaze** ve **Haydar Aliyev**'i rahatlıkla sayabiliriz. Yapılan bu renkli devrimlerin en önemli amacı devrim yapılan ülkelerin rotasını Amerika'ya daha çok çevirmek olup bu konu ne yazık ki çoğu siyaset bilimcisinin gözünden devamlı kaçmıştır. Örnek olarak bu ülkelerin arasında bazen eski Sovyet döneminden kalmış liderlere rastlıyoruz, bu liderler sözlerinde Amerika ve emperyalizm lehinde konuşmamaya gayret gösterirler. Mantaliteleri Rusya tarafındadır ancak unutulmamalıdır ki stratejileri genel olarak Amerika'nın emri altındadır. Ve bu sayede hayatta olup nefes almaktalardır.

Gürcistan, **Ukrayna** ve **Kırgızistan** devrimlerinden sonra bu bölgedeki ülkeler önemli bir gerçeği oy birliğiyle kabul etmek zorunda kaldılar; o da batı ne kadar kendini bu ülkelerin halklarından taraftarmış gibi gösterse de hiçbir halkın taraftarı değildir ve bu gerçekten yola çıkarak Rusya'yı devamlı yandaş ve hoş tutmaları gerekmektedir.

Bugünlerde Azerbeycan ve Kazakistan Cumhuriyetleri'nde şahit olduğumuz seçimlerin şekli ve usulü bunu göstermektedirler ki bahsettiğimiz devletler kendi rejim sistemlerini batıya doğru ayarlayıp öte yandan kendi devletlerinin güçlerini koruma taraftarıdırlar.

Bölgede dikkat çeken başka birşey de askeri güçlerin bölgedeki huzurudur. Amerika kendi askerlerini bu cumhuriyetlerde yerleştirmiş vaziyette görünmektedir. 11 Eylül olayları Amerika'nın yeni cumhuriyetlere askeri güç gönderme bahanesi yaratmış, başta **Talabani** güçlerine karşı **Kırgızistan**'ın **Manas**, **Özbekistan**'ın **Hanabad** ve **Tacikistan**'ın **Kulab Havaalanlarını** lojistik amaçları için kullanmıştır.

Talabani'nin çekilmesiyle **Afganistan** nisbi de olsa demokrasiye sahip oluyor ve **Bonn Anlaşması**'na göre yeni Afganistan tam istikrarına kavuşana dek Amerikan askerlerine ihtiyaç duymaktaydı. Lakin Amerika halen Merkezi Asya Cumhuriyetleri'nde kendi üslerine ihtiyaç duymakta olup henüz teröre karşı açtığı savaş bitmemiştir.

Amerika'nın bu görüşü Çin ve Rusya tarafından hoş görülmüyordu ve bu ülkeler Amerika'nın yaptığını dünyada tek güç olma yönünde nitelendiriyorlardı. Bu durumda **Şangay-Çin** oturumunda tüm ülkeler Amerika'dan bölgeden çıkma tarihi istedi. Özbekistan, Amerika için 80 günlük süreyi Hanabad üssünden çıkma süresi olarak kararlaştırdı. **Donald Ramsfeld**'in ısrarına rağmen Özbekistan Amerikan askerlerini artık ülkesinde istemiyordu ve çaresiz kalan Amerika Özbekistan'ın bu isteğine boyun eğmek zorunda kalmıştı. Böylece Amerika ilgisini Kırgızistan'da yoğunlaştırıp Özbekistan sınırlarından çıktı. Ve Amerika'nın Özbekistan üzerindeki baskısı daha da yoğunlaştı. Ülkeden çıkmakta olan askeri güçler Afganistan'a dönemezdi. Bir yandan da bu askeri güç lojistik anlamda Amerika'nın işine geliyordu. Bu nedenle Amerika askerleri için bölgede yer aramaktadır. Türkmenistan ve Azerbeycan, Afganistan'a yakın olduklarından Amerikan askerleri için uygun bir bölge sayılmaktadırlar. Türkmenistan kültür ve siyasi durumuna baktığımız zaman Amerikan askerlerinin bu bölgede barınması mantık dışıymış gibi görünmektedir. Bundan da tek bir yol çıkmaktadır, o da Azerbaycan'dan başka yer olmadığı ve bundan sonra Amerika'nın askeri anlamda sıkı bir Azerbaycan dostu olma yolundaki adımlarına şahit olacağımızdır.

Amerikan askerlerinin Özbekistan'dan çıkışı Rusya ve Amerika'nın rekabetini ortaya koymaktadır. Bu rekabet eskiden petrol ve gaz boruları içinken şimdi jeopolitik, siyasi ve askeri bir rekabete dönüşmüştür. Şu anda dünyada birtakım önemli yapılanma rahatça görülmektedir. İlki; liberal kapitalizmdir ki şu an dünyada buna karşı ciddi bir muhalif bulmak zordur. Hatta Çin bile onun gücünü kabul etmektedir. İkincisi de bazı ülkelerin Amerika'nın süper güç olmasına karşı alternatif aramalarıdır.

Dünyadaki önemli bölgeleri, Atlantik, Avrasya , Ortadoğu ve Pasifik olarak birkaç önemli kategoride ele almak mümkündür. Gerçi siyaset bilimcileri bu bölgeleri 8 adet olarak zikretmekteler. Avrasya Rusya, Çin ve İran gibi ülkelerin rekabet alanıdır ve batının tüm çabası bu bölgeyi çözmektir. Avrasya Ortadoğu'ya rağmen Amerika'nın daha az girebilme kabiliyeti olan bir bölge sayılır ve bunun için Ortadoğu kadar olmasa da Amerika için önemli sayılmaktadır.

2003'de üç Baltık ülkesi **Letonya**, **Litvanya** ve **Estonya** NATO'ya girdi. Rusya **Belarus**, **Ukrayna** ve **Moldovya** Cumhuriyetlerini kaybetme riskine girmek istemiyordu. Böylece Amerika ve Rusya'nın rekabeti burada da göze çarptı ve Amerika renkli devrimler aracılığıyla bu bölgede kendi gücünü inşaya başladı.

Devrimler Amerika nezdinde bazı özelliklere sahiptir. Her devrim bu makamlar tarafından makbul değildir. Örneğin Yeşil Devrim. Bu devrimin rengi hiç de hoş olmayıp Amerika'nın bölgedeki çıkarlarını tehdit edebilir. Öte yandan Rusya, Beyaz Rusya Cumhuriyetleri'yle tam bağlılık özeliklerini korumuş ancak Azerbaycan gibi Cumhuriyetlerde hemen hemen tüm fonksiyonlarını yitirmiştir.

Bazı Cumhuriyetlerin Amerika'ya bağımlılığı bölgede başta Rusya olmak üzere Çin ve İran'ı da kaygılandırmaktadır. Bu üç ülkenin bu bölgede ekonomik ve siyasi açıdan derin bağlantıları mevcuttur. Ekonomik bakımdan her üçü de önemli pazar kaybetmektedir. Güvenlikleri açısından da ırkçılık ve buna bağlı radikal hareketler bir tehdit unsurudur. Siyasal açıdansa bu ülkelerin bölgeye az da olsa hakimiyetleri mevcuttur. Yeni devrimler bir şekilde onların aleyhinde cereyan etmektedir, ayrıca devrim dediğin ne ki?

Rusya ve Çin son zamanlarda renkli devrimleri önlemek için işbirliği yaparak bu yolda ciddi adımlar atmışlardır. İki ülkenin liderleri her fırsatta bir araya gelerek konuyla ilgili bazı anlaşmalar yapmaktadırlar. Bu olaylar uluslararası alanda nasıl etkili olur ve bölgeyi nasıl bir şekle sokar bilinmez. Rusya'yla Çin arasındaki anlaşmalar ve işbirliği aynı zamanda İran, Hindistan ve Pakistan'ın Şangay Protokolü'nde nezaretçi olarak faaliyette olmaları Merkezi Asya Cumhuriyetleri'nin konumunu korumak amacıyla atılan adımlardır. Özbekistan'ın Amerika'dan uzaklaşması ve bir şekilde batı emperyalizmine rest çekmesi bu adımların ilk sonucu olarak kabul edilebilir. Rusya Amerika'nın tek süper güç olarak karşısındaki politikası Amerika'nın istismar gücünü azaltmak ve sınır meselelerini çözmek yönünde olmuştur. Bu bölgede güç dengesi ve bu gücü Amerika lehinde olmaktan çıkarmak saydığımız bu ülkelerin görevi haline gelmiştir. Rusya, Çin, Hindistan, İran ve Pakistan'ın arasındaki bazı anlaşmazlıklara rağmen bu konuda hemen hemen tüm saydığımız ülkeler tek vücut olup yapılan siyasi ve ekonomik haksızlıklara karşı birleşmiş durumdadırlar. Tabii ki bunun sonucunda liberal sermayenin bölgede gücü az da olsa artmaya başlamış ve psikolojik olarak gerçekleşen bu düzelmeler bölge halkı üzerinde olumlu etki yapmıştır.

Devrim eskiden Amerika'ya karşı durmakla aynı anlama gelirken günümüzde bu sözcük artık renkli devrimler sayesinde halk arasında anlamını yitirmiş ve farklı bir şekilde anılır olmuştur. Aslında tabii bu yapılanlar devrim falan değildir. Sadece halkı aldatan ve Amerika'nın çıkarları doğrultusunda uygulanan taktiklerdir. Devrimin anlamı değişimdir ve bu değişimin siyasi, ekonomik, sosyal ve kültürel kanallarda olması gerekmektedir...

Akşamcı.com

PARİS

Raffi A. HERMONN

Şarap anavatanı Fransa'da, alkollü içki tartışılıyor

Türkiye'de, **AKP**'li bazı belediyelerin, kendi lokallerinde alkollü içki kullanma yasağı koyması tartışılırken, şarabın anavatanı **Fransa**'da, genel olarak alkollü içkilerin başta gençlik, toplum sağlığı ve trafik kazalarının artışında, oynadığı olumsuz etkisi, içkilere sınırlama getirilmesi söz konusu olacak kadar, hararetli bir şekilde tartışılıyor. Başta resmi televizyon kanallarından **France 2** olmak üzere tüm Fransız medyasında yuvarlak masa toplantıları, kamusal alanda tartışmalar, konferanslar ve makalelerle, trafik kazaları, kanser ve kalp hastalıkları, değişik çapta sapkınlıklar gibi olayların temel nedeninin, bilinçsizce tüketilen alkol olduğu konuşuluyor. Ülkenin önemli gruplarından olan **"Vitriculteur"**ler, yani şarap üreticileri, son zamanlarda Fransa'nın geleneksel şarap tüketiminin, tarihinde ilk kez olarak azaldığını ve bu gibi abartılı beyanat ve gündem konularıyla, Fransa'nın tarihsel simgelerden biri şarabın bu gidişle yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalacağını, iddia ediyorlar.

Fransızların, neredeyse ulusal mesleklerinden, mutfak ve şarap uzmanı yazarlar, gazeteciler ve çeşnicibaşıları arasından bile, aşırı şarap ve alkol tüketimi aleyhine, beyan verenlerin çıkması şaşkınlıkla karşılanırken; bazı meslektaşlarca "hain" ilân ediliyorlar.

Denetimsiz şarap ve alkol tüketiminin, topluma artık açıkça zarar getirdiğini ve böyle gittiği takdirde, önü alınamaz boyutlara ulaşacağını söyleyen gruplar: "Kimsenin şarapçılığı ve alkollü içki üretimini veya tüketimini yasaklamak gibi amacı olmadığını, benzeri iddiaların demagoji olduğunu, ama gençlerin denetimsiz içki kullanımının, ne denli tehlikeli olduğunu bilmeleri gerektiğini; bu tehlikelerin tüketicilere mutlaka, yasal yollarla anlatılması gerektiğini savunduklarının" altını çiziyorlar.

Almanya'da, üç yıl önce, bireylerin "hafif dozda" uyuşturucu kulanımının serbest bırakılması doğrultusunda, yasa çıkmasına karşın, Cumhurbaşkanı **Chirac** ve onun ait olduğu, sağcı **UMP**'nin iktidar olduğu hükümet, Fransa'da buna engel olmuşlardı.

Hristiyanlığa, sosyalistlere kıyasla, daha bağlılıklarıyla bilinen, nesiller boyu, dedelerinden beri sürdürdükleri uğraşıları şarapçılık olan UMP'li parlamenterlerin, asamble'de çoğunlukta olduğu Fransa'da; böyle bir tartışma olmasına ve her türlü aşırı söylemlerin havada raks etmesine karşın; kimse "Cumhuriyetçi ilkelerimiz kayboluyor, Müslümanlar gibi içki düşmanlığı yapılıyor" gibi abuk sabuk, sözler söylemiyor. Buna karşın, Anayasa'sının 58. maddesi "Gençliğin, alkol ve her türlü uyuşturucu madde kullanarak mağdur olmasına neden olunmalı" gibi ibareler yazan Türkiye'mizde,

Sadece belediyelere ait, çocuk ve gençlerin rağbet ettiği lokallerde, özendirici olmaması amacıyla, alkollü içkilerin satılmaması öngörülüyor. Başta CHP ve diğer kökten laikçi çevreler, sırf AKP'ye inat olsun diye, hafif uyuşturucuya da "Evet" mi deseler acaba?

Diplomaside, kim kim'i ve nasıl satın alıyor(muş)?

Paris'te görev süresi biten, Büyükelçimiz **Uluç Özülker**, Ermeni Soykırımı Yasası (!) çıkması ve Türkiye'nin AB'ye tam üyeliğine, Fransa'nın (hem de onların deyimiyle) "göbek havası" oynar gibi kıvırmasına, engel olamamışlığa, mazeret gösterircesine sarfettiği: "280 bin Ermeni oyuna satıldık!" demesi, bizi önce şaşırttı ve sonra da üzdü.

Önce şaşırmamız ve sonra da üzülmemizin nedenlerine gelince:

Efendim, Uluç Özülker ekselansları gibi deneyimli bir diplomatımızın, daha çok popüler siyaset yapmayı tercih etmiş, Ortadoğulu bazı siyasetçilere yaraşır paha'da bir tespitte bulunması.

Böyle düşündüğüne ihtimâl vermememize rağmen (yoksa Allah muhafaza, pırıl pırıl dışişlerimizin, kadrolarının niteliğini tartışmak gündeme gelir), bu diplomatımızın, benzeri bir... ifadede bulunma durumunda kalması bile, şaşırtıcı ve üzücüdür.

Yoksa sayın Büyükelçimiz, bir ülkede görev ifâ eden bir elçiliğin, eninde sonunda resmen bir "lobi" kuruluşu olduğunu; lobi kuruluşlarının da ne kadar başarılı olurlarsa olsunlar, sonuç üzerinde, o da ender görülen durumlarda, yüzde 20 rol oynayabildiklerini; hele "resmi" kuruluşlar tarafından olduğu takdirde ise, bu oranın hepten aşağı indiğini, pek âlâ bilir.

Dolayısıyla, Dışişleri yöneticilerinin bile, kendisinden "**Fransa Asamblesi**'nden, Soykırımı Yasası'nı çıkmasına neden engel olamadın?" ya da "Fransa'nın, Türkiye'nin AB ile, ne statüde ilişki içinde olacağı konusunda, kıvırtmasına neden engel olmadın?" diye soramayacaklarını da, çok iyi bilir.

Fransa gibi bir ülkenin, dış politikasında, hele "iç politikasına âlet edecek kadar" önemsediği bir dış politika dosyasına şu/bu yönde etkileyebilmek; (Mülkiye hocası, Prof. **Baskın Oran**'ın dediği gibi) "Orta büyüklükteki bir devlet: Türkiye" değil, ABD gibi bir "Büyük devlet"in elçiliğinin bile, haddini aşar.

ABD çok çok, bizzat kendi devlet ağırlığıyla, bir devletin dışişlerinin şu veya bu dosyasını, şu veya bu yönde etkiliyebilir; tabii bu inkâr edilmez ama bunu devletin kendi ağırlığı ile yapar, ABD'nin şu ya da bu ülkede bulunan elçiliği ile değil!

Mesleğimiz gereği, özellilde (**Türkiye, Ermenistan, Fransa**) üç devlet diplomatları ile, yakın temas etme imkânına sahip olduğumuzdan, Büyükelçi hatta 3. sınıf kâtiplerin bile, açıkça söylemeseler de, içten içe görevde bulundukları ve temsil ettikleri ülkelerin ilişkilerinde, mutlak belirleyici bir rol oynadıklarına inandıklarını bilirim, doğaldır da...

Dolayısıyla, hiç bir devletin, diplomatlarına "Neden bu işe engel olamadınız?" gibi bir... fırça çekmeye; hiç bir devletin diplomatının da, görevde bulunduğu ve temsil ettiği ülkelerin ilişkilerinde, kendisinin belirleyici bir rol oynadığına inanması âbestir.

Zira, bir devletin temsilcisi, hangi derecede olursa olsun, sonuçta bir memurdur ve bir memurdan da, belli bir noktadan öte, yaratıcılıkta bulunması, temsil ettiği devlet veya kuruluşu eleştirecek kadar objektif olması v.s. beklenemez. Beklenemediği için de, söylediklerinin "inandırıcılığı" sınırlıdır.

Yâni, ne Fransa, 280 bin Ermeni kökenli yurttaşının, satın alabileceği kadar ufak ne de Fransa'daki 280 bin Ermeni, Fransa'yı satın alabilecek (!) çapta, büyüktürler.

Pekiyi, nedir meselenin "bam teli?" öyleyse?...

Paris'teki görev süresini bitiren, Büyükelçimiz Uluç Özülker: "280 bin Ermeni oyuna satıldık!" gibi, Şeyh-ül muharririn'imiz **Burhan Felek**'in "Pazar Fıkraları"ndaki kahramanlarından "Emekli Konsolos" tipine ait ifadeler kullanmak yerine: "Türkiye olarak, artık benzeri dosyaları yurtdışında, bildik şekilde savunacak yerimiz kalmadı. Fransa gibi devletler, artık inanmadıkları ama Soğuk Savaş hatırına, Türkiye gibi ülkelerin zayıf dosyalarını desteklemek yerine, gereği neyse onu yapıyorlar. Dolayısıyla değişen dünya parametreleri ışığında, Türkiye'miz artık, eskiden geçerli olan strateji ve o stratejiye ulaşmak için, yine eski taktiklerle, hareket edemez!" demesi gerekirdi.

Böyle bir ifadenin kullanılmasını, eskilerden gelmiş bir diplomattan beklemek veya salık vermek, naif bir tutumdur mu diyorsunuz?

Tamam, o zaman, büyükelçimiz hiç birşey demeseydi, zannediyoruz daha doğru olurdu. Zira eğer eskiden "olmamıştır!" demekle, günümüzü gün edebiliyor ve halının altına süpürebiliyorduksa, artık bugün "ne olmuştur?" diye sorma ve halı altındakileri gün ışığına çıkarma zamanıdır! Bunun farkına varmasak veya varmayı istemesek de...

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

TOKYO

kayokoi@leman.com.tr **Kayoko ISOBE**

Demokrasiyi yansıtan ayna; **Leyla Zana**

Japonya'da yayınlanan Türkiye ile ilgili bir çok kitap okumaya değdi diyebileceğim kitap ne yazık ki çok az. Akademi dünyasından çıkanlarsa ya Osmanlı dönemi ile ilgili ya da sadece Türk düşüncelerine uygun bir şekilde yazılmış kitaplarla dolu. Böyle bir piyasadan Türkiye'den gelen demokrasi çağrısını bize ulaştıran kitaba mucize desek abartmış olmayız. Kitap Leyla Zana'nın birçok yere gönderdiği mesaj ve mektuplar, Zana gibi kendisi de ömrünün uzun bölümünü cezaevinde geçiren Türk sosyolog İsmail Beşikçi, Almanya'da ikamet eden gazeteci ve yönetmen Faysal Dağlı ile Avrupa dillerine henüz çevrilmeyen ve 1994 yılında Beşikçi'nin önemli kitabı Devletler Arası Sömürge Kürdistan kitabını Japonca'ya çeviren Kiyoşi Nakagawa başta olmak üzere 3 Japon araştırmacının yazılarından oluşuyor. Leyza Zana-Bir Kürt kadın milletvekilinin mücadelesi- adlı kitabın editörlüğünü üstlenen Yasuki Takehito ile konuştuk.

Kitabın çıkış hikayesini anlatır mısınız?

İlk başta bugüne kadar Japonya'da Leyla Zana'nın nasıl tanıtıldığını, daha doğrusu tanıtılmadığını anlatmak istiyorum. 2001 yılında Kiyoşi Nakagawa'nın hazırladığı 'Kürtler ve Kürdistan - Reddedilen millet' isimli bir kitapta ilk defa Leyla Zana'dan bahsedildiğini söyleyebiliriz. Ondan önce ise bir üniversite öğrencisinin yazdığı yazı Türkiye ile ilgili bir derleme içinde yer alıyordu, ancak bu yazı yetèri kadar Leyla Zana'nın gösterdiklerini yansıtmıyordu. O anlamda Kiyoşi Nakagawa'nın kendi kitabında bir bölüm ayrılarak Leyla Zana, daha doğrusu onun yaşadıklarını yansıttıklarından Japonya'da ilk defa bahsedildi. Şunu da ekleyeyim; Kiyoşi Nakagawa 1998 yılından beri Kyoto Üniversite Gazetesine devamlı olarak bu konu üzerine yazı yazıyordu. Fakat kitabın içinde ilk kez toplu olarak 2001 yılındaki Nakagawa'nın kitabında bahsedildiğini söyleyebiliriz.

Kiyoşi Nakagawa, Leyla Zana'yı Asya'da çok tanınmış isim olan, ve bir çok benzerlik taşıyan Bilmal Aung San Suu Ski'ye benzetiyor.

Evet, çünkü Aung San Suu Ski Japonya'da çok tanınmış isim, hem de Leyla Zana'nın yaşadıkları ile onun yaşadıklarının arasında bir çok benzerlik var. Diğer tarafta Leyla Zana'nın adını Nakagawa'nın okuyucuları hariç bilen çok az sayıda insan bulunmaktaydı.

Sizi bu çalışmaya iten neydi?

Onu anlatmak için, çok değerli fotoğrafçı ve yazar Noriko Matsuura ile tanışmamdan söz etmem lazım. Noriko Matsuura Türkiye'nin fotoğraflarını çekiyordu, ve 2002 yılının başından beri Noriko ile birlikte onun Türkiye gezisinde çektikleri fotoğraf yazılanlardan oluşan bir kitap çalışması başlattık. Noriko Matsuura Ankara gezisini anlatan bir bölümde gecekonduda oturan, Erzurum'dan göç eden ailenin kızı ile tanıştığını anlatıyor. Henüz 16 yaşındaki genç bir kız Norika'ya Leyla Zana'nın kaldığı cezaevini göstererek "işte Leyla Zana" orada demiş. İsim olarak ve bilgi olarak tanıdığım Leyla Zana, o yazdan sonra benim için daha gerçekçi olmaya başladı. Yani genç Kürt kızın ağzından çıkan Leyla Zana isminden esinlenerek Kürt halkının 'içindeki' Leyla Zana hakkında yeniden düşünmek için fırsat verdiğini söylemek istemiştim. Noriko Matsuura tarih kitabında yer almayan 'isimsiz' insanların sesini teker teker dinleyip yazıya ve fotoğraflara aktarıyordu.

Yani Kürt halkının içinde yer alan Leyla Zana'ya ilgi duydunuz.

Evet. Ve DEP davasını takip eden ve Japonya'da Kürt sorununu devamlı olarak takip eden araştırmacı Nakagawa'yı bu konu üzerine kitap hazırlamasına dair tanışıp böylece planımızı gerçekleştirmeye başladık. Tarih olarak Noriko Matsuura'nın kitabı işlerini bitirdiğim 2003 yılının bahar aylarındaydı. Sonra Kiyoşi Nakagawa diğer iki Japon, Ohkura ile Takeda'yı tanıştırdı ve bizim Leyla Zana Projesi'ne ilk adım atıldı. Ancak çeviri işleri ile bilgi, belge topanması işlemi o kadar uzun sürdü ki kitap çalışmamız tahmin ettiğimizden fazla sürdü, yani toplam 2,5 yıl sürdü. Leyla Zana cezaevindeyken bu kitap piyasaya sunulacaktı ama…

Zaten tahminimizden önce, yani 2004 yılının Haziran ayında Leyla Zana serbest bırakıldı.

Leyla Zana ile DEP davası, Avrupa'da insan hakkı sorunu olarak değerlendiriliyordu. Leyla Zana'nın ismi aracılığı ile Türkiye'deki Kürtlerin konumu Avrupa'da biliniyordu. Fakat Avrupa'da yayılan bilgi sanki Kürt halkının yaşam ile bir kopukluğunun olduğuydu. Onun milletvekili seçilmesinden sonra cezaevine gönderildiği esnada, devletin PKK ile mücadelesi devam ediyordu. Kürtlerin gerçek profilini çıkartmak, başka deyişle Türkiye'deki Kürtlerin yaşadıkları konumun ta kendisi olan Leyla Zana'yı Japonya'da tanıtmak istedik.

Kitabı okuyunca amacınızın o noktaya odaklandığını anlıyoruz. Kitabın ismi olsun oluşumu olsun o kadar Leyla Zana'ya dayanarak yapılmış ki onun hakkında yazılan kitap olarak algılanmaz mı?

Bildiğiniz gibi yazarlar ve aynı zamanda çevirmenler birer son söz yazdılar. O üç Japon yazar, Japonya'nın çeşitli kentlerinde olduğu için çoğu zaman bir araya gelip kitap çalışmasını yapamadık, her üç kişi de benim aracılığım ile yazışıyordu. Fakat üç yazar da son sözlerde Leyla Zana'nın yansıttıkları üzerine yazı yazdılar. En azından aramızda amacımız belliydi ve bunu kitaba yansıtabildiğimize de eminim.

Bir yandan piyasadaki satış durumunu da merak edersiniz doğal olarak.

Zor tabii... Çok okusun istiyorum ve beni şirketten atmasınlar! Japonya piyasasında Kürt sorunu fazla yaygın olmadığından dolayı tabi ki zorluk çekebiliriz.

Evet, zaten azınlık sorununa yönelik 'diğerlerin sorunu' olarak algılama eğilimi var. Tabii sizi işten atmasınlar. Çünkü sizin bu çalışmanız yeni bir adım sayılır. 'Kürt Serisi'nin ilk kitabı niteliğini taşıyordu kitabınız. Demek oluyor ki devamı gelecek, değil mi?

Öyle umuyorum.

Peki bir sonraki çalışmanız başladı mı, konu nedir?

Japon akademizmi içindeki sorunlardan söz etmek istiyorum. Genellikle Japon akademizmini Batı dünyasından referans alıyoruz. Batı dünyasının bilgileri önemlidir ama yerel halkın gerçek yaşamını yansıtan bilgi edinmek için yerel bilgiye ulaşabilen kişinin çalışmalarına da önem verilmeli.

Kesinlikle. Bir tane daha kaygım var. Bu kitabı çok basit bir şekilde okursak ki ne yazık ki böyle bir eğilimin olduğunu biliyoruz, vahşi Türkiye imajını verebilir, ve böyle okuma şekli de maalesef çok yaygındır.

Bu kitabı Japonlara kötü Türkiye imajı vermek için hazırlamadık, amacımız son noktaya kadar evrensel demokrasi için. Zaten her konuda en derin yere kadar indiğimizde biz her zaman evrensel değerine ulaşıyoruz.

Leyla Zana da verdikleri mesajlarda defalarca evrensel değer olan demokrasiden söz ediyordu. Açıkçası bu kitabı okuyana kadar benim bu kadar demokrasiye yönelik düşündüğüm olmadı.

Amacımız da Türkiye ile bir şekilde bağlantılı olan kişilerin bu kitaptan bir şey hissedip öğrenmesiydi zaten.

Amacınıza ulaştınız o zaman. Sadece bir kitap ile hayat değişebilir. Kitabın okuyucular içinden Kiyoşi Nakagawa'nın başlattığı Kürdoloji'ye ilk adım atan kişinin çıkmasını umut ediyorsunuz, değil mi?

Tabii, güzel olur.

Kitabı okuduktan sonra benim ilk aklıma gelen kelime de 'pişmanlık'tı. Keşke daha önceden ilgilenseydim... Öğrenmeye değer bilgilerle doluydu Leyla Zana'nın yaşamı. Kürtlerin özgürlük mücadelesini değerlendirirken "PKK diğerine karşı" haritasını çizmenin çok yanlış olduğunu tekrar hatırlatan kitap Türkiye'de, Kürt sorunu olarak tanınan sorunun içindeki Kürt kadın sorununu da düşündürtüyor. Bu iki kavram ayrı konuşulamaz zaten. Çünkü Kürt kadını için cins ayrımcılığı ile ulus ayrımcılığını ayırt etmek imkansız. Kadın özgürlüğü adına bütün kadınların bir araya gelmesinin saçma bir rüya olduğunu sömürgecilikten sonraki dünyada yaşayan bizler çok iyi biliyoruz, değil mi? Mesela İstanbul'da özel sektörde müdür olarak çalışan, birkaç dil bilen, üniversitede master bitiren bir kadın ile doğunun bir çok Leyla'sının aşması geleken zorlukları bir düşünün, arada o kadar büyük fark var ki. İstersek bir çok benzerlikten de söz edebiliriz. Ama benzerlikten söz ederken unutulan üçüncü dünya kadınlarının sesi olduğunu da biliyoruz. Leyla Zana'nın verdiği mesaj bu konu üzerinde durmamızın ve mücadele etmemizin önemini tekrar hatırlattı. Türk basınında sık sık rastladığım 'doğu ve güneydoğu kadınlarından hep bir eksikliğe benzer birşey hissediyordum. Şimdi buna bir ad verebilirim. 'The Feminizm'. 'Kadın olma' konumuna odak verilince öyle oluyor, ama üçüncü dünyanın kadınları için (eğer Türkiye kendisini üçüncü dünya olarak tanıyorsa doğu ve güneydoğuya artık dördüncü dünya dememiz mi lazım?) feminizmle sadece kadın özgürlüğünü kastetmediğini daha önceki cümleye yazdığım gibidir. Onların gerçek özgürlüğe kavuşmak için vereceği mücadelenin uzun listesi içinde kadın olmaktan gelen zorluklar yer alıyor ama 'The Feminist' içinde mücadele edenler gibi listenin birinci sırasında yer almayabilir. Bütün feminizm(ler) kadınların yaşadıkları konuma uygun biçimde örgütlenmeli. Bu bağlamda Türkiye'de, özellikle Türk kadınları arasında Leyla Zana'nın yaşadıklarının nasıl karşılaştırıldığı ve Türk-Kürt kadınların arasında çalışmaların olup olmadığını çok merak ediyorum.

Bu yazımı yazarken sözkonusu kitap ile doğrudan ilgisi olmayan başka bir olaya takılmaya başladım. Onu da buraya aktarmak istiyorum. 15 Aralık'ta Japonya'nın önde gelen gazetelerinden Asahi'de yayınlanan Orhan Pamuk'un İsviçre gazetesine yaptığı "Türkiye'de 1 milyon Ermeni öldürüldü" açıklaması ile ilgili "Konuşan yazar, yargılayan Türkiye" başlıklı bir haberde ne tuhaf ki onun söylediği 30 bin Kürt öldürüldü ifadesini bulamadım. Türkiye'de bu konu üzerine histerik bir şekilde panik yarattığını düşününce eksik yazılan yazının arkasında nasıl bir gücün olup olmadığını çok ama çok merak ediyorum. Asahi Gazetesi ile yaptığı söyleşide Pamuk, "Ermeni sorunu ile sınırlı değil, acılardan söz edebilen bir toplumda yaşayıp yaşayamadığını gösteren çağdaş sorunu" olduğunu söylüyor. Acı bir benzerlik ama Japonya, Almanya ve Türkiye'de geçmiş savaş zamanında insanlar toplu olarak acılar çekmişlerdir. Bu bağlamda da bu konuya çok ilgi duyuyorum, ve takip etmeye devam edeceğim. Bizim demokrasi için aşılması gereken ne yüksek dağlar var... Ama bir kere Leyla Zana 'demokrasi çağrısı'nı bize ulaştırdı, hiç bilmemiş gibi de davranamayız.

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

KANADA **Gürkan Haydar KILIÇARSLAN**

SASKATCHEWAN'DA TARLA OLMAK

"Multis E Gentibus Vires – From Many People Strength"

Bu slogan yüzde 60 gibi bir oranla Kanada'nın en yüksek kırsal nüfusuna sahip eyaleti olan **Saskatchewan**'a ait... Doğrusu elindeki genç ve üretken nüfusu tutamayıp başka eyaletlere, özellikle **Ontario** ile **Alberta**'ya ve hatta başka ülkelere kaptıran bir eyalet için daha anlamlı bir slogan bulunamazdı. Bu yüzden bu slogana saygı duyuyorum ve başka bir slogan önermemeyi seçiyorum.

4 Eylül 1905'te Konfederasyon'a katılan Saskatchewan eyaleti (SK) 2005 yılında 100. yılını kutladı. Ne var ki bu kutlayış çok umut vaadeden bir geleceğin eşiğinde değil, artık kronik bir hal almış kaygıların gölgesinde yaşandı. Hiç şüphesiz, Türkiye'de kendisini akademisyen zanneden ve bu satırların yazarı üşenmese de bir bakkal açsa içeriye müşteri olarak dahi sokmayacağı akademikyenlerin ve yine kendilerini entelektüel zanneden dantellektüellerin ve yine elbette gözlerini **New York** bürümüş medyaperestlerin, ve yine elbette kendilerini kanaat önderi zanneden ziraat zararlılarının hiç ama hiç bilmedikleri ve asla duymadıkları bir Kızılderili isminden türeme Saskatchewan'ın en önemli özelliği Kuzey Amerika'nın ilk, tek ve hem de en uzun ömürlü sosyalist demokrat hükümetine sahip olmuş olmasıdır...

1944-61 yılları arasında Kanada'nın en önemli siyaset adamlarından biri olan **Tommy C. Douglas** yönetimi altında yaşayan SK, başta ülke çapında Kanada'ya, Birleşik Devletler ile Avrupa başta olmak üzere dünyanın pek çok ülkesine oldukça önemli bir yenilik sundu. Bu yeniliğin adı "sağlık sigortası" idi. SK, "**Medicare**" sözcüğünün anavatanı oldu. Bununla beraber **McCarty** döneminin ve soğuk savaş yıllarının etkisiyle değişmek zorunda kalan sosyalist parti (CCF) daha sonra işçi sendikaları ile birleşerek kendini NDP – (New Democratic Party) olarak buldu. Birkaç dönem hariç olmak üzere NDP koalisyon bile olsa genellikle SK'da iktidar oldu, tıpkı son olarak **Lorne Calvert** liderliğinde 2003'te olduğu gibi...

SK dünya üzerinde haritası en kolay çizilecek ülke veya eyaletlerden biri olmasını hiç şüphesiz çiftçiliğin ve tarımın eyaleti olması kadar cetvellere de borçlu. SK, geometride "yamuk" olarak bildiğimiz iki kenarı birbirine paralel olan, buna karşın diğer iki kenarı paralel olmayan bir dörtgenden müteşekkil. Öyle ki, her kim veya kimler çizmiş ise bu haritayı, 13.000 nüfuslu Lloydminster'ın yarısı Alberta'da, yarısı SK'da kalmış. Toplam nüfusu 1 milyondan biraz fazla olan SK'nın yarı nüfusu başkent **Regina** ile üniversite şehri **Saskatoon**'da yaşıyor. Eyaletin ana ekonomik kaynakları uranyum başta olmak üzere madencilik ve tarım ile Türkiye'nin çıkardığından fazla miktarda petrol kaynağına da sahip bulunmaktadır. Eyaletin yarıdan fazlası dümdüz ovalarla kaplı olmasına rağmen kuzey bölgesi sayısız güzellikleri barındıran dağlar ve göllerle kaplı. SK'da kimilerine göre sadece iki mevsim var. "Temmuz ve Diğerleri" ya da bir Sascatoonlu dostun abartıda sınır tanımayarak söylediği gibi "Soğuk ve daha soğuk"... Fakat yine de turizm önemli bir girdi kaynağı... Kanada'nın en geniş yüzdeli ve yüzdesi artan bir trende sahip "First Nation" nüfusunun atalarının izleri sayılmaz ise tarihi anlamda en turistik enteresan mekanlar hiç şüphesiz tarihi gangsterlerin ikamet ettiği yerler. Depresyon yıllarında The Sundance Kid ile **Butch Cassidy**'nin ve pek çok başka gangsterin sığınağı olan SK, 1923-33 arasında yaşanan "alkol yasağı" döneminde **Al Capone**'un gizli idare merkezi olmuş. Bugün, Al Capone'un **Moose Jaw**'da kaldığı yeri ve gizli tünelleri yetişkinler 11 dolara, öğrenciler 8 dolara gezebiliyorlar. Aslında SK sadece gangsterlere sığınak olmamış. Meşhur **Sioux** şefi Oturan Boğa da Amerika'ya karşı yürüttüğü mücadele esnasında SK'da ikamet edenlerden ve bu nedenle SK, Amerikalılarla Yerliler arasında yürütülen pazarlıkların mekanı olmayı da turizm kaynağı haline getirmiş.

Etnik yönden en yoğun **Ukrayna** veya Doğu Avrupa kaynaklı nüfusa SK sahip. Belki Kanada çapında en az **Çin** veya Uzakdoğu kökenli göçmen kitlesine sahip SK büyük olasılıkla en az Türk kökenli nüfusa da sahip. Neredeyse Türkiye'nin yüzölçümü kadar bir alana sahip olduğu halde sadece bir milyonluk bir nüfus barındıran SK, gerçekte göçmenleri cezbetme problemi de yaşıyor (Haritalara bakıldığında SK, Türkiye'den büyükmüş gibi görünür fakat gerçek tam tersidir. Türkiye'nin dağlarıyla baş edilmez... Düz beyinler dümdüz kağıtlarda saklı dağları göremezler.)

Kanada'nın en ucuz şehirlerine ve izafeten en kayda değer göçmen haklarına ve sağlık sistemine sahip olmasına rağmen özelde Türklerin, genelde tüm dünya göçmenlerinin bir türlü tercihi olamayan SK maalesef 100. yılını mevcut nüfusunu bile elinde tutamama problemi ile başbaşa kutluyor. Eyalet ekonomisinin tüm dünyada trendi düşen veya düşürülen tarım ve uranyuma dayandırılmış olması ana etkenlerden biri olmakla beraber belki de meselenin başladığı yer, eyalet mottosunun sadece "sözde" kalıp, "etkinleştirilmiş düşünceye" dönüştürülememiş olması. Elbette Kuzey Amerika'da bırakınız garibanı, refaha ermiş (anlama güçlüğü olanlar için başka bir deyişle, gönenci geçkinleşmiş) bir sosyal demokrat olmanın paradigmal sarsıntılarını da hesaba katmak gerek.

Fakat çokseslilik ve demokrasi bunu gerektiriyor. Nasıl Kuzey Amerika'nın en zenginlerinden Alberta'nın turistik "Dinozor Parkları" ve "Amerikan Demokrat Petrol Kuyuları" varsa Saskatchewan'ın da turistik "Gangster Parkları" ve "Sosyal Demokrat Tarlaları" var.

Zor zanaat Saskatchewan'da tarla olmak... 6 ay kar altında kalmak, Teknoloji Dini çağında 'canola' adlı berbat tadı olan bir yağ bitkisinden başka fazlaca verecek bir şeyi olmamak...

Haaa, bir farklılığı daha var SK'nın... Daha seçmeni bile olmamış göçmenlerine dahi etkinleştirilmiş cevap verebilen Sosyal Demokrat bir Başbakan'ı var Saskatchewan'ın (Şaka değil, dostumdur kendisi...) Daha başbakan bile olamamış ve seçmenlerine nezaketen dahi cevap veremeyen "sözde" bir Sosyal Demokrat lideri olan Türkiye için ne kadar fazla değil mi? (Şaka değil. Düşmanım değildir kendisi...)

Sahi yahu! Bu Türkiye'de bıraktım Demokrat Sosyalistleri, hiç birazcık Sosyal Demokrat filan var mı? Müsvette haline bile razıyım...

AMSTERDAM **Yusuf ÖZKAN** ozkanyusuf@hotmail.com

Ne yazsam?

Hollanda'nın en güzel günleri. Haftanın beş günü çalışıp, sadece cuma ve cumartesi akşamları dışarı çıkmayı yeğleyen Hollandalılar, görülmemiş bir coşku içinde sokaklara vurmuş kendini. "**Kerst**" yani Noel coşkusu var. Normalde saat 18.00'de kapılarına kilit vuran mağazalar gece 10'lara kadar açık. Tam anlamıyla bir alışveriş çılgınlığı yaşanıyor. Evler, caddeler, dükkanlar ışıl ışıl. Işıklı iplere tutunup evlere tırmanan Noel Baba görüntüleri mi ararsınız, rengarenk süslü Noel ağaçları mı... Görülmeye değer bir manzara.

23 Aralık'ta okullar tatile girdi. 2 hafta Noel tatili var. Okulun son günü dersi falan boş verip, "Noel coşkusuna" bıraktık kendimizi. Aynı sınıfta ders gören ancak birbirini pek de tanımayan bir sürü insan kaynaşma fırsatı bulduk. Birleşmiş Milletler gibi bir sınıfımız var. **Tayland**'dan **Peru**'ya, **Filipinler**'den **Çin**'e, **Özbekistan**'dan **Estonya**'ya, **Brezilya**'dan **Portekiz**'e kadar her milletten insan mevcut. Kahveler içilip, kekler yendi. Sohbet sohbeti açtı ve üçer kez öperek birbirimizin yeni yılını ve Hristiyan arkadaşlarımızın Noel'ini kutladık.

Ardından Aralık ayazına aldırmadan attım kendimi sokaklara.Işıklı vitrinlerin izini sürerken rastladım Gholam'a. Afganlı bir sığınmacı. Karısı ve çocukları **Suudi Arabistan**'a kaçmış Amerikan operasyonu sırasında. Kendisi de Hollanda'ya. İşadamıymış **Afganistan**'da. İşleri iyiymiş. Ama savaş başlayınca tüm düzen bozulmuş. Şimdi iş bulmuş bir çiftlikte. Karısını ve çocuklarını getirme derdinde.

Mehmet'de ise hüznün bini bir para. "Çocuklar için geldim sırf" diyor. İstanbul'u terkedip, sığınmacı olarak İngiltere'nin yolunu tutmuş, ama "kader" onu Hollanda'ya sürüklemiş. Gözünde tütüyor İstanbul. Meyhanelerden, balıkçılardan, boğazdan, ada vapurundan söz ediyoruz. Gözleri buğulanıyor. "Yaptık bir hata işte" diyor. Buruk bir vedalaşma, ayrılıyoruz... O mülteci yalnızlığına dönüyor, ben düşüncelerime.

Birazdan eve gideceğim, bilgisayarı açacağım ve msn de karşıma Pelin çıkacak. "Yazın hala gelmedi" diye basacak "sanal fırça"sını. Okulu kıran bir ortaokul talebesi esrikliğinde, yazıdan, haberlerden, her şeyden kırıp saatlerce dolaşmak istiyorum ama...

Yepyeni bir yıl, yepyeni bir başlangıç, yepyeni umutlar... İç karartıcı bir şeyler yazmak gelmiyor içimden hiç. Oysa yazacak konu bol. Geçen ay öldürülen solcu hukukçu-yazar **Louis Seveke**'nin failleri hala bulunumadı. Kongolu sığınmacıların bilgilerini, uluslararası anlaşmalara aykırı olarak bu ülkenin hükümetine veren ve sınırdışı ettiği bu insanları işkencelere, ölümlere yollayan yabancılar ve entegrasyondan sorumlu bakan **Rita Verdonk**'u mu yazsam? Önce bu bilgileri vermediğini öne sürdü, ama yapılan araştırmalar sonucu yalan söylediği ortaya çıktı. Eski istihbaratçı ve hapishane müdürü bakanın bu tavrı üzerine sol muhalefet ayaklanıp "istifa et" çağrısı yaptı, ancak Bayan Verdonk "Kabine de beni destekliyor" diyerek, bir yerlerden tanıdığımız politikacılara has bir pişkinlikle koltuğunda oturmaya devam etti. Iıh, yeni yıl için fazla iç karartan bir yazı.

Türkiye gündemine ilişkin bir şeyler de olabilir. Örneğin içki yasağı. Avrupa basını günlerdir işliyor konuyu. Hollandalı arkadaşlarım şaka yollu takılıyorlar, "Ne o İran'a mı dönüyor Türkiye?" diye. Ya da **Orhan Pamuk** davası... Hollanda kanalları ilk haber olarak verdi duruşmayı ve sonrasındaki gelişmeleri. Ama dedim ya hepsi "sıkıcı" konular.

Örneğin bir TBMM yazısı da olabilir. Hani o meşhur fotoğraf var. Gazi Mustafa Kemal ve arkadaşları eski Meclis'ten çıkıp yürüyorlar. Smokin takımlar içinde inanılmaz şık bir görüntü. Örneğin o fotoğrafla, bugünkü Meclis'ten bir fotoğrafı yan yana koyup aradaki sayısız fark üzerine bir yazı... Ya da siyaset dilindeki inanılmaz kirlilik üzerine... "Şeyini şey ettiğimin şeyi" diye başlayan TBMM Başkanı'ndan; Cumhurbaşkanı'na "Yemezler" diyen milletvekiline.. Gençlik yıllarımın "3 film birden devamlı" sinemalarından anımsadığımı "Hasan almaz basan alır"ı yeniden gündeme taşıyan Başbakan'a... Lise yıllarında fırsat bulduk mu kaçardık o "3 film birden devamlı" sinemalara. **Zerrin Egeliler, Zerrin Doğan, Dilber Ay, Figen Han, Mine Mutlu** hangi birini sayayım, hepsi ilk aşklarımızdı. Bizimle birlikte imam hatipli arkadaşlarımız da doldururdu nem kokulu loş sinema salonlarını. Acaba diyorum, imam hatipli Tayyip de mi o filmlerin müptelasıydı? "Hasan almaz basan alır" demecini duyunca, çoçuksu bir tanışıklık doğuverdi kendisiyle. Neyse, bundan da bir yeni yıl yazısı çıkmaz.

Bilumum gazeteleri tarayıp, internet sitelerini dolaştım. Şöyle yazacak dişe dokunur bir şeyler bulamadım. Adetim olmasa da, Türk kanallarındaki magazin programları arasında zap yaptım. Peşinde kameralarla İstanbul sokaklarını arşınlayan "pahalı ve o biçim ablaları" seyrettim. Sarmadı. Hollanda kanalı Veronica'da "Blues Brothers" yani Cazcı Kardeşler filmine rastladım. **John Belushi, Dan Aykroyd** ve cazın ustaları... İnanılmaz bir şölen.

Ama aklım hala yazıda. En iyisi yeni yıl yazmak. Örneğin PKK tarafından 1995'in yıl başı gecesi basılan Hakkari'de Siyahkaya Karakolu'nda gazeteci olarak geçirdiğim yılbaşını. Ya da **Volkan Konak**'ın Dragos'taki Şimal Bar'ındaki tadına doyulmaz yılbaşı gecesini. Sarhoşlukları, eski sevgilileri, hüzünleri, umtlulukları, sevinçleri...

Olmadı mı olmuyor işte. Binbir şey düşünüp, bir tek şey yazamıyor bazen insan. O anlardan birindeyim işte. Bu aylık beni affetseniz. Söz gelecek ay dolu dolu yazarım. Ben size yürekten, içten kocaman bir "mutlu, huzurlu, başarılı, demokratik ve özgür bir yeni yıl" dileyip, saçmalakıklarımla kafanızı daha da ağrıtmadan huzurunuzdan çekileyim...

İsmail GÖKAL ismail_gokal@yahoo.com **MADRİD**

Türkler Kendini Asıyor

1. İktidardan uzak olanlar hakikati keşfedebilirler. İktidar örter.

2. Türkiye'de bilgi ile iktidar ilişkisi bağımlı bir ilişki olarak başladı. Karşılıklı bağımlılık ilişkisidir. Bugün de devam ediyor.

3. Türkiye'de herşey sessiz olur. Dünya savaşlarından sonra kurulan düzenler sessiz kuruldu. Soğuk Savaş'ın bitişinden sonra kurulmakta olan düzen de sessizce kuruluyor.

4. Bir millet tam olarak çıldırmış olabilir. Çıldırmış toplumun acısını sadece birileri yaşar.

5. Hayat, kesinlikle teoriktir.

6. Türkiye'de insanlar üç şeye dayanır: Devlet, para ve din.

7. Ancak sahipsizler düşünebilir. Onaylanmak ihtiyacında olanlar düşünemezler.

8. İspanya gösterişsizdir. Şov, İspanya'da iyi karşılanmaz. Kimse babasının formunu doldurmaz.

9. Türkiye'de toplumsal hayat devlet kavramıyla örtüşüyor. Özel hayattan söz etmek neredeyse imkansızdır. Bireysel hayatta baba, devletin temsilcisidir.

10. Baba ile oğulun ilişkisi bir savaş durumudur. Yıkıcı rekabet görülür. Bu ilişkide, asıl olan iletişimsizliktir. Çocuk ebeveynine kazık atar. Ebeveyn çocuğa karşı acımasızdır. Baba oğlunu yaşamdan soyutlamaya çalışıyor. Oğul babasını yok etme arzusunu gizlemek için dekor arıyor.

11. Düşü olmayanların kaybolması kaçınılmazdır.

12. Akıl kontrolünde yaşamak hayatı yitirmektir. Akıl sapkınlıkları görülüyor. Zenginliği görmeye engeldir.

13. Bütün tarih, bugün yaşayanlarda tecelli eder. Herkes tarihteki bir olay, kişi ve anlamın temsilcisidir.

14. İnsanların sahip oldukları adaletsizlik, ölçüsüzlük ve yüzsüzlük babalarının ve dedelerinin mantıksız, sığ ve saçma hayatlarının hayatlarının sonucudur.

15. Türkiye'de iktidar genel ve belirli stratejileriyle ve mekanizmaları ile hiç incelenmedi.

16. Türkler, dışarıdan bakıldığında görülendir, soruları kendi başlarına yanıtlandırmak yerine kitaptan kopye çekiyorlar. Bu, kendini asmaktır.

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

Hayal Yöre ve Bir Uzun Mektup kitaplarıyla gündemde olan yazarımız Oktay Taftalı'yla forum tadında Adnan Özer, Tuncay Akgün Söyleşisi

Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının adı zikredilmeden hiçbir ulusalcılık samimi olamaz!

Adnan Özer: Oktay, senin denemelerin eleştirel pedagoji tarzında. Bu tarzda düşünmeye ne zaman başladın, ülke meseleleri, estetik, felsefi meseleler hakkında.

Oktay Taftalı: Öncelikle bu bir kuşak davranışı. Hayat, varlık, yokluk, siyaset, toplum bütün bunlar üzerine düşünmek bizim kuşağımızın bir gereğiydi. Sosyal konumumuz ya da sınıfsal tercihimizle bir alakası yoktu bunun. Bulunduğumuz dönemde, bizim 20'li yaşlar dönemimizde ülkede ahlaki bir yükseliş, sorumluluk yaygın bir ahlaki kaygı vardı. O ahlak dolayısıyla herkes memleketin, hayatın, siyasetin sorunlarına eğilirken biz de onun dışında kalamazdık. Ve öyle başladı. Ama sonra felsefe eğitimi sorunu başka alanlara taşıdı. Başka aşamalara taşıdı. Şiirle başladık, siyaset de vardı. Sonra şiirin kuramını ekledim buna. Estetiği irdeledik vs. sonra tekrar toplum, varlık, yokluk bunların şiirle ve şiirsel bir hayatla ilgisi bütün bunlar zaten birbirinden soyutlanması mümkün olmayan şeyler.

Adnan Özer: Ahlaki yükselişi nelere bağlıyorsun, aynı zamanda politik bir yükseliş de var.

Oktay Taftalı: O dönemde politik yükseliş batıdaki anlamıyla sınıflar arası çelişkilerin keskinleşmesiyle değil, babalarımızdan annelerimizden dedelerimizden edindiğimiz 'iyi insan ol' ahlakıyla ilgili bir şeydi. Bugün belki 'iyi insan ol' öğüdünün içeriğini anneler geri plana attığı, ihmal ettiği için, yeni yetişen kuşaklar da, fazla ahlaki sorumluluk taşımıyorlar. Tabii bunun Özal dönemi darbeleri var, meselenin böyle bir yanı var, özetle.

Bizim bu, toplum, ülke ve dünya hakkındaki düşüncelerimiz, kendimizin bütün bu sınıfsal yapıyla çelişkilerinden kaynaklanmıyordu. Hepimiz orta halli, burjuva küçük burjuva yani anında topluma entegre olacak sınıflardan geliyoruz. Çoğumuz öğrenciydik, eğitim alma şansımız vardı. İş sahibi olup, para kazanıp hemen bu topluma entegre olma şansına sahiptik. Buna rağmen muhalif olma tavrını benimsedik. Gençliğin verdiği bir heyecan da vardı. Orada sınıfsal çelişkilerden ziyade, ahlaki bir duruş söz konusuydu. Ve o ahlakı tasarlamak, bunun üzerinde düşünmek gerekir.

Tuncay Akgün: Peki, bu eğilimlerin üzerinde o günkü sivil kurumların etkisi yok muydu? Sendikaların, öğretmen derneklerinin, kooperatiflerin, halk evlerinin etkisi yok muydu? Bugün aynı yaşlarda aynı duyarlılıklara sahip birisi nerede kendisini bulabilir? Geliştirebilir.

Oktay Taftalı: Bana kalırsa bir dönemin ruhu, o dönemin kurumlarını ve insanını da belirliyor, hatta oluşturuyor. Bir dönemin ruhu kendi insan tipini oluşturduğu gibi kendi kurumlarını da oluşturuyor. O zamanki sendikalar, öğrenci gençlik örgütleri,. o döneme özgün siyasi yapılanmalar vs. dönemin ruhuyla ilgiliydi. Bu dönemin ise bambaşka bir ruhu var, o bambaşka ruhun da bambaşka kurumları var. Mesela, sivil toplumculuk gibi, ucu dışarıda sivil toplumculuk gibi, liberalleşme eğilimi gibi. Düşünce grupları var. Bunlar da bu dönemin ruhuna uygun kurumlar. O insanlar da bu dönemin insanları. Ruhtan söz ediyoruz, ama hep ruh mu belirliyor? Hayır, belirleyen olarak madde var. Bunun karşılıkları var, dünyada liberal, neoliberal, postmodern, küreselleşmeci söylemlerin ardında ekonomik politikalar var. Bunlar neticede bir insan tipi çıkartıyorlar ortaya. O dönem, cumhuriyet ruhunun yükseldiği bir dönem 60 ve 70'li yıllar. O yıllardan sonra toplum olarak inişe geçtik. Ne kadar, para, ekonomi, ihracat, ithalat göstergeleri nereyi gösterirse göstersin inişteyiz. Bana öyle geliyor. Aslında yaşam kalitesi açısından inişteyiz, yaşam standartı açısından yükseliyor olabiliriz.

Adnan Özer: Şu diyalektiği kurabilir misin? Politikleşme ve ahlak.

Oktay Taftalı: Benim bilimsel olmak ve bilimden mantıktan gerekçelerle bunları yerli yerine oturtmak, bilimsel konuşmak gibi bir iddiam yok. Bir evrensel programın uzantısı mıydı, dünya çapındaki dönüşümün 68'lerde 70'lerde yükselen sol devrimci dalganın gereği, yansıması mıydı? Belki de öyleydi. Fakat bunlardan yola çıkarak bugünü değerlendiren onlarca anlayış var. Bunları tekrar etmenin bir felsefeci açısından uygun olmadığını düşünüyorum. 68 ve 70'li yılları bilimsel ve sosyolojik olarak, tarihi olarak araştıran inceleyen bir yığın bilimadamı, gazeteciler, siyasetçiler var. Ama ben bir felsefeci duruşuyla onların sözlerini tekrar etmek konumunda olmamam gerekir. O yüzden orada bir ruh vardı. Annelerimizin bir öğüdü vardı ve biz oradan yürüdük. Bu kadarla yetiniyorum ben. Bugün de bir çıkış arayacaksak, buradan hareket edebiliriz. Çünkü dünyada ne olup bittiğine bakarak, dünyaya entegre bir vaziyette sorunlarımıza bir çözüm bulamayız.

Tuncay Akgün: Evet ama aynı zamanda bizim gençlik dönemlerimize göre ideolojinin merkezlerinin de kaydığından söz etmeliyiz. İletişim teknolojisinin gelişmesi her anlamda çok belirleyici oldu. İktidar ve hakim ideoloji artık buradan kurgulanıyor. Düşüncenin de zihniyetin de, pazarlama ve tüketimin de artık motoru bu merkezler. O kadar güçlü ve hızlı yayılmacı ki buradan yapılan dağıtım, insanlar gerçekten paralize oluyor. Biz çatışma kültüründen geliyoruz. Faşist olarak tanımladığımız insanlarla çatıştık, iktidarla çatıştık, devletle sonuçta devlet üzerimize geldi. O kurumların hepsini yok etti. Bir darbeyle hepsi yok edildi, hepsi hapislere atıldı. Bugünkü yeni medyatik iktidara karşı bu duyarlılıklar nasıl beslenebilir onu sormak istiyorum... Sen bizim dergilerimizde yazıyorsun. Bizim duyarlılığımıza sahip insanların sesi çok daha dar bir alandan yayılma şansına sahip.

Oktay Taftalı: Buradaki en büyük handikap şudur: Siyaset bitti. Ben bugünkü duruma siyasi aids diyorum. Bugün artık ne sosyal demokratla Hıristiyan demokrat arasında hem batıda hem Türkiye'de, ne yeşillerle Hıristiyanlar arasında ne liberalla sosyal demokrat arasında, bir program ve uygulama farkı kalmadı. Siyaset kaba bir yöneticiliğe yöneldi. Hangi parti nereye gelirse gelsin değişmiyor. Batıda yabancılar hakkındaki en acımasız yasaları sosyal demokrat ve yeşil hükümetler çıkarıyor. Hıristiyan demokratlar geliyor, onlar da aynı yasaları çıkartıyor. Demek ki bir tek siyaset var. Dolayısıyla siyaset yok. Çatışma kültüründen geldik ama çatışma kalmadı ortada. Sadece o idari mekanizma içinde çıkarlar çatışıyor ama o çıkarların siyasi temsilleri yok oldu adeta. Bunun yerini medya gücü aldı. Kendi çıkarını medya ortamında değişik şantajlarla, mesajlarla duyuran baskın çıkan haklarını savunuyor. Siyasi yapılanma bir tür aids'e bulaştı.

Tuncay Akgün: Bence asıl mesele ütopyanın bitmesi. Ütopya bitti. Dünyayı değiştirme ütopyası bitti, işte kırılma noktası bu. Dünyayı değiştirme ihtimali batıda zihniyet olarak neredeyse ortadan kalktı. Bütün kurumlarıyla yerleşmiş her şey. Bu tarafa geldiğinde, manipülasyon burada çok daha güçlü, çok daha baskın. Biz onu bir alanı dolduran insanlar olarak çok hissediyoruz. Ütopyanın bitmesi meselesi o genç insanın ki en çok yakışanı onlar, hissediş anlamında söylüyorum.

Oktay Taftalı: Ütopyanın bitimi siyasetin bitimini içeriyor zaten.

Tuncay Akgün: Ütopya bitti mi peki?

Oktay Taftalı: Ütopya belki de bu yoğun medya bombardımanı, kitlesel üretim ve tüketim çarkları ve bunların bireyler ve toplumlar üzerindeki baskısı nedeniyle bir kenara atıldı. Ama ütopyanın bitmesi insanlık için hayra alamet değil, bence ütopya bitmez, bitmemeli. Ütopya, hayal değil mi? Hayal biter mi? Ama hayaller bastırıldı ve manipüle edildi. Boyalı basında okuyoruz: Üniversiteli gençlerle anketler, röportajlar yapıyorlar, gençlerin belli bir yüzdesi okulu bitirir bitirmez yurtdışına çıkmak istiyor. Dışarıda bir istikbal kovalamak istiyor. Böyle veriler çıkıyor. Bütün gazetelerde Amerika'da yeşil kart almanın sırları, üniversite nasıl okunur yurtdışında nasıl okunur, demek ki bir talep var, istek var. Bizim hep reddettiğimiz bireysel kurtuluş toplumsal kurtuluşun yerini aldı. Hayaller bireylerin hayallerine indirgendi o hayallerin de Hollywood karşılıkları ya da medya karşılıkları var. Daha ötesi yok.

Tuncay Akgün: Yeni bir şirket kültürü var. Sadece dışarıya gitmek arzusuyla değil...

Oktay Taftalı: O da bir gösterge.

Tuncay Akgün: O plazalarda, büyük şirketlerde çalışan insanların oluşturduğu, hepsinin ayrı ayrı oluşturduğu ama özünde birbirine benzeşen şirket kültürü diye bir şey var. Genç bir insan önce oralarda yer almak ve kariyerist bir tutumla basamakları tırmanmak derdinde. Bu da yeni bir tüketici tipi büyük ve küresel şirketlerde çalışıp, aynı zamanda da bu şirketlerin en önemli tüketici kitlesi... Tüketme tercihleri trend ve modayı da belirliyor. Güya. İçi boş bir iddia taşıyorlar. Ancak bu tercihleri son derece sığ ve yüzeysel.. kolaylıkla aynı potada toplanabiliyorlar. Kültürel tüketimin öznesi olarak da işte gittikleri yerler, yaptıkları seyahatler, okudukları çok satarlar, izledikleri diziler, televizyon programları, şovlar, şovmenler...ortada. İnsani yönelimleri de işte çocuğu okula gönder, duvara harç koy kampanyaları falan. Ancak ruh da doymuyor bir türlü. Tatminsiz, aceleci ve panik ataklar. Herşey var huzur yok durumu.

Oktay Taftalı: Buna, güzel yaşamak, diyorlar, batıda da böyle deyimler var, güzel bir hayat kurmak, güzel yaşamak. Türkiye'deki gencin beklentisi neydi, liseye kadar okuyacak, bitirecek, üniversite bir barajdı, üniversiteyi bitirecek, meslek edinecek, erkekse askere gidecek o da bir barajdı. Hep bir sonraki askerliği bitirecek, ondan sonra gelecek iyi bir şirkete girecek. Bizim dönemimizde de bu hedefler kuruluydu ama bizim için hiçbir şey ifade etmiyordu, bizim için çok küçüktü bu hedefler. Bizim iyi bir yaşamdan beklediğimiz iyi bir tüketicilik imkanı değildi, tüketim mutluluk kaynağı değildi bizim için. Oysa şimdi sunulan ölçütler, gençliğe de bütün topluma sunulan ölçütler şu; ne kadar tüketiyorsan o kadar mutlusun. Ne kadar şeye sahip olabilirsen o kadar mutlu olabilirsin. Oysa atlanılan şey şuydu; insan tüketerek değil, üreterek mutlu olan bir varlık. Bu üretim de maddi üretimle alakası olmayan bir üretim. Ama bunun içerisine maddi üretimi de koyabilirsin, meslek sahibi olmak, bir şey üretmek iş yapmak insanı mutlu eder. Bu güzel bir şeydir, insanı mutlu eder. Ama bir yerde çalışmakla sınırlı bir hayat da cehennemdir.

Adnan Özer: Geçiş dönemi var dekadansa doğru: Rock müziği görüyoruz, John Lennon, Bob Marley, gerçi onlar da bitti ya. Ondan sonra bir takım okumalar, Oğuz Atay, Paul Auster, antipsikiyatri okumaları, insanın zihni boş duramıyor. Bu da medya tarafından destekleniyor. Bu dominant kültür. Bu kültürün bir de sol'u var. Sol'u öyle bilme, bildirme işi, apaçık entellektüel baskı.

Tuncay Akgün: Ama bunlar olumlu şeyler. Naif ve bazen romantik geçişler... zaten geçilmesi gereken merhaleler. Bunların eksikliği de eksik bırakıyordu.

Oktay Taftalı: Bizim durduğumuz yerden basit ve kolay geldi, hatta biz küçümsedik; özgün müzikçiler, Mazhar Fuat Özkanlar, Bülent Ortaçgiller, deniz kenarında ateş yakıp şarkı söyleyen gençler. O geçiş dönemi o bile iyiydi aslında. Bizim kuşaktan sonra böyle bir kültür yaşandı. Bodrum kültürü gelişti. O

Ütopya belki de bu yoğun medya bombardımanı, kitlesel üretim ve tüketim çarkları ve bunların bireyler ve toplumlar üzerindeki baskısı nedeniyle bir kenara atıldı. Ama ütopyanın bitmesi insanlık için hayra alamet değil, bence ütopya bitmez, bitmemeli. Ütopya, hayal değil mi? Hayal biter mi? Ama hayaller bastırıldı ve manipüle edildi.

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yfa 28-31 2/1/06 11:04 Page 2

bile iyiydi. Şimdi o da bitti.

Tuncay Akgün: Çok sofistike bir şey bile trend olarak belirlenirse, moda olarak hemen tüketilebiliyor. Önce hücum sonra yozlaştırma.

Oktay Taftalı: Bütün trendler, eğilimler, yönelimler altında dönüp dolaşıp görüyoruz ki akan ırmak hep bir tüketme anlayışı, tüketerek bir yere gelme. Ya da tüketim imkanlarına ulaşma, maddi veya manevi, yurt dışı seyahati yapabilme. Tatilini güzel bir yerde geçirme bütün bunları finanse edecek, imkanlara sahip olma. Vizyon filmleri kaçırmama. Fazla bir bedel ödemeden ya da en fazla haftada 60 saat bir şirkette çalışma ve bununla da övünerek gece 22.00'lere kadar çalışma ve bu şirketin ne olduğu kim olduğu, neye hizmet ettiğini de sorgulamaksızın çalışma. Hedef bu, öngörülen bu böyle olun, bunu yapın. Bir azınlık yapıyor, bunu yapamayan milyonlarca insan var. Bütün medya da çevirilen diziler de bu azınlığın etrafında dönüyor. Acayip evler, acayip işadamları, acayip aşklar, işler, bir ağa dizisi çekildi Urfa sanki Paris. Urfa'da bir ağa, evinde piyano, Urfa'da bir hastane zannedersin ki Avrupa'dasın... Yine okulları öyle... Oysa hayatın böyle olmadığını biliyoruz, milyonlarca insan da biliyor. Ama insanlar bunu seyretmekten, böyle algılamaktan ve orada konan hedeflere yönelmekten vazgeçmiyorlar, haz duyuyorlar.

Burada aslında mutluluğu yeniden tanımlamak lazım. Güzel bir hayat nedir? Mutlu bir insan kimdir? Nasıl olunur?

Tuncay Akgün: Aslında en çok izlenenler de bunlar, nasıl mutlu olunur, yoga yap, reiki yap, sonra Ferrari'yi sat. Uzakdoğu tekniklerine yönel, böyle bir kültür.

Oktay Taftalı: Bunlar batıda tüketilmiş şeyler, 20 yıl sonra Türkiye'ye intikal ediyor. Bu da acı bir şey.

Tuncay Akgün: Alt sınıfa, orta sınıfa biraz daha üst sınıflara aidiyeti olan bizim kuşağımızda bir geçirgenlik vardı. Kaynaşmak aynı zeminde buluşmak çok sorunsuz ve çok mümkündü. Şimdi ise dehşet bir kopuş var. Şimdi konuştuğumuz şeylerin menzili tırnak içinde yine de belli bir alana kadar ulaşabilir. Oysa işte bu kentin çevresinde çok keskin bir varoş var. Hakikaten çok yoksul bir sınıf var. Kopuk bir taşra var. Merkezle ilişkisi kopmuş bu insanlar İstanbul'da veya gittiğim kentlerde sık sık geziyorum varoşlarda küçücük atölyelerde çalışıyor. İşte gece mesaisinde sonuna kadar çalışırken teybin sesini açıyor. Ahmet Kaya dinliyor. Ustabaşı da artık orada karışamaz mesaiye kalmış. 14 yaşında kızlar özgürleşmek için Türban takıyor. İçlerinde hip-hop takılanı var. Müthiş bir hikaye ve enerji var aslında ama biz bu hikayeleri okuyamıyoruz, o kokuyu da alamıyoruz. Merkez, kenarı ve bu ötekiyi top- yekün reddediyor, pek çoğu yakın bir zamanda oradan gelse de... Medya 90'larda "yükselen değerler, öteki Türkiye, beyaz Türkiye gibi burayı çoktan kopardı. Bu insanlar hiçbir şekilde hesaba katılmıyor.

Son zamanlarda işte Paris olayları falan yalandan oraya gidip röportajlar, araştırmalar yapıldı ama iyi mevzu diye, yoksa ortada bir duygusallık falan yok.

Adnan Özer: Biz de çizgi solu değil de parlamenter sol temelinde şeyler denenmeye çalışıldı ya, onlar için bulunmaz bir nimetti. Varoşlar vardı. Ama oraya gitmediler, onların taleplerini dinlemediler. Bunu nasıl açıklayacağız?

Oktay Taftalı: İstanbul'daki birkaç milyon için dönüyor bütün ekonomi.

Tuncay Akgün: Burada bence atlanmaması gereken en önemli kayıp, son 20 yılda çok büyük bir entelektüel çöküş var. Entelektüel alanda çok büyük bir kırılma oldu ve en büyük hayal kırıklığı da benim için budur. Çok tabansız ve çok çürük çıktı Entelijansiya. Çok ucuza medyatik gelişmeye entegre oldular. Sözün de hiç bir değeri kalmadı.

Oktay Taftalı: Çürük çıktılar çünkü yerli malı bir entelektüel alan yoktu. Batıdan ithal bir entelektüel çevredir bu. Ve üreterek mutlu olmayı deneyen bir çevre değil bu. Batıdaki düşünce akımlarını, eğilimleri, protesto biçimlerini, muhalif olma biçimlerini buraya birebir transfer edip burada uygulayan insanlar. Basında, akademide, sanat dünyasında yer alanlar kendi özgün yerel entelektüel değerlerini üretmediler. Türkiye'de bir bakıma, batılı anlamda bir entelektüel olmadı hiç. Olması da gerekmiyordu, ama yerli düşünceyi üreten birilerinin olması gerekiyordu. O zaman ezilmeyebilirlerdi. Yani el şeyiyle gerdeğe girdiler. Bu kadar giriliyor.

Tuncay Akgün: Mesela Aziz Nesin...

Oktay Taftalı: Okunmuyor şimdi. Unutuldu gitti.

Tuncay Akgün: Yaptığı çıkışlar vardı.

Adnan Özer: Sözünün gücü olan insanlar. Mesela Yılmaz Güney. Birini dövebilir. Doğru yanlış ama bunu yapabilir, ayağını denk al. O bir değer oluşturur. Toplumun önünde giden sanat adamının, düşünce adamının sözü yaptırım gücüne sahip olmalıdır.

Tuncay Akgün: Her şeyi yerli yerine bir şekilde koyar. Şimdilerde kültürel alan neredeyse yok olmak üzere, ki bizde bu alan hiçbir zaman çok güçlü olmadı.

Oktay Taftalı: Düşünmek lazım; sözünün yaptırım gücü olabilen bir tane fikir adamımız var mı? Kim? Bir söz söylediği zaman hükümeti zor duruma düşüren. Ama öyle zemzem kuyusuna hacet gidermek yoluyla değil. Türkiye'yi gidip batıya gammazlayarak değil. Yerli olarak, haklı bir konuda, doğru bir zamanda, doğru bir cümle ederek hükümeti, basını, toplumu etki altına alan yüksek bir adamımız var mı? Yüksek bir sanat adamımız, fikir adamımız bilim adamımız, böyle birisi var mı?

Adnan Özer: Katil olur, kanallar yok çünkü.

Tuncay Akgün: Herkes kaçtı, sopanın ucundaki havuç gösterilince herkes gitti.

Adnan Özer: Adam en gerçekçi öyküleri yazıyor kırsal kesim öyküleri yazıyor, Urfa'nın köylerini yazıyor en acı hikâyelerle ondan sonra da Şişli'de oturuyor. Öyle bir geçiş ki, tekrar Urfa'ya dönmek ya da İstanbul'un başka yerlerinde oturmak yok. Eskiden 68 kuşağı doktor oluyordu avukat oluyordu, Anadolu'ya gitme vardı, yerine gitme, yerinde bir şey yapma. Kooperatif kurma, hastane yapma...

Tuncay Akgün: Biz 8 sene önce birisini eleştirdiğimiz zaman o insan içine çıkamazdı. Çıkardı belki bir şekilde ama üniversitenin içine giremezdi. Cesaret edemezdi, girdiği zaman da dersini alır, çıkardı. Şimdi üste bir de ödül veriyorlar. Kendi klüpleri de haber olsun diye. O noktaya gelindi. "Kurtlar Vadisi" hukuk fakültesi'nde öğrencileri tarumar etti zevkten. Semra'nın oğlu, Ata'nın cenazesinde cep telefonuyla fotoğraf çekenlerle en seçkin üniversitelerin öğrencileri arasında hiçbir fark yok ve bu bizi gerçekten utandırıyor. Şimdi birşey daha gözlüyorum, mesela entelektüel kesimden insanlarda, yaşıtlarımız falan bu ağalı dizilere kilitleniyor, randevularını iptal ediyor. Burada beğeni çıtası mesela toplumun algı düzeyi en alttaki insanlarıyla eşitleniyor, hayretler içerisinde kalıyoruz.

Oktay Taftalı: Yıllar önce ben batıya gözlerimi çevirdiğim zaman sezmiştim, sonra bir takım batılı fikir adamlarıyla da istişarede bulunduktan sonra da o sezginin doğru olduğuna kanaat getirdim. Kitlesel üretimin ve tüketimin pompalandığı toplumlarda anı yaşamak diye bir olgu var. 'Anı yaşamak' kendisini dayatıyor, yani an içinde yaşıyorsun. O televizyon dizisi, senin bütün fikir adamı, akademisyen, sanatçı kimliğini atıyor ve diziyi izleyen aptal bir adam oluyorsun. Ve ertesi gün üniversitede bir ders verebilirsin. Ama bunların birbiriyle bağlantısı olmaz. Bizde anı önemsemezdik. Kitlesel tüketim ve üretimin ve onun ahlakının egemen olmadığı bir toplum ve süreçte, 60-70 hatta 80'lerin ortasına kadar biz anı yaşamazdık. Bizim için geçmiş vardı, mahalle arkadaşlarımız falan bir de gelecek vardı: O da daha iyi bir hayat, daha güzel bir toplum. Biz büyük şeyler hayal ediyorduk. Birbirinden kopuk anlar diye şizofrenik bir algı yoktu. Bazı ilişkiler içinde bulunmayı kendimize yakıştıramazdık. Ne zaman ki hayat ana indirgeniyor, sana hiç yakışmayan bir ilişkiler ağına girip çıkabiliyorsun. Şizofrenik yarılma o derece ki, bir ressam kalkıp reklam filminde oynayabiliyor. O zaman ressamın yaptırım gücü kalmıyor. Öylece kendi efsanesini sıfırlıyor. Fikir adamlarının, sanatçıların, yazarların bir toplumda efsanelerinin, mitosunun olması gerekir.

Tuncay Akgün: Şimdilerde daha ince bir büyü yaratıyorlar; insanlar o an yaşadıkları ve göründükleri kadar bir etki yarattıklarını sanıyorlar ve buna da biat ediyorlar.

Oktay Taftalı: Bir sonraki anda da bu kalmıyor. Ama bu da bir yere gitmiyor. Sanki film tekrar tekrar sarılmaya başlandı, yüzler eskiyor, tipler eskiyor, söylemler eskiyor. Fikirler eskiyor, çünkü bunların hepsi plastik, yapıştırma. Toplumun üzerinde en büyük etkiyi oluşturan medya ağları üçüncü tur, beşinci tur aynı adamları çevirip çevirip duruyorlar. Sinemada, reklamda, haberde hep onlar. Hep aynı yüzler. Söylem değişmiyor, paradigma değişmiyor. İnsanlara yorgunluk verdi bu. Türk toplumunun görsel bir toplum olduğu biliniyor, ama bir görsel yorgunluk var artık ki, televizyonlar yüzde 40 izleniyor.

Adnan Özer: Bu korkunç bir vasat oluşturuyor.

Oktay Taftalı: Böyle bir ortamdan ne ütopya çıkar, ne mitos çıkar ne ideal çıkar ne de güzel bir yaşam özlemi ve onun ahlakı çıkar.

Tuncay Akgün: Ne yapacağız!

Oktay Taftalı: Bana kalırsa bu süreç büyük acılara gebe. Nietzsche'nin bir metaforu var, 'en derin denizlerden doğar en yüce dağlar', en derin acılardan doğacaktır en büyük sevinçler. Eğer toplum ahlaki olarak ve idealleri bakımından, bir çürümeye, vasata kendini tekrar etmeye düşmüşse, büyük acılara gebedir o toplum. Bu acıların cinsi ne olur, savaşlar oluyor 30 bin kişi ölüyor. Steril hayat yaşayan büyük çoğunluk bunu bilmiyor da biz biliyoruz, büyük acılar çekiliyor. Bu acılar belli bir birikim oluşturduğu noktada toplum kendi ahlakını yeniden üretecektir. Ama henüz o sınır noktasında değiliz. Bir 17 Ağustos depremi bunun öncül bir verisidir. Taksiye biniyorsun, adam bedava götüreyim diyordu. Öyle bir ruh arınması, ruh yıkanmasını kısa dönemli ciddi olarak yaşadı bu toplum. Öyle bir acıyı kimse dilemiyor tabii. Ama bir önyargı olarak şunu iddia edebilirim Irak'taki ahlaki yükseliş belki dünyada zirve yapmaktadır. Irak'ta acı çeken, ölen, direnen, yıkıma uğrayan, bombalar altında öldürülen insanların ütopyaları mitosları, idealleri şu an bina edilmektedir, zirveye doğru.

Adnan Özer: Bizi nasıl etkiliyor?

Oktay Taftalı: Bizi etkilememesi için medya çok büyük çaba sarfediyor.

Tuncay Akgün: Yine de ciddi bir Amerikan karşıtlığı çıktı.

Oktay Taftalı: Bu bir şey ifade ediyor; bir toplum sonsuza kadar çürüyemez. Hiçbir organizma sonsuza kadar çürüyemez. Çürüdükten sonra oradan yeni bir şey çıkması lazım.

Adnan Özer: Kolombiya'ya gitmiştim, Iraklı şairleri özel olarak davet etmişlerdi. Modern Irak şiiri diye konferans yapıldı. Hani bizde? Ordan giden gelen yok. Bu nasıl bir entelektüel vicdan, beyaz ve kurgulanmış...

Tuncay Akgün: Biz oraya bakıyoruz ama, tam fark edemiyoruz, orada tabanda, gençlikte büyük bir örgütlenme var. Hücreler, gençlik, işçi örgütleri hatta kilise.

Oktay Taftalı: Orada acı barometresi her zaman çok yüksekti. Kendini üretme şansı Latin Amerika'nın her zaman bizden daha fazla oldu. Bunun bir yığın gerekçesi vardır, ama Latin Amerika'daki acı barometresinin yüksekliği tartışma götürmez. Dolayısıyla onların kendilerini yenileme şansı daha yüksektir. Bugün

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

bizde bir yığın ulusalcı, anti amerikancı, antiemperyalist söylem sahibi adamlar, kimse Deniz Gezmiş'in adını ağzına almıyor. Adnan da söylemişti. Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının adı zikredilmeden hiçbir ulusalcılık samimi olamaz. Bu inandırıcı bir ulusal söylem değil en azından, bana inandırıcı gelmiyor. Bu bir hafıza ölçütüdür. Bu ahlaki bir ölçüt. Antiamerikancılık bu ülkeye zembille inmedi, bunun bir tarihi var. Sadece Mustafa Kemal'den yola çıkıp o noktada durmak yetmiyor. Onun devamı var. Onlar M. Kemal'in çocuklarıydı. 6. Filo'yu denize dökenler de onun çocuklarıydı bana kalırsa.

Tuncay Akgün: Bunun cüretkarca olduğunu söylemek zorundayım. Böyle bir şeyi atlamak tercihinin bir gaflet içerdiğini biliyoruz. Bu insanlar küstahça buna cüret ediyor bu bu kadar kolay olmamalı.

Oktay Taftalı: Demek ki niyet başka. Acaba niyet gerçekten antiemperyalizmi, ya da aydınlık Türkiye mi, yoksa böyle bir dalga böyle bir söylem oluşturup bunu başka amaçlarla kullanmak mı? diyelim dünyanın herhangi bir yerine bir müdahalenin zemini... o ülkede ulusalcılık, milliyetçilik ruhunu yükseltmezseniz hiçbir yere müdahale edemezsiniz. Afganistan'da asker bulundurmak için minimum bir ulusalcılık gerekir, o zaman bu ulusalcılığı alıp emperyalizmin hizmetine sunabilirsin. Geçmişte bunun örnekleri onlarca kez yaşandı. Bugünün milliyetçi MHP'si geçmişte nasıl bir Amerikan zokası yutmuştu, bu da unutuldu. Milliyetçiliğin Amerika eliyle beslendiği yıllarda büyüdük biz.

Adnan Özer: Öyle bir irade yoksunluğu var ki üç kişi bir araya gelemiyor. Sol için, şöyle olsun böyle olsun en ufak bir proje bile çok eskileri hatırlatıyor insanlara.

Oktay Taftalı: Türk solu dünya çapında bir bozgun yaşadı, bu bozgunun söyleminden, ahlakından, kavramlarından uzak durmak gerekir. Yine, özlenen yeniyi daha yerel biçimlerde formüle etmek bana makul geliyor. Burada merkezi ve kolektif bir irade olmak zorunda değil. irade herkesin bulunduğu yerde bulduğuyla yetinerek kendi mutluluğunun üretimde olduğunu, bu üretimin de maddi üretimle birebir örtüşmeyebileceğini öngörerek...

2. komutan Markos'un dediği gibi evrensel yasalar, evrensel çözümler, evrensel prensipler evrensel sloganlar yoktur, sadece bulunduğun yerde daha iyi bir dünyayı dilemek vardır. Bu yeni bir şeydir. Bunun da yolu annelerimizin ahlakından geçer. Batı'dan transfer edilen herhangi bir ideolojiye adadığımız ömrümüzü annemizin ahlaki değerlerine adasak yine büyük işler yapabiliriz. Burada bir reçete öngörülemez.

Adnan Özer: Geleneksel dayanışma ağları, tarikatlar bunu yapıyor. Fakat bizim toplumumuzda bir çağdaşlık nosyonuyla gelen bir çözülme var.

Oktay Taftalı: Biz birbirini 25 senedir tanıyan bir arkadaş çevresi olarak, bir dayanışmamız var birbirimizin düğününde, cenazesinde, yoksulluğunda, elimizde ne varsa hâlâ paylaşırız. Kimin ne sorunu varsa... Aslında bu kadar basit.

Tuncay Akgün: Şimdi yeniden eski mahalle arkadaşları, üniversite arkadaşları bir araya gelmeye başladı, benim 20 tane kuzenim var her ay birimizde toplanacağız diye karar alındı. Bir muhabbet arayışı var. İlginçtir, bunda internetin de etkisi oldu, herkes birbirine bu yolla ulaşıyor. İmkanlar daha gelişti.

Oktay Taftalı: Ben böyle imkanların geliştirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Çünkü sınanmış birliktelikler var: Lise arkadaşlarımla hala sık sık görüşürüz.

Tuncay Akgün: Bunu inkar eden bir zihniyet var, belki bireyselleşme olduğundan. Ama bu inkar var. Herkes içinden geldiği aileyi, arkadaşlarını, yoldaşlarını çevreyi reddetti.

Oktay Taftalı: Bir küstahlaşma süreci var.

Adnan Özer: Barlara doluştuk hepimiz.

Oktay Taftalı: Küstahlaşılarak ve yalnızlaşılarak barlara doluşuldu. Fakat bu da bir yorgunluğa yol açtı. İnsanlık tarihi boyunca küstahlıktan ne çıkmıştır ki?

Adnan Özer: Ademimerkeziyetçilik var ya, mahallelerde bir şeyler oluşabilse, o gençlerle orada hiçbir şey yok, memleketinde harika şeyler yapan insanlar, buraya geliyor donmuş durumda duruyor. Kültürel bir donmuşluk var. Kültür olarak da merkezi ve dikey bir örgütlenme var. Böyle bir mekanizmalar kuralabilse. Yerel basının desteklenmesi, sanat imkanlarının yaygınlaştırılması gerekiyor. Diyelim, ben bir kitap yazıyorum İstanbul'da belli bir bölgede şansım var, Hollywood piyasası gibi, onun dışında hiçbir şey yapamam. Oysa Trakya'da yayınevi olsa orada yapmayı tercih ederim. Neden buraya mahkum olayım ki.

Bu mekanizmalar nasıl kurulmalıdır?

Oktay Taftalı: Başta yerellikten söz ettim ya, bu tip kaygıları edinmiş insanlar bütün ideolojik formasyonları bir yana yerel yönetimlere girmeli, Anamak yerine bulunduğun mahalledeki insanların suyu, elektriği var mı? abilerimiz de öyle yaptı. Gittiler köprü yaptılar. Orada bu farkı görüyorduın.

Tuncay Akgün: Paris'de Komünist Partisi'nin aldığı banliyöler var.

Adnan Özer: Ben de Mallorca'yı örnek vereceğim, seçimler yapıldığında oradaydım, ev ev biliyorlardı, bana da geldiler, sen buraya sık sık konuk oluyormuşsun, bir sorunun var mı diye sordular. Deprem olduğunda Türkiye için para topladılar.

Orada acı barometresi her zaman çok yüksekti. Kendini üretme şansı Latin Amerika'nın her zaman bizden daha fazla oldu. Bunun bir yığın gerekçesi vardır, ama Latin Amerika'daki acı barometresinin yüksekliği tartışma götürmez. Dolayısıyla onların kendilerini yenileme şansı daha yüksektir. Bugün bizde bir yığın ulusalcı, anti amerikancı, antiemperyalist söylem sahibi adamlar, kimse Deniz Gezmiş'in adını ağzına almıyor. Adnan da söylemişti. Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının adı zikredilmeden hiçbir ulusalcılık samimi olamaz. Bu inandırıcı bir ulusal söylem değil en azından, bana inandırıcı gelmiyor. Bu bir hafıza ölçütüdür. Bu ahlaki bir ölçüt. Antiamerikancılık bu ülkeye zembille inmedi, bunun bir tarihi var. Sadece Mustafa Kemal'den yola çıkıp o noktada durmak yetmiyor. Onun devamı var. Onlar M. Kemal'in çocuklarıydı. 6. Filo'yu denize dökenler de onun çocuklarıydı bana kalırsa.

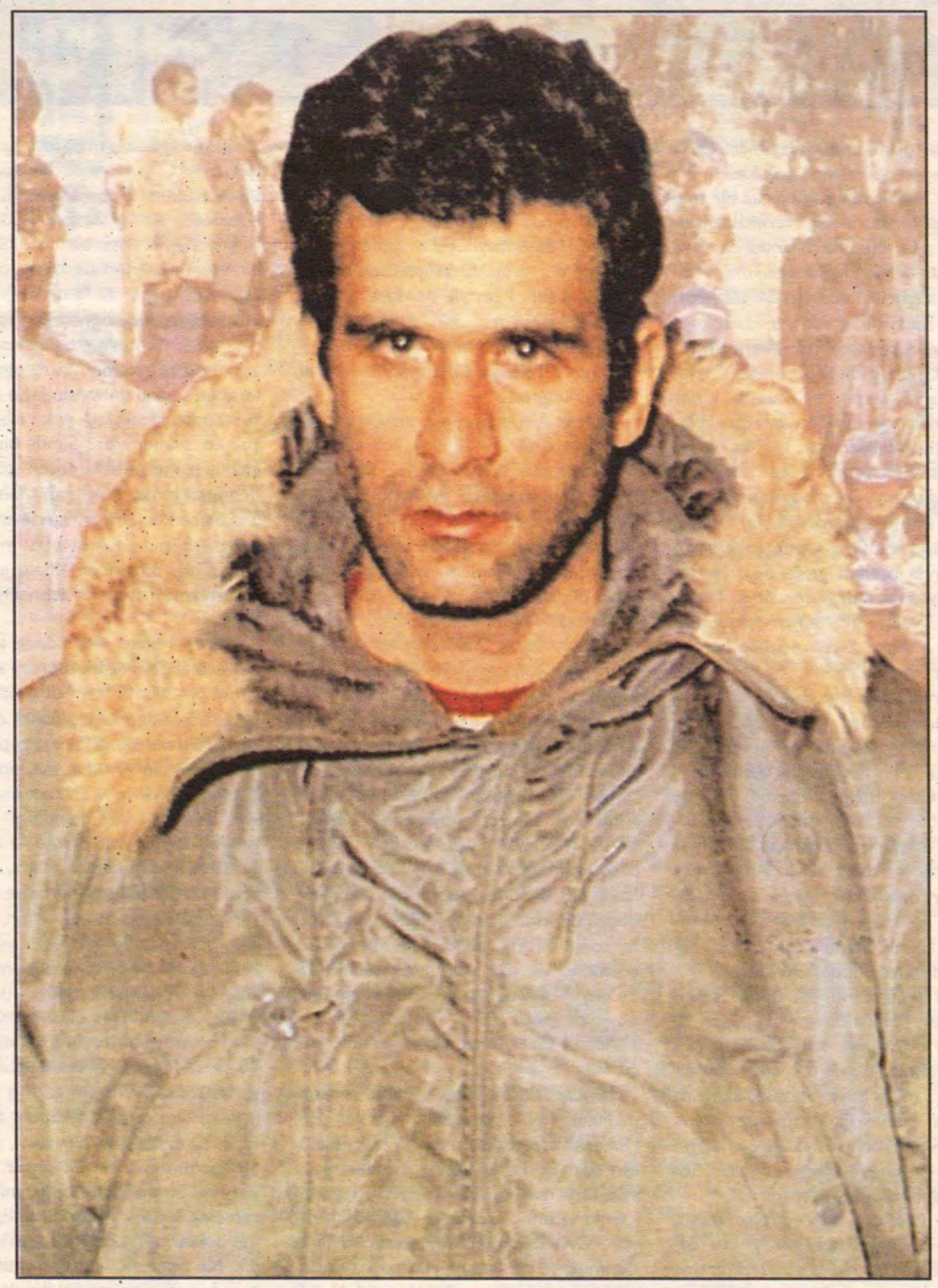

dolu'da ve büyük şehirlerdeki yönetimlere girmeli, oradaki kadın ve gençlere, yaşlılara, emeklilere sosyal, kültürel açılım getirmeli. Dünyanın her yerinde bunun örnekleri var. Sol slogan atıp gevezelik yap-

Oktay Taftalı: Çözüm budur. Bir ufak belde belediyesine üç beş tane böyle insan girmesi ve orada gençlere boş zaman pedagojisi, ve eğitim pedagojisi, yaşlılara dönük yaşlılar evi, emekliler için kulüpler, kadınlara yönelik sağlık projeleri, meslek, beceri, iletişim projeleri, suyun akmasından elektriğin gelmesine kadar orada çözüm üreten insanlar. Adının herhangi bir ideolojiyle anılmasına gerek yok, bir efsane, bir mitos olur.

Adnan Özer: Evo Morales'e soruyorlar kimden feyz aldın diye; bir dul kadın bir dullar hareketi oluşturuyor, iş bulma vs. giderek partileşiyor. Soruyu soran Marks filan beklerken ondan feyz aldım diyor.

Oktay Taftalı: Moda sivil toplumculuğa, dernekçiliğe kaymadan bizzat o yerel yönetimin içinde bulunmak, imkanları buraya ayırmak. Yoksul aileler için tüketim kooperatifleri kurmak. Deniz feneri derneği değil, ucuza tüketim kooperatifi kuracaksın. İnsanlara yardım öyle kilise propagandası yapar gibi olmamalı, işte, bunun ekranda gösterilmesi bunun olmaması gerekiyor. Milyonlarca genç işsiz insan caddelerde belirsiz bir enerjiyle akıyor. O gençlerin bulundukları mahallelerde toplanıp, kaynakçılık, soğuk demircilik, terzilik, kuaförlük gibi meslekleri edinmeleri lazım. Çetin Altan'ın meslek şövenizmine vurgu yapmak istemiyorum fakat bu enerjinin kullanılması gerekiyor.

Tuncay Akgün: Ne yazık ki bu buluşma çok zor görünüyor. Televizyonda İbrahim Tatlıses'i dinlemekten başka bir şey düşünmeyen insanlar var. Onun için söylediklerıniz naif kalıyor.

Adnan Özer: Fakat kitleler öyledir. Kitlelere bir güç gösterilebilirse onlar oraya gelir. Bir ana akım olmadan ilerleme sağlamayacak.

Tuncay Akgün: Başta söylemiştik, eskiden bazı kurumlar vardı, bunun bugün de ihtiyaç olduğu ortaya çıkıyor. Bir alan yaratmak gerekiyor insanlara bir şeyler götürmek için.

Adnan Özer: Biz de o süreçten koptuk. Eğitim-Sen kendi başına bir şey oldu. Binlerce üyeleri var.

Tuncay Akgün: Ama o gücü iyi kullanamıyorlar.

Oktay Taftalı: Eğitim-Sen o gücü Anadoludaki okuma seferberliğine yönlendirmeli. Her köye bir kütüphane işini Eğitim-Sen organize etmeli. Emekliler, yaşlılar, dullar, sosyal sigortalılar için imkanlar düzenlemeli. Merkezi iktidarlar böyle şeylerin üstesinden gelemiyorlar. Almanya'dan "zengin ülke" ya tek merkezden sosyal güvenlik, sağlık, sosyal hizmetler üretemiyorlar. Bu gün tek merkezden İstanbul şehri yönetilemiyor. Her mahallede belli bir saatten sonra sokağa çıkmak riskli. O zaman o mahallenin delikanlıları güvenliği temin edecek. Bizim gençliğimizde olduğu gibi, mahalleden biz sorumluyuz. Bu yine gerekiyor. Mahalle kahvelerinin yeni bir içerikle yeniden ihya edilmesi gerekiyor. Eskiden mahalle kahvelerine kadınlar giremezdi ama şimdi kadınların da girebileceği kahvehaneler var ve buraların ihya edilmesi gerekiyor.

Tuncay Akgün: Fakat evlerinde televizyon var, çıkmıyorlar.

Oktay Taftalı: TV'yi de kahvede seyretmeli. Bir maç bile kahve kolektifi içinde seyredilirken başka bir tat veriyor.

Adnan Özer: Yine varoşlarda böyle kahveler var. İnsanlar orada biraraya geliyor. Birbirlerini görmeden duramıyorlar.

Oktay Taftalı: O kahve o mahallenin hayatının, organik yapısının sigortalarından biri. Kahveler yeniden dönüştürülmeli. Bugüne uygun bir anlayışla.

Simit sarayları nasıl parladı... Kahveler siyasetin döndüğü yerdir. Partiler seçim zamanları temsilcilerini kahvelere gönderir, propaganda buralarda yapılırdı. Kahveleri yeniden tanımlamak, kahvelerin yerel hayatımızdaki önemini vurgulamak gerekir.

Adnan Özer: Ben belediyelere böyle bir proje götürdüm.

Tuncay Akgün: Küçük dükkânlar olsun, çay verilen, konuşulan, kitabın olduğu yerler. Gençliğin toplandığı yerler biçiminde bir örgütlenme. Dergiler olabilir buralarda.

Oktay Taftalı: LeMan kafeler böyle değil mi?

Tuncay Akgün: Adnan, Diyarbakır'da gitmiştik senle. Orada bambaşka bir gündem vardı. Açıkçası özlemişiz.

Oktay Taftalı: Acının yüksek olduğu yerde arayış ve maneviyat var.

Tuncay Akgün: Adana'da da iyi bir fotoğraf potansiyeliyle karşılaştık. Herkes fotoğraf çekiyor, çok iyi fotoğraf hocaları var. Anadolu'da böylesi örneklerle karşılaşılıyor.

Adnan Özer: Adana önemli bir merkez. Eninde

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yıla 28-31 2/1/06 11:05 Page 4

sonunda kendi yayınevini kuracak, kendi gazetesini çıkaracak.

Yine ahlaka dönelim diyorum. Kaçan ipin ucunu tespit ediyoruz. Bunu nereden tutacağız, nasıl tutacağız?

Oktay Taftalı: Ben şunu örnek alıyorum; birçok yazıda da belirttim, Kant'ın ödev ahlakı ilkelerini yazdığı kitap, Almanya'da, 250 yıl önce Könisberg kasabasında 250 adet basılmış. Bugün bütün Orta Avrupa Kant'ın koyduğu bu ödev ahlakı ilkelerine göre düzenlemiştir bireylerini. Ki o bireylerin bundan haberi yoktur. Fikir adamının çok satmak, çok okunmak gibi değil de, suya attığı bir taş, yaydığı bir ruh vardır. O taş doğru yere doğru biçimde atılırsa, bir maya olarak bir toplumun organizmasını çepeçevre sarar. Sözün ve fikrin gücü budur. Fikirle bir toplumu bir yere taşımak mümkündür. O fikrin oluşturduğu ruhla yapılır bu. Bu çok uzun zamana yayılacak bir süreç ama bence önümüzdeki ödev ahlakın restorasyonudur. Türkiye'deki ahlakın; nedir o: Geleneğimizden, töremizden, coğrafyamızdan, çevremizden, ve insanlığın evrensel değerlerinden kaynaklanan erdemlerimiz vardır. Dostluk gibi, paylaşma gibi, izzet gibi, vefa gibi. Bu erdemlerin içselleştirilmesi, anlatılması, bunun edebiyatının yapılması, bunun şiirinin yazılması, bunun filminin çekilmesi... Adamın biri bir film çekmiş, "Babam ve Oğlum" herkes hüngür hüngür ağlayıp duruyor. Orada aslında insanlar kendilerine, yitirdikleri şeylere ağlıyorlar. Burada bir kanal var. İnsana yitirdiği şeyleri gösterdiğin zaman insan orada kendi yasını tutmaktadır. Onun sanatını ve felsefesini yapmamız lazım.

Adnan Özer: Güçlü romancılar çıkarmamız lazım.

Oktay Taftalı: Doğru. Yeni bir kolektif ruh oluşturmamız lazım. Ülkemizi ve toplumu çepeçevre kaplayan bir ahlak oluşturmamız lazım. Bunun yolu milyonlarca satmaktan geçmiyor. Milyonlarca okunmaktan, dinlenmekten geçmiyor. Bu, suya atılan bir taştır. Dezenformasyon taşları var ya, bizimki de enformasyon taşları, söylenceleri olmalı. Biz de bir söylence atıyoruz ortaya, kulaktan kulağa yayılsın. Şehir efsanesi olsun. Vefanın ve izzetin geçerli olduğu arkadaş çevreleri varmış İstanbul'un belli mahallelerinde denilsin. Bu tutar. Okuyucudan mailler geliyor. Bazı şeyleri okuduktan sonra mahalleden arkadaşlarla yeniden bir araya geliyoruz deniyor. Paramızı birleştiriyoruz, biramızı öyle içiyoruz. Gençler bir araya geliyor, hepsi ayaklarına potin alıyorlar. Ben dedim ki onlara, ayaklarınız su çekmesin, güvenle yürüyün. Üç dört arkadaş paralarını biriktirip sağlam potin almışlar, şimdi diyorlar ki, ayağımızı yere basınca, caddelerde kendimizi başkalarına karşı güvenli hisseder olduk. O ezik gençler Beyoğlu'na çıktığı zaman ayakkabısı su çekmezse, güvenle yürüyecek. Paraları yokmuş, biraraya getirmişler. Bu bir dayanışmadır, küçük bir örnektir. Bunu çoğaltmamız lazım. Bunu çoğaltmak için de milyonlar satmak gerekmiyor. O dört çocuk başka dört çocuğun efsanesi olacak.

Tuncay Akgün: Kapitalizmin yarattığı ikonlardan arınmak için bir mekanizma oluşturabilir bu. Kesin olarak onları yıkmak ya da yıpratmamız gerekiyor.

Adnan Özer: Bizim adamlarımız da sınırlı ve onlar da başka yerlere hizmet ediyorlar.

Oktay Taftalı: O konuda, bu kitlesel tüketimin çeşitli illüzyonlarla bize birer ihtiyaç gibi hissettirdiği tüketim unsurlarından arınmamız gerekiyor. Nedir insan için ihtiyaç, olmazsa olmaz: Su çekmeyen bir ayakkabı ihtiyaçtır. Ama bilmem ne marka bir ayakkabı ihtiyaç değildir. Bunu açmak, ben üç ana başlık altında ihtiyaçlarımızı tanzim etmeye çalıştım. Ekmek kutsaldır. Ev kutsaldır. Aşkın kutsallığını ise tartışmaya gerek yok. Demek ki karnın doyacak, havyarla doyması gerekmiyor. Bir yoğurt çorbası, bir dilim ekmek, başını sokacak bir evin olacak, yüz elli metre kare olması gerekmiyor, kırk beş metre kare yeterlidir, ve de bir aşkın peşinde olacaksın. Bütün gençlik için bunların ötesindeki her türlü tüketimin bir illüzyon olduğu, bu kutsallık ölçütleriyle sınanabilir. Marlboro sigarasına kimse kutsal diyemez. Taşımaz da o sigara bu kutsallığı. Ama Anadolu emekçisinin içtiği tütünün kutsallığını kimse tartışmaz. Buradan bir kültür gelişir.

Tarihte toplumların atfettiği birtakım nimetler var. Cep telefonu kutsallık taşımıyor. Sanki olmazsa olmazmış gibi dayatılan tüketim unsurlarının insan üzerinde yarattığı baskıyı kaldırdığımızı düşünelim, bireylerin bunu kendi çabalarıyla kırdığını düşünelim, o zaman insanın üzerindeki yükün ne kadar hafiflediğini göreceğiz. Bir çift ayakkabı bir pantolonla her yere gidebilmeli insan. Bu seni büyük bir baskıdan kurtaracaktır. Tabii şık olsun, bir karakteristiği, bir uyumu yansıtsın. Kendin çalış üzerinde, kendin yap. Elbette temiz olsun.

Adnan Özer: Halk bazen tepki veriyor aslında. Herkes televizyona çıkmak istiyordu, bir ölüm oldu, herkeste bir nedamet getirme duygusu. Öyle bir tepkileri de oluyor.

Tuncay Akgün: Bunlar çok güçlü noktalar değil.

Adnan Özer: Peki neresi olacaktır Musa'nın asayı vuracağı yer.

Tuncay Akgün: Bir yerden başlamak gerekiyor.

Oktay Taftalı: Bu bir anda yayılır. Batı'dan örnekler vermek istemiyorum ama, Paris'in çok pahalı bir şehir olduğu söyleniyor, orta sınıfın gelirinin çok yüksek olmadığı söyleniyor. Buna rağmen Parisli kadınların ev yapımı, ufak tefek şeylerle çok şık giyindikleri de söyleniyor. Böyle bir imkan var. Bir aksesuar, bir şal vb. dokuma bir kazakla çok şık bir görünüm taşıyabiliyor insanlar.

Adnan Özer: Onu yapacağına şunu yap; kendinin ve çocuklarının ihtiyaçlarından kesip araba alıyor ve onunla geziyor insanlar.

Tuncay Akgün: Gezecek tabii, başka şansı yok.

Adnan Özer: Başka şansı neden yok?

Tuncay Akgün: Çünkü otobüslerde insanlık dışı eziyeti çekiyor, ve araba onun aynı zamanda tek özgür olabilme şansı.

Oktay Taftalı: Çünkü olmazsa olmaz diyor adamlar. Ama bisiklet alsın.

2. komutan Markos'un dediği gibi evrensel yasalar, evrensel çözümler, evrensel prensipler evrensel sloganlar yoktur, sadece bulunduğun yerde daha iyi bir dünyayı dilemek vardır. Bu yeni bir şeydir. Bunun da yolu annelerimizin ahlakından geçer. Batı'dan transfer edilen herhangi bir ideolojiye adadığımız ömrümüzü annemizin ahlaki değerlerine adasak yine büyük işler yapabiliriz. Burada bir reçete öngörülemez.

Adnan Özer: Motosiklet alsın. Türkiye'de bisiklete binmek efeminelik, erkekler açısından. Oysa bu anlayışın kırılması lazım. Makedonya'da gördüm herkes bisiklete biniyor.

Oktay Taftalı: Ağırlıklı okuyucumuz gençlik. Gençlik üzerine çok konuştuk. Bisikletten laf açıldı. Bizim bütün çocukluk hayallerimiz bir bisiklet ve bir meşin top üzerine kuruluydu. Oraya geri dönülmesi gerekir. Varoşlardaki çocuklar bugün rahatlıkla bir bisiklet alabilir. Artık bisiklet ucuz bir araç. Alıp onun hazzını yaşamalılar ve hedefi oraya koymalılar. Daha iyi bir yaşamın simgesi yapmalılar bisikleti.

Adnan Özer: Cep telefonundan ve kız kovalamaktan kurtulurlar böylece.

Oktay Taftalı: İnsanlık tarihinin en büyük buluşlarından ve haz kaynaklarından birisidir bisiklet.

Tuncay Akgün: Batı'da karşılaştım, işi bambaşka olan birisi boş zamanlarında çocuklara voleybol çalıştırabiliyor. Burada pek rastlamadım böyle şeylere.

Oktay Taftalı: Allah rızası için matematik çalıştıran birisi yok.

Tuncay Akgün: Bizim gençliğimizde de vardı bu. Matematiği iyi olan birisi kendinden küçükleri çalıştırırdı.

Oktay Taftalı: Üniversite sınavlarına, yabancı dillere çalıştıran abilerimiz vardı.

Tuncay Akgün: Ama şu anda yok. Bunlar paralel giden şeyler. Şu anda üniversiteye hazırlık eğitimi o kadar çok getirisi olan bir şey ki, o artık dayanışma olarak kullanılmıyor.

Oktay Taftalı: Kimse bir ahlaki kaygı dolayısıyla böyle şeylere girişmiyor artık.

Adnan Özer: Örgüt olsaydı bunları yapardı ve hem de kitle toplardı.

Oktay Taftalı: Bir ahlak örgütü olmalı. Kendi haz unsurlarını üretmedikleri sürece doyamazlar. Bir anlamda talihti, bir anlamda talihsizlikti, biz, kendi oyuncağını kendisi yapan çocuklardık. O bizim için hem bir hazdı, hem de bir hayata hazırlanmaydı. Şimdi gençlik ve hatta bütün toplum, kendisine bir tüketim unsuru olarak sunulanı değil, kendi haz unsurunu kendisi üretirse ancak mutlu olacak. Başkasının yaptığı bir şeyi alıp tüketerek o anı kurtarıyorsunuz. Bir dakika sonra o alışverişin mutluluğu kalmıyor. Paran olsa bile böyle bu. Paran yoksa onu tüketememenin mutsuzluğunu yaşayıp, onunla için için kendini yiyorsun. Kendin üretsen hem bir doyum, hem bir değer yaratma, hem de kalıcılığı var. Anı aşıyorsun bu yolla.

Tuncay Akgün: Gezme kültürünü de değiştirmemiz lazım. Macera duygusu, tutkusu kalmadı, yok şimdi gençlerde. Aslında o kadar önemlidir ki.

Adnan Özer: Bir kimlik verir. Doğa durumunda, ya da insanın sınırlarını keşfetme durumları kimlik verir.

Oktay Taftalı: Yabancı yöreye gitmekten, gezmekten yana büyük bir korku ve tedirginlik vardır.

Adnan Özer: Ben şuraya dönmek istiyorum. Eğitim-Sen gibi birtakım sendikaların halen ayakta olanların kendilerini yenilemesi lazım. Disk döneminde biz mahallelerde bile örgütlüydük. Bugün yok bunlar. Sadece kurum var orta yerde. Tabela olarak hatta. Oralara gittiğimizde, insanlar halkevi gibi geliyorlardı oralara. Konuşuluyordu oralarda. Partilerin ocak bucak teşkilatları vardı.

Oktay Taftalı: Biz geziler yapardık, siyasi yapılarımız motor gezileri, otobüsle geziler. Piknikler, turnuvalar yapardık. O kadar da kuru bir siyasetçilik anlayışımız yoktu. Gezmemiz vardı bizim, eğlenirdik.

Tuncay Akgün: Şimdi bir parçalanma var ve bunlar artık iyice zorlaştı. Cemaatçiliği aşan şeyler üretmemiz lazım. Daha açık bir konum edinmek gerekiyor.

Adnan Özer: Radyo çok dinleniyor.

Tuncay Akgün: İnternet olayı var. İnternet kulüpleri... Bu şekilde bir açılım olabilir.

Oktay Taftalı: Bir zamanlar telsizcilerin kulüpleri vardı, belki hâlâ vardır.

Tuncay Akgün: Her mahallede internet kafeler fazlasıyla var. Fakat içeride insanlar hep beraber oyun oynamadalar. Başka bir şey yok.

Adnan Özer: Hadi artık bağlayalım. Sen bağla Oktay.

Oktay Taftalı: Sonuçta hepimiz bir köşesinden tutarak bir ideal, bir ütopya, bütün bu bahsettiklerimizi içeren bir ahlak üretmek zorundayız. Birimiz şiirini, birimiz sinemasını, birimiz resmini, birimiz mimarisini, birimiz de felsefesini yapacağız bunun. Bizim üzerimizdeki son sorumluluk, ellili yaşlara dayanmış bir kuşak olarak, budur. Bana öyle geliyor.

Aksamsefasi

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

yra 32-33 2/1/06 12:15 Page 1

Hooijdonk'un olay röportajının tamamı, Türk medyasında ilk kez yeniHarman'da

Kehanetçi başkan

Türkiye'den ayrıldığı halde, gürültüsü devam eden oyunculardan Pierre Van Hooijdonk. Oynarken takımın oyun sistemiyle ilgili eleştirilerde bulunan, ayrıldıktan sonra ise teknik direktör Daum'u hedef alan Hooijdonk'un iki yıl önce Hollanda menşeili bir futbol dergisinde yayınlanan söyleşisi Türkiye'de kıyameti kopardı. iddiaya göre Hollandalı yıldız maçı Fenerbahçe başkanıyla Beşiktaş'ın olay maçını izliyor. Maç devam ederken Başkan bir puro yakıyor ve ekliyor: "Göreceksin bu sönene kadar Beşiktaş'tan dört beş futbolcu atılacak." Dediği de çıkıyor. Hooijdonk'un yalanladığı bu bilgi, yayın hayatı son bulmuş Johan dergisi tarafından Hollandalı forvet için hazırlanmış makalede farklı bir yönüyle yer alıyor. Kapağında Hooijdonk'un bulunduğu dergi bu iş için 12 sayfa ayırmış. Halktan, teknik adamlardan ve Hooijdonk'tan röportajlara yer verilen makale Türk araşırmacı Selli Altunterim ve Arjantin futbolu üzerine uzmanlaşmış yazar Eric Brouwer tarafından kaleme alınmış. Alevilerden, MHP'lilere; Abdullah Öcalan'dan, Ali Şen'e bir çok husus uzun makalede yer alıyor. Sabah Yazarı Hıncal Uluç'un tam metnini yayınlamadığı için Vatan gazetesini sert bir üslupla eleştirdiği olay mülakatın tümü ilk kez yeniHarman'da.

HAGİ`DEN DAHA İYİ

Sokakta çocuklar "abi" diyorlar ona. Kızlar heyecanla kikirdeşmeye başlıyor onu görünce. Proffesor Hooijdonk ya da Silindir Hooijdonk İstanbul'un Anadolu yakasında Beckham'ın popüleritesini de geride bırakmıştır. Hooijdonk sayesinde hayattan zevk alanlar var.

"Onu seviyorum"diyor Saddam sakallı balıkçı peltek peltek. Ağzında neredeyse hiç diş kalmamış, başında da eğreti duran soluk bir Nike kasket, boynunda Fenerbahçe kaşkolü. Güneş parıldamakta, rüzgar dinmekte. Beklenmedik kar yağışı yüzünden bir haftadan beri sessizliğe bürünen İstanbul'da hava çok güzel. İnsanlar dalgın dalgın yürüyorlar şehre doğru. Galata'da yevmiyesini çıkaran onlarca balıkçıdan taze istavrit pazarlığına girişiyorlar. Balıkçı ekliyor: "Hooijdonk bizim kalbimizi çaldı. "O bir çılgın (çılgın, başka bir deyimle harika). Frank de Boer bir yalan, Hooijdonk ise gerçeğin ta kendisidir."

- FENERBAHÇE HOOİJDONK'TUR
- HOOİJDONK İĞRENÇ BİR HOMOSEKSÜELDİR
- HOMOSEKSÜEL BİR PIRLANTADIR

Feyyaz Ergenekum, başında yün şapkası, burnunun üzerine düşmüş güneş gözlüğüyle 55`inde ihtiyar bir delikanlı. Köprü trabzanı üzerinden oltasını sallıyor, arada bir dönerek konuşmaya katılıyor. „Fenerbahçe Hooijdonk`tur. Bunu antremanların gerisinden açıkça görebilirsin. Ne zaman o tarafa baksam, gözlerim dolu dolu oluyor. O asla kendin seç al demez. Bilakis her zaman doğru konuşur. Kendimi gerçekten Hooijdonk`un birgün Avrupa`nın tüm gözde kulüplerinin başında olacağı yönünde inandırmıştım. Manchester United`da, Real Madrid`de ya da Bayern München'de."

Ergenekum 30 yıldan fazla bir süre gurbetçi işçiydi Almanya'da. O Türk eşi ve çocuklarıyla birlikte yaşıyor:

„Hayatım Batı Avrupa'yı öğrenerek değer kazandı. Bir süre işsizdim, bu çok acı bir durum. Almanya`da makinist idim. Ancak şimdi işe başlamak istesem, kesinlikle reddedilirim. Türkiye`de nüfusun yüzde 20'si işsiz ve sadece genç nüfus işe kabul edilmektedir. Ben neden reddediliyorum? Karım bu yüzden bir başkasıyla gitti. İnsanlık... Ona daima bir Türk`ün vereceğinden fazlasını verdim. Asla onu dövmedim, dürüst olmak gerekirse onun şu an orada olmasından da biraz üzgünüm. Yine de onun benim yanımda kalmış olmasına inandırmıştım kendimi. Kimbilir belki de Almanya`da daha normal yaşamıştım. Elbette ırkçılığı orada yaşadım, ama ne yalan söyleyeyim güzel uyum sağlayabilirsen buradan daha iyi. Etrafına bir bak; her şey paramparça ve berbat düzenlenmiş. Buna burada yaşayan insanlar alışmışlar ama bana yine de çok ağır gelmekte Türk norm ve kurallarıyla yaşamak``

POLİS RÜŞVET İÇİN KUMARA GÖZ YUMUYOR

Ergenekum köprünün öte yanını işaret ediyor.``oradaki insan gruplarını görüyor musunuz?" diye soruyor. Kumar oynanıyor. Geçen haftalarda gözümüzün önünde borçlu yedi kişi tartaklandı ve öldü!! Hatta şuradan bir kaç metre ötede sağda işte orada bir polis memuru, kumarın yasak olduğu zaman bile tutuklamaktan kaçınırdı. Biraz beleş para onun için başka yerleri kontrol etmekten daha iyi geliyordu. Rezalet birşey!! Ben paramı taştan çıkarıyorum. Üstelik iyi eğitim almış biri olarak haftanın 3-4 günü balık tutmak için bu köprünün üzerinde ayaktayım. Hayatımı sadece Fener`in başarısına yaslamak istiyorum. Bu da bir insana minnettar olmaktır: Hooijdonk.

"O bir dehadır, değil mi Erkan?"

Köprü trabzanı karşısında mandalinasının içerisine rast gelmiş çekirdek gibi bakan sakallı biri durmaktaydı. Bahtsız bir Beşiktaş taraftarını andırıyordu. „Hooijdonk pis iğrenc bir homoseksueldir." diyerek homurdandi. „Ama birşey var ki bu pis homoseksüelin hakkını vermek gerekir. O pırlanta gibi bir futbolcudur. Kabul etmek güzel olmasa da eğriye eğri doğruya doğru.Hooijdonk ise doğruydu..."

HAVAALANINDA KARŞILAMA TÖRENİ: BURASI BİR TIMARHANE

Pierre Van Hooijdonk büyüleyici göz kamaştırıcı villasının deri koltuğunda oturuyordu. Televizyon ekranı MTV kanalına takılmıştı. Hizmetçi kız masayı topluyordu.Oğlu Sydney Fenerbahçe forması içinde o tarafa bu tarafa koşuşturuyordu.`Bu kulüpte Arsenal`da Henry, Real`de Beckham gibi muamele görmekte olduğum kanısındayım.

Havalimanında karşılanışım beni biraz korkutmuş olsa da büyük bir tarihi andı. Negatif bir duygu da olsa burası bir tımarhane olmalı,`diye düşünüyordum önceden. İstanbulspor'a karşı evimizde oynadığımız ve 3-0 kaybettiğimiz maçta çok fena korkmuştum. Bir Türk gazetesi manşete İngilizce "Canaries same old story' (Kanaryalar, aynı eski hikaye) [illegible] ederim ki seviyeniz bizden daha yük-

nine gelince, geçen yıl çok kötüydü. Daha sonra deplasmanda Trabzonspor'a karşı oynadık ve harikaydı. Serbest vuruştan skoru ilan ettiğim müsabakayı 1-0 kazanmıştık. Harika bir duyguydu. Sanki kazanmak ve skoru ilan edecek olan serbest vuruşun benden bir beklentisi vardı. Haftalar sonra gol ile en çok anılan insan oldum. Oyun kötü ama kazanmasını biliyorduk ve değerinin arttığını hissediyorsun. Hollanda ile buradaki insanları bütünüyle karşılaştırmak tamamen farklı bir olay. Ülkemizdeki özgürlük beraberinde pek çok problem taşımaktadır. Biz herkesin eşit olmasını istiyoruz ve futbolda bunu görürsün. Ancak en iyisi biraz da saygı, birini ya da diğerini başarıya taşıyacak futbolcuları ortaya çıkarmaktır.

VAN HOOİJDONK: BÖYLE BİR EVDE HİÇ OTURMAMIŞTIM

Hollanda'da yaşımla kurulan ilgiden çok rahatsızlık duymaktayım. Hemen "kulağı kesik kurnazlıkla" ya da daha kötüsü "ihtiyar kurnaz tilki" benzetmesiyle karşı karşıya kalıyorsun. Burada benim 34 yaşımın zahmetine katlanma hakkına sahip değiller ki. Şu an benim bir-iki yıllık anlaşmam var. Ama Fenerbahçe uzatmış olsaydı üç yıllığına imzalardım.

Frank de Boer Galatasaray'dan umulmadık biçimde kovulmuştur. Çünkü o kendisinden beklenileni veremedi. Üstelik Jack van Gelder'in Glasgow`a ciddi transferinden sonra: "yine de bu konumuna en uygun olanı" diye açıklamıştı. "Hollanda'da her zaman Türkiye hakkında biraz aşağılama vardır" diyor Van Hooijdonk. "Biz herşeyin en iyisinin bizde olduğuna inanırız.

sek. İsterseniz bakın **UEFA** Kupası'na; **Gaziantepspor**, **Gençlerbirliği**, Beşiktaş ve Galatasaray gibi kupada yer alıyorlar. Ben aynı bu kategoride o kadar çok Hollanda kulübünün yer aldığını anımsayamıyorum.

Van Hooijdonk ayağa kalktı ve pencereye doğru yürüdü. Manzara iç kıpırdatıcıydı. Villası bir tepenin üzerine kurulmuş, aşağıda boğaz seyelan ediyordu. Deniz nazır sokağının sağ tarafını İstanbul`un Avrupa yakası, sol yanınıysa Asya'nın başlangıcı ilan ediyordu." Çok şahane böylesinde asla oturmamıştım."

BU KULÜPTE BANA BECKHAM'DAN İYİ BAKILIYOR

Ta uzaklara dalarak "üstelik ne Nottingham`da, ne Glasgow`da ne de Lizbon'da" diye ekledi, daha sonra çıkışa yönelerek doğru merdivenlerden aşağının yolunu tuttu. Mavi halılarla döşeli şahane aydınlatılmış geniş bir alana çıkıyor Hooijdonk. Köşenin birinde yuvarlanmakta olan bir top, duvarın karşısında iki orta büyüklükte kale direkleri yer almaktaydı. "Halı önceden döşenmişti" dedi Van Hooijdonk. Birden buray görkemli bir saha yapmam gerektiğini düşündüm.

Van Hooijdonk`un Sydney'i bizimle birlikte aşağı yürümüştü ve hemen kaleyi tutarak "ben tutuyorum sen vuruyorsun baba." Topu yakalayıp yeniden yerini alıyor. Yalnızca iyi yerlerden serbest vuruşlar yapan babanın bütün toplarını oğlu yakalıyor.

1 Şubat Pazar saat 14.00.Yirmi yedi yaşındayım, ama 28 yıldır Fenerbahçeliyim diyor tıknaz yapılı başında sarı-lacivert kasketli amigo Ahmet Ertürk. Arkadaşı Cüneyt Şener ile birlikte boğazın kıyısında duruyor. Kedi büyüklüğünde bir martı kıyıda keskin manevralar yapıyor. Düdük çalan bir feribot başka dünyalara doğru yol alıyor. Öğle namazı için ezan okuyan müezzinin sesi karışıyor onunkine...

Ertürk sözlerine devam ediyor "Fener Türkiye`nin en gözde ve büyük kulübüdür. "İster inan ister inanma ama 25 milyon taraftarımız var. Karşılaştırmak gerekirse bu rakam Galatasaray'da sadece 9 milyondur. Bilinmesi gereken en önemli şey Fenerbahce'nin bir Anadolu kulübü, Galatasarayın ise Avrupa takımı olduğudur. Bunun ötesinde bir sınıf kavgası da süre gelmektedir. Biz halk tanız, Galatasaray ise burjuvazidendir. Fener`in şahsiyeti bu oyunların her zaman dışında kalmıştır."

FENERLİ OLMAYAN ADAY BELEDİYE BAŞKANI SEÇİLEMEZ

İstanbul`un Belediye Başkanı olmak için mutlaka Fener fanatiği olmalısın, aksi halde seçilemezsin. Popstar yıldızı olmak, toplumda saygın yer edinmek için de Fener fanatiği olmalısınız. Yoksa kesinlikle seçilemezsiniz. Neredeyse Türkiye`nin hemen hemen tüm Başkanlarının Fenerbahçeli olması elbette bir raslantı değildir. Tabiatıyla 1923`te modern Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Atatürk de Fenerbahçe taraftarıydı. 30'lu yıllarda hayata gözlerini yuman Atatürk`e Beşiktaş v

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi -- https://rantey.org

via 32-33 2/1/06 12:15 Page 2

Yıldırım değil, Ali Şen...

Barış MUTLU

Galatasaray'ın taraftarlığı istemi gündeme alınmaz.

Fener Türkiye`nin en önemli ve en uç kulübüdür. Buradan da Van Hooijdonk`un Türkiye`nin en önemli futbolcusu olduğu sonucu kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Çok ağır kaçsa da Hooijdonk`la sezonun açılışı bir tarzdır. Sezonun 3-0 açılış karşılaşmasında pek çok taraftar çamur atmak istedi. Ama sonra Hooijdonk sahneye çıktı. Onsuz sezon kayıp geçer.

Cüneyt Şener (27) bir Kodak mağazasında satıcı:"Hooijdonk kariyerini Fenerbahçe'de sonlandıracak bir büyüklüktür. Elbette kendisi bunun farkında değil ama biz onu asla unutmuyacağız. İnanır mısınız onun yüzünden kaza bile yapıyordum. Bir gün Hooijdonk`u aracının içerisinde benden az uzakta görüverdim, ona doğru koştum. Büyük olasılıkla onu biraz şoke etmiştim, birden gaza bastı neredeyse bana vuracaktı." Bu çok hoş bir şey olmalı değil mi? Van Hooijdonk`un aracının altında kalmak!"

Kısa bir aradan sonra "Birazdan stada gitmeyecek miyiz? Vakit daralmaya başlıyor."

RIDVAN DİLMEN: FENER DE RENKLİ, HOOİJDONK DA...

14.45.Rıdvan Dilmen, bir Türk televizyonunda spor yorumcusu, Fenerbahcenin eski hocası, seksenli yılların sonu, doksanlı yılların başında seytanca kurnazlığından dolayı "şeytan" lakabıyla bilinen efsanevi sağaçık.

Hooijdonk'la ilgili konuşuyor:

"Pierre çok renkli bir kişiliğe sahip oyuncu, Fenerbahce de çok renkli bir hüviyete sahip bir kulüp diyor. Bundan dolayı bu ikili birbiriyle örtüştü. Art niyet taşıyanlar Hooijdonk`un sadece serbest vuruş yapabildiğini soyleseler de bu bir yalandan başka bir şey değildir. Eğer iyi bakarsanız onun takım için ne yaptığını, ne demek olduğunu görürsünüz. Arkadaşlarının boş bıraktıkları alanları dolduruyor, savunmaya dönüyor, gol atıyor, serbest vuruşların önünü adeta bir duvar gibi kapatıyor, yetmiyormuş gibi birinin asistini verir, diğerine koşar. Size şu kadarını söyleyim: Hooijdonk imkansızı başarabilir, Fenerbahçe'yi o şampiyon yapar.

16.33. Yücel Aslan (33) 12.500 kişinin izlediği, hafta içi oynanacak müsabakada kitleyi yönetip sürükleyecek ve bir megafon yardımıyla tüm stadı inletecek liderleri tesbit edecek ateşli iki amigodan birisi anlatıyor; " Hooijdonk bir gol futbolcusu olarak daima yerini korumuştur."

17.25. Stad tıklım tıklım dolu. Fenerbahçe taraftarları kendilerini, Eurovision'da Türkiye'yi temsil eden Athena grubunun eşsiz şarkısıyla eğlendiriyorlar. Maribella ve Ruth Jacott hayranları ise kulaklarını tıkıyorlar. Fenerbahçe'nin daha aşağılardayken yazılan onların emsalsiz mükemmel kışkırtıcı holigan şarkısı sekiz defa döndürülür ve kükreyerek birlikte aynı kelimelerle;

"Marş söylerken, yumruk yerken de yensek yenilsek gönlüm hep sende"

ÇİZGİLİ CEKETLİ KİBAR İNSANLAR ÇOK CİDDİ BIR SESLE BİR SORUNUN TARTIŞMASINA GİRİŞTİLER: TÜRKİYE VAN HOOIJDONK'TAN NE ÖĞRENEBİLİR?

18.28. En yukarda yüksek sesli marş stadyuma tempo veriyor. Ucuz hoparlörler vericileri titretiyor, bir DJ kötü bir İngilizce ile sekiz kez "put your hands up for pi-air, put your hands up for pi-air" (ellerinizi pierre için kaldırın) diyor. UEFA kupasında Feyenoord`un kazanmasından sonra bir Hollandalı saygı duruşunda bulunmuş, stadda ona saygıda bulunanlar aynı eşitliği Athena'nın başarısında göstermemişlerdir. Binlerce Türk şaşkın bir şekilde o yöne bakıyor. Hooijdonk popüler birisidir, ama kıymetsiz bu şarkının karşılanışı kahramanların da sınırlarının olduğuna işaret etmektedir.

18.55. İstiklal Marşı okunmaktadır. Doksanlı yıllardan arta kalan Kürtçü PKK terörüne karşı koyan Türk Milliyetçiliği hala büyümektedir. Milliyetçi gruplar, Bozkurtlarda oldugu gibi politik bağlılıklarını ve güçlerini stadyumun içine taşımakta müsabaka günlerinde güç olmakta hatta sıradışı ayrılıkçı kutlama ve gösterilere kadar bu durum böyledir. Futbol arenasındaki kitle liderlerinin oyunu mecburidir. Öyle ki en düşük grupta bile bu asla vazgeçemeyeceği bir davranıştır.

19.00. Oyuncular birbirleriyle kucaklaşıyorlar, mücadele başlıyor. Stadyumun bir köşesini doldurmuş, neredeyse ellibin sarı lacivert giyinik taraftar abideleşmiş bir Atatürk portresine kasvetle bakmakta iken, öbür tarafta bez afişlerin üzerine yazılmış "Bir gün herkes Fenerbahçeli olacak, 25 milyonun oturduğu cumhuriyetimize hoşgeldiniz ve Burası Kadıköy buradan çıkış yok! yazıları...

19.21.Van Hooijdonk`un bir atağı sayesinde Fenerbahçe 1-0 önde. Hooijdonk sağ kanada doğru açmış ve sağ ayağıyla topu içeriye atmış, hafif yarım yatarak golü atan Ümit'e ustaca bir asistle pozisyonu sunmuştur.

19.24.Yakın bir pas sağdan, Van Hooijdonk rakibini geçiyor, sağ ayağının içiyle topa vuruyor; top doğrudan sağ alt köşede. Mükemmel bir gol, 2-0 Fenerbahçe'nin üstünlüğü.

19.25.Spiker:PIERRE
Sadece:Hooijdonk
Spiker:PIERRE
Spieker:Hooijdonk
Sadece:PIERRE
Spiker:Hooijdonk

19.44. Trabzon skoru 2-1 yaparak kendine geliyor.

20.46. Hakem son düdüğü çalıp maçı bitiriyor. Taraftarlar kusursuz Türkçe "oley oley oley şampiyon şampiyon" şarkılarını söylüyorlar.

Bir gün sonraki gazeteler: Hürriyet: „Van Hooijdonk adının yanlış telaffuz edildiğini söylemiş. Bundan dolayı ilk önce onun adını doğru yazacağım daha sonra çok yönlü oyununu kaleme alacağım: Pierre Van Hooijdonk, Fenerbahçe takımdaki bu pırlanta adamla uçuyor.

Takvim; "Nasıl kötü oynayabiliyor yine de kazanabiliyorsun Van Hooijdonk? Herkes o an onun oyununa birisinin bulaştığını düşünüyor. Arkasından kendiliğinden Fenerbahçe şansını yaratıyor.

Posta: Van Hooijdonk Fenerbahçeli çocuklar için bir tür kermestir. O Türk kompozisyonunun büyük bir ustasıdır.

Milliyet: "Fenerbahçe'de oynayan 'bir'le yine de idare eder. "O" bir sanki (oyunda) bazen 'iki' Hooijdonk ya da 'üç' Hooijdonk gibi oynuyor. Eğer bu böyleyse Fenerbahçe tutulamaz. O Türkiye'de top koşturan usta ve şahane bir yabancı futbolcudur.

Coşkun Özarı: Hooijdonk'u keşfeden benim.

Coşkun Özarı, Galatasaray'a yıllarca emek vermiş eski bir teknik adam, senelerce milli takımı çalıştırmış. Şöyle diyor: "Bir kaç yıl önceydi, Türk gazeteci Mehmet Demircan'ın Arnhem`deki hoş mekanında bir keresinde Vitesse takımının teknik adamı Ronald Koeman vardı. Bir fırsatını bulup konuştum. "Takımımda Van Hooijdonk adında biri var. Belki o çok da meşhur birisi değil ama bir gün gerçekten dünya futbolu onu listenin başına alacak" dedi.

Ertesi gün Vitesse takımının bir müsabakasını izlemek ve bu anlatılanın doğrultusunda bu adamın nasıl fevkalade biri olduğunu görmek icin stadyuma gittim. Serbest vuruşu, kafa topu, izlenimi ile kısaca süper bir futbolcu gördüm. Türkiye'ye döndüm ve derhal yazılarımın yayınlandığı bir gazetede bunu yazdım:

Vitesse`de belki bizde hiç bilinmeyen, ancak ülkemizde olması gereken bir yıldız oynuyor. Bütün yöneticilere teklifte bulundum: futbolcuyu asla basit video kayıtlarındaki görüntülerden almayın ancak Arnhem'deki Vitesse`in stadyumuna gidin ve bu fenomen oyuncuyu elde edin. Tabi öyle ya, sakalımız yok ki sözümüz tutulsun."

Kahramanın evinde 2.bölüm

Televizyonda yine politika üzerine bir şeyler var. Peter van Ingen bir oturumu yönlendiriyor, iyi giyimli kibar insanlar cok ciddi bir ortamda birbiriyle bir sorunun tartışmasına girişmişler. "Türkiye Van Hooijdonk'tan ne ögrenebilir? Haftalardır sanki hiç başka program yokmuş gibi onun Türk halkıyla uyumu ve katkısı tartışılmaktadır. Onun numune teşkil eden mantalitesi övülmekteydi. "Her zaman oldugum gibidir." diyor Van Hooijdonk. "Kulübüme her zaman vaktinde gelirim ve sanki son haftammış gibi giderim. Antrenmandan sonra her zaman serbest vuruş ve kısa koşu için zaman ayırırım.

DAUM'U KENDİ İYİLİĞİ İÇİN ELEŞTİRİYORUM

"Futbola böylelikle RBC'de başladım. Çok dar ama aynı zamanda kendi gücümü ortaya koyacak bir programım vardı. Daha sonraları kendimi gönüllü olarak Judo koçu Peter Ooms`a bildirdim. İlk hareketlerim bir yandan bir grup ev kadını arasında öte yandan bazı bayan tenisçilerin arasında bir o yana bir bu yana müzik eşliğinde Drunense`ye doğru çekiliyorduk. Ondan sonra da sabahları bir spor mağazasında çalışır, arta kalan zaman da Ooms`un tavsiyeleri doğrultusunda RBC`nin antremanlarına katılırdım. Kendimi daha fazla ve yüksek kapasiteli çalışma yoluyla ortaya koydum ve böylelikle her zaman tempomu sıkı tuttum. Madalyonun öbür yüzünde de fanatizm nedeniyle pek çok sorun yaşadığım bir gerçektir. Herkesten aynı mantaliteyi bekliyor, ne zaman bu yönlerden birinde birisinin pabucunun dama atıldığını görsem çılgına dönüyor ve bir şeyler söylerdim. Geçenlerde yine buna benzer bir problem geldi antrenörlerden. Bazıları bu tür şeylere karşı koyamazlar. Ama her zaman onların iyi olmadıkları anlamına gelmemektedir. Sanki eleştirimi güvensizlik gerekçesiymiş gibi algılamaktadırlar, gerçek teknik adamlar bu örnekleri doğru bir biçimde göstererek yapandır. Örneğin Daum böyle insanlardan birisidir."

BAZEN HOCADAN DEĞİL ARKADAŞINDAN ÖĞRENİRSİN

"Büyüdükçe kendi kendime yaptırımımı ölçü almamaya başladım. Çünkü bu o kadar uzun sürmüyordu, futbolu o kadar sıkça görmüyordum. Hala bunun çok korkunç olduğu kanısındayım. Takım arkadaşlarımın yanında ilgimi çeken bir hata görsem o anda belirlenmiş olan takımla karşı oyununu geliştirirsin. Derhal bazı oyuncular bu takımın geçen haftasonunda nasıl bir oyun ortaya koyduğunu bilirler, onları enterese etmeyebilir bu doğaldır, olabilir. Ama bunu asla anlayamayacağım. Nerede faydalanacağım birşey varsa ben ordayım. Hala pek çok oyuncu benim yolumu takip etmekte. Başta kimse bunu önemsemedi, antrenmandan sonra bu hala önemsenir olmaktadır. Yine de takıma önemli şeyler katılabilir, bundan dolayı sezon başında takımımıza iki genç yeteneğin katılmasından ve bana bazı futbol DVD'lerini bana izletmek istemelerinden dolayı çok mutlu oldum.

Benim Feyenoord forması altındaki bazı DVD'lerimi göstermek istedim. Onlar bunun hakkında ne düşündüler? Tabi ki bilinmez. Ben Türkçe bilmiyorum onlarda ingilizce ama benim için asıl olan düşüncenin arka planıdır. İyi bir takım sadece bu yolla gerçekleşir. Bazen teknik direktörden daha çok şeyi arkadaşlarından öğrenebilirsin, ama ben bu tür şeyleri geride bıraktım. Bu yüzden her zaman televizyonda futbol izlerim."

Onun favorisi **Zinedine Zidane**. Futbolcu olduğun zaman daha az hayranlık duyarsın diyor Van Hooijdonk, ancak Zidane benim için apayrı bir futbolcu. Ben yıldızları öyle lirik tutkularla örnek alacak kadar aptal değilim. Oyun kuranlar benim ilgimi daha çok çekerler. Gönlümde yatansa gol atmaktan ziyade hoşnutluk verici bir asistin çıkmasıdır.

(Birden) Yukarıda biraz futbol izlemeye ne dersiniz? diyor.

SİLAH KAÇAKÇISI FENERBAHÇELİ FUTBOLCULAR

"Geçen yıl ölmek istedim" diyor Mehmet Yıldız. Briyantinle geriye taralı saçlarıyla esmer, sempatik bir garson.``Fener'in durumu o kadar kötü gidiyordu ki... UEFA`da yoktu. İki aydan fazla hastanede yattım.Tüm yaşama arzumu kaybettim. Elimdem birşey gelmezdi ki, ama Hooijdonk'un sayesinde kendimi yeniden hayat dolu hissetmeye başladım. O benim ilacımdır. Fenerbahçe demek benim için herşey demektir ama herşey. Eşimle beş tane sarılacivert yatak örtüsü satın aldık. Bir başka ifadeyle kendimi takıma hizmet etmeye adamışım, önceleri `benim icin çok kötü idi`. Galatasaray maçlarından sonra futbolcu otobüsü bir kazaya kurban gitmesin diye Allah'a dua ederdim. Elimden başka birşey gelmediği için. Geçen yıl karım bir demet sarı kırmızı çiçek satın almış. Bir hafta pişirdiği hiçbir şeyi yemedim ve sürekli kavga ettik. Hooijdonk sayesinde karımı şimdi daha çok seviyorum." Garsonun alt dudağı titriyor, ağzı konuşmaktan köpükle dolmuş, arkada duran müşteriler onu çağırsa da konuşmasını hala sürdürüyor: "Son zaman bir dökümanter gördüm televizyonda. Silahlı Fenerbahçeli oyuncuların gemide kaçakçılık yaptıklarına dair görüntülerdi bunlar. Onlar her yıl 1923'te Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun bağımsızlık mücadelesini temsil etmekteydiler. Bu kulüp işte bu ülke için bu kadar önemlidir. Kendinizin farkında mısınız? Türkiye iflas ederken Fenerbahçe maçları engellenecek ha? Bu gerçektir. Sekiz milyon kişi dolaylı ya da dolaysız Fenerbahçe'den paralarını kazanacaklar."

3 katlı bir restauranı vardı, birinci katında her zaman futbol maçları yayınlanırdı. Elbette siz de biliyorsunuz ki geçen yıl değersiz bir sezon geçirildi ve Galatasaray iyi gitti."

TAYYİP ERDOĞAN SAYESİNDE YASADIŞI AVANTAJLAR SAĞLIYORUZ

Meydan sadece Fenerbahçe'ye kalmıştı. Arkada bekleyen müşterilerinse sabrı taşmaya başladı. Galatasaray taraftarı garsonun arkadaşı rakısını zehir gibi çekti. Yıldız konuşmaya başladı; " benim kulübe olan aşkım bir yere kadardır, bu noktadan sonda kötü şeyler duymak istemiyorum. Hem de hiç! Her şeyin her zaman dürüstçe sona ermeyeceğini çok iyi biliyorum.. Kulüpte hissedilir politik temaslar var. Bu etki Fenerbahçeli olmakta büyük rol oynamaktadır. Tayyip Erdoğan hiç durumunu bozmuyor. Bu durum bize bazen yasadışı avantajlar sağlıyor, ancak bu beni enterese etmiyor. Beni enterese etmeyen bir şey nasıl para kazandırır? Ya da falanın mafya babası veya banka patronlarının büyük bir öneme sahip olması. Besiktaş'la olan son maçı hatırlıyor musunuz? Hani Besiktaş'ın 4 kırmızı kart görüp 4-1 kaybettiği maçı? Eski başkanımız Ali Şen kazandırdı bize. Ciddi söylüyorum. Bunu televizyonda anlattı.

Aynen şöyle dedi: "Ben puromu içip bitirdikten sonra hakem birçok Beşiktaşlıyı dışarı atacak. Orada esasen onu ben önceden ödemiştim." Ve olan oldu, bir kişi ardından bir kişi daha.

Kahramanın evinde 3.bölüm

Van Hooijdonk videoya bir kaset koyuyor. Görüntüde Zinedine Zidane değil, Ton Lokhoff var. "Çok harika zamanlardı" diyerek içini çekiyor. Ronald Spelbos antrenördü. O hayatımda gordüğüm en harika teknik adamdı.

KÜRTLER RENKLERİNDEN ÖTÜRÜ GALATASARAYLI

Muhittin Karahan sünni bir Kürt, Doğu Anadolu'dan, Ermenistan ve Gürcistan'a bakan sınırda bir şehirden geliyor: Kars. "Fener İstanbul'da her zaman yahudi cemaatinden bile taraftara sahip olmuştur. Öte yandan bizim kulübümüz Rumların içinde bile hala popülerdir. Pek çok Kürdün adresi; PKK lideri Abdullah Öcalan gibi, Galatasaray'dır. Bu kulübün renklerinin sarı-kırmızı olmasından dolayı halkın sempatisi var. Çünkü Kürt bayrağı da aynı renkleri taşır.

Kahramanın evinde (Final)

Pierre Van Hooijdonk göz kamaştırıcı villasinin deri koltuğunda oturuyor. Özenle ayakkabılarının üzerini cilalıyor". İntibak mutlu bir geçmistir. Şu halde benim hiçbir beklentim kalmadı. Sıkı çalışmaktan asla rahatsız olmadım. Sağ bacağımın altın olduğunu biliyorum. O herkesten daha çok bana kulak verir. Ona gözüm kapalı inanıyorum"

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - https://rantey.org

yıa 34-35 2/1/06 11:54 Page 1

timurdan@yahoo.com
Timur DANIŞ

Duvarda Milli Seviye

Marmara Üniversite'si İkinci Spor Tırmanış Yarışması

yeniHarman'ın önceki sayısında Hacettepe Üniversitesi'de okuyan öğrencilerin kendi çaylarını kendileri yapıp sattıklarını anlatmıştık. Öğrencilerin birer ticari meta olarak görüldüğü günümüzde, onlar okullarında 500 bin liraya satılan çayı önce 125 bin liraya daha sonra da, bir haftalığına bedavaya satmışlardı. Nerede 500 bin lira nerede bedava çay; Bu işi sadece matematik ile açıklamak mümkün değil. Evet öğrenciler, 500 bin liraya satılan çayı önce 125 bin liraya maletmişler sonra da bir hafta süre ile de bedava dağıtmışlardı. Sadece rakamların matematiğini yaparak bu durumu anlamak mümkün değil.

24-25 Aralık 2005, Cumartesi ve Pazar Günleri, Marmara Üniversite'sinde düzenlenen İkinci Spor Tırmanış Yarışması'nı izledik. İstanbul için kötü sayılabilecek bir havada, 22'si bayan, 59'u erkek sporcunun katıldığı yarışmada, iki gün boyunca harika bir organizasyon seyrettik. Nerdeyse yarışmacı sayısı kadar genç öğrenci fotograf çekmekten, kahve yapmaya, yerleri silmekten basın ilişkilerine, hakemlik yapmaktan, bilgisayar operatörlüğüne, duvara tırmanıp rota yapmaktan, ödül dağıtımına kadar bir çok işte, profesyonellere taş çıkartacak bir düzeyde çalıştılar. Marmara Üniversitesi Doğa Sporları Kolu'ndan dağcı arkadaşlara bize böyle güzel bir yarışma izlettirdikleri için teşekkür ediyoruz.

Spor Tırmanış Yarışması'nda aşağıdaki dereceler alındı.

Bayanlar: Birinci Evren Karadağ. İkinci Duygu Yarsur, Üçüncü Zeynet Tantekin İnce.

Erkekler: Birinci Uğur Yılmaz. İkinci Durukan Türe. Üçüncü Mümin Karabaş.

Spor Tırmanış Türkiye Şampiyonası 28-29 Ocak tarihlerinde Sakarya Üniversitesi Spor Kompleksi'nde yapılacak.

2005 yılı içinde düzenlenmesi beklenen, geçikti ve 2006 yılına sarktı. Bu yıl içinde düzenlenecek Balkan Şampiyonası'na katılmayı hedefleyen Spor Tırmanış Milli Takımı'nın seçimi ile ilgili olarak çeşitli eleştiriler yapıldı. Bu eliştirilerden Doğan Palut ve Marmara Üniversitesi'nden Berkin Kuraner, sürece içerden bakan eleştiriler ve değerlendirmeler yaptılar.

Murat Şen
Türkiye Dağcılık Federasyonu Spor Tırmanış As Başkanı

Git Dergisi 7. Sayısında Murat Şen'den şu bilgileri almıştı. "Şampiyona hakkında Sakarya Üniversitesi'nde Spor Tırmanış Kurulu ile yaptığımız toplantıda aldığımız kararlar gereği bu yıl içinde bir yarışma düzenleyip (arkadaşların isteği üzerine büyük ihtimalle Sakarya'da) milli takımı ilk etapta oluşturmayı düşünüyoruz ancak 2006'da bu seçme ligle yenilenecek şu anda yarışma düzenleyen ve kendini ispat etmiş ya da ciddiyetiyle olaya sarılan organizatörlerin (kulüp,üniversite vb.) istedikleri takdirde organizasyonlarını Türkiye şampiyonası ayağı olarak kabul etmeyi düşünüyoruz."

DOĞAN PALUT
Tırmanış Eğitmeni-Dağcı-Git Dergisi Yazarı

Spor tırmanış ve Bouldering kimi zaman Dağcılık kimi zaman da Kaya Tırmanışı olarak isimlendirilerek Beden Eğitimi dersi kapsamında ilköğretim müfredatına da girmiş, bir spor

branşı olarak uygulanmaya başlamıştır. Kaya Tırmanışı 1980'lerin sonunda İstanbul ve Ankaralı tırmanıcılar tarafından Hüseyin Gazi ve Ballıkayalar'da Dağcılık çalışmalarından yarı bağımsız olarak başlatılıp sürdürülmüş, 1993 yılında ise ilk boltlu rotalarla Ballıkayalar'da Spor Tırmanışın temelleri atılmıştır. Gene aynı yıllarda Türkiye'nin ilk Spor Tırmanış rotaları ve Alpin Spor rotaları Niğde-Aladağlarıda Fransız dağ rehberleri Denis Condevaux ve Pascal. Duverney ikilisi tarafından hazırlanmıştır. Günümüzde ise onlarca bölgede binin üzerinde Spor, Alpin Spor, Geleneksel ve Kısa Kaya tırmanış rotasıyla Türkiye, dünyada tırmanışın favori bölgelerinden birisi olma yolundadır. Dört mevsim tırmanışın yapılabildiği ender coğrafyalardan biri olmamız şüphesiz bu süreci hızlandıracaktır.

Yıllardır bütün bunlar olup biterken Federasyon(TDF) bir kenarda durmuş zaman zamanda aba altından sopa göstererek gelişmelerin önüne set çekmeye çalışmıştır. Şimdi ise, kurulan Spor Tırmanış Kurulu'yla, As Başkanlık düzeyinde bu gerçeği değiştirme yolunda bir başlangıç yapmışlardır. Henüz tırmanıcılara ve topluma dönen, yukarıda anlattığım sürece dahil olacak bir sonuç gerçekleştirilememiş olsa da (yaklaşık bir senelik sürede) iyi niyetlilik, sabır ve bekleyiş sürmektedir, tırmanış camiasında.

Berkin Kuraner
Marmara Üniversitesi Dağcılık Kulübü Eğitmeni

ULUSAL TAKIM SEÇMECELERİ ?

Ağustos'un 21'iydi yanılmıyorsam... Yer Sakarya Üniversitesi ve Spor Tırmanış Kurulu gayet demokratik bir ortamda toplanarak, arasına bizleri de alarak bir beyin fırtınası düzenledi. Organizasyon 3 ayaklı olsun dedik..Kabul edildi. Bunlardan ilkini Marmara Üniversitesi ev sahipliğine soyundu.

Eğitim yılı başlamadan belirlediğimiz tarih 18-19 Kasım 2005' idi..Gönül bunu istedi... Sonrasında okul ile ilişkiler başladı. Okulumuz bize şu koşulu dayattı: Federasyon üniversitemize bir yazı ile Spor Tırmanış Du-

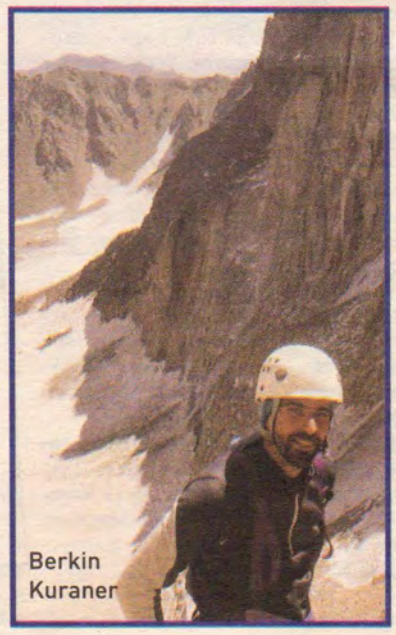

varımızı bu eleme ayağı için kullanmak istediğini belirten bir yazı yazmasını istedi. Federasyon ise, üniversitenin kendilerine "ev sahipliği" yapmak isteğine dair bir yazı istedi.Tabi bunların hiç biri gerçekleşmedi. Aynı devletin içindeki kamu kurumları ama hale bakın! Federasyon sonrasında ise duvar ölçülerinin yarışma yapmaya yetersiz olduğunu söyledi ama biz onlara öncesinde duvarı büyütmek istediğimizi ve bunun için çalışacağımızı söylemiştik Fakat şu bir gerçek ki uğraşsak da problemler çıktı ve duvara bir plaka dahi ekleyemedik.

Ama gönülü ve duygusal çalışmalarımızın arasında söylenen bir kelime bizim motivasyonumuzu da zedeledi: "Yarışmayı sizde yapmazsak başka yerde de yaparız." Diğer yandan üniversite yönetimi şu soruları da sordu: "Federasyon organizasyonda çalışan okul hizmetlilerine ve diğer emekçilere harcırah verecek mi ?" Şu bir gerçek ki, harcırah o insanların hakkıdır. Geçen yıl okulumuzun ev sahipliği yaptığı Üniversitelerarası Jimnastik Şampiyonası'nda herkes hakkını almıştı.Ve diğer federasyonların yaptığı organizasyonlarda da. Bizden bir organizasyon isteniyordu ama federasyon temsilcilerinden birisi de çıkıp şunu demedi : Federasyon şunu karşılayacak, bunu karşılayacak. vb. Ama siz hatalısınız demeyi bildiler.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantev.org

Yusuf Yavuz yavuzyusuf@superposta.com

AKP'ye yeni kırmızı nokta önerileri

Popüler tarihin üstadlarından **Reşat Ekrem Koçu**, 1950 yılında Tarih Kütüphanesi Yayınları için hazırladığı özel sayıda "Osmanlı Tarihinde Yasaklar" başlığıyla ilginç bir dosya sunar. Dergide uzun bir yasaklar listesi sıralanırken, yayınlandığı dönemin okumuş yazmışları batıdan estirilen demokrasi rüzgarları ve özentileriyle bir taraftan ecdadının demokrasi konusundaki deneyimlerinin yetersizliğinden dem vururken, diğer taraftan da kimliğinin omurgası olan Osmanlı'ya da inceden hayranlığını dile getirir. Tıpkı şimdilerde AKP'nin akıl hocası olan akademisyenlerin ve köşe yazarlarının yaptığı gibi. Tek kişilik ansiklopedi olarak adlandırılan Reşat Ekrem Koçu'nun kaleme aldığı Osmanlı tarihinde konulan yasakların bazıları şöyle sıralanır: "Esir pazarında gayrimüslimlere cariye satma yasağı, tütün yasağı, kahve yasağı, içki yasağı, geceleri ezanla yatsı arası sokağa çıkma yasağı, afyon ve esrar kullanma yasağı, kadınların erkeklerle kayığa binme yasağı, İstanbul'a bekar uşağı girme yasağı, hamama giden gayrimüslimlere nalın giyme yasağı, saçak, şahnişin, çardak yasağı, araba ve ata binme yasağı, çingenelere ata binme ve kısrak besleme yasağı, Arnavutlara hamam tellağı olma yasağı, umumi yerlerde devlet sohbeti yasağı, kiliselerde çan çalma yasağı, şehirdeki konaklardan yalılara, yalılardan konaklara taşınma yasağı, silah taşıma yasağı, surların üzerine ev yapma yasağı, ay yıldız yasağı, evlerde yemek çeşidi yasağı, geceleri bekçilere davul çalma yasağı, kahvelerde; saz, söz meddah yasağı, erkeklerin sefihane kıyafet yasağı..."

Her öfke nöbetinde **Taha Akyol** ve **Fatih Altaylı**'ya koşan, yaptığı çimentolu-harçlı açıklamaların mealini **Akif Beki**, olmazsa **Ahmet Hakan** aracılığıyla kamuoyuna duyuran, bağıra çağıra; külhanbeyi edalarıyla " ülkeyi pazarlama" turlarına çıkan, ülkenin her yerinde şiddet yükselirken, dünürünün evini korumak için yedi kişilik özel polis tahsis eden, konuştukça batan, battıkça konuşan ve partili belediyelerinin tuhaf uygulamalarına arka çıkan Başbakan **Erdoğan**, yerel yönetimlere verilen yetkiler sonucu ortaya çıkacak yeni yasaklara cevap yetiştirmek için kendisine en az beş yeni danışman tutmalı. Zira yukarıda alıntılanan yasakların herhangi birini duyup, uygulamaya koymaya niyetlenen bir belediye başkanı olursa duruma açıklama getirmekte zorlanabilir.

Biraz **Murat Bardakçı** usulü bir giriş oldu ama AKP'nin her durumda, "durumdan vazife" çıkaran belediye başkanları ve parti yöneticilerinin akıl almaz tavırlarının Osmanlı dönemi yasaklarını pek aratmadığı bu günlerde iyi bir seçenek olabilir. Kahveden, tütüne, afyondan, kadınların günlük yaşamına kadar hemen her konuda verdiği fetvalarla dönemin gündelik yaşamını belirleyen **Ebussuud Efendi**'den bu güne görülmemiş biçimde tartışmalara neden olan yasakçı zihniyetin önümüzdeki dönemde başka ne gibi yasaklara imza atacağını da biraz düşünmek gerekiyor.

AKP'li yöneticilere referans olması bakımından Osmanlı döneminde uygulanan yasakların nedenlerine kısaca bir göz atmak, içki yasağı tartışmalarından bunalan partili yöneticilere bir fikir verebilir. Zira onca uğraşları arasında eski risalelere ayıracak zamanları bulamıyorlar. Reşat Ekrem Koçu'nun derlediği Osmanlı dönemi yasaklarından en eski tarihli olanlarından biri; "Çingenelere ata binme kısrak besleme yasağı." İstanbul ve Rumeli'nde uygulanmaya konulan bu yasak, Çingenelerin atlarıyla yollara inip fesat ve şenat işledikleri üzre, Divan-ı Humayun'dan İstanbul kadısı ile Çingene Subaşısına gönderilen bir fermanla ilgililere duyurulmuş. Yasağın günümüz diline çevirisinde şöyle diyor: "Çingene tayfasının ata binmesi ve kısrak beslemesi yasak edilmiş olup, lazım geldikçe eşeğe ve arabaya bineceklerdir. Muhalif hareket edenler siyaset olurlar ve ona göre tenbih ve ilan eyleyesiniz!" Yıl: 1595

Bir başka ilginç yasakta; "Hamama giden gayrimüslimlere nalın giyme yasağı."

Gayrimüslimlerin, Müslümanlardan ayırt edilmesi düşünülerek konulan bu yasak, Müslümanların da nalınlarını ayaklarından çıkaracakları düşüncesiyle kafi görülmeyip yasağa bir madde daha eklenmiş. Gayrimüslimlere verilecek peştemallara "Alamet-i farika" olarak birer demir halka takılmış. Daha sonra da halkalara birer çıngırak ilave edilerek gayrimüslimlerin Müslümanlardan ayırt edilmeleri konusunda çözüm yolu aranmış.

1640 tarihli bu yasağın ilgili kişilere ulaştırılan fermanında şöyle buyrulmuş:

" ...hamama gusül için girenden bir akçe alına, kise için gidenden iki akçe alına, hamamcıya mürüvetten ziyade veren olursa men olunmaz. Müşteri, mürüvetten dellak ve natıra akçe verdikte hamamcı ücretini yine verir. Müşteri bilhassa fukara ve diğer garipleri misafirler mürvetten akçe vermedikçe, dellak ve natır akçe talep etmeyeler. Dellak müşteriyi traş ettik de boynuna peştamal tuta ki, teri müşteri üzerine akmaya. Müşteriye riayet olunup, pak ve kuru peştamal ve silecek verile. Dellak ve natır müşteri çıktık da bahşiş için müşteriyi göz hapsine almayalar. Kefere için halvetten taşra mahsus kurna olup Müslümanlara zahmet vermeyeler ve halvete girmeyeler. Keferenin avreti dahi erleri gibi Müslüman avretlerinden seçilip en aşağı yerde soyunup kurnaları dahi ayrı ola!.."

1752 tarihli bir başka fermanda ise kadınların gezip tozmaları ve arabacılarla hemhal olmalarına "şiddetle" karşı gelinmiş ve kadınlara mesire yasağı getirilmiş: "Nisvan taifesinden bazıları tenezzüh ve teferrüç bahanesi ile Üsküdar'dan; Kasıklı, Bulgurlu, Çamlıca ve Merdiven köyüne bazıları dahi Boğaz'dan Tokat, Akbaba, Dereseki ve Yuşa'ya arabalarla gidip edep ve hayayı atıp envai şeneati irtikap ettikleri ihbar olundu. Bundan böyle, kadınların arabalarla uzak mesire yerlerine gitmeleri yasak edilmiştir. Gidenlerle onları yasağa rağmen arabasına alıp götürecek arabacılar yakalandıkları gibi İstanbul'dan taşraya sürüleceklerdir!.."

Lale Devrinde, Damat İbrahim Paşa zamanında çıkan yasak ise; "Kadınların açık saçık gezme yasağı" olarak tarihe geçer. Adı geçen yasağın fermanından bazı bölümler şöyledir: "Allah her türlü bela ve afetten korusun. İstanbul, Osmanlı ülkesinin yüzü süyudur; ulema, sulaha, üdeba beldesidir. Ahalisinin tabakaya göre tespit edilmiş kıyafetleri vardır. Hal böyleyken bazı yaramaz avretler halkı baştan çıkarmak kastiyle sokaklarda süslü püslü gezmeye, libaslarında türlü türlü bid'atler göstermeye, kefere avretleri taklit ederek serpuşlarında acaip şeküller yapmaya başlamışlar. Feracelerinde bir parmaktan fazla süs kullanmayacaklardır! (...) uslanmayıp ısrar edenler olursa ikinci ve üçüncü seferinde yakalanıp, İstanbul'dan taşraya sürgün edileceklerdir.. Bunları diken terzi ve şeritçilere de tenbih olsun. Bu yasağın tatbikine Yeniçeri ağası memur edilmişlerdir. Asla göz yumulmasın, merhamet edilip, himaye yolu tutulmasın. Yasak gereği gibi tatbik olunsun!"

Kadınların, zamanın muhallebicisi olarak adlandırılabilecek "Kaymakçı" dükkanlarına girip çıkmaları üzerine, ar ve hayayı korumakla yükümlü erkin aldığı bir başka yasak kararı da; "Kadınların Eyüp'te Kaymakçı dükkanına girme yasağı" olarak çıkarılmış. 1573 tarihli bu yasağa göre; kadı efendiye hitaben: "Kaymakçı dükkanlarına bazı nisa taifesi kaymak yemek bahanesi ile girip, oturup namahremle cem olup, hilafi şer işleri vardır diye Müslümanların haber verdiklerini bildirmişsin; bu bapta ihmal caiz değildir. Kadınlar kaymakçı dükkanına gitmeyecektir. Gelen kadınların kaymakçı dükkanlarına alınmamasını dükkan sahiplerine şiddetle tenbih et. Tenbihini dinlemeyen ve dükkanına kadın müşteri alan dükkan sahibini muhkem cezaya çarptır!" şeklinde tebliğ olunmuş.

Fetihten II. Abdülhamid zamanı sonuna kadar devam eden kadınlarla ilgili yasak da; "Kadınların kayıklara erkeklerle binmemesi yasağı." Yasağın kısa fermanı ise şöyle:

"Bundan evvel de tenbih edilmişti; taze avretlerin Levend taifesi ile kayığa girip gezmelerine mani ol ve bu hususu bütün kayıkçılara tekrar tekrar tenbih et!"

II. Mahmud zamanında çıkan fakat pekte uygulanamayan bir başka yasak da; "Ay-yıldız yasağı." Kırmızı zemin üzerine ay-yıldız, Türk bayrağı olarak kabul edildikten sonra, halk, her yerde ay yıldızı bir süs motifi olarak kullanmaya başlar. Seyyar esnaf takımlarını, dükkan sahipleri kapılarını, pencerelerini, duvarlarını ve kayıklar, arabalar, sürücü beygirleri ay yıldızla süslenir. Hükümet bunu iyi karşılamaz: "Ay yıldızın kadir kıymetini, şerefini korumak için resmi dairede ve askeri üniformalarda icap eden yerlerden ve bayrağımızdan gayrı ay yıldız kullanılmasını, şiddetle yasaklar.."

Osmanlı'da yasakların sınırı yoktur. Devlet-i Ali'ye hizmet etmekle onu gammazlamak; komşu Paşayı jurnallemekle ona methiyeler düzmek arasında gelip giden işgüzar sınıfın yaşama biçimi, bu yasakların akıl almaz boyutlara ulaşmasına zemin hazırlamıştır. Konaklarda ve yalılarda yeme içme israfının artması üzerine uygulamaya konulan bir başka yasak da bunun en belirgin örneklerinden biridir: "Evlerde yemek çeşidi yasağı" 1821 yılında çıkan bu yasak, bu tarihlerde devlet kahyası diye anılan Nişancı Halet Efendi'nin, II. Mahmud'u avucunun içine alıp, koca imparatorluğu çiftliği gibi idare ettiği devre rastlar. Devlet erkanı ve ricali arasında, debdebeli ve tantanalı ihtişam ve lüksün yaygınlaşması, konakların içini binbir gece masallarını andıran bir zenginlikle döşenerek son derece pahalı kıyafetler edinilmesi, uşak, seyis, cariyeler ve kahyaların da bu lüksten nasibini alması, kurulan sofralarda yüzlerce konuk ağırlanması ve bu sofralarda kırkelli çeşit yemek; tatlı, dondurma, şekerleme ve reçelin yer alması, devrin modası haline gelen aşçının hünerleri ile övünülmesi, özellikle Ramazanlarda iftar sofralarının eski Roma İmparatorluğu'nun zamanını aratmayacak şekilde kurulması ve bütün bu israfın maaş ne kadar dolgun olursa olsun karşılanamayacağı, bu nedenle rüşvet kapılarını açan bir çöküntüye neden olacağı düşüncesiyle öncelikle yemekten başlanarak çıkarılan bu yasak emri, kısaca şu satırları içerir: " İsraf günahtır. Bundan böyle evlerde nihayet beş türlüden yedi türlüye kadar yemek pişirilebilir. Yedi türlüden fazla yemek pişirilmeyecektir!"

Bu yasak üzerine, Nişancı Halet Efendinin sofrasına giden bir kalem erbabı şu notları düşmüş: "Bu esnada, bir vesile düştü. Fakir bir defa Halet Efendinin sofrasında bulundu. Vakıa yedi türlü yemek geldi fakat hepsi havuz gibi tabakların içinde... yarısı tatlı idi ve gayet nefis ve nadir tatlılardı. Miktarına ve harcına baktım ve piyasayı göz önüne getirdim. Yalnız bir sofraya en azından üç yüz kuruşluk taam tahmin ettim."

(Nişancı Halet Efendinin sofrasındaki 'taam'ı, üç yüz kuruş olarak tahmin eden kalem erbabının ekonomi bilgisine, R. Ekrem Koçu, 1950 yılının kurlarıyla açıklık getirmiş ve dönemin bin iki yüz lirası olarak not düşmüş. Bu günün kuruna çevirmekte size kalsın. Y. Y)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

HAYDARPAŞA'NIN TANIKLIĞI

Haydarpaşa Garı, Salıpazarı, Şehir Hatları Vapurları, Levent'deki Karayolları arazisi, İstanbul'u satmaya çalışan anlayışın üzerinde durduğu en meşhur kalemlerden. Haydarpaşa Garı ve Limanı ise pazarlanmak istenen en kıymetli mücevheri. Oysaki bir gecede değiştirilen kanunlarla satışa hazırlanan İstanbul'a, satılabilir bir mal gözü ile bakmak aç gözlülere mahsus bir şey. Haydarpaşa 150 yıllık geçmişi, şarkıları, filmleri, yolcuları, trenleri, grevleri, martıları, iskelesi, rayları, TCDD'si, jetonları, biletleri, kuleleri, gar lokantası ile yaşayan, nefes alan, yiyen, içen, kavuşturan, vedalaştıran başlı başına bir büyük organizma, bir şehir. İstanbul'u küresel şirketlere pazarlamak isteyenlere karşı çıkan çalışmalara bir destek olarak bu günlerde **Mutlu Binark, Gani Çulha, İshak Kocabıyık** "Haydarpaşa'da Zaman ve Uzam" sergisini açtılar. Bu sergide Haydarpaşa Garı'nın 24 Saati fotoğraflarla, tanıklıklarla anlatılıyor. yeniHarman, Haydarpaşa Garı İstanbul'un kalsın diye, Haydarpaşa anlarını sayfalarına taşıyor. **(Timur Danış)**

Haydarpaşa'dan kalkan 11001 numaralı tren ile Ankara'dan kalkan 11002 numaralı tren arasında öncelik hangi trenindir? İkisi de aynı statüde olmasına karşın öncelik Haydarpaşa yönünden gelen trenindir. Özetle, demiryolu trafiğinde Haydarpaşa'nın merkezin ayrıcalığı vardır. Çünkü burası, "sıfır noktasıdır", Doğu ve Batı'nın karşılaşmasının, buluşmasının noktasıdır.

Haydarpaşa garında
1941 baharında
saat on beş.
Merdivenlerin üstünde güneş
yorgunluk ve telâş
Bir adam
merdivenlerde duruyor
bir şeyler düşünerek.
.....
Denizde balık kokusuyla
Döşemelerde tahtakurularıyla gelir
Haydarpaşa garında bahar
Sepetler ve heybeler
merdivenlerden inip
merdivenlerden çıkıp
merdivenlerde duruyorlar.

Nazım Hikmet
Memleketimden İnsan Manzaraları

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Gurbet Kuşları'nda Refiğ, Haydarpaşa'dan gidişi ön plana çıkarmıştır. Bu filmde Haydarpaşa Garı iki kez görüntülenir. İlk filmin başında trenden inen ailenin görüntüsüdür. Babanın aileyi sayıp tamam olduğunu gördükten sonra söylediği cümle kayda değerdir: "dikkat edin, birbirimizi yitirmeyelim İstanbul'da". Göç eden aile için Haydarpaşa Gar'ı kapitalist üretim ve tüketim ilişkilerinin simgesidir. Ancak filmin sonunda, İstanbul'a ve yeni yaşama yenilen ailenin dönüşü görüntülenir. Haydarpaşa Gar'ı ailenin gelişinde nasıl umudu simgelediyse, dönüşte kötülükten kaçışın aracıdır.

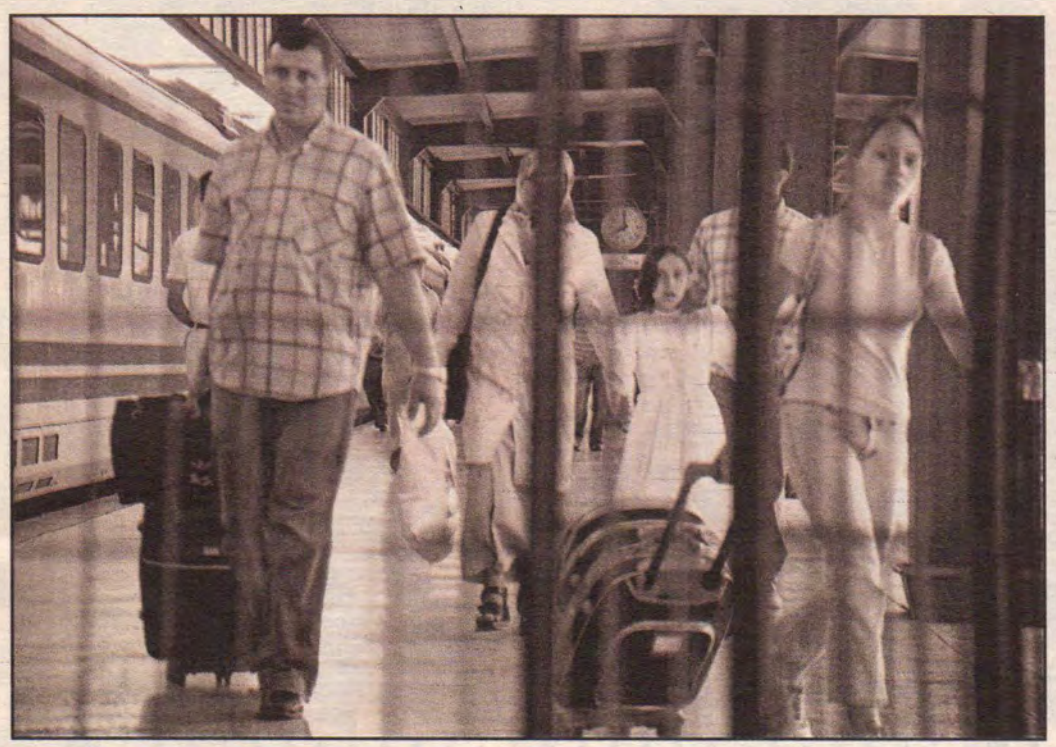

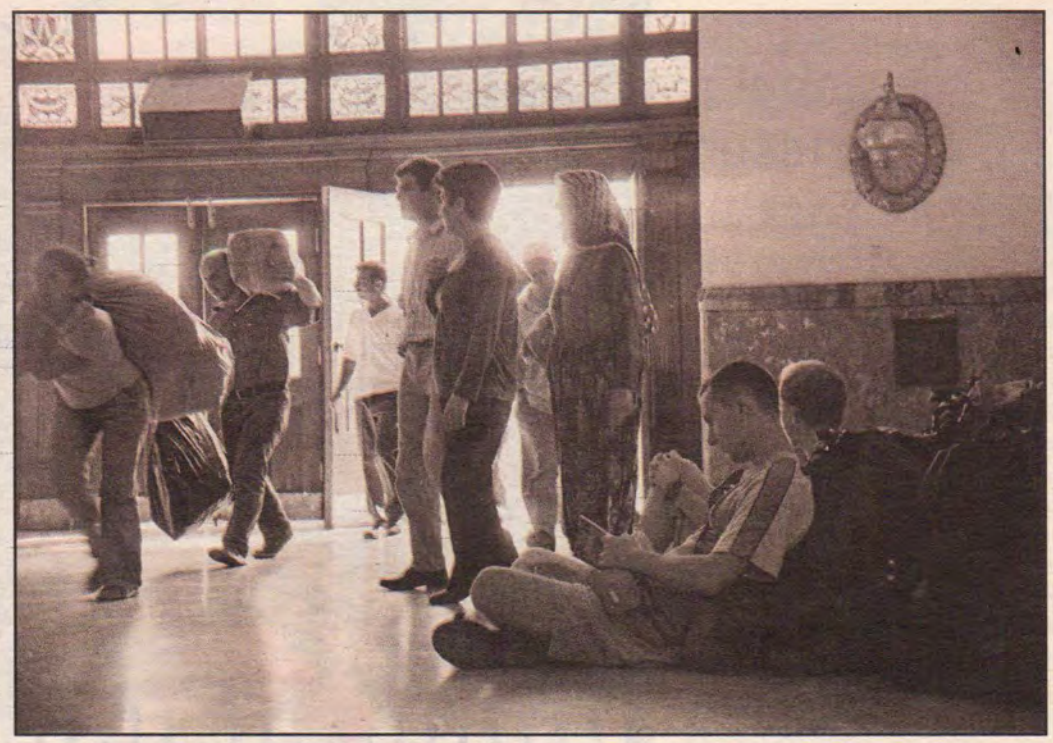

...demiryolları halkın malıdır. Fakirin de zenginin de malıdır. Bugün buradan adam Kars'a 40 milyona gidebiliyorsa o güzel bir olaydır, halka hizmettir. Bugün bunu nasıl geliştirebiliriz? Yolları nasıl kısaltabiliriz? Bugün 40 saatte Kars'a gidiliyor. Bunu nasıl kısaltabiliriz, gibi çalışmaları da düşünmek lazım." Metin-TCDD I. Bölge Çalışanı-Kordüktör-Muş Varto doğumlu-41 Yaşında.

"2006 yılında 150. yıl etkinlikleri mi? Yetkili biri olsam, çıkar limanlar satılmayacak derdim. 150. yıl hediyesi limanlar satılmayacak, kapanan istasyonlar geri açılacak, hatta 3. sınıf vagonlar koyacağız halka tekrar trenle gitsin. Hızlı trende koyacağız derdim. Ayrıyetten ona da yol yapacağız herkes rahat etsin diye. Tüpü 4 hat yapacağım, içinde iki hat demiryolu transit geçecek. İnsanlara 150. yılda bu vaatleri derdim ve yapardım. Sivas Divriği-İskenderun arasındaki hattı demiryolu hattını bir şirket ihaleyle satın aldı. Onu iptal ederdim. Tazminatı ödeyeceğim, derdim. Demiryolu tarihi, geri dönüp ders almak lazım. Yani işte, hala utanmadan bir yerlere çıkıp demirağlarla ördük yurdu dört bir baştan yirmibin kişiye söyletmek değil. Örülen ağları kapatmak ayıp. Onları yüzüne vururdum, insanların" (Bekir-TCDD 1. Bölge Çalışanı-Cer Bölümü-1970 Sivas doğumlu-sözlü tanıklık-28.07.2005)

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

pelingokmen@teman.com.tr
Pelin Gökmen

İstanbul'a yerleşen New York'lu protest rock müzisyeni **Emmett Williams** politik şarkı sözlerini ve Amerikan politikasını anlattı...

Bush gidince kardeşi gelecek

Ne kadar zamandır Türkiye'desiniz ve neden geldiniz?

Eylülden beri.. Kız arkadaşım Türk. Onun yanına taşındım, burada ailesiyle oturuyoruz, Nişantaşı'nda..

Neler yapıyorsunuz Türkiye'de?

Müzik yapıyorum, fotoğrafçılık, dergilere freelance yazıyorum. Son 13 yıldır New York'ta yaşıyordum. Orada tanıştım kız arkadaşımla da...

Müziğinizi Politik Progressive Rock olarak açıklıyorsunuz. Bush'a karşı mısınız demek oluyor bu?

Fazlasıyla.

Bu dünyanın geri kalanından farklı bir duygu mu, Amerikalı olup da kendi milletinden birine karşı olmak?

Hayır. Sanırım Amerika'da dünyanın her tarafından daha çok kişi Bush'dan nefret ediyor.

İyi de oy verip siz seçiyorsunuz.

Maalesef destekleyenler de var. Ama savaştan sonra yani şimdi sayıları oldukça azaldı. Medya bunu yazmıyor. Ama durum bu.

Şarkı sözlerinizi kendiniz yazıyorsunuz, sözlerde nelerden bahsediyorsunuz?

Hepsi politik. Mesela bir tanesi başkanlık yemin töreniyle ilgili. Bush başkan seçildikten sonra yemin törenini protesto edenler arasındaydım ben de. Muazzam bir kalabalık vardı ilk defa. George Bush'dan nefret eden bir sürü insan; ama medya bu olayı halka iletmedi. Ben de bununla ilgili bir şarkı yazdım...

Aslen nerelisiniz?

Afrikalı ve kızılderili kökenlerim var.

New York'ta hayat nasıl? En son duyduğumda Metro'da "Birşey görürsen birşey söyle" (If you see something say something) kampanyası başlatılmıştı.

Evet o var hala. Şimdi artık metroda fotoğraf bile çekemiyorsun. Babam geçenlerde fotoğraf çekmek istedi, turist olarak. Hemen polis geldi, makinasını almaya çalıştı. Bunun yanında metro istasyonlarına girerken şüphelendikleri kişileri durdurup üstlerini, çantalarını arıyorlar.

Babanızı da siyah kızılderili diye mi aradılar?

Hayır, sadece fotoğraf çektiği için.

Özür dileyip, neden aradıklarını neden şüphelendiklerini söylüyorlar mı?

Hayır, terörizm yüzünden bütün bu çılgınlık. Bunu herkes biliyor.

Bu çılgınlık sadece New York'ta mı var?

Bütün Amerika'da var. Küçücük kasabalarda bile mesela alışveriş merkezinde alışveriş yaptın ve sinemaya gitmek istiyorsun; önce alışveriş çantalarını arabana koyup sonra dönüp gitmen gerekiyor. Onlarla almıyorlar içeri kesinlikle. Oldukça paranoyak herkes, heryerde.

11 Eylül'den önce böyle bir paranoya var mıydı hiç?

Alakası yoktu. Hatta tam tersine çok rahattı millet. Şimdi paranoyadan çıldırmış durumda herkes.

Amerika seri katilleriyle ünlü bir ülke. 11 Eylül'den önce de kafayı sıyırıp ortalığa rasgele ateş açan, binaları bombalayan, okullarda katliam yapan insanlar çok oldu. Bunların çoğu da beyaz Amerikalı'lardı. Neden insanlar o zaman paranoyak değildi sizce?

Bu tip şeyler dünyanın her yanında oluyor. Sadece Amerika'da değil. Ama sanırım Amerikalı oldukları için Amerikan medyası sayesinde tüm dünyaya adlarını duyuruyorlar. Ayrıca onlar sadece haber değil eğlence sektörünü de besliyorlar Amerika'da. Filmleri çekiliyor, hikayeleri yayınlanıyor...

Medya'nın gücü...

Amerika'da haberleri izlerseniz, sizi çok korkutuyorlar. "Şunu yapma, bunu yapma... Şunu, şunu yaparsan başına kötü birşey gelir" diye. Sırf daha fazla rating alabilmek için yapıyorlar bunu. Halkın paranoyaklığını bildiklerinden.

Siz melez olduğunuz için zorluklarla karşılaşıyor musunuz?

Elbette. Ama 11 Eylül'den önce de dükkanlarda birşey çalacak mıyım diye güvenlik görevlilerince takip edildiğim oluyordu.

Hiç neden takip ediyorsunuz beni diye sormaz mıydınız bozulup?

Yoo, bariz belliydi işte. Rengimden dolayı. Bunun üzerinde durmaya gerek yok. Ama 11 Eylül'den sonra koyu tenli her insanın başına böyle şeyler gelmeye başladı. Şüpheli hareket yapmalarına gerek kalmadan.

Bu siyah tenin de ayrımını yapıyor mu polis? Zencilere pek dokunmuyorlar değil mi?

Daha çok sanki Arab'a benzeyenlerden şüpheleniyorlar gibi geliyor bana.

New York'taki insanlar Amerika'nın geri kalanına göre daha mı kültürlü ve eğitimli?

Eğitimli değillerdir belki ama sıradan bir Amerikalı'dan daha çok şey görüp yaşadıkları kesin. Çok çeşitli insan, çok çeşitli sanat...

Türkiye'de amacınız ne, Amerika'yı protesto eden bir Amerikalı olarak?

Şu an şarkı yazmak için ilham arıyorum. Türk müzisyenlerle de çalışmak isterim tabii.

Kızılderililik nasıl bir duygu, Amerika'nın yerlisi olup da kötü muamele görmek?

Uzun bir tarihimiz var. En başta soykırım var, yıllarca kötü muamele görmek var. Ve halen saygı görmüyor kızılderililer, bir kenara itiliyorlar, çok az hakları var...

Az hakları mı var, vatandaş değiller mi, nasıl az hakları olur?

Vatandaşlar tabii ama mesela "Reservation" var. kızılderililer'i toplumdan soyutlayan topraklara yerleştirdiler. Tarihlerine hiç saygı gösterilmedi, gösterilmiyor.

Bunu yapan hükümet, ya insanların davranışları nasıl kızılderililere?

İnsanlar anlıyor. Ama yapmaları gerekeni yapmıyorlar.

Eğer kızılderilileri zencilerle kıyaslarsak, hangisi daha bahtsız Amerika'da?

Hemen hemen aynı... İkisi de farklı yerlerden ve farklı şekillerde getirilmişler Amerika'ya ama aynı şey için... Siyahlar Afrika'dan sökülüp getirilmişler ve Amerika'da bok gibi davranılmışlar, Kızılderililer halihazırda Amerika'dalarmış ama yine de bok gibi davranılmış onlara da.

Siz de hem zencilik hem kızılderililik var bu iki ırk birbirini nasıl bulmuş? Nadir birşey olmalı.

Siyah kızılderililer diye bir kitap vardır. Onu okursanız anlarsınız. Çok fazla var benim gibi. 1700 ve 1800'li yıllarda, İç Savaş'ın ardından siyahlar özgür bırakılınca kızılderililerle kaynaşmışlar. Onlarla birbirlerini destekleyip, evlenip aileler kurmuşlar. Çünkü kalacak yerleri yokmuş, işleri yokmuş; kızılderililer de onlara yardım etmişler.

New York'taki Türklerin durumu nasıl? Rahatsız ediliyorlar mı?

Gayet iyi durumda görünüyorlar. Kötü ya da farklı davranılmıyor.

Bir Türk'ün Türk olduğunu hemen anlamaz insanlar genelde, size de öyle oldu mu?

Belki şimdi anlayabilirim, artık Türkiye'de yaşadığım için. Ama evvelce New York'ta yolda bir Türk görsem hangi milletten olduğunu söyleyemezdim. Zaten New York'ta o kadar çok çeşit insan var ki...

2006'da Amerikan siyasetinde neler olacak?

Kasım'da Hükümet seçimi var.

Kime oy vereceksiniz?

Demokratlara ya da Bağımsızlara.

Hillary Clinton'ın politikasını nasıl buluyorsunuz?

Cumhuriyetçilerden iyidir. Ama bazı konularda olması gerektiği kadar iyi değil. Feminist ya da hümanist görünüyor ama çok politik ve çok ortada. Bunu da sadece seçilmek için yaptığı aşikar. Bu yüzden de itici. Ben mesela herhangi bir cumhuriyetçiye karşı ona oy veririm ama göründüğü kadar ilerici değil. Mesela Barack Obama var İllinois Senatörü ve siyah. O adam belki 2008'deki Başkanlık seçimlerinde değil ama belki ondan sonrakinde Amerikan Başkanı olabilir.

2008'de artık Bush seçilemez değil mi?

Hayır. Yasalara göre sadece 2 dönem seçilebilir. Yani Bush 2008'de tamamen gidecek.

Deme!

Ama, daha kötüsü gelebilir. Florida valisi olan kardeşi Jeb şimdilik büyük bir aday. O da en az ağabeyi kadar kötü.

Demokratların hiç mi şansı yok?

Demokratların sorunu politikayı bilmemeleri ve oyunu oynayamamaları. Amerika'da oyunu oynamak gerek. Medya oyunu. Aslında aralarında pek fark yok çünkü Demokratlar seçilebilmek için daima merkeze yakın duruyorlar.

Dini de kullanıyor Cumhuriyetçiler...

O da bir parçası. Dinin Amerika'da aşırı bir gücü var.

Bir demokrat başkan seçilirse ya da Demokratlar iktidara gelirse diyelim, neler olur?

Belki çevre için daha iyi olur, kürtaj yasası değişir, ekonomi biraz iyileşir.

Michael Jackson için ne düşünüyorsunuz? Müslüman olmaya karar verdi.

Bence hikayesi oldukça hüzünlü. Hakkında bilmediğimiz şeyler var. Belki onun çocukluğunda yaşadığı birşeyler yüzünden böyle davrandı. Ve starlığın altından kalkamadı.

Akşamsefası
Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

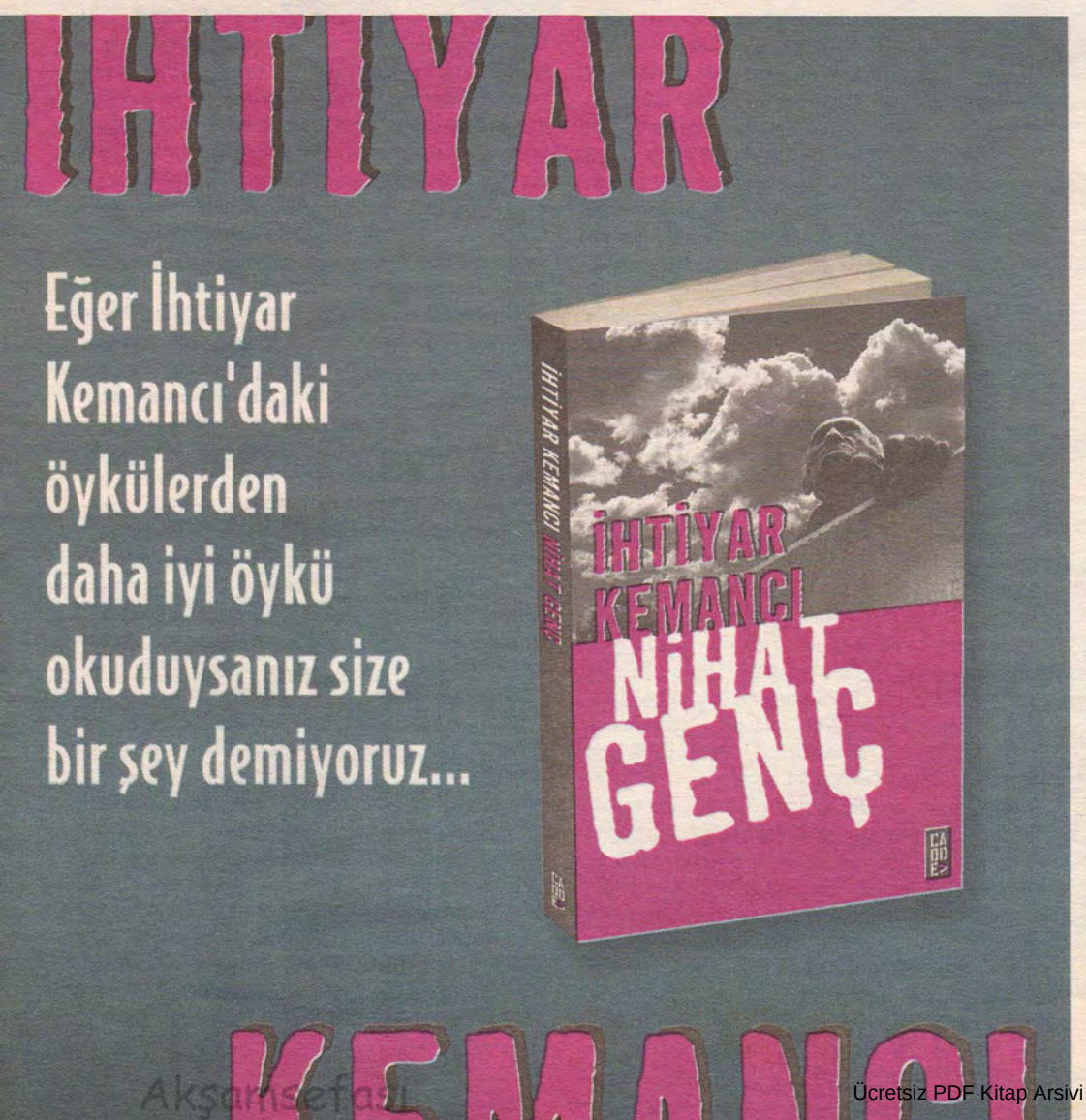

pelingokmen@leman.com.tr

Pelin Gökmen

2006 Ajandası

Türkiye yok Fildişi sahilleri bile var. Almanya'nın ev sahipliğini yapacağı 2006 Dünya Kupası 9 Haziran'da Münih'te başlayacak ve 1 ay sonra 9 Temmuz'da Berlin'de sona erecek. Alman Başbakanı Angela Merkel "Ev sahibi ülke avantajımızı kullanarak kupayı alırız" derken 2005'de yılın futbolcusu seçilen Brezilya milli takım oyuncusu Ronaldinho: "Ya biz ya hiç kimse" diyor. Biz Ronaldinho'yu daha inandırıcı buluyoruz ama bu işler belli olmaz, bir önceki kupada 3'üncü olup bu sefer katılamayan bir milletiz ne de olsa... Türkiye 2006'da evsahibi Almanya'dan daha çok seyirci potansiyeli olmasına karşın Kupa'ya ne yazık ki katılamadı. Türkiye'nin elemelerdeki başarısız ve sanssız maçların sonucunda elinden kaçırdığı finallerde **Ekvator**, **Trinidad Tobago**, **Fildişi Sahilleri**, **İran**, **Angola**, **Gana**, **Togo** ve **Suudi Arabistan** da şans arayacak. **Şamanlar yüzünden yarı final için yarışacağız!**

Türkiye'nin Sertab'ın seslendirdiği İngilizce bir şarkıyla birinciliği kazandığı yarışmadan sonra özellikle Akdeniz ülkelerinde yeniden popüler olan Eurovision şarkı yarışması 20 Mayıs'ta Atina'da gerçekleşecek. Helena Paparizou'nun **My number one** adlı Karadeniz kemençesi ile horon içeren ve de Türkiye'nin de 12 puanını alan şarkısının galip gelmesi nedeniyle 2006'da yarışmaya katılmak için komşuya geçeceğiz. Gülseren ve Şaman'ın uğursuz 13'cülüğü yüzünden artık 2 aşamalı olan elemelerde ne yazık ki yarı final için ön elemeye katılacağız. Neyse ki "televote" sistemi var da gurbetçiler bu işi şipşak hallediyor. Türkiye'de TRT'nin kimi seçeceği henüz kesinlik kazanmasa da Sertab ekolünden sesiyle **Burcu Güneş**'in adı telaffuz ediliyor. Evsahibi Yunanistan işin turizmine de girmiş çoktan. Şimdiden büyük bir organizasyonla Mayıs ayının ilk haftaları için özel Eurovision turları paketleri hazırlamışlar. Umarız organizasyonda bizim kadar başarılı olurlar. **Harold Pinter**'a verilen Nobel edebiyat ödülü bu yıl kamuoyumuzu bir hayli meşgul etti. Nedeni ise adaylar arasında **Orhan Pamuk**'un da yer almasıydı. 2005'de Türkiye'de ve edebiyat dünyasında en çok konuşulan ve polemik yaratan kişilerin başında gelen Pamuk 2006'ya hızlı başlayacak. Şubat ayı içerisinde ertelenen davası dışında Berlin'de düzenlenecek "Berliner Lektionen" isimli konferanslar dizisinde konuşma yapacak ve Frankfurt'ta düzenlenecek Uluslararası Kitap Fuarı'nda da Alman Kitapçılar Birliği'nin verdiği Barış Ödülü'nü alacak. **Erken seçim takiyyesi...** 21. yüzyılın ilk 5 yılını geride bıraktığımız günlerde yeniden erken seçim söylentileri kulislerde yankılanmaya başladı. Baykal ve ekibi AKP'ye erken seçim ayarı verirken seçimleri yaptırabilecek anayasal hakkı da elinde bulunduruyor. Ancak kimse sıcak koltuğunu bırakmak istemediğinden seçimler bir başka bahara, yaza hatta sonbahara kalacak gibi görünüyor. Tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de çok satanlar listesinde başı çeken Dan Brown kitabı **Da Vinci Şifresi** film oldu. 19 Mayıs'ta tüm dünyada gösterime girecek film kitabı okuyan okumayan geniş bir izleyici kitlesine hitab edecek gibi görünüyor. Filmin başrollerini Oscar'lı aktör **Tom Hanks**, **Jean Reno** ve Amelie rolüyle ün kazanmış **Audrey Tautou** paylaşıyor. Hollywood'un bir başka bombası ise yine Oscarlı yönetmen Steven Soderbergh'in yönettiği **Che** olacak. 2006'da vizyona girecek filmde Ernesto Che Guevara'yı Porto Rico'lu aktör **Benicio del Toro** canlandırıyor... **2 bayram arası deprem olur mu?** Bir dönemin en seksi erkeği ünvanını Beyaz Hoca'ya kaptırmış Deprem Dede'ye göre yeni yılın ilk ayında "Allah Korusun" ama Marmara depremle sarsılacak. Ancak bu tabii ki sadece bir tahmin, Işıkara 1999'daki büyük Marmara depremi'nin ardından depremin önceden tahmin edilebileceğini bilimsel olarak yalanlamıştı. **Irak**'taysa yeni yılın ilk ayı kader ayı olacak. Birleşmiş Milletler'in ABD'ye tanıdığı sürenin dolmasıyla beraber ülkede bulunan Amerikan askeri birliklerinin büyük çoğunluğunun geri çekilmesi ile Iraklılar kaderleriyle başbaşa kalacaklar. 80'lerin seksi orta sayfa kızı, şarkıcı **Samantha Fox** ne hikmetse Ocak'ta İstanbul'da konser vermeye gelecek. Yıllardır bayan menajeri Myra Stratton'la yaşayan Fox 80'lerde duvarlarını posterleriyle donatan bir nesle nostalji yaşatacak ama nereye kadar gerçekçi olacak o ayrı. 29 Mart'da yaklaşık dört dakika boyunca güneş tutulması izlenecek. Dünya'da tam güneş tutulmasının izleneceği en iyi yer **Antalya** olacak. Özellikle Side ve Manavgat'dan en ideal gözlemin yapılacağını bildiren turizmciler yüksek sezonda yer almayan bu tarihlerde yöreye 1 milyona yakın turist gelmesinin beklendiğini bildiriyorlar. Şu güneş nelere kadir.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org

Eflatun Nuri

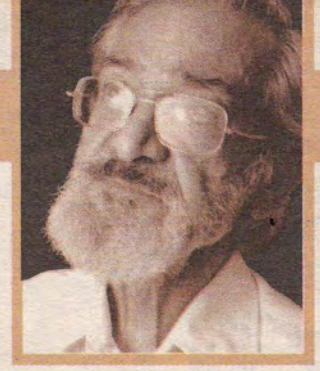

Teodora Boğaziçi'nde kadın sığınma evi açmıştı

Karlı yüksek dağların eteklerinde devamlı sisler içinde çorak ve verimsiz topraklar üzerine kurulmuş, bakımsız, yabanıl bu köyde çobanlık yapan Got kökenli barbarlar yaşıyordu. İskandinav ülkelerinden kalkıp Rusya üzerinden Karadeniz sahillerini takip ederek Dardonia, Dacia, Bulgaria denilen bu ülkeye göç etmişlerdi. Ama bu yerlerde umduklarını bulamadılar. Birçok aileden güçlü kuvvetli gençler; paralı asker olmak için başka ülkelere gittiler. Genç Anteanus da kararını vermiş iki arkadaşıyla yola çıkacaktı. Anteanus verandayı sarmış asmanın altında yeğeni Justinianus'u kucaklamış, göğsüne bastırmıştı. Justinianus başına değen kara üzüm salkımına bakıyordu. Ağabeyi sabatius elinde Anteanus'un heybesiyle verandaya çıktı. Kardeşiyle vedalaştı. Yengesi Vigilantia bahçenin köşesindeki fırından çıkardığı çörekleri bir torbaya koydu, Anteanus'a doğru koştu. Gün iyice ağarmıştı. Dağların ardından, göğe doğru güneşin kızıllığı yayılıyordu. Anteanus yolun ilerisinde bekleyen iki arkadaşına yetişti. Üç arkadaş heybeleri sırtlarında bir küçük torba çörekle Konstantinopolis'e doğru yaya olarak yola çıktılar. Sağlam yapıları iri yarı oluşları dikkati çekti. Bizans İmparatoru Leon'un muhafız alayına alındılar. Bu önemli vazife, İmparator Anteanus iki saltanat süresi içinde, büyük bir servet ve onur kazandı. Elli yıl boyunca Tribunus general oldu. İmparator Anastasius'un ölümünden sonra çıkan kargaşayı bastırdı. Askeri başarısı iyice kanıtlanmış oldu. Sarayda sözü geçen tek kişi hadım Amantius en güvendiği yiğit Dacia'lı okuma yazma bilmeyen bir köylünün başına İmparatorluk tacını koydu. (10 Temmuz 518) Dindar oluşu halkın kalbini fethetmeye yetti. Tahta çıktığında 68 yaşındaydı. Yaşlı İmparator Anteanus Dacia'daki kırsal yalnızlığı içinde kalan yeğeni Justinianus'u yanına getirtti; onu evlat edindi. Onu ileriye dönük İmparatorluğun varisi olarak Konstantinopolis'de eğitimine özen gösteriliyordu. Hadım Amantius halkın tepkisine karşın İmparator Anteanus'u kalkan olarak seçmişti; onu koruyacağını, her isteğinin yerine getirileceğinden adı gibi emindi. İlk iş olarak muhafız alayının başına kendine yakın askerlerden komutan seçti; paralı askerlere açıktan para dağıttı. Öte yandan İmparator'un yeğeni Konsüllüğe yükseltildi. O da kiliseye, papazlara ve keşişlere mavi boncuk dağıtıp; parasal yardımlarda bulunup kendine bağladı. Konsüllüğe atanmasının daha altıncı ayında İznik ve Kadıköy'de görkemli tiyatrolar inşa ettirir. Değerli eserleri sahneye koydurur; halkın sevgisini kazanır. Hipodrom'da bir gösteride 20 arslan, 30 leoparla zengin sirkler, para karşılığı gösteriler yapılmasını sağladı. Ayrıca iki tekerlekli arabalarla at yarışları tertipledi. Yeğen Justinianus'un Konsüllüğünün giderleri iki yüz seksen bin altına ulaştı. Eski İmparator Anastasius'un en güvendiği adam ayrıca akıl hocası Hadım Amantius saraya iyice egemen olmuştu. Fakat İmparator seçtiği Anteanus çok yaşlanmıştı. Tacını yeğenine bırakacağını düşündükçe çıldırıyordu. Bu yüzden Vitalianus adında güvendiği bir komutanına tacı giydirmeye karar verdi. Vitalianus'da onun dediklerini gerçekleştirdi. Vitalianus barbarlardan kurduğu bu paralı

askerlerden oluşan ordunun komutanı olarak halkın sevdiği kahraman bir askeri de bu gizli ordunun başına getirdi. Ordu başkentin civarında Konstantinopolis'in yakınlarında bir ormanda konuşlandı. Bu gizli orduya girmiş küçük rütbeli bir subay, bu durumu Konsül Justinianus'un kulağına fısıldar. Hadım Amantius'un başı kesilir. Komutan Vitalianus taşlanarak öldürülür ve cesedi denize atılır. Diğer suçlu bulunanlar da arslanlara leoparlara ikram edilir. Olayı haber veren subaya generallik rütbesi verilir. Ama sonra!

Hainlik yapıp da pişman olan generallik rütbesi verilen bu subay hükümdarın sofrasında bıçak darbeleriyle delik deşik edilerek öldürüldü. İyice yaşlanan İmparator Anteanus devlet işlerini yapamaz oldu. Patriğin ve senatörlerin hazır bulunduğu bir törende onların da onayı alındı ve İmparator, 45 yaşındaki yeğeninin başına tacını koydu.(1 Nisan 527) Bu tören halkın sevinç çığlıkları arasında kutlandı. Justinianus imparator olur olmaz ilk ele aldığı sorun acı çeken, işkence gören, aşşağılanan ve bir mal gibi satılıp alınan kadınların bu yaşamlarıyla ilgilenmek oldu. Onları topluma kazandırmak, mutlu bir yaşam sağlamak için neler yapılması, nereden başlanılmasını senatoda tartışmaya açtı.

Yıllardır Konstantinopolis'de yabanıl hayvanların eğitimini, bakımını Kıbrıs'lı Akakios yapıyordu. O yüzden adı hayvanların efendisi'ne çıkmıştı. Hayvanların efendisi ölünce karısı üç kızıyla dul kalmıştı. Yeniden evlenen kadın ölen kocasının işinin yeni kocasına verilmesini istemiş ama olumlu yanıt alamamış. Yıllar sonra çok sefalet ve açlık içinde çaresiz kalan kadın üç kızını yanına alıp Konstantinopolis tiyatrosunun yönetcisine çıkar, kızları için iş ister. Yönetici mırın kırın eder ama kızların güzelliği, sempatik hareketleri onu büyüler ve bu üç lolita'ya bir şans tanır. Geçen günler içinde kızlar Bizans halkının beğenisini ve sevgisini kazanırlar. Adları iyice duyulur, hele biri vardır ki herkesin kalbine Teodora diye kazınır. Teodora Comito'nun ve Anastasia'nın arkasında köle giysileri içinde, başında katlanır bir sandalye ile sahneye çıkar, soytarı rollerinde çok başarılı olur. Yanaklarını şişirir çok komik hareketler yapar, tiyatro kahkaha ve alkışlarla çınlar. Teodora dans etmiyor, şarkı söylemiyor, flüt çalmıyordu yalnız pandomim sanatçısı olarak tanıtılıyordu. Fakat doğanın esirgemediği güzelliğini de saklamıyordu. Bir zaman sonra sahneye pervasızca yarı çıplak bir vaziyette çıkarak olgunlaşmış meyvelerini seyircilere sunmaya başlayınca bu duruma daha fazla dayanamayan tiyatro yönetimi işine son verdi. Ama o yılmadı, kendi tiyatrosunu kurdu. Hayranlarının maddi katkısıyla da zirveye çıktı. Göz kamaştırıcı güzelliğinin yanında vücudunun çizgilerindeki incelik, düzgünlük, tenindeki kendine has renk, gözlerindeki pırıltı, duygularını ele veriyor karşısındakileri etkiliyordu. Çekiciliğini sadece tiyatro sahnesinde sergilemekle kalmıyor; hiç ayrım yapmadan yerli, yabancı, her sınıftan erkekle yatağa da giriyordu. İmparator Justinianus onu bir kez gördü; Teodora'nın etkisinde kaldı. Bu durum Teodora gibi yaşamın acımasız gerçekleri içinde yolunu bulamamış zeki bir kadın için büyük bir fırsattı. Düşlerini gerçekleştirmek için her şeyden elini çekip küçük bir ev tutup düzgün bir yaşam sürmeye başladı. Teodora'nın bu beklenmedik değişimi İmparator'a duyuruldu.

Bir aracı vasıtası ile Justinianus Teodora'yla gizlice buluştu. Bu gidiş gelişler devam etmeye başladı. Teodora İmparator'un isteklerine bir süre karşı koyuyormuş gibi davrandı. Sıradan erkeklere bile bol bol sunduğu bedenini sırf onu elinden kaçırmamak için dirhem dirhem sundu. İmparator'un annesi Vigilantia'nın Teodora'nın çekiciliğine, güzelliğine sözü yoktu ama bu fahişenin eninde sonunda oğlunun tahtını lekeleyeceğini düşünüyordu. Justinianus ise yeni bir yasa çıkararak kişiliklerini bilerek ya da bilmeyerek kaybetmiş kötü yola düşmüş ya da düşürülmüş fahişe damgası yemiş, aşağılanmış, düşürülmüş, mutsuz kadınlara bu yeni yasa onurlu pişmanlık olanağı sunuyordu. Onlara en ünlü Romalılarla bile evlilik yapabilme imkanı tanındı. Tabii yasa Teodora ile Justinianus'un evlenebilmesi için hemen onaylandı. Justinianus'un annesi Vigilantia'nın gözyaşları arasında Konstantinopolis Patriği de tacı Doğu İmparatorunun ve İmparatoriçesinin başlarına koydu. Teodora saltanat ortağı olarak tahta oturdu. İmparatoriçe Teodora ayakta durabilmek için acımasız olması gerektiğine inandırılmıştı. Ona kötü davrananları, acı çektirenleri bağışlamadı; zindanlara attırdı, kırbaçlanırken onları gözünü kırpmadan seyretti. Ama bu acımasız kadının gözüpekliği çıkan olayların, kargaşaların bastırılmasında etki sağladı ve halk arasında bu davranışları beğeni kazandı. Evlendikten sonraki düzgün tertemiz yaşantısı, karakterinin sağlamlığı, herkes tarafından övülmüştür. Teodora'nın adı Justinianus'un kurduğu tüm yardım kuruluşlarında vardı. Saltanatının en erdemli büyük kuruluşunu Boğaziçi'nin Rumeli yakasındaki görkemli büyük bir sarayı manastır haline getirdi. Bu mansatırda Konstantinopolis sokaklarından, köylerinden çekip topladığı beşyüz kadının yatıp kalkma, yiyip içmelerini sağladı. Bu kadınları orada sürekli tuttu, onlara kol kanat gerdi. Bu erdemli davranış minnet duyguları ile taçlandı. İmparatorun da Teodora'ya olan sevgisi güven ve saygıyla birleşerek iyice perçinlendi. İmparatoriçe halkın da bu kadınları koruma ve sığınma evine gönüllü olarak üçer beşer pekiştirerek katkıda bulunmalarını duyurdu.

Fakat bir süre sonra, bir çok kadın bu kapalı ortamda bunalıma girdi; çevresine ve kendilerine zarar vermeye başladı. Saraydan dönme manastır, sahile kadar inen kayalıkların üzerine kurulmuş görkemli bir yapıydı. Birçok kadın bu yüksek yerden denize atlayıp kaçmayı denedi; çoğu da sahildeki kayalara çarpıp acıklı bir biçimde parçalandı. Öte yandan Bizans sokaklarında kıyıda köşede görülmeyen hayat kadınlarının değerleri iki kat arttı. Bu birçok kadının iştahını kabarttı. Erkekler kesenin ağzını iyice açmışlardı. Bu yüzden Konstantinopolis sokakları eskisinden beter yeni fahişelerin salgınına uğradı.

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - https://rantey.org